| CHIP DVD İÇERİĞİ ARTIK İNTERNETTE HERKESİN KULLANIMINA AÇIK VE BEDAVA!

CHIP

KASIM 2015 • TEKNOLOJİ KÜLTÜRÜ • AYLIK YAYINDIR ISSN:1300-9419 • 112415 • YIL:20 • 8,50 TL

twitch ? YouTube

YAYINCILAR HANGİSİNİ SEÇMELİ?

İnternetin tehlikeli yüzü

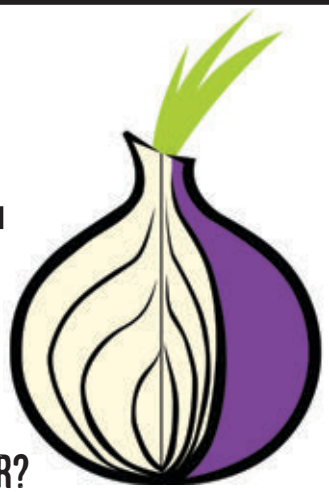

DARK WEB YA DA DEEP WEB NEDİR? NASIL ÇALIŞIR? TAVSİYE ETMESEK DE NASIL ULAŞILIR?

GOOGLE HAYATIMIZA DOKUNMAYA HAZIR

En sıradışı projeler

Alphabet ile genişleyen yelpazede bilinmeyen en yeni hizmetler

Kıbrıs fiyatı: 10,50 TL
9 771300 941003 11
WWW.CHIP.COM.TR

Windows 10 da sizi gözetliyor!

İzlenmekten kurtulmanın yolları

2 Test

En iyi 21 notebook

İntel Broadwell'li notebook'lar testte

+ Mini PC'ler: Salonunuz için ideal PC'ler

VERİ YEDEKLEME

Tüm cihazlardaki önemli verilerinizi kolayca yedekleyebilirsiniz

RASPBERRY PI ATÖLYESİ

Dünyanın en küçük PC kartı ile adım adım kendi medya oynatıcı PC'nizi yapın

TAM 11 SAYFA İPUCU >>

Windows, Office, Donanım, Fotoğraf, Mobil, Sosyal Ağ için onlarca pratik çözüm

POPULAR SCIENCE KASIM SAYISINDA

BEYİN HAKKINDA TÜM BİLDİKLERİNİZİ UNUTUN

- Gezegenimizin 18 gizemi
- Nobel bu kez bizim
- Otomobilin geleceği
- Peyzaj Mimarı Albert Einstein
- Hayvanların Zihni
- Biyoniğin yeni çağı
- Roomba evinizi nasıl ele geçirecek
- Maker fuarı

Ayrıca yeni icatlar, ilginç makaleler, birbirinden ilginç görseller ve videolar, Popular Science dergisinde sizi bekliyor.

SADECE 3,90 TL

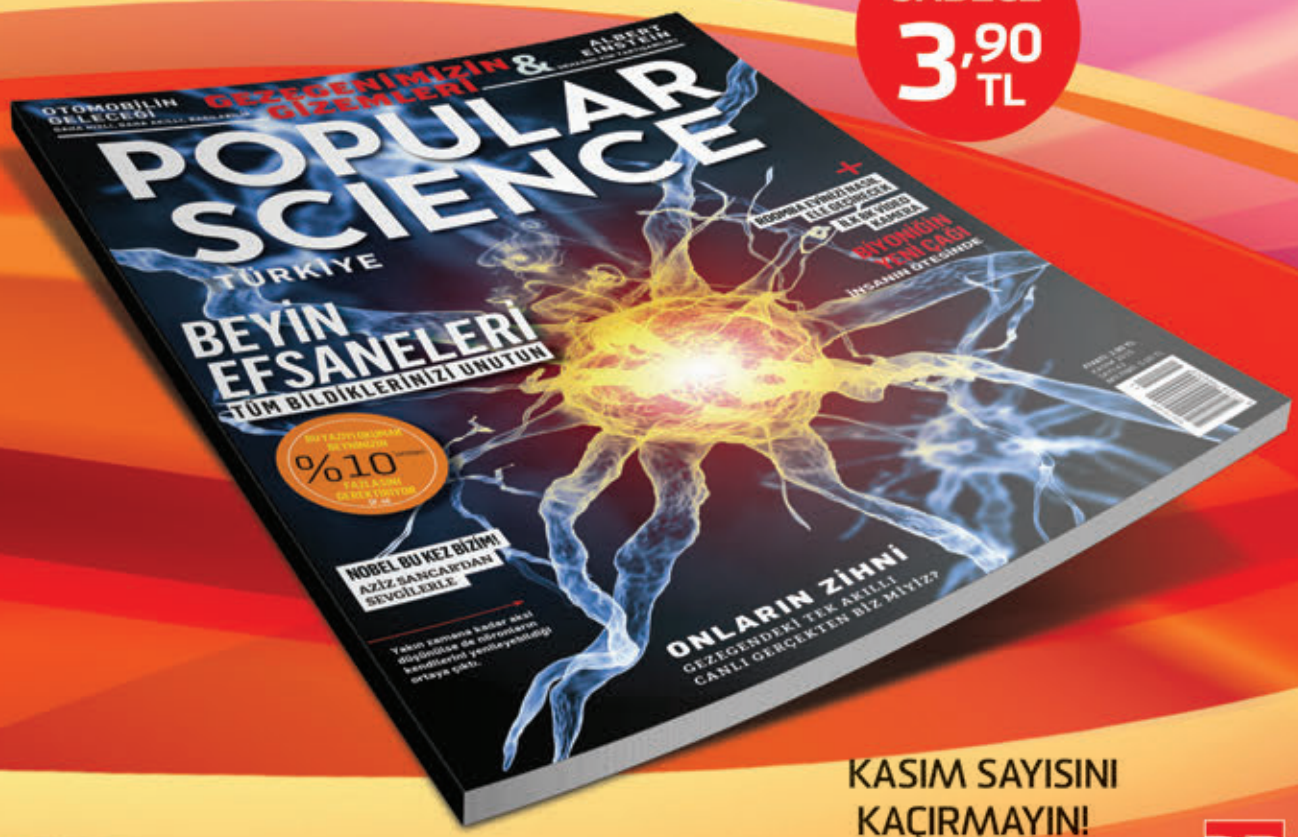

KASIM SAYISINI KAÇIRMAYIN!

DB

UFUK YAMANKILIÇOĞLU
CHIP Yazı İşleri Müdürü

Güven sorunu

Volkswagen'in dizel motorları emisyon muayenesi sırasında daha az zehirli gaz çıkarıyor ve Samsung'un televizyonları test filmlerini daha az elektrik tüketerek oynatıyorlar. Her iki durumda da hile akıllıca geliştirilmiş yazılımlar sayesinde gerçekleştiriliyor. Bunlar sıradan ve basit yazılımlar değil, tam aksine Closed Source (kapalı kaynak kodlu) yazılımlar. Üreticiler, bu yazılımların koduna kendilerinden başka kimsenin kolayca bakamayacağından emin oldukları için, yakalanmayacaklarını biliyorlardı. Açık kaynak kodlu (Open Source) yazılımlar kullansalardı, büyük ihtimalle böyle bir hileye başvurmaya kalkışmazlardı bile.

Bu örnekler özellikle şu gerçeği bir kez daha karşımıza çıkarıyor: Üreticilerin dürüstlüğüne körü körüne güvenemeyiz. Nesnelerin birbirleriyle ve çevreleriyle iletişimini sağlayarak günlük hayata entegre edilmesi vizyonunu ifade eden "Internet of things (nesnelerin interneti)" gerçekten geldiğinde durum nasıl olacak? Üreticilere güvenebilecek miyiz? Elektrik sayacınızın, buzdolabınızın, kahve makinenizin "akıllı" olduğunu düşünün. Etrafımızdaki nesnelerin bizleri aldattığı bir gelecek mi istiyoruz?

Bunu engellemenin tek yolu, bu cihazlar üzerinde çalışan yazılımların tutarlı bir şekilde açığa çıkarılması. Gerçi açık kaynak kodlu yazılımlar da hile yapabilir. Ancak yapılan hile sırasında yakalanma riski o kadar yüksek ki, bunu yapmayı düşünen üreticiler en az iki kere düşünecektir.

Firmaların gerçekte neler yaptıklarını sadece açık kaynak kodlu yazılımlarla öğrenebilirsiniz. Aynı zamanda kullanılan yazılımın açık kaynak kodlu olması, güncellemeler konusunda sadece üreticiye bağımlı olmamanızı sağlıyor. Böylece mesela başka kaynaklardan da güvenlik açıklarını kapatan yamalar veya yeni özellikler sunan firmware güncellemeleri temin edebilirsiniz.

Bu şeffaflık her yerde karşımıza çıkan "nesnelerin interneti"nin dolandırıcılık ve casuslukla dolu bir kabusa dönüşmemesi için olmazsa olmaz şartlarından biri. Kullanıcılar, toplum hatta en başta devlet olarak kapalı kaynak kodlu yazılımlardan uzak durmamız gerekiyor. Ortaya çıkarılan hileler buzdağının sadece görünen kısmı olabilir. Artık başta kapalı kaynak kodlu yazılım kullanan üreticiler olmak üzere herkes şüphe altında ve kullanıcılarla üreticiler arasındaki güven sorunu giderek büyüyor.

uyaman@chip.com.tr

İçindekiler

TREND

8 **Bir gecede sürücüsüz otomobil devrimi**
Binlerce Tesla Model S sürücüsüz gidiyor

10 **Güncel haberler**
Bu ay dikkat çeken önemli gelişmeler

15 **Güvenlik raporu**
Bu ay dikkat edilmesi gereken kritik güvenlik açıkları ve çözümler

16 **Meraklısına: YouTube**
Tüm YouTube kliplerini izlemek için 1000 yıla ihtiyaç var, video portaliyle ilgili ilginç rakamlar

17 **Haritalar: Silikon vadisi**
Teknoloji devleri Bay Area'da yoğunlaşıyor, ancak bu başka sosyal sorunlara neden oluyor

18 **YouTube Gaming**
YouTube'un oyun yayıncıları için yeni hizmeti Twitch'e rakip olabilecek mi?

22 **Dark web**
İnternetin derinliklerinde, ulaşılması zor, muhtemelen ulaşmak istemeyeceğiniz, verimli bir kaynak yatıyor

26 **Otomobillerde akıllı sürüş**
IAA otomobillerdeki en son yenilikleri görücüye çıkardı

28 **Google'dan Alphabet'e**
Google'daki yeni yapılanma yeni servislerin ve ürünlerin habercisi mi?

32 **Skylake: Intel'in yeni CPU ailesi**
Yeni PC platformu hızlı arabirimleri destekliyor ve veri transferini oldukça hızlandırıyor

34 **Sınırsız hacker'lar**
İster otomobil, akıllı telefon hatta silahlar olsun – çoğu güvenlik sistemini atlatmak kolay

TEST

42 **Akıllı telefonlar**
CHIP Test Merkezi piyasadaki 80'den fazla telefon içinden en iyi 10 tanesini seçti

44 **Ofis ve salon için mini PC'ler**
Küçük PC'ler performanslı, sessiz ve hesaplı. Ve aslında hemen her şeyi yapabiliyorlar

48 **Elektrikli araba pratik testte**
Daimler yeni B sınıfında ağırlıklı olarak Tesla teknolojisini kullanıyor

50 **17 saatlik dizüstüler**
Intel'in Broadwell yongalı ilk mobil cihazları testte

54 **Müzik akış hizmetleri**
Audio stream servisleri karşılaştırmalı testte

58 **Yeni ürünler ve uygulamalar**
64 **En iyi uygulamalar**
66 **CHIP TOP10**
68 **CPU rehberi**
70 **CHIP fiyat barometresi**

17 saatlik dizüstüler
Sayfa 50

TEKNOLOJİ

72 **Tarayıcı eklentileri**
Ekstra güvenlik sağlayan en iyi eklentiler

74 **Mükemmel ev ağı**
TV, NAS, e-kitap okuyucu, ses sistemi, TV stick'ler ve daha fazlası: Tüm cihazlarınızı kablosuz ağa bağlayın

78 **Windows 10 ücretsiz mi?**
Yeni işletim sistemi tamamen ücretsiz mi, yoksa gizli masrafları mı var?

84 **Windows 10'da casusluk**
Kişisel verilerinizi ve gizliliğinizi güvence altına alacak ipuçları ve araçlar

88 **Windows 10 için 10 hızlı ipucu**
92 **Veri kaybına son**
Tüm senaryolar için en iyi yedekleme stratejileri

97 **Dönüm noktası: İlk cep telefonu**
98 **Raspberry Pi medya merkezi**
100 **En iyi PC bileşenleri**
Üçüncü bölüm: SSD, sabit disk ve ekran kartı

104 **USB araçları**
USB bellek kullanarak PC'nizi hack'leyin

106 **e-kitap okuyucu olarak tabletler**
108 **CoolTech**
116 **Teknik Sözlük: DirectX 12**
118 **Pratik ipuçları**
Windows, uygulamalar, iletişim ve internet, donanım için en iyi ipuçları

Bölümler

3 Seyir Defteri
6 Okur Yorumları
110 Yazılım Günlüğü
112 CHIP Cloud içeriği
114 En iyi ücretsiz araçlar
123 Abone Formu
130 Gelecek sayıda ve Künye

LEVEL

Türkiye'nin en çok satan oyun dergisi

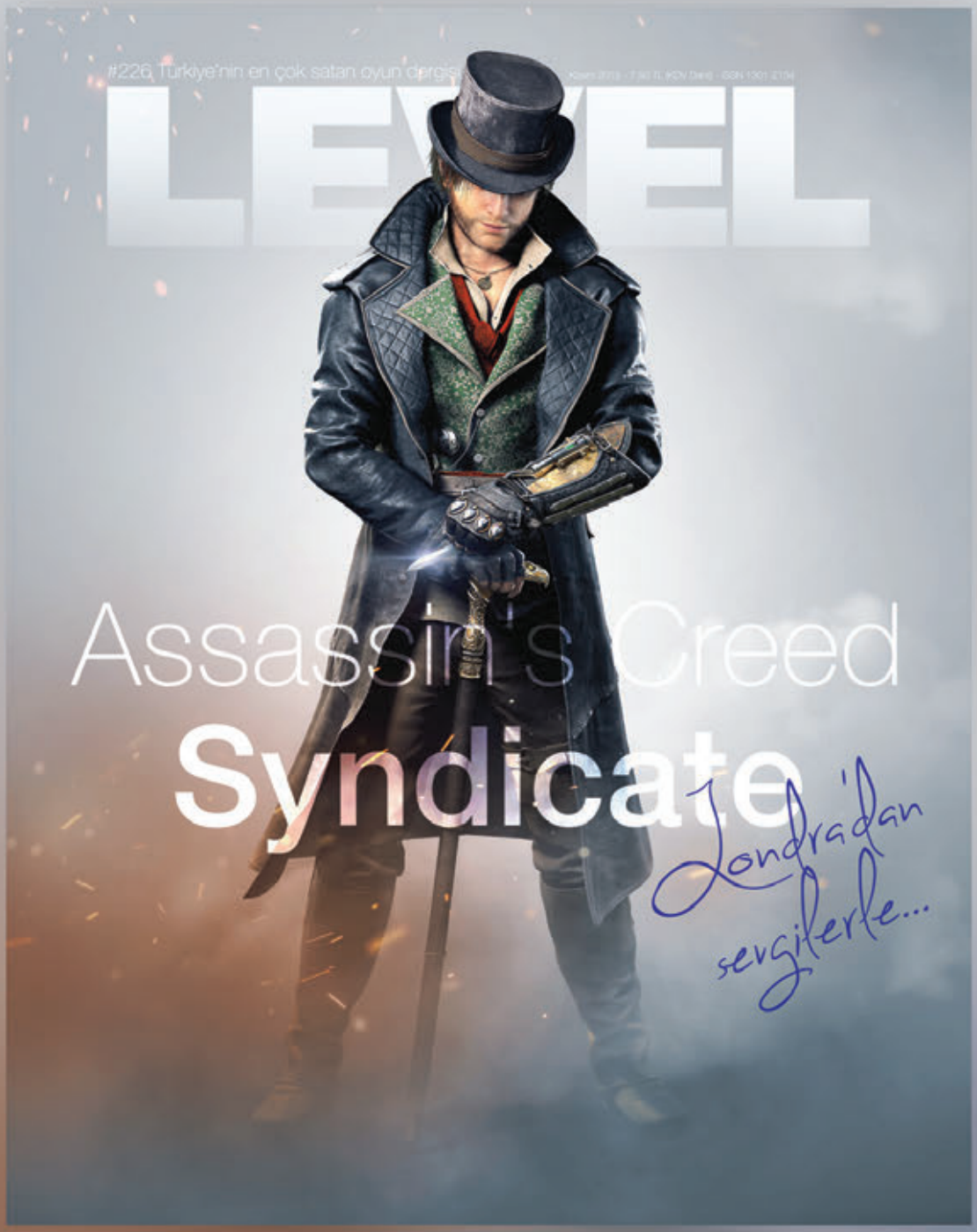

2 Dev Poster Call of Duty: Black Ops III, The Crew: Wild Run
Dosya Konusu FPS MOBA'lar
İnceleme Assassin's Creed: Syndicate, SOMA, Halo 5 Guardians
İlk Bakış Deus Ex: Mankind Divide, Rainbow Six: Siege

Kasım Sayısı Bayilerde ve Süpermarketlerde.

Dijital Dergi Aboneliği için;
www.eMecmua.com

Tablet versiyonu için
LEVEL Türkiye App Store'da!

"İnternetteki güvenlik sorunu her geçen gün büyüyor"
İlhan Kardeş

Şeytan ayrıntıda gizlidir

Windows 10'la yeni başlangıç
CHIP 10/2015 – SAYFA 70

Windows 10'a terfi her noktada sorunsuz gerçekleşmiyor. Benim sorunum, Windows 10'da Tablet PC girişi konusunda Google'da bile işe yarayan bilgiler bulamamış olmam. İnternetteki tüm açıklamalar daha eski Windows sürümlerini temel alıyor. Kalemle giriş desteğine sahip Tablet-Laptop'umda Windows 7'den 10'a terfi kurulumu gerçekleştirdim. Daha sonra sadece ekran klavyesine sahip oldum, ancak maalesef el yazısı ve giriş tanımayı destekleyen tablet PC'ler için giriş alanının yerinde yeller esiyor. Yoksa eski Tablet-Laptop'um Windows 10 tarafından desteklenmiyor mu?

İLKAY TUĞRUL

CHIP: Kalemle giriş eski sürümlerde olduğu gibi, yeni sürümde de mevcut, ancak Microsoft bu fonksiyonu Windows 10'da o kadar iyi saklamış ki, bulmak ne mümkün. Kalemle giriş arayüzünü etkinleştirmek için şunları yapın: Ekran klavyesini açın ve daha sonra sağ alttaki klavye görünümü simgesine tıklayın. Açılan menüde dört simge göreceksiniz: Sağdan ikincisi kalem girişi için arayüzü etkinleştirecektir.

Uyumluluk kabusu

Windows 10'la yeni başlangıç
CHIP 10/2015 – SAYFA 70

Windows 10'a terfi söz konusu olduğunda çoğu kullanıcı program uyumluluk problemleriyle boğuşuyor. Hatta Microsoft'un kendi Office programları da bundan etkileniyor. Windows 10 terfisinde uyumlu olmayan daha eski programlar kaldırılıyor ve kullanıcı böyle bir durumda ne yapacağını bilemiyor. Ben halen Office XP Professional paketindeki Frontpage 2002 ile çalışıyorum ve XP'den Windows 7'ye geçerken hiçbir sorun yaşamamıştım. Windows 7'de paket, Microsoft tarafından uyumsuz olarak tanımlanmasına rağmen, hatasız olarak çalışıyor. Bu çelişkiler açıkçası beni Windows 10 terfisinden soğutuyor, zira yeni bir işletim sistemi bu durumu iyileştirmeli ve kendisiyle birlikte ek donanım ve yazılım masrafları çıkartmamalı.

İSMET KARAMAN

Güncelleme stresi

Güvenlik açıkları
CHIP 10/2015 – SAYFA 84

Artık hiçbir şey güvende değil: Cep telefonları zaten tehdit altında, bunu biliyoruz, ancak yönlendirici, ekran kartı, fare ve klavyeler? Bir kullanıcı olarak bu durum benim için her ay sadece Windows güncellemelerine değil, aynı zamanda yönlendiricim için yeni firmware'lere dikkat etmem anlamına geliyor. Şimdi de Galaxy S4 telefonum için aylık güvenlik güncellemeleri çıkmaya başladı. Bu durumda işin tüm keyfi kaçıyor, sonuçta teknolojiden insan keyif almalı, öyle değil mi? En azından insanın başına bela olmamalı.

DERYA YAMAN

"Windows as a Service"

Seyir Defteri
CHIP 10/2015 – SAYFA 3

Windows 10'u tiye alan yazınızı keyifle okudum. Türkçemizde Windows 10'un ücretsiz olmasını çok güzel anlatabilecek atasözleri var. Mesela "bedava sirke baldan tatlıdır", ya da "ucuz etin yahnisi yavan olur". Bence her iki atasözü de durumu gayet iyi ifade ediyor. Birçok kullanıcı Windows 10'un ücretsiz terfi seçeneği sunmasına kanıp hemen mevcut işletim sistemlerini terk edip, sonuçlarını düşünmeden yeni sisteme geçtiler. Bence bu kadar aceleye gerek yok. Ben de gerçi bu kullanıcılardan biriyim. Yeni sistem daha modern, güvenli ve hızlı görünüyor, ancak nedense sistem üzerinde tüm kontrolün bende olmadığı hissine kapılıyorum. Bazen bir yerlere tıklıyorum, sistem tepki vermiyor, sanki kafasına göre hareket ediyor. Bende Windows 10'un biraz aceleye getirildiği, sistemin aslında halen beta aşamasında olduğu izlenimi uyandı. Windows 10'un kullanıcıyla ilgili topladığı veriler de açıkçası keyfimi kaçırdı.

ALİ TEKEL

Cloud güvenli mi?

Bulut servisleri
CHIP 10/2015 – SAYFA 46

Tüm bulut servislerini inceleyen yazınız oldukça ayrıntılı ve bilgilendiriciydi. Daha önce adını hiç duymadığım ilginç servisler de varmış. En yüksek puanı olan Dropbox ve Google Drive servislerini etkin olarak kullanıyorum. Yazının sonunda bir karşılaştırmalı özellikler tablosu olsaydı daha iyi olabilirdi. Gördüğüm kadarıyla bazı servisler ekstra güvenlik sağlıyorlar ve bunlarda özel verilerinizi depolarken kendinizi daha güvende hissedebilirsiniz. Ama bence yine de bu tip servislere %100 güvenmemek lazım. Daha doğrusu hacker'lar her zaman bir adım önde, en küçük bir açık bulduklarında hemen sisteme sızıp kullanıcıların özel bilgilerini ve verilerini ele geçirebiliyorlar.

ATİLLA ÖZKAN

Yetmiyor, yetmiyor...

Tabletinize pil dopingi
CHIP 10/2015 – SAYFA 94

Sıkı bir tablet kullanıcısı olarak yazınızı merakla okudum. Tüm ipuçlarını uygulamaya çalıştım. Ancak gözle görülür bir fark olduğunu sanmıyorum. Zaten bir mucize de beklememek lazım, sonuçta pilin kapasitesi belli. Bence telefon ve tabletlerde yeni pil teknolojilerine ihtiyaç var, ne kadar önlem alırsanız alın, bu cihazların şarjı yoğun kullanımda 4-5 saatten fazla dayanmıyor. Şöyle bir gün dayanacak yeni teknolojili piller geliştirilse iyi olurdu.

ERDAL USTALAR

BİLGİ VE YARDIM

Okur mektupları
CHIP yazı işleri
Trump Towers, Kule2, Kat 21-24 34387
Şişli / İSTANBUL
Tel: (212) 478 03 00,
Faks: (212) 410 32 16

Dergi ve DVD ile ilgili sorular
okurhizmetleri@doganburda.com

Abonelik, Eski sayı siparişi ve özel sayılar
Tel: (212) 478 0 300,
Faks: (212) 410 35 12 - 13
abone@doganburda.com
www.doganburda.com

Diğer gerekli tüm bilgileri Künye'de bulabilirsiniz. (S. 130)

BLUE JEAN KASIM AYINDA 4 FARKLI KAPAKLI DEFTER,
THE HUNGER GAMES ÖZEL EKİ VE 20 POSTER İLE BAYİLERDE!

/bluejeanmagazine /bluejeandergi /bluejeanmagazine bluejean.com.tr

BİR GECEDE SÜRÜCÜSÜZ OTOMOBİL DEVRİMİ!

Binlerce Tesla Model S sürücüsüz gidiyor!

Elektrikli otomobil üreticisi Tesla, bir gece sürpriz şekilde bütün Model S otomobillerini kablosuz olarak güncelledi. Sabah otomobiline binen sürücüler ise otomobilin sürücüsüz çalışabildiğini fark ettiler.

Cem Şancı

Sürücüsüz otomobil "meselesi" aslında dünyanın gündemine, dört beş seneden önce girmeyecek bir aşamada bulunuyor. On yıl önce ilk büyük testleri başlayan sürücüsüz otomobiller zaman içinde özellikle Google'ın yüksek sesli tanıtım kampanyaları sayesinde kendilerinden bahsetmeyi başardılar. Ancak, otoyollarımızda sürücüsüz şekilde ilerleyebilecek otomobilleri görmek için beklediğimiz tarih, 2020-2025 aralığına düşüyordu. Bu tarihten önce trafiğe çıkacak otomobillerin ise özel izinle ve deneme/test amacı taşıması bekleniyordu. Zaten bu amaçla, ABD'nin bazı şehirlerinde ve Avrupa'nın önde gelen ülkelerinde, bir kaç düzine otomobil, çok yavaş hızlarda test sürüşlerinde kullanılıyordu.

Google, geçtiğimiz yıl sürücüsüz otomobillerini satışa sunduğunu açıklamış olsa da bu otomobiller aslında büyük şirketlerin şehir trafiğine kapalı kampüslerinde, insanları bir binadan diğerine taşımak için kullanılan shuttle servisleri olarak işlev görüyorlardı. Yani bir anlamda, golf arabasından hallice bir prestije sahipti. Zaten kimsenin de Google'ın oyuncağa benzeyen minicik otomobilleri ile Avrupa'nın 200 km/s hızlarını gören otoyollarına çıkmaya cesaret etmesi de mümkün değildi.

Devletler ise, sürücüsüz otomobiller üretmeyi planlayan otomotiv endüstrisi tarafından, yasal düzenlemeleri bir an önce yapmaları için baskı altında bulunuyordu. Bu baskının sonucu olarak ABD'de bazı eyaletlerde, özelikle gerçek trafikte sürücüsüz otomobil testlerini mümkün kılmak için bazı yönetmelikler çıktı ancak şimdi çok daha büyük bir olay, tüm tartışmaları bir gecede kesmek üzere devreye girdi: Elektrikli otomobil üreticisi Tesla, bir gece aniden, bütün Model S otomobillerinin firmware yazılımlarını kablosuz olarak güncelledi ve otomobillere "Autopilot 1.0" isimli bir uygulama yükledi. Bu uygulama, tüm Model S'lerin, otoyollarda çok yüksek hızlarda, sürücünün ellerini direksiyondan çekmesi halinde bile otomobili yüzlerce kilometre boyunca götürebilecek bir yapay zeka barındırıyordu. Tesla, tam anlamıyla, bir gecede baskın devrim yaparak, dünyada sürücüsüz otomobil teknolojilerini bir standart hale getirdi. Autopilot 1.0, aslında bir otomobilin içinde sürücüsü olmaksızın sürülmesi için yeterli yasal imkan yaratmıyor. Aksine, sürücüsüz otomobillerin trafiğe çıkabilmesi için, direksiyon başında mutlaka bir sürücünün oturması gerekiyor. Ancak Tesla'nın yeni yazılımı, otomobilin tüm kontrolünü sürücüden alarak, sürücüyü evinin kapısından, iş yerinin kapısına kadar otomatik olarak götürmeyi hedefliyor. Bu amaçla, virajları dönüyor, kavşaklardan geçiyor, ışıkları okuyor.

Aslında, Autopilot 1.0'ın gerçek amacı, sürücünün yorgun olduğu, dikkatinin dağıldığı, yanlışlar yaptığı anlarda aracın kontrolden çıkmasını engellemek. Yani Tesla, sürücülerinin arka koltuğa oturarak direksiyondan ellerini çekmesini istemiyor. Ancak YouTube'a yüklenen videolar gösterdi ki, çok sayıda düşüncesiz şoför, aracı kendi başına bırakarak, akan trafiğin içinde büyük hızlara ulaşarak herkes için risk yaratan tehlikelere dönüştüler. Henüz çok yeni bir yazılım olan Autopilot'un nasıl riskler içerdiği, zayıf yönleri, yetersiz kaldığı alanlar, köşe başlarından aniden çıkabilecek hızlı araçlara verebileceği tepkiler gibi detaylar, yeterince güvenilir değil. Dolayısıyla, çoğu insan şimdi Tesla AutoPilot'un ağır bir kaza yapmasından çekiniyor ancak şu da bir gerçek ki, Tesla sürücüleri, sayısız "aptalca" riske girerek araçların sınırlarını zorlamaya devam ediyorlar ve şimdilik hiçbir kaza yaşanmış değil. Teknoloji dünyasının yeni büyücüsü Elon Musk, gerçekten de sürücüsüz otomobil devrimini yapmış olabilir.

cem@chip.com.tr

Atlas bu ay okurlarına Anadolu'nun geleneksel mesleklerini ve yaşatılmaları için sürdürülen çalışmaları anlatan Bir Usta Bin Usta kitabı hediye ediyor.

AYRICA

MOBİL UYGULAMA ATLAS'LA BİRLİKTE HEDİYE

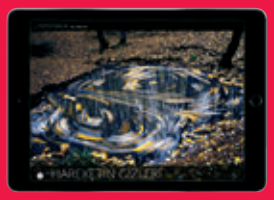

OLAĞANÜSTÜ FOTOĞRAFLAR VE YAZILARLA
KASIMDA ATLAS'TA

ERENLER DORUĞU Anadolu'nun en bakir köşelerinden Sandras Dağı'nın doruğunda boyu 34 metreyi bulan dev bir mezar yer alıyor.

PARİS Seine Nehri'nin iki yakasına kök salan Paris, şiirsel çelişkilerin, resmin, müzelerin ve vefanın kenti.

KAPIKAYA Isparta'nın, antikçağdan bu yana çeşitli uygarlıklara ev sahipliği yapan Kapıkaya'sı, sarp kaya duvarlarla çevrili. Onların üzerinde yeni açılan tırmanış rotaları sayesinde doğa sporu meraklılarının gözdesi olacak.

TERMİK SANTRALLAR Temiz ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmek yerine kömürlü termiği tercih eden Türkiye, mevcut 21 santrala 75 adet daha ekliyor.

App Store, Google Play ve bayilerde...

Hemen Abone Olun • 0 212 478 0 300

atlasdergisi.com ATLASDergisi AtlasDergisi atlas_dergisi

iPhone'unuzun pili bu yüzden bitiyor!

Ekim ayı içinde bir blog yazısında ortaya atılan iddia ile Facebook'un iOS uygulamasının kapatılmasına rağmen arka planda çalışarak iPhone'ların şarjını tükettiği tartışması ortaya çıktı. Facebook da bu konuyu araştıracağını ve iOS uygulamasının aşırı pil tüketimine neden olduğuna dair iddiaları değerlendirme altına aldığını doğruladı.

Popüler uygulamanın pili hızlı harcadığına dair şikayetler, ilk olarak haftanın başında, popüler bir blog yazısıyla ortaya çıkmıştı. Blogger, Facebook uygulamasının 7 günlük süre içinde yüzde 15'e kadar pil tüketimine neden olduğunu söylemişti. Üstelik blogger, Facebook için arka planda uygulama yenileme seçeneğini kapatmıştı. Buna rağmen uygulama, bu 7 gün içinde arka planda 3,4 saat çalışmıştı. Bir başka kullanıcı ise iPhone'unun pil ömrünün yüzde 39'unun Facebook tarafından harcandığını, arka planda uygulama yenileme seçeneği kapalı olmasına rağmen uygulamanın arka planda 8 saat çalıştığını söyledi. Sorun, arka planda yenileme işlevi kapalı olsa bile Facebook'un arka planda çalışmasında yatıyor gibi görünüyor. İyi olansa Facebook'un sorunu araştırmaya başlamış olması.

Chrome'un hız sorunu bitiyor mu?

Google'ın popüler internet tarayıcısı Chrome'un fazla bellek kullanması nedeniyle cihazları yavaşlatması yüzünden oluşan tepkiler Google'ı önlem almaya yöneltti. Masaüstü tarayıcısında önemli bir güncelleme yaparak hafıza kullanımını iyileştirmeye çalışan Google, Android için de farklı bir önlem aldı. Uygulama geliştiricileri uyaran Google Chrome 46 ile animasyonlar ve sayfa yükleme sürelerini hızlandıracak yeni CSS animasyon özellikleri ve birkaç API ince ayarının bulunacağını açıkladı. Chromium blog, ana hatlarıyla geliştiricilerin karmaşık Javascript kodu olmadan herhangi bir grafik objesine nasıl animasyon uygulayabileceğini özetliyor. Güncelleştirme ayrıca daha hızlı web performansı sağlamak amacıyla, optimize edilmiş görüntü yükleme ve diğer web geliştirme yeteneklerini kapsıyor.

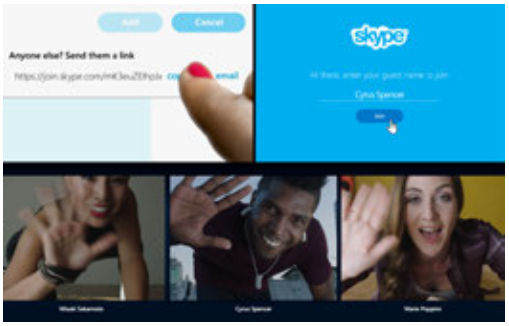

Skype'a sohbet linki geliyor

Skype'ın Windows, Mac ve Web sürümlerinde hayata geçirilen yeni bir özellik sayesinde artık benzersiz bağlantı oluşturup bunu arkadaşlarınıza göndererek, Skype hesabına sahip olmayan kişilerin de görüşmelere dahil edilebilmesini sağlayabileceksiniz. Şu anda ABD ve İngiltere için etkin olan özellik hızla tüm kullanıcılar için yaygınlaştırılacak. Önümüzdeki birkaç hafta içinde hizmeti dünyanın geri kalanına yayacak olan şirket bunun yanı sıra iPhone, iPad ve Android uygulamaları için gerekli güncellemeleri yapacak. Windows Mobile içinse şu an için hiçbir bilgi yok. Skype ekibi tarafından belirtilmese de özelliği kullanabilmek için kişi listesinin üst kısmındaki + Yeni düğmesine tıklayarak ekrana getireceğiniz "https://join.skype.com" ile başlayan bağlantıyı arkadaşlarınızla paylaşmanız yeterli olacak.

YouTube reklamları kaldırıyor

YouTube, videoların başında reklam görmek istemeyenler ve onları çevrimdışı izlemek üzere kaydetmek isteyenler için yeni bir üyelik hizmeti başlatıyor. İlk aşamada yalnızca ABD'de yaşayanların kullanabileceği YouTube Red, Google Play Music üyeliğini de içeriyor. YouTube Red, YouTube'un can sıkan şu birkaç özelliğini ortadan kaldırıyor: Videolarda çıkan reklamlar, çevrimiçi olma gereksinimi ve telefonunuzda diğer uygulamaları açtığınızda videonun durması. Üye olanlar, banner, video içi ve diğer tür reklamları görmüyorlar ve videoları Android'li ve iOS'lu cihazlarında 30 güne kadar saklayabiliyor, Android ve iOS'ta arka planda yürütebiliyorlar. YouTube Red'in sayfasını açtığımızda henüz Türkiye'ye hizmet verilmediği anlaşılıyor. "Learn More" bağlantısına tıkladığımızda ise hizmetin 28 Ekim'de ABD'de kullanıma açılacağı bilgisini görüyoruz. Ayda 9,99 dolara mal olan hizmet, müzik akış hizmeti Google Play Music üyeliğini de içeriyor. Play Music üyeliği de 9,99 dolar olduğundan YouTube Red'i aldığınızda kara geçmiş oluyorsunuz. Play Music üyeleri ise YouTube Red'i ücretsiz olarak kullanabiliyorlar.

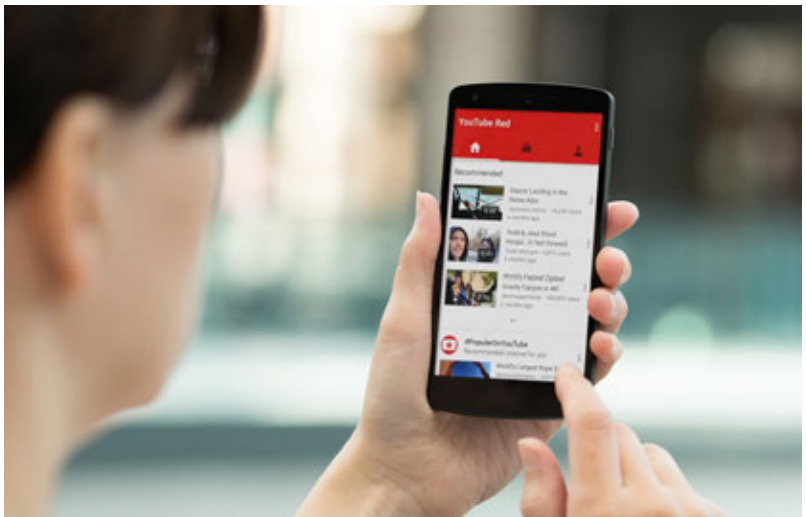

LINE ve Intel'den işbirliği

LINE ve Intel ev otomasyonu, dijital imza ve akıllı otomatlar gibi nesnelerin internetinin etkin olduğu çeşitli çözümler yaratmak için birlikte çalışacaklarını açıkladılar. Intel ve LINE ayrıca şirketlerin çekirdek ağına girişi yönlendiren (edge devices) cihazlara „akıl" eklemek, buluta veri iletmek, önemli iç görüler için verileri analiz ederek panolarda görselleştirmek ve LINE Business Connect üzerinden LINE uygulamaları hakkında gerçek zamanlı geri bildirim yakalayarak raporlamak gibi çözümler üzerinde de çalışacaklar. Kısacası, Line bir süre sonra hem iş dünyasında, hem de kişisel kullanımda çok önemli bir dijital asistana dönüşebilir. Bu kapsamdaki ilk adım, Intel'in iş süreçlerinde Line'ı kullanmasıyla atılıyor. Intel, en yeni bilgileri zamanında ve etkili şekilde iletmek için, LINE Messenger'ı yazılım geliştiricilerle iletişim kurduğu bir platform olarak kullanacak. Bu kapsamda Intel, Hindistan ve Endonezya'dan başlayarak, yazılım geliştiricileri hedeflediği bir LINE resmi hesabı açtı. Bu resmi hesaplar aracılığıyla nesnelerin interneti, oyun geliştirme, Intel RealSense Teknolojisi, Android ve Windows uygulama geliştirme gibi birçok konudaki en son güncellemeleri ve kaynakları takipçileriyle paylaşacak. Intel Developer Zone topluluğunun bir uzantısı olan LINE Messenger'daki Intel Software hesabı, Intel'in yazılımcılar ve program hazırlayıcılar için yazılımla ilgili tüm gelişmeleri, araçları ve kaynakları tek kanaldan paylaştığı bir yer olacak. LINE'ın bu yeni girişimi, onun „ayıcıklı, tavşanlı, oyuncaklı, cici mesajlaşma yazılımı" imajına ters gibi görünse de LINE için profesyonellerin dünyasına kapı açacak bir adım olduğu da açık.

Amerika'da en etkin 6'ncı Türk

ABD'de yayımlanan Turks of America (TAO) Dergisi tarafından hazırlanan "Amerika'nın En Etkin 50 Türk'ü" listesine girenler için New York'ta tören düzenlendi. Siber güvenlikte dünyanın lider markalarından COMODO'nun kurucusu ve CEO'su Melih Abdulhayoğlu altıncı olduğu listede, Dr. Mehmet Öz ve Muhtar Kent ilk iki sırada yer aldı. Melih Abdulhayoğlu tarafından 1998 yılında kurulan Comodo, bugün dijital sertifika alanında %37 pazar payı ile bu konuda dünyanın lider markası durumunda.

Android 6.0, pil ömrü konusunda ciddi

Google, yeni mobil işletim sistemi Android 6.0 Marshmallow ile pil ömrüne verdiği önemi gösteriyor. Marshmallow'un en önemli yeniliklerinden biri olan "Doze", cihazınız uyku modundayken onu uçak moduna yakın bir duruma getirerek pil kullanımını minimuma indiriyor.
İlginç olan yeni bir haber ise Google'ın üreticilere Doze işlevini kullanmayı şart haline getirmesi. Yani Google'ın arama ve harita hizmetlerini telefonuna eklemek isteyenlerin (Android'in kendisi açık kaynak kodlu) Doze'u etkinleştirmesi gerekiyor. Google, alışmadığımız sertlikteki bu hamlesiyle de yetinmiyor. Üreticilerin telefonlarında pil kullanımını doğru biçimde göstermeleri gerekiyor. Bu başta önemsiz gibi görünse de üreticiler, öncesinde bazı istatistikleri gizlemiş olabilirler. Üreticiler, pille ilgili yazılımsal değişiklikler konusunda şimdiye kadar oldukça özgürlerdi. Doze modu ve bu yeni şart, Google'ın Android 6.0'da pil ömrünü çok ciddiye aldığını gösteriyor.

Qualcomm, AR işinde pes etti!

Qualcomm, üzerinde yaklaşık beş yıldır çalıştığı artırılmış gerçeklik AR teknolojisi platformunu satmaya karar verdi. Teknolojinin pek çok alanında çalışmalarını sürdüren Qualcomm'un bu hamlesi açıkçası duyanları bir hayli şaşırtmış durumda. Zira dünya artırılmış gerçekliğe doğru giderken, Qualcomm'un AR platformunu ve bu yoldaki birikimlerini satması ilginç bir hareket. AR platformu Vuforia'yı Internet of Things alanında çalışmalar gerçekleştiren PTC isimli bir şirkete satan Qualcomm'un bunun karşılığında ne kadar aldığı ise bilinmiyor; PTC'nin Vuforia'yı ne amaçla kullanacağı da... Ancak Microsoft'un Hololens gözlükleri ile birlikte piyasada AR alanında büyük bir ivme ve rekabetin yaşanması bekleniyor.

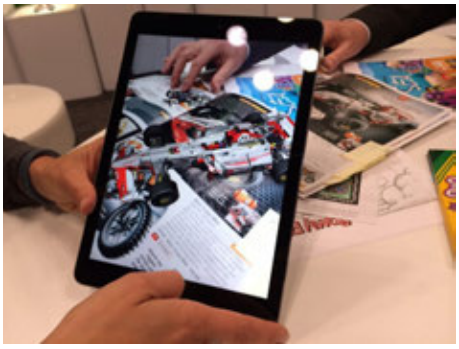

Dropbox, Paper'ı duyurdu!

Dropbox, Paper adında yeni bir ürünle çevrimiçi doküman düzenleme işlevi kazanıyor. Google Drive ve Office 356'in arasına katılacak olan Dropbox, Paper ile birden fazla kullanıcının sadece web tabanlı olarak dokümanlar üzerinde düzenleme yapabilmesini sağlayacak. Yeni hizmet, bulut depolama şirketinin bu yılın başlarında sessizce test etmeye başladığı Notes uygulamasını bir açılımı olarak nitelendiriliyor. Örneğin bir dokümana program kodu yazmaya başlanırsa, Paper bunu otomatik olarak uygun biçimlendirme içine yerleştirebiliyor. Metnin ötesinde, kullanıcılar resim, kod, tablolar ve „@" mention işareti ile bir görevi kimin tamamlayacağını belirtmek için yapılacaklar listesi de ekleyebiliyorlar. Benzer şekilde, belgelere yapıştırılan URL'ler küçük ön izleme şekline dönüşebileceği gibi aynı şey Excel tabloları veya PowerPoint sunumlarının yanı sıra Google Doc dosyaları için de geçerli durumda. Diğer ortak çalışma alternatiflerinde olduğu gibi kullanıcılar metin veya özel sticker'lar kullanarak dokümanın her bölümüne yorumlarını yazabiliyorlar. Paper şimdilik beta aşamasında ve servise hala davet bazında erişim sağlanabiliyor. Şirket, web tabanlı doküman düzenleme hizmeti için bir akıllı telefon uygulaması da çıkarmayı planlıyor.

CEM ŞANCI, CHIP yazar
cemsanci@chip.com.tr,
twitter.com/cem_sanci

HABERİNİZ OLSUN

Twitter çalışanlarına piyango mu vurdu?

Teknoloji şirketleri son dönemde çalışanlarına büyük pirimler ve hatta şirket hisseleri dağıtmaya başladı. Şimdi de Twitter'ın CEO'su, kendi hisselerinin dörtte birini çalışanlarına dağıtacağını açıkladı. Peki neden?

Ekim sonunda gelen bir haber, hepimizi hem şaşırttı hem de kıskandırdı. Habere göre Twitter'ın hem kurucusu hem de yeni CEO'su, Jack Dorsey kendine ait olan Twitter hisselerinin dörtte birini çalışanlara dağıtacağını duyurdu.

Son dönemde isim yapmış, büyük başarı kazanmış, iyi fiyata satılmış teknoloji şirketlerinin çalışanları bu tür pirimler almaya alıştılar. Daha önce Facebook'un WhatsApp'ı satın alması sırasında WhatsApp kurucularının şirket çalışanlarına servet dağıtması haberlere konu olmuştu. Türkiye'de ise YemekSepeti'nin, yabancı bir şirkete satılması sonrasında, YemekSepeti'nin kurucusu çalışanlarına prim olarak orta halli bir daire parası kadar prim vermişti.

Şimdi ise Twitter'ın yeni CEO'su hisselerinin dörtte birini çalışanlarına dağıtarak bu alanda çıtayı yükseltiyor. Twitter'ın kurucusu Jack Dorsey, Twitter'ın ilk CEO'su isen, ofis içinde yoga yapmak gibi garip davranışları nedeniyle hissedarların sinirini bozup görevden alınmıştı. Ancak Twitter'ın hızlı bir yükseliş trendindeyken kurucusunu görevden almak gibi bir hata yapan hissedarlar, yerine gelen CEO'ların aynı başarıyı gösterememesi nedeniyle Facebook'la olan yarışta çok geride kaldılar ve büyük bir kazanç potansiyeli olan Twitter'ın yıllarca zarar etmesine neden oldular. Bu yaz başında hatalarını kabul edip Dorsey'i yeniden göreve çağırdıklarında ise hissedarlar Dorsey'in yine "garip" bir çalışma şekli izleyeceğini tahmin ediyorlardı ama bu kadar garip bir çıkış bekliyorlar mıydı, bilinmez, zira Dorsey çalışanlarına 197 milyon dolar değerinde hisse senedi dağıtırken bu rakam Dorsey'in Twitter'da sahip olduğu hisselerin dörtte birine denk geliyor. Bir anlamda, Dorsey, kendi mal varlığının çok önemli bir bölümünü çalışanlara dağıtmış durumda. Üstelik, kısa süre önce Twitter'ın %4 hissesini satın aldığını açıklayan Steve Ballmer'dan sonra Dorsey artık %3 hisse ile daha küçük hissedar durumuna düşmüş durumda.

Ancak Dorsey'in mantığını anlamak zor değil. Silikon Vadisi'nde büyük bir rekabet sürüyor ve Facebook gibi bir dev, Silikon (kurtlar) Vadisi'deki yetenekli mühendisleri, yazılımcıları, pazarlamacıları kendi bünyesine katmak için büyük paralar ödeyebiliyor. Dorsey bu hamlesi ile Twitter'ın kilit çalışanlarını şirkete bağlamış oldu. Üstelik hisse dağıtımından önce şirketten 350 kişiyi işten çıkartarak, kalan ekibe kilit rol biçtiğini de belli etmiş oldu. Şimdi bu adanmış, bir anda ceplerine giren 197 milyon dolarla ve hisse sahipliği sayesinde gelecekte ceplerine girecek milyarlarca doların beklentisiyle Twitter çalışanlarının çok daha başarılı işler çıkarıp Facebook ile rekabette fark yaratmaları sürpriz olmayacak. Bu tavrın Türkiye'deki şirketlere de örnek olmasını ve çalışanlarına kazançtan daha fazla prim dağıtmalarını umarım.

5G testleri umut veriyor

Huawei ve Japonya'nın mobil hizmet sağlayıcısı NTT DoCoMo tarafından gerçekleştirilen yeni 5G denemelerinde ilk kez gerçek hayattaki koşullara yer verildi. Yani bugünkü telefonlarla uyumlu bir spektrumda birçok kullanıcı, internete aynı anda bağlandı. Mühendislerin testlerde 3,6 Gbps'lik veri aktarım hızına ulaştıkları görüldü. Bu, 4G'nin en fazla 20 Mbps'ye ulaştığını düşündüğümüzde hiç de fena değil. Bu tür yüksek hızlar, önümüzdeki yılların akıllı otomobilleri, akıllı şehirleri ve 21. yüzyıldaki yaşamla ilgili düşünebileceğimiz her şeyi değiştirebilir. Rusya'da 2018'de yapılacak Dünya Kupası'nda yeni 5G testlerinin yapılması planlanıyor. İngiltere hükümeti ise Londra sakinlerine önümüzdeki 5 sene içinde 5G hızlarını sunma sözünü vermişti.

Samsung şerit pil üretti!

Samsung kendi cihazlarının pil ömrünü arttırmak için şerit şeklinde bataryalar geliştirdi. Ve InterBattery 2015 sırasında, giyilebilir cihazları için geliştirdiği yeni şerit şeklindeki esnek bataryalarını sergiledi. Şirket şerit bataryaların bir akıllı saatin pil ömrünü 1,5 kat arttırabileceğini iddia ediyor. Samsung, bilek kıvrımlarıyla eşleşen şerit pil modelini 50 bin kez bükerek test ettiğini söylüyor. Hatta bu sıkı testten sonra pilin düzgün şekilde çalışmaya devam ettiği bildiriliyor. Bunun yanı sıra şirket tanıttığı iki pil modelini kullanan akıllı saat prototiplerini de etkinlikte yer alan basın mensuplarına gösterdi.

Ultra Hızlı VR900 ile Sınırları Zorlayın!

1900Mbps Kablosuz Dual Band

VDSL2 Gigabit Modem Router

Archer VR900

- Çoklu Bağlantı - **VDSL2/ADSL2+** standartlarını destekleyen RJ11 bağlantı noktası haricinde Ethernet WAN portu üzerinden **Fiber, Kablonet, Uydunet** ve USB portu üzerinden **3G/4G** bağlantı tipleri desteği
- 2.4GHz üzerinden 600Mbps, 5GHz üzerinden 1300Mbps ultra hızlı Dual Band WiFi
- 3 adet Dual Band çıkarılabilir anten ile kesintisiz kablosuz sinyal ve maksimum menzil
- Eş zamanlı kablolu veya kablosuz tüm uygulamalarınızı sorunsuz çalıştıran 1GHz çift çekirdek işlemci
- Hem 2.4GHz hem de 5GHz kablosuz bağlantıda sinyali alıcının bulunduğu noktaya doğru yoğunlaştıran gelişmiş Beamforming teknolojisi

1900Mbps Dual Band | 1GHz Çift Çekirdekli

IRMAK ÖZKAŞIKÇI ORMAN
irmak.ozkasikci@gmail.com
twitter: irmak_ozkasikci

SOCIALIZER

Z Jenerasyonu Sosyal Medya Hesaplarını Kapatıyor (Muş)...

Dijital Dünya'ya doğanlar, fazla paylaşmaktan şimdiden sıkıldılar

Sosyal medyanın hayatımıza girmesiyle tanıştığım, en hoşuma giden psikolojik tabirlerden biri FOMO ("Fear of Missing Out") – "Birşeyler Kaçırıyorum Korkusu" oldu. Bu psikolojik geri kaldım korkusu bazıları için öyle boyutlara ulaştı ki, zaman zaman kendilerini soyutlamaları, "dijital detoks" yapmaları gerekti. İşe giderken telefonunu evde unutan ne yapacağını şaşırdı, elinde olmadan tüm günü kötü geçti.
Sosyal medyada paylaşılanlarla ilgili çok söz söylendi, profil resmi – gerçek hali gibi komik karşılaştırmalar yapıldı, insanlar hep başkalarının yaşadığı hayata özendi, sonuç olarak merak ettikçe daha çok sosyal medyaya gömüldü; "takip etti". Son birkaç haftadır yurt dışı medyalarında yayınlanan bazı makalelerde; Z Jenerasyonu'nun, (yani kimi kaynağa göre 1995, kimine göre 2000 senesi ve sonrasında doğan) dijital neslin büyük bir hızla sosyal medya hesaplarını kapattıklarına dair haberler çıktı, örnekler verildi. En yaşlısı 19 yaşında olan bu nesil, doğdukları günden itibaren arkalarında bırakmaya başladıkları dijital ayak izlerinden rahatsız olmuş olacak ki; hızla sosyal medyadan uzaklaşıyor, kapalı bir hayat yaşamak için tabir yerindeyse analoğa dönüyor.

Facebook'un güvenlik ayarlarını sıkça değiştirmesi, üye olunan sitelerin sizin fotoğraflarınızı dilediği şekilde kullanabilecek olabilmesi, paylaşılan herhangi bir şeyin pişman olunup bir siteden kaldırılsa bile internetin bir köşesinde ilelebet duracak olması Z Jenerasyonu'nu sosyal medyada paylaşımdan soğutan etkenlerden bazıları. The New York Times'ın yaptığı bir habere göre, "Fazla paylaşımın Y Jenerasyonu'nun başına dert açtığını ve gizliliklerinin kalmadığını düşünen Z Jenerasyonu, kendi özel hayatlarını korumak adına daha az paylaşıyor, daha az sayıda kişi ile "arkadaş" oluyor, gerçekten sıkça görüşmediği kişilere özel hayatını açmaktan imtina ediyor."

Sosyal medya söz konusu oldu mu açık açık paylaşma konusunda biraz düşünüp, dikkatli olunması gerektiğine katılıyorum. Maalesef herhangi bir konuda belirttiğiniz bir fikir gün gelip başınıza dert olabiliyor ya da çok eğlendiğiniz bir partide belki de farkında olmadan çekilen bir fotoğrafınız bir süre sonra karşınıza çıkabiliyor. Hiçbir şeyin tam anlamıyla yok edilemediği bir sonsuzluk kuyusundan bahsettiğimiz zaman da; en baştan tedbirli davranmak izlenecek en akıllıca yol olabiliyor.

Henüz ergenlik çağındaki bir gencin, yıllar sonra fikrim değişebilir ya da bu resim karşıma çıkabilir diyerek "bir şeyler kaçırıyorum korkusu"na kapılmadan sosyal medya hesabını kapatma kararı alması veya paylaşımlarını sınırlandırması; yapılacak en doğru hareket gibi gözüküyor. İnsanın bazı yaşadıklarının da kendinde kalması, onun "özeli" olması aslında en güzeli; iş ki bundan kişi kendi keyif alabilmeyi bilsin, tüm dünyayla paylaşmadan da mutlu olabilsin...

Yurt dışından gelen telefonlara 120 gün

Yurt dışından getirilen cep telefonlarının IMEI kayıt süresi, 60 günden 120 güne çıkartıldı. BTK'nın yönetmelikte yaptığı bu değişiklik, Resmi Gazete'de de yayınlanarak yürürlüğe girdi. Bu karara kadar, bir yolcu, yurt dışından satın alıp Türkiye'ye getirdiği bir telefonun IMEI kaydını yapmak için 60 gün süreye sahipti. 60 gün içerisinde kaydı yaptırılmayan telefon ise bloke ediliyordu. Ancak artık, kayıt için kullanıcıya sunulan süre 120 güne uzatılmış durumda. Başka bir deyişle, telefonun IMEI'si bloke edilip kullanım dışı kalmaması için, kullanıcıların artık 120 günlük bir süresi olacak.

Google'dan mülteciler için Kriz Bilgi Merkezi

Apple, Google ve Facebook gibi teknoloji şirketleri Avrupa'da devam eden mülteci krizine yardımcı olmak için küresel çabalara destek oldu. Buna bağlı olarak Google, geçtiğimiz ay açıkladığı eşleştirilmiş bağış projesine ek olarak yurt dışındaki göçmenlerin rahatlamalarına yardımcı olmak için tasarlanmış yeni bir girişim tanıttı. Arama devi şimdi muhtaç insanlar için konaklama sağlık tesisleri ve ulaşım hakkında hayati bilgilere hızlı ve kolay erişim sağlayan "Crisis Info Hub" (Kriz Bilgi Merkezi) adında bir mobil siteyi yayına soktu. Google ayrıca çeviri konusunda yeni bir ülkede olan göçmen ve mültecilere yararlı bir hizmet geliştirilmesine yardımcı olacak gönüllüler de arıyor. Almanca veya Arapça biliyor ve yardım etmek istiyorsanız, Google üzerindeki Çeviri Topluluğu'nu ziyaret ederek başlangıç yapabilirsiniz.

Qualcomm sunucular için işlemci üretecek!

Qualcomm, İngiltere merkezli çip şirketi ARM'in tasarımına dayanan özel bir işlemci ile sunucu CPU pazarına girme planlarını açıkladı. Şirket akıllı telefon ve tabletlerde yaygın olarak kullanılan ARM mimarisi ile bir sunucu yongası inşa edecek. Qualcomm, San Francisco'daki bir etkinlikte yeni yonganın üretim öncesi versiyonunu basın mensuplarına tanıttı. FinFET üretim süreciyle imal edilen yeni işlemci 24 özel ARMv8 çekirdeğine sahip. Qualcomm bu hamlesiyle birlikte aynı alanı hedefleyen şirketler listesine katılmış oldu. AMD, Cavium, AppliedMicro, Marvell ve Broadcom gibi teknoloji devlerinin zaten piyasada sunuculara yönelik ARM mimarisine sahip işlemcileri bulunuyor.

NTP protokolünde hayatı durdurabilecek açık

Boston Üniversitesi araştırmacıları, internetin en eski ve en önemli standartlarından biri olan Ağ Zaman Protokolü (NTP) üzerinde birden fazla güvenlik açığı tespit etti.

30 yıl önce tanıtılan NTP, ağlar üzerindeki bilgisayarların saatlerinin senkronize (eşzamanlanma) edilmesini sağlıyor. Bu protokol üzerinden yapılacak saldırıların hava trafik kontrolü de dahil olmak üzere koordine sistemi gereksinimi olan endüstriyel bilgisayarların atlatılabileceği, finansal işlemlerin düzgün şekilde kaydedilmesinin önüne geçebileceği ve internet güvenliği için yaygın olarak kullanılan formların olumsuz olarak etkilenebileceği belirtiliyor. Zira saldırı, bilgisayarların saatini değiştirebilecek kadar ciddi olabiliyor. Yüksek lisans öğrencisi Aanchal Malhotra ve lisans öğrencisi Isaac Cohen ile birlikte üç NTP güvenlik açığını keşfeden Boston Üniversitesi bilgisayar bilimleri profesörü Sharon Goldberg; "Bunları daha önce hiç kimsenin fark etmemesine şaşırdık" diyor. Bilgisayar kullanan çoğu insan farkında olmasa da NTP protokolüne bağlı durumda. Safari veya Chrome gibi tarayıcılar bir web sitesini doğrulamak için sertifika sistemine güveniyor. Güvenlik açıkları bu sertifikaları tehlike altına atarak sertifika süresine kadar iptal edilmesini sağlayabilir. Kullanıcıların bilgisayarlarındaki saati geri almak bunun için etkili bir yol.

En problemli NTP açığı ise "kiss-of-death packet" (KOD) olarak bilinen bir güvenlik özelliğini etkiliyor. KOD trafiği tıkama gibi kötü niyetli saldırı girişimlerinde sunucuların kendini savunma mekanizması. Boston Üniversitesi ekibi sunucuların zaman güncellemelerinin durdurulmasına neden olabilecek bu saldırı yönteminin sistemler için ciddi bir tehdit oluşturduğunu söylüyorlar.

Android'e aylık güncellemeler de çare olmadı

Yeni araştırma, Android ekosisteminin aylık güncelleme kararına rağmen güvenlik tehditleriyle mücadele ettiğini ortaya çıkardı. İngiltere Cambridge Üniversitesi tarafından yayınlanan bir makaleye göre cihaz güvenliği söz konusu olduğunda tüm Android telefon üreticileri eşit durumda değil. Cambridge araştırmacıları Daniel Thomas, Alastair Beresford ve Andrew Rice, Samsung, LG, HTC ve Motorola gibi büyük üreticilerin 20 bin Android cihazı üzerinde bilinen güvenlik açıklarını inceledikten sonra yüzde 87'sinin en az bir bilinen güvenlik açığına maruz kaldığını tespit etti. Bu oran neredeyse tüm Android akıllı telefonları

etkileyen Stagefright güvenlik açığı ışığında değerlendirildiğinde çok da sarsıcı gelmiyor. Ancak üreticiler düzeyindeki analiz bazı firmaların siber güvenliği sağlama konusunda daha başarılı bir tablo çizdiğini ortaya koyuyor.

AYIN UYARISI

Kemoge'ye dikkat!

Yeni bir keşfe göre 20'nin üzerinde ülkedeki Android kullanıcıları, Kemoge takma isimli bir zararlıya maruz kaldı. Kullanıcıyı istenmeyen reklam bombardımanına tutan zararlı, üçüncü parti uygulama mağazalarındaki uygulamalara entegre olarak geliyor. FireEye araştırmacıları, zararlının muhtemelen Çinli geliştiriciler tarafından yazıldığını ve Çinli hacker'lar tarafından kontrol edildiğini söylüyorlar. Zararlının ülkenin dışında yayılmış olması ise FireEye'dan araştırmacı Yulong Zhang'a göre tehlike arz ediyor. Zhang, şu uygulamaların zararlı içerdiğini söylüyor: Sex Cademy, Assistive Touch, Calculator, Kiss Browser, Smart Touch, Shareit, Privacy Lock, Easy Locker, 2048kg, Talking Tom 3, WiFi Enhancer ve Light Browser.

Kendini Chrome gibi gösteren zararlı

"eFast Browser" adlı sahte web tarayıcısı, kendisini Chrome'un bulunduğu konuma yüklüyor ve bu şekilde çalışıyor. Tarayıcı, açık kaynak kodlu Chromium'u temel aldığı için ilk bakışta Chrome'a oldukça benziyor ancak davranışları, Chrome'a göre çok daha kötü. Zararlı tarayıcı, öncelikle kendisini varsayılan hale getiriyor ve HTML, JPG, PDF, GIF dosya türlerini kendisiyle ilişkili hale getiriyor. HTTP, HTTPS, MAILTO gibi URL ilişkilendirmelerini de ele alan tarayıcı, Chrome'la ilgili masaüstü kısayollarınızı da kendisininkiyle değiştiriyor. eFast'ı kullandığınızda ise sık sık açılır pencerelere ve ziyaret ettiğiniz sayfaların tepesinde arama reklamlarına rastlıyorsunuz. Reklamlardan bazıları, sizi e-ticaret sitelerine yönlendirirken diğerleri, PC'nize daha fazla zararlı sokabileceğiniz zararlı web sayfalarına yönleniyor. PCRisk'e göre tarayıcı, tanınmanızı sağlayacak kişisel bilgiler de topluyor. eFast Browser'ın herhangi bir gizlilik politikasının olup olmadığı ise bilinmiyor. Tarayıcıyı geliştiren Clara Labs kendi gizlilik ilkesine sahip olsa da, sayfayı Chrome'da açtığınızda zararlı uyarısı alıyorsunuz.

YouTube

On yıl önce kuruldu, bugün ise YouTube video portali, en sevilen web sitelerinden biri. Etkileyici rakamlarla YouTube gerçeği

Ufuk Yamankılıçoğlu / MM

Aylık YouTube ziyaretçi sayısı (Türkiye'de)	**21,4 milyon**
Her dakika yüklenen video materyali (saat olarak)	**300**
Tüm videoları izlemek için gereken süre	**1000 yıl**
Google'ın 2006'da video platformu için ödediği rakam	**1,65 milyar USD**
Günümüzdeki tahmini pazar değeri	**70 milyar USD**
2017'ye kadar toplam web trafiğinde video materyallerinin tahmini oranı	**%80–90**
Bir videoyu ilk on saniye içinde kapatan kullanıcıların oranı	**%20**
Bir videoyu ilk iki dakika içinde kapatan kullanıcıların oranı	**%60**
En çok izlenen YouTube videosunun („Gangnam Style") izlenme sayısı	**2,4 milyar**
YouTube'un 2012'de „Gangnam Style" ile elde ettiği reklam geliri (USD,	**6 milyon**
„Gangnam Style"ın bugün bile aldığı günlük ziyaretçi sayısı	**1 milyon**
Bir müzik videosu olmayan en sevilen klibin izlenme sayısı („Charlie bit my finger – again!")	**800 milyondan fazla**
YouTube'da en çok yorumlanan video: „Baby" - Justin Bieber	**6 milyon yorumdan fazla**
En çok dislike alan video: „Baby" - Justin Bieber	**5 milyondan fazla**
Bir milyon izlenmeye ulaşan ilk klip	**"Ronaldinho Touch of Gold"**
Top 1.000 içinde Güney Sudan'dan izlenemeyen YouTube videosu sayısı	**153**
Atlanabilen reklam kliplerinin oranı	**%85**
En çok abonesi olan YouTubeçunun 2014 geliri (USD)	**4 milyon**
En uzun YouTube videosunun saat olarak uzunluğu	**596**
En çok aranan Tutorial	**How to kiss**
En yüksek izleyici sayısına sahip ülke (nüfusa oranla)	**Suudi Arabistan**

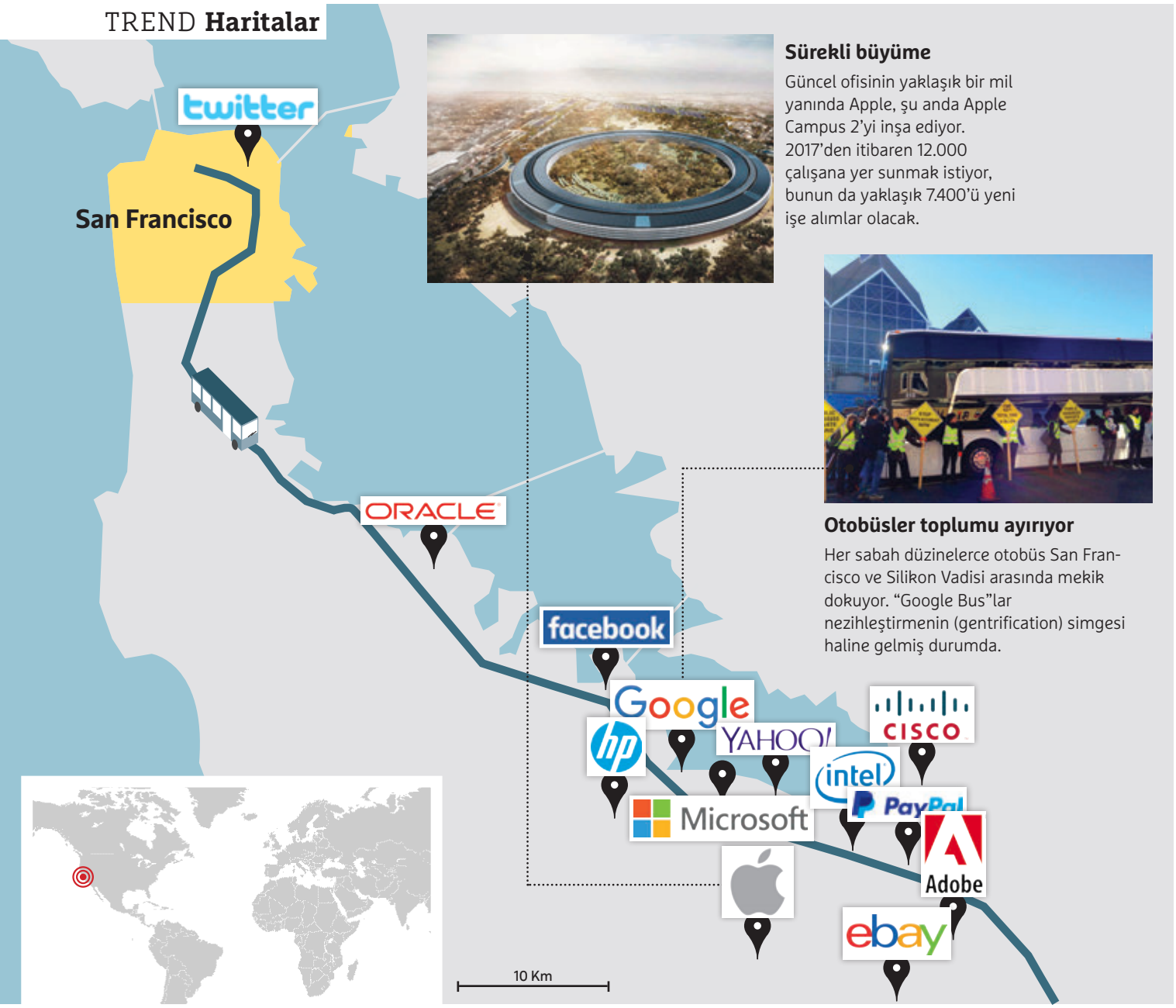

Sürekli büyüme

Güncel ofisinin yaklaşık bir mil yanında Apple, şu anda Apple Campus 2'yi inşa ediyor. 2017'den itibaren 12.000 çalışana yer sunmak istiyor, bunun da yaklaşık 7.400'ü yeni işe alımlar olacak.

Otobüsler toplumu ayırıyor

Her sabah düzinelerce otobüs San Francisco ve Silikon Vadisi arasında mekik dokuyor. "Google Bus"lar nezihleştirmenin (gentrification) simgesi haline gelmiş durumda.

Silikon Vadisi'nin gölgesinde oturanlar

Amerikan teknoloji dünyasının kalbi Silikon Vadisi'nde atıyor: Apple, Google, Microsoft, Facebook – hepsinin burada ana merkezleri yer alıyor veya en azından büyük yerleşkelere sahipler. Büyüklerin ışın gücü Bay Area'ya yeni Start-up'ları da çekiyor, burası vadinin bulunduğu Kaliforniya'nın körfezi. Ancak insanlar başka bir yerde oturuyorlar: Teknoloji devlerinin çalışanları çoğunlukla San Francisco'nun hippi semtlerinde yaşıyorlar. Buranın eski ve yaşlı nüfusu çoğu yerde başka bir yere taşınmaya zorlanmış, zira kiralar astronomik bir şekilde yükselmiş. Aynı şey restoranlarda, barlarda ve kafelerde de geçerli. Cilalı yaşam stilinin yeni simgesi ise shuttle bus'lar olmuş: Google ve benzerlerinin görevlendirdiği bu toplu taşıma araçları şirket çalışanlarını her sabah vadiye ve akşam da San Francisco'ya geri yaklaşık 60 km boyunca taşıyor. Elbette araçlarda kahve ve kablosuz internet de mevcut. Ancak bu gelişmeler tepkiyle de karşılaşıyor. Özellikle Google'ın otobüsleri protesto ediliyor. Protestocular günümüzde küçük de olsa bir zafer kazanmış durumdalar: Otobüs firmaları artık durak başına bir USD ödemek zorundalar. Şehir bu şekilde yılda 1,5 milyon USD'ye kadar para kazanmak istiyor.

uyaman@chip.com.tr

San Francisco'da kiraların gelişimi

Zillow Rent endeksi kira fiyatlarının ortalama değerini veriyor. Bir karşılaştırma yapmak gerekirse: New York City'de bu değer Temmuz ayı sonunda 2.187 USD idi.

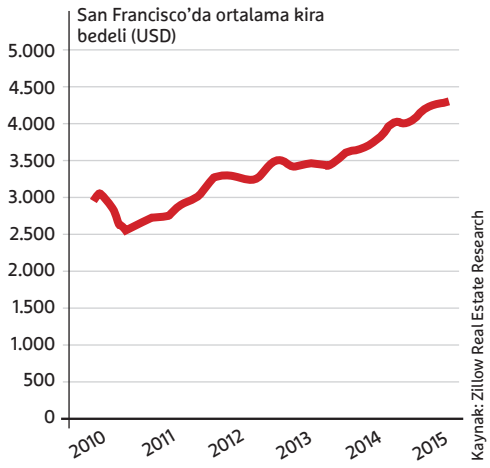

YouTube Gaming Oyunculara ne vadediyor?

YouTube kısa süre önce YouTube Gaming hizmetini duyurdu. Peki nedir bu servis, ve diğer online oyun servislerinden farkı ne?

Tan BODUR

Hiç oyunda takılıp yardım için internete başvurduğunuz oldu mu? Büyük ihtimalle Portal'daki bir yapbozu çözmek ya da Skyrim'deki imkansız görevi tamamlamak için YouTube üzerinden bir walkthrough videosunu izlerken buldunuz kendinizi. Hangi konsolu kullanırsanız kullanın, hangi tarz oyunları oynarsanız oynayın; o oyunu oynamış birinin videosunu, ayrıca oyunlardaki aksaklık ve hileleri, hatta saatlerce konuşulan skorları mutlaka YouTube üzerinde görebilirsiniz. O zaman YouTube tarafında tamamen oyuna adanmış yeni bir uygulama ve web sitesinin varlığı da sizi şaşırtmamalı. YouTube Gaming adı verilen (gaming.youtube.com) bu yeni platform, hız düşkününden yetenekleriyle hava atanına kadar oyuna dair her türlü malzemenin, kişinin yer aldığı bir bölüm olacak. Oyun altkültürlerine çoktan dahil olduysanız sizin için zaten yeni bir fikir değil, çünkü kullanıcıların oyun içi yeteneklerini sergiledikleri Twitch (www.twitch.tv) adlı bir site mevcut ve tek amacı da oyuncuların videolarını paylaşmaları. Amazon'a ait olan Twitch hiç de ufak bir girişim değil; her ay yüz milyonlarca ziyaretçisi var.

Peki YouTube masaya ne koymalı ki insanları Twitch'ten döndürüp kendi tarafına çekebilsin? Twitch bu durumda endişelenmeli mi, yoksa YouTube Gaming de diğer Google projeleri gibi zamanla eriyip gidecek ufak bir heyecan mı?

YouTube Gaming nedir?

Öncelikle YouTube Gaming aslında nedir, ona bakalım. YouTube üzerinde zaten oyuna dair tonlarca içerik var dolayısıyla özel bir kısım açmanın ne işe yarayacağını ilk seferde anlamak zor. YouTube Gaming proje yöneticisi Alan Joyce tarafından yazılan blog yazısında bazı detaylar verilmiş, görünüşe göre de bunların birçoğu derli toplu olmayla ilgili. YouTube Gaming sitesi içinde 250 bin oyun için adanmış ayrı sayfalar olacak. Yani örneğin Fallout 3 ile ilgili videoları izlemek için, arama sonuçlarına teker teker başvurmak yerine her şeyin bir arada olduğu Fallout sayfasına gideceksiniz. Tüm YouTube Gaming kullanıcıları ilgilendikleri veya oynadıkları oyunların listelendiği "koleksiyonlar" oluşturabilecek. Aynı YouTube gibi burada da istedikleri kanallara üye olabilecekler, favori bloglarını veya arkadaşlarını takip ederek en son yüklenenleri hemen görebilecekler. Canlı etkinlikler de odaklardan biri olacak. Joyce, YouTube Gaming'in "canlı deneyimi" daha basit hale getireceğini, akış bağlantıları ve kolay kullanımlı bir ajanda sunacağını söylüyor. Bu oldukça uygun, fakat özellikle oyunculara yönelik olduğu söylenebilir mi? YouTube sitesini etkinlikler ve canlı akışlar için kullanan herkes, işini kolaylaştıracak şeyle zaten ilgilenecektir. YouTube Gaming henüz geliştirme safhasında ve şu ana kadar söylenenler kulağa hoş geliyor.

Twitch'ten ne farkı var?

Twitch ve YouTube Gaming arasındaki fark, en azından bizim gördüğümüz kadarıyla, Twitch'in canlı yayınlara odaklı olması. YouTube Gaming de canlı akışlara olanak tanıyor, fakat oyunla ilgili olmayanlar gibi standart videolar da olacak. Twitch açısından canlı yayın, var olma sebebi diyebiliriz. Twitch aslında Justin Kan tarafından hayatını canlı olarak yayınlama amacıyla kurulmuş Justin.tv'nin bir uzantısı. Yani aslında herkesin kendi hayatına dair videolarını canlı olarak yayınladığı bir platform olarak ortaya çıktı. Twitch.tv tamamen oyuna odaklı bir alt bölüm olarak yaratıldı, fakat kısa süre sonra (geçen yıl kapatılan) orijinalinden daha popüler hale geldi.

Twitch o kadar popüler hale geldi ki geçtiğimiz yıl Amazon tarafından 970 milyon dolara satın alındı. Her türlü oyun yarışmasına, dev destek kampanyalarına ev sahipliği yaptı, ticaret ve oyun fuarlarında dev bir isim haline geldi. Oyun yayıncıları ile yaptığı ortaklıklar sayesinde Minecraft ve Steam hesapları ile entegre edilmeye başladı. Geliştiricisi, hemen her türlü platform üzerinden Twitch yayınlarını izleyebilme olanağı üzerinde çalışıyor.

İşlevsellik açısından ise Twitch, YouTube Gaming tarafından sunulması amaçlanan birçok hizmeti zaten sunuyor: mobil uygulama, HD akış, özel yayınlar, kullanıcılar arasında etkileşim ve istenilen kanalları takip etme özelliği... Aynı standart YouTube gibi, popüler kullanıcıların reklam gelirleri ile para kazanmalarına olanak tanıyan bir Partner programı da var. Kullanıcı tarafından bakıldığında ikisini birbirinden ayıracak büyük bir fark yok.

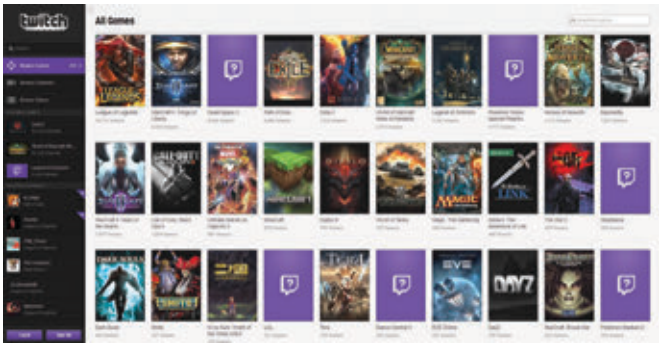

Twitch.tv şu anda en büyük oyun video sitesi. Artık bir rakibi var diyebilir miyiz?

Birinci oyuncu hazır

Bu bir boks maçı olsaydı kimin kazandığını bulmak zor olacaktı. Bir köşede oyun çevrelerince tanınan, dev kullanıcı tabanına, bol miktarda medya ortağına, kurumsal bir desteğe sahip Twitch, diğer köşede var olan YouTube kullanıcılarını anında yanına çekebilecek olan, bir o kadar kalın enseli sponsora sahip YouTube. Kesinlikle söyleyebiliriz ki birbirlerine uygun rakipler; ya da en azından YouTube Gaming çıktığında öyle olacaklar.

Halihazırda servis yalnızca ABD ve İngiltere'de hizmete girdi. İçerik olarak Twitch'in yanına henüz yaklaşamıyor ama zamanla birikecek ve Twitch bir gün endişelenmeye başlayacak.

Twitch'in "ortaklarından" bazıları şimdiden gemiden atlama yolları (daha açık söylemek gerekirse Twitch'e karşı yasal sorumlulukları içinde boşluklar) aramaya başladılar. Twitch "Partner'ı" olabilmek için en az 500 takipçiye ve düzenli olarak haftada en az 3 yayın yapmaya ihtiyacınız var. Kabul edilirseniz içeriğiniz için reklam geliri sağlanıyor. Fakat aynı zamanda içeriğinizi yalnızca Twitch'te yayınlamak gibi bir sınırlandırma mevcut.

Tabii tüm ortaklar aynı kontrata imza atmıyor ancak Twitch'e göre çoğunda içerikleri başka yerlerde yayınlamayı yasaklayan koşullar mevcut. Bu özerklik koşulları şu anlama geliyor: Popüler oyun yayıncıları hangi sitenin kendilerine daha çok hitap ettiğini anlamak için denemek yerine birinden birini seçmek zorunda bırakılacaklar. YouTube Gaming kalabalıklaştıkça popüler yayıncıları yakından takip etmekte fayda var. Chance Morris (sodapoppin), Jordan Maron (CaptainSparklez) veya PhantomL0rd gibi oyuncuların saf değiştirip değiştirmediklerini görmek gerek. Twitch üzerinde yayın yapan büyük isimlerin çoğunun zaten YouTube profilleri mevcut. Bu da Twitch için pek iyi değil.

Arama tembelliği

Çoğu açıdan Alan Joyce tarafından yapılan YouTube Gaming duyurusu hayli mantıklıydı. Servisin ne sunacağı, neden tercih edilmesi gerektiği gibi noktalara değinilmişti. Ancak bu blog yazısında tek bir satır var ki, kafamızın karışmasına engel olamıyoruz: "istediğiniz belirli bir şey varsa aramanızı güvenle yaparsınız; bilirsiniz ki "call" yazdığınızda karşınıza "Call me Maybe" klibi değil "Call Of Duty" sonuçları çıkacak". Google'ın daha "leb" demeden leblebiyi anlayan arama algoritmasının hepimizi arama yapma konusunda tembelleştirdiği aşikar, ama aramalarda karşılaştığımız ilişkisiz sonuçlar gerçekten büyük problem teşkil ediyor mu? Hiç, Fallout 3 videosu ararken bulduğunuz ilk sonuç yüzünden Fall Out Boys klibi izlemek zorunda kaldınız mı, ya da Metal Gear Solid yayınları izlemek isteyip arama kutusuna yalnızca "metal" yazdıktan sonra arama sonuçlarında heavy metal gruplarının kliplerinden başka bir şey bulamayan tanıdıklarınız var mı? Tabii ki yok. Yani bu gerçek bir sorun değil, ve dolayısıyla çözülmesi de gerekmiyor (bahsi geçen blog yazısının tamamını burada bulabilirsiniz: (http://chip.tk/1NxAr1h).

Sabırsızlıkla beklediğimiz diğer YouTube platformları

YouTube Gaming çıkmadan önce site müzik ve çocuk içerikleri için zateş servisler sunuyordu. Peki bunlarla sınırlı kalmaya mecbur muyuz? Başka YouTube hizmetleri de olabilir:

YouTube mutfak:

Tüm tariflerin her zaman bir arada bulunduğu bir site. Zaten YouTube'da tonlarca yemek videosu mevcut. Bunları bir araya getirmek ve canlı yayında ünlü şeflerin patates-soğan doğramalarını izlemek güzel olmaz mı?

YouTube tamirat kanalı

Banyo musluğunu tamir etmek ya da raf vidalamak gibi basit, nafile çabalarımızı yayınlarken para kazanmak istemez miyiz? Belki birilerinin işine yarayacak gerçekten faydalı ipuçları da bulunur.

YouTube Kedicikler

Tüm internette içeriğin neredeyse yarısı kedilerle ilgili. Google'ın ayrıca bir kedi kanalı açmamış olması da kendi kaybı. Kediciklerin canlı yayınını kaç saat izleyebilirsiniz?

YouTubeBox

Peki canlı yayın izleyenleri canlı yayında izlemek nasıl olur? Belki de canlı yayında izlenenler kendilerini izleyenleri izlemek isterler. Burada tek problem, aynı zamanda yayıncı olmayan, böylece reklamlara tıklayabilecek izleyiciler bulmak.

Diğer oyuncular

Benzetmelerle başlamışken devam edelim; en iyi oyun video sitesi olma yarışında sadece iki at koşturmak zorunda değiliz. YouTube dışında birçok video sitesi, Twitch dışında da birçok yayın sitesi var. Bunlardan bazıları da yukarıdakiler kadar olmasa bile popüler denebilir. Mesela Hitbox (hitbox.tv) belki de Twitch'in en büyük alternatifi. İzleyiciler ile bağlantı kurmada en iyi seçim olduğunu savunuyor, ayrıca profili geliştirmek için birçok analiz sunuyor. Ustream (www.ustream.tv) de iyi bir alternatif; oyun odaklı olmasa da iş kullanıcıları için popüler bir canlı yayın platformu. PlayStation 4 entegrasyonu sayesinde eğer bu konsolu kullanıyorsanız canlı akışlara başlamak için gayet uygun bir seçenek. Daha ister misiniz? Azubu TV (www.azubu. tv), yeni başlayan yayıncılara kapılarını açan bir canlı oyun yayını platformu. Livestream (livestream.com) veya Veetle (veetle.com) da genel amaçlı yayın siteleri ve oyuncuların bunları kullanmamak için özel bir sebepleri yok. Daily Motion Games (games.dailymotion.com) ise henüz beta aşamasında olsa da güçlü Daily Motion sitesinin bir ürünü. Belki de siz bu yazıyı okuyuncaya kadar daha birçokları peydah olacak, ve tümü benzer işlevler sunacak. Hatta belki içlerinden biri öyle bir hizmet verecek ya da yeni oyun yıldızına ev sahipliği yapacak ki diğerlerini geçerek bir anda ezberimizi tamamen bozacak.

Oyunlar Başlasın

Peki YouTube Gaming'in akıbeti Gmail gibi mi, Google Wave gibi mi olacak? Yeni servisin başarısını zaman gösterecek. Google şu ana kadar aklımıza bile gelmeyen, fakat artık onlarsız yaşayamayacağımız muhteşem ürünlere imza atarken bazı ürünleri de tamamen fiyasko ile sonuçlandı. Belki de farkı yaratan tek şey içerik ve platformu yaratanların kontrol edemeyecekleri tek şey de bu. Dünyanın en güzel arayüzüne sahip olsanız da içeride insanları davet eden, geri gelmelerini sağlayan bir şey yoksa uğraşmaya da değmez. İnsanlar nereye giderse para da oraya gider. Yani oyuncuların YouTube Gaming sitesine doluşarak orada kalıp kalmayacaklarını, veya kendilerini başka bir yerde daha rahat hissedip hissetmeyeceklerini bekleyip göreceğiz. Belki de bir yıl sonra benzer bir yazıda başka servislerden bahsediyor olacağız.

yorum@chip.com.tr

CHIP TV capcanlı karşınızda!

Bilişim sektörünün önde gelenleri canlı yayında sorularınızı cevaplıyor!

Bundan böyle en çok merak edilen konuları, konuların uzmanlarından canlı olarak dinleyebilecek, aklınızda olan tüm soruları canlı yayında sorup anında yayın alabileceksiniz.

İletişim altyapısı Vodafone 3G ile sağlanan ve HD olarak çekilen CHIP TechTalks canlı yayınlarında her hafta farklı bir konuyu masaya yatırıyor ve enine boyuna tartışıyoruz. 3G'nin verdiği ulaşım serbestliği ile CHIP Online canlı yayınları size Türkiye'nin her yerinden, hatta dünyanın her yerinden ulaşıyor olacak. Zaman zaman gittiğimiz yurtdışı lansman ve fuarlarından en son gelişmeleri size sıcağı sıcağına aktaracağız. Tüm yapacağınız belirtilen zamanda CHIP Online ana sayfasını açmak. Canlı Yayın ekranınızda oynamaya başlayacak.

CHIP Online canlı yayınlarının hepsi arşivleniyor ve http://www.chip.com.tr/canli/ adresinden HD kalitesinde yayımlanıyor. Elbette Canlı Yayını canlı seyretmenin bazı avantajları var, örneğin her yayının sonunda verdiğimiz sürpriz hediyeler gibi!

CHIP TechTalks canlı yayınlarında görüşmek üzere!

Ekim ayının ilk haftasında sitenizi arama sonuçlarında daha iyi noktalara getirmek için kullanacağınız SEO konusunu canlı yayında Google'dan Murat Yatağan'ın sunumu ile masaya yatırdık.

Ekim ayında 2. canlı yayınımızda Digital Signage konusunu mercek altına aldık ve konunun uzmanı Sistem 9 Medya Genel Müdür Yardımcısı Suzi Bahati'yi sizlerle buluşturduk.

AZINLIK RAPORUNA BİR ADIM DAHA YAKLAŞTIK, BİLİYOR MUSUNUZ?

CENK TARHAN
CHIP Online Yayın Yönetmeni
cenk@chip.com.tr

İçerik tüketme alışkanlıklarımız değişiyor, buna paralel olarak firmaların içerik sunum yöntemleri de çağa ayak uydurmaya çalışıyor. Peki bu açıdan baktığımızda teknoloji bizim isteklerimizi karşılama hedefinin neresinde?

Azınlık raporu (Minority Report) Tom Cruise'un çok ses getiren filmlerinden biriydi. Ama bu yazıya konu olan tarafı bir cinayetin işlenişini önceden sezebilen ve buna bağlı olarak polis güçlerini yollayıp katili yakalatıp daha işlemediği (ama işleyeceği kesin olan) bir cinayet yüzünden yargılayıp içeri atan yeni adalet sistemi değil elbette. Onun da belki zamanı gelecek ileride ama burada üzerinde durmak istediğimiz detay filmin kahramanının bir AVM'ye girdiğinde yaşadığı deneyim.

AVM'nin kapısından girer girmez yüksek çözünürlüklü retina tarayıcıları tarafından gözleri taranıyor ve kimliği belirleniyor. Elbette teknoloji o kadar gelişmiş ki bunu yapmak için günümüzdeki güvenlik kapılarının önünde kafasını gözünü acayip şekillere sokmak, veya bilgisayarımızı veya telefonumuzu yüz tanımayla açıp arkadaşlarımıza hava atmak için uğraşmak, ama sonunda başaramayıp rezil olmak yok. Onun yerine tarayıcılar size hissettirmeden işini görüyor ve hareket eden "canlının" kim olduğunu anlıyor. Hemen arkasından tüm billboard'lar artık onu adım adım izleyen bir mecraya dönüyor. Örneğin atletik biri olduğu için adınla hitap edip yeni bir gym salonunun reklamını gösteriyor, bir giyim mağazasının önünden geçerken vitrine baktığı anda kendisini, kendisi için hazırlanmış özel bir kıyafetin içinde görüveriyor. Yani işi gücü olmasa, hemen içeri girip tek bir onayla yeni kıyafetini alıp çıkacak, o derece otomatik ve özelleştirilebilir bir sistem söz konusu.

Bu hikâye uzar gider, ama burasında kesmek doğru olacak. Her ay belli konuları mercek altına alıp sizleri konunun uzmanlarıyla bilgilendirmeyi hedefleyen CHIP TechTalk Canlı Yayınlarında bu ay çok ilginç iki konuya göz attık. Bunlardan birisi Digital Signage idi. Digital Signage (ki hala doğru dürüst bir Türkçe isim bulunabilmiş değil, Dijital Reklam Tabelası demek de konsepti çok kaba ve eksik tanımlamak oluyor) AVM'lerde, duvarlarda, kısacası artık çağdaş ve modern kentlerde başınızı çevirdiğinizde etrafta gördüğünüz ekranlara verilen isim. Bu konuda Türkiye'nin en eski ve en çok kurulu ekrana sahip firması Sistem 9 Medya ile yaptığımız Canlı Yayında hem bu ekranlarda gösterilen reklam ve bilgilerin nasıl hazırlanıp sunulduğunu, hem de bu mecranın nerelere gitmekte olduğu öğrendik. Geliştirilen yeni projeler epey etkileyici. Azınlık Raporu'na ulaşabilmiş değiliz ama en azından bu yönde birçok adım atılmış, ar-ge çalışması yapılmış. Bundan sonra gerisinin daha hızlı, çorap söküğü gibi geleceğini düşünüyoruz.

Bu konudaki ikinci Canlı Yayınımız ise Oculus Rift ile klasik oyun sistemlerini entegre ederek kullanıcıya inanılmaz bir oyun deneyimi yaşatan Simforce sisteminin üreticilerine konuk olduk ve ürettikleri sistemi bizzat deneyimleyip deneyimlerimizi sizlere aktarma şansına sahip olduk. Eğlence salonlarında gördüğünüz oyunların ve 4D, 5D salonların gelecekte nasıl daha da gerçeğe dönüşebileceğini merak edenler için gerçekleştirdiğimiz özel Canlı Yayında geleceğin eğlence sistemlerini tanımış olduk. Buradan yola çıkarak sanal gerçekliğin bu tür desteklerle gerçek hayata mümkün olan en yakın deneyimi sunmaya hazır olduğunu söyleyebiliriz. Biraz daha ar-ge yapıldığı taktirde bu alanda çok büyük adımların atılması işten bile değil. Burada en önemli olan nokta ise iki sistemin de Türkiye'de, yerli firmalar tarafından geliştirilmiş olması. Yeşil sahalarda görmek istediğimiz güzel hareketler bunlar ve diğer tüm yerli teknoloji firmalarına örnek olmasını can-ı gönülden diliyoruz.

Bunun dışında ilgi çeken bir başka Canlı Yayınımız da tüm dünya ile birlikte eşzamanlı olarak piyasaya sürülen HTC One M9'un lansmanıydı elbette. HTC'nin bir süredir sızıntılarıyla teknoloji gündemini meşgul eden yeni akıllı telefonu One A9, sonunda tanıtıldı. Soho House'da yapılan lansmanda elbette CHIP Online olarak biz de yerimizi aldık ve lansman sonrası HTC One A9'u canlı canlı deneme fırsatı bulduk. Tüm yayınlardan önce, Canlı Yayında test ettiğimiz ve önizleme deneyimimizi sizlere aktardığımız Canlı Yayınımız çok ilgi gördü. Haberi "olurken" vermenin değerini de bir kere daha görmüş olduk.

Eğlence salonlarında gördüğünüz oyunların ve 4D, 5D salonların gelecekte nasıl daha da gerçeğe dönüşebileceğini merak edenler için Simforce firmasından özel bir canlı yayın gerçekleştirdik.

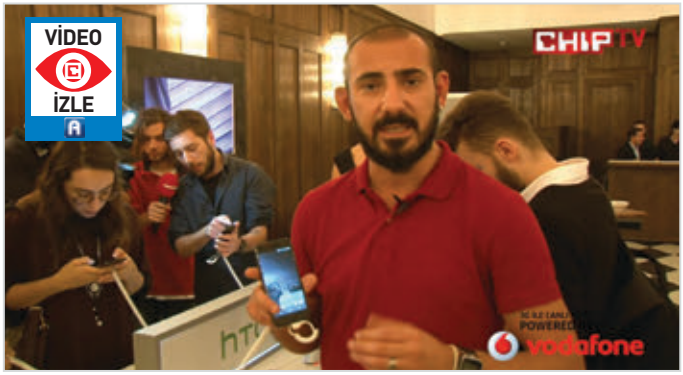

HTC'nin yeni akıllı telefonu One A9, Ekim ayının sonlarına doğru tanıtıldı. Elbette CHIP Online olarak biz de yerimizi aldık ve lansman sonrası HTC One A9'u canlı canlı deneme fırsatı bulduk.

BU SAYFADAKİ VİDEOLARI NASIL İZLEYECEKSİNİZ?

1) Apple uygulama mağazasından ya da Google Play uygulama mağazasından "Dogan Burda Dergi AR" uygulamasını indirin... Aşağıdaki QR kodları kullanarak doğrudan erişebilir, ya da uygulama mağazalarında arama yaparak "Dogan Burda Dergi AR" uygulamasını bulabilirsiniz.

Android cihazlar için

iOS cihazlar için

2) İnternet bağlantısı aktifken uygulamayı çalıştırın. Doğrudan kamera moduyla açıldığını göreceksiniz... İlgili video görüntüsünün tamamını ekranda görecek şekilde telefon ya da tableti sayfanın üzerinde tutun ve kısa bir süre bekleyin. Videonun yüklenmeye başladığını göreceksiniz.

3) Video, telefon ya da tablet ekranında görünen dergi sayfası üzerinde oynamaya başlayacak. Aygıtı yavaş hareketlerle oynatsanız dahi, videonun dergi sayfasında belirlenen alanda kaldığını gözlemleyebilirsiniz.

4) Dilerseniz video üzerine parmağınızla çift tıklayarak tam ekran yapabilir ve kamerayla dergi sayfası üzerine odaklanmak zorunda kalmadan videoyu daha rahat şekilde seyredebilirsiniz.

VİDEO İZLE

Bu simgeyi gördüğünüz sayfalarda video izleyebilirsiniz

Powered by Aurasma

Akıllı cihazınız yoksa

Dergideki **Artırılmış Gerçeklik** (Augmented Reality) **videolarını http://chip.tk/1zWVynE** adresinden izleyebilirsiniz

Dark Web

İnternetin karanlık tarafı nedir? Nasıl çalışır?

İnternetin derinliklerinde, her gün kullandığınız fakat ulaşılması zor, muhtemelen ulaşmak istemeyeceğiniz, verimli bir kaynak yatıyor.

Tan BODUR

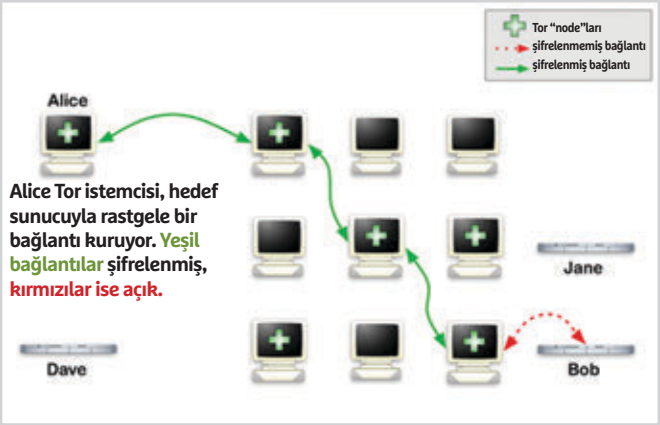

Tor hizmetleri birbiriyle nasıl anlaşıyor?

Teknolojiden ne kadar korkuyor olursanız olun, bilgisayardan ne kadar uzak durmaya çalışırsanız çalışın; internetten kaçış yok. İnternet her yerde ve popüler kültürün her alanında olduğu gibi son derece bulaşıcı, toplumu kendine gittikçe daha sıkı bağlıyor. Neredeyse her firmanın bir internet sitesi, her mağazanın bir online dükkanı, ayrıca her topluluğun gittikçe büyüyen bir sosyal medyası var. Bunlardan uzak yaşamak artık insanı toplumdan dışlayabilecek hale geldi. İnternet ne kadar ulaşılabilir ve kapsamlı olursa olsun; gizli kalmış ücra bir tarafı da var. Online dünyanın bu karanlık ve potansiyel anlamda güvensiz alanı kolay erişilebilir değil ve kesinlikle herkes için değil. Bu alana, tanımına yakışır biçimde "Dark Net" ya da "Dark Web" deniyor ve genellikle haklı sebeplerden dolayı sorgulanacak bir ünü var. Bu sebepleri sıralamadan önce gerçekte Dark Web'in ne olduğuna bir bakalım.

Karanlık tarafa hoş geldin!

Deep web ile karıştırmayalım. Dark Web de birçok web sitesinden oluşuyor. Tek farkı, bunları Google ile bulmanızın mümkün olmaması. Dark Web siteleri normal siteler gibi endekslenip kategorilere ayrılmazlar ve standart arama motorlarında görünmezler. Tam tersine kendilerini kasıtlı olarak gizlerler. Bu sitelere ulaşmak için sebepleriniz, özel yazılım ve tarayıcılarınız olması gerekir. Bu yazılımları yükleyen herkes Dark Web'e ve içeriğine erişebilir.
Dark Web'e ulaşmak için birçok alternatif araç ve uygulama mevcut fakat devam etmeden önce uyarımızı yapalım:
Dark Web'de gezinmenizi ve sunduğu hizmetleri kullanmanızı tavsiye etmiyoruz. Dark Web'in bu kadar gizlenmesinin bir nedeni var. Görüp görebileceğiniz en çökük ahlak ve yasadışı içerikler de bunlara dahil. Bunlara da daha sonra değineceğiz. Tabii ki Dark Web sadece yukarıdakilerden ibaret değil fakat bunlar da mevcut; biz baştan uyarmış olalım. Bizim amacımız tavsiye etmek değil, bilgilendirmek. Dark Web'de gezinmek isterseniz bu hem yasal anlamda, hem de kullanacağınız yazılımların güvenliği anlamında tamamen sizin sorumluluğunuzda. Bahsedeceğimiz yazılımlara ait linkleri vermeyeceğiz. Devam etmek isterseniz onları da kendiniz bulmalısınız.

Belki de Dark Web'e girmenin en yaygın ve popüler yöntemi Tor (The Onion Router). Bu yazılım, online mevcudiyetinizi ağda takip edilmekten ve trafik analizinden gizleyen bir anonimlik aracı ve şifreleme protokolünden oluşuyor. Temel olarak Tor'u kullandığınızda online olarak istediğiniz her şeyi yakalanmadan ve fark edilmeden yapabilirsiniz. Ücretsiz olan Tor, bir tarayıcıyla geliyor (Firefox'un modifiye edilmiş bir sürümü) ve kullanımı çok kolay. Tor ile Dark Web'e çok hızlı bir şekilde erişmek mümkün. Yazılımın kendisi tamamen yasal ve yalnızca Dark Web için tasarlanmış değil. Aileler, firmalar ve medya tarafından rahatlıkla kullanılabileceği belirtilirken aynı zamanda aktivistler, hatta askeri ve hukuk birimlerinin de işine yarayacağı söyleniyor. Tabii ki bu ince bir mizah içeriyor; zira insanların Tor kullanmalarındaki asıl amaç yasa

Derin mi karanlık mı?

Deep ve Dark Web terimleri genellikle birbirinin yerine kullanılıyor fakat aslında bu doğru değil. Deep Web terimi, internetin çöplüğü diyebileceğimiz endekslenmemiş web sitelerine verilen genel ad. Bu siteler çok farklı ve tamamen yasal siteler olsa da güvenlik gibi birçok nedenden dolayı internetin "yüzeyinde" görünmedikleri için bu ismi alıyorlar. Bahsi geçen siteler arasında akademik siteler, devlet siteleri ve veritabanları da var; yani çoğunlukla endişeye sebep değiller. Deep Web'de yasal bilgilerin yanında banka hesap bilgileri gibi normal erişime kapalı olması gereken veriler de bulunuyor. Dark Web ise özel yollarla erişilebilen Tor ağı servislerini kapsıyor. Kıyamet çığırtkanlarının, komplo teorisyenlerinin de bahsettiği, bazen hatalı olarak "derin internet" tabir ettikleri yer işte burası. Bilinen buzdağı örneği ile açıklayalım: İnterneti bir buz dağı olarak düşünün. Denizin yüzeyinde ve buzdağının tepesinde bildiğimiz, her gün kullandığımız internet var. Suyun altında kalan büyük kısımda ise Deep Web yer alıyor. Neredeyse hiç ışık almayan en dipteki ucunda ise Dark Web yaşıyor. Bazılarına yüzeyi kazımak yeterli olurken diğerleri meraklarına yenik düşerek diğer insanların göremediği karanlık yerleri bulmak için kazdıkça kazıyorlar.

Soğanları soyalım

Tor tarafından kullanılan "onion (soğan) adresler", normal DNS adresinden daha farklı bir formata sahip. Onion adresler internetin genel DNS sistemi ile bulunamadıkları için normal yazılımlarla da erişilemeyen siteleri tanımlıyor. Onion TLD (Top Level Domain), Tor tarayıcı ve proxy paketi gibi özel yazılımlarla bulunabiliyor ve yalnızca Tor ağı üzerinden erişilebiliyor.

Ashley Madison

Ashley Madison web sitesi son zamanlarda haberlere de konu oldu. Dark Web'de bulunan bu sitenin hizmeti kısaca söylemek gerekirse evli insanlara eşlerini aldatma olanağı sunmak. Aldatma amacıyla bir sitede bir araya gelen insanlar düşünün. Bu yapı, aralarında aNewDomain adlı bir hacker'ın da bulunduğu ve kendini "The Impact Team" olarak tanıtan bir gruba da iğrenç gelmiş olacak ki, grup siteden 10 GB hacminde bir veri çaldığını, sitenin sahibi olan Avid Life Media şirketini, siteyi kapatmadığı takdirde bu verileri ifşa etmekle tehdit etti. Firma siteyi kapatmadı. Bunun üzerine The Impact Team verileri Dark Web üzerinde ifşa etti. Gerisi malum.

Maalesef Ashley Madison gibi siteler hala mevcut, fakat bazı hacker'lar da dahil olmak üzere insanların çoğu bunlara karşı.

dışı hizmetlere ulaşmak. Dark Web'e ulaşmak için kullanılabilecek tek araç Tor değil. I2P (yeni Silk Road Reloaded tarafından kullanılıyor) ve Freenet gibi araçlar da mevcut, fakat Tor hemen hemen bütün olayın merkezi Dark Web'deki çoğu site kendini gizlemek için Tor şifrelemesi kullanıyor. Bu siteler yukarıda bahsettiğimiz yazılımlarla kolayca bulunabiliyor fakat sitelerin sahipleri ve kimlerin yönettiği gizli kalıyor.

Tor'un amacı ne?

Dark Web birçok farklı amaç için kullanılsa da artık genellikle yasadışı servislerin ve sorgulanan bir ahlakın cirit attığı bir sığınak haline geldi. Dark Web'de sayısız servis mevcut; bunlar arasında bolca karşılaştığımız, dev şirketlere saldıran hack hizmetlerini verenler mevcut. Fakat Dark Web bunlardan daha karanlık ve daha endişelendirici hizmetlere de ev sahipliği yapıyor. Çocuk istismarı, insan ticareti, silah ticareti, hatta söylentilere göre suikast hizmetleri verenler de var. Günümüzde internetin bu denli yaygın olması sebebiyle yukarıdakiler çok da şaşırtıcı gelmiyor. Hepimiz gibi bu suçlular da gelişen dünyaya ayak uyduruyor.

Raporlara göre muhbirlik, finansal saldırılar ve sahtecilik gibi diğer aktivitelerin yanında Dark Web'in büyük bölümü uyuşturucu ticareti etrafında dönüyor. En şaşırtıcı kısmı, pornografi ve kumar gibi içeriklerin diğerlerine nazaran daha az olması. Bunları bulsanız da normalde internette karşılaşacağınızdan çok farklı bir içerikle karşılaşmanız olası. Dark Web'in birçok grup tarafından aktivitelerini organize etmek için kullanıldığı söyleniyor. Bunlar arasında aktivistler kadar terörist gruplar ve hücreler de var. Bu gruplar internetin gizleme özelliği ardında meraklı gözlerden uzak çalışabiliyorlar. Daha önce de belirttiğimiz gibi Dark Web'in tamamı yasadışı değil. Fikirlerini özgür olarak dile getirmek ve meraklı devlet birimlerinden uzan kalmak isteyen birçok blog, topluluk ve site de mevcut.

Sırlar ve Yalanlar

Dark Web'in kullanım amaçlarından biri de muhbirlik. İnsanlar gizli bilgileri çoğunlukla gazetecilere bu ortamda iletiyorlar. Dark Web'in tercih edilme sebebi ise bu kişilerin kimliklerini gizli tutma çabaları. Bunun en büyük örneklerinden biri de Edward Snowden.

CIA teknik asistanlarından biri olan Snowden, ABD Ulusal Güvenlik Dairesi (NSA) ile ilgili önemi bilgileri sızdırırken özel bir şifreleme ile, takip edilmesi çok güç e-postalar gönderiyordu. Buna Tor ağı da dahildi. Kendisi ayrıca birçok istihbarat teşkilatına ve FVEY gibi (Five Eyes: ABD, İngiltere, Kanada, Avustralya ve Yeni Zelanda'dan oluşan birlik) tarafından kullanılan takip sistemlerine dair çok gizli detayları da bu yolla ifşa etmişti. Snowden son bilgilere göre şu anda sığınma talep ettiği Rusya'da yaşıyor yaşayacak başka bir yer bulana kadar burada kalacak gibi görünüyor.

Saklambaç

Peki, Dark Web'deki hizmet ve siteler bu kadar gizliyse ve normal yollarla bulunamıyorsa, ne yapacağınızı ve nereye gideceğinizi nasıl anlayacaksınız? Dark Web'in birçok kullanıcısı gizli wiki'lere başvuruyor. Tıpkı internette bulacağınız birçok wiki sayfası gibi bunlar da Dark Web için bir ansiklopedi ya da rehber görevi görüyorlar; birçok siteyi ve bu sitelere erişim yollarını listeliyorlar.

Wiki'ler uyuşturucu, erotik, hosting, bloglar gibi farklı kategorilere bölünerek sunuluyor ve Tor tarayıcınıza yazacağınız katmanlı adresleri veriyorlar. Bu sayfalara Google üzerinden bile ulaşmak mümkün. Dark Web'de yasal ya da yasadışı birçok firma ticaret yapıyor. Bunca gizlilik sözkonusu iken tabii ki gerçek isimleri ve banka hesaplarını ifşa etmiyorlar. Siz de Dark Web'i kullanmayı planlıyorsanız gerçek adınızı ve e-posta adresinizi hiçbir yere yazmamanızı hatırlatmaya gerek yok. Durum böyleyken, karanlık tarafta insanların yaptıkları ticaret ve verdikleri hizmet karşılığında alacakları bir para şekline de ihtiyaç var. Bazı çevrelerde artık hayli popüler olan dijital para birimi Bitcoin de tam bu noktada devreye giriyor.

Tor ağı da tamamen gizli değil

2009 yılında tanıştığımız Bitcoin, gerçek para yerine dijital para birimi kullanan bir ödeme sistemi. Bu şifrelenmiş para birimi, ödemelerin yapılması için kullanılan, merkezi olmayan bir ödeme sistemi. Bu özellikleri ile Dark Web için sürekli kullanılan mükemmel bir para sistemi. Tabii Bitcoin sadece karanlık ağda kullanılmıyor. Birçok yasal firma da bu sisteme yatırım yapıyor ancak suçlular arasında yaygın kullanımı nedeniyle dünya çapında yasal otoriteler tarafından endişeyle izleniyor.

Adaletin eli buraya da uzanıyor

İçerikleri toplumdan gizlemeye yönelik bunca çaba nedeniyle Dark Web, çoğu suçlu için bir sığınak haline geldi. Kullanılan şifreleme sistemi ve grupların bu şekilde birbirleriyle iletişim kurabilmeleri sayesinde bu zaten kaçınılmazdı. Yine de Dark Web kullanıcıları zannettikleri kadar güvende değiller. Hacker'ların her sistemde bir açık bulabildikleri gibi, ne kadar yüksek teknoloji ürünü olursa olsun yasal merciler de eninde sonunda bir çözüm bulacaklardır. Karşılıklı süregelen bu yıpratma savaşında zaman içinde birçok kişi tutuklandı; hatta bu davaların bazıları büyük ses getirdi. Özellikle adını geçirmemiz gereken bir isim, uyuşturucu trafiğinin döndüğü en popüler sitelerden biri olan Silk Road sitesinin sahibi Ross Ulbricht idi ve ismini gizli tutan birçok müşteriye Dark Web aracılığıyla satış yapıyordu. Soruşturmaların ardından FBI sonunda siteyi 2013 yılında kapattı ve Ulbricht uyuşturucu tacirliği, kara para aklama, hackleme, hatta insan yaşamını tehdit eden hizmetler sunarak cinayete teşebbüs etme suçlarıyla ömür boyu hapse mahkum edildi. Silk Road daha sonra Silk Road 2.0 olarak yeni sahipleriyle tekrar ortaya çıktı fakat ardından yeni tutuklamalar da geldi ve site tekrar kapatıldı. Bunu takiben site birkaç kez daha açıldı ve son versiyonu olan Silk Road Reloaded şu anda I2P üzerinden hizmet veriyor. Yine kapatılması ve ardından tekrar açılması da an meselesi.

Dark Web'in herkese göre olmadığı aşikar ve dolayısıyla uzak durmak için birçok neden var. Neyse ki bu pek zor değil. Dark Web'e "yanlışlıkla" giremezsiniz. Bu nedenle internette gezinirken en azından bu açıdan içiniz rahat olsun. Peki Dark Web'e girmeli miyiz? Bize sorarsanız girmeyin. Nedeni, birçok insan için buna gerek yok. Diğer taraftan, PC güvenliği açısından Dark Web normal internetten daha büyük bir tehlike arz etmiyor ve duyduğunuz hikayelerin çoğu da abartı. Yine de bu alanın kullanıcıları her zaman iyi insanlar olmayabilir; Silah, uyuşturucu ve insan ticareti yapılan bir sokakta dümdüz yürüdüğünüzü düşünün. Hayali bir dünyada bu ticaretin neredeyse tamamı yasal olsa bile, sizin güvende olduğunuzu kim söyleyebilir? Dark Web de çok farklı değil.

yorum@chip.com.tr

EVRENİ BU REHBERLE KEŞFEDİN

2016'nın arabası
Daha akıllı sürüş

Jest denetimleri, yakıt hücreleri, OLED'ler... Eylül'de gerçekleşen 2015 International Motor Show'daki trendleri tanıtıyoruz.

Jest denetimleri – anahtarda bile!

Elinizi direksiyondan çekip, bolca özellikle donatılmış araç eğlence sistemini rahatça yönetmek gibi bir lüksümüz henüz yok. Araç üreticilerine göre bunun çözümü jest denetimleri. Bu alanda en büyük ilerleme yeni BMW 7 serisinde. Jest denetimi özellikleri sayesinde gelen aramaları cevaplamak için elinizi şöyle bir sallamanız, müziği tek bir el hareketiyle değiştirmeniz yeterli. Tavanda bulunan bir kamera el hareketlerinizi kaydediyor. En iyi kısım ise anahtarda bile jestleri algılayan bir dokunmatik ekran bulunması. Doğru parmak hareketi ile aracınızı park edebilirsiniz.

500 kilometre sınırında e-Spor araba

Amerikan firması Tesla, elektrikli spor arabası ile hala elektrikli araba sektörünün lideri. Diğer yandan Avrupa firmaları da yavaş yavaş bu alana yönelmiş durumda. Örneğin Audi, SUV-Coupé Q6 modelini IAA süresince sergiledi. Bu aracın elektrikli 506 PS spor versiyonunun çıkması bekleniyor. ABD ile rekabet edilen sınır olan 499 kilometrenin üzerine henüz çıkılamıyor fakat elektrik şarj istasyonlarının henüz yaygınlaşmamış olması nedeniyle bu sınıra ulaşılması hayli önemli. Tesla'nın önemli pazarlarda kendi şarj istasyonları ağını genişletmesi de boşuna değil. Audi Q6'nın 43,000 Euro civarına satılması bekleniyor ve çıktığında BMW X1, Mercedes GLE ve Tesla'nın Model X araçlarına rakip olacak.

FOTOĞRAFLAR: IAA; TOYOTA; DAIMLER AG; QUALCOMM; AUDI AG (2); BMW

Yakıt hücreli araçlar yolda

Toyota'nın yakıt hücreli arabası Mirai ("Gelecek" anlamına geliyor) henüz bilimkurgu ürünü gibi görünüyor fakat belki de önümüzdeki ay içinde pazara sunulacak. 5 kilogram hidrojenle bu araç 500 kilometre kadar yol alabiliyor ve yalnızca 3 dakika içinde yakıt ikmali yapabiliyor. Ancak Avrupa'da hidrojen dolumu yapabilen istasyonların sayısı iki elin parmaklarını geçmiyor. Üstüne üstlük, aracın yeterli sayıda müşterisi bile yok. Diğer taraftan, 2023 yılına gelindiğinde sadece Almanya'da 400 istasyon olması bekleniyor. Honda da önümüzdeki yıl yakıt hücreli bir araç çıkarmayı planlıyor. Bu araba da Mirai gibi lüks bir model olacak; fabrika çıkışı fiyatı 78,000 Euro olması bekleniyor.

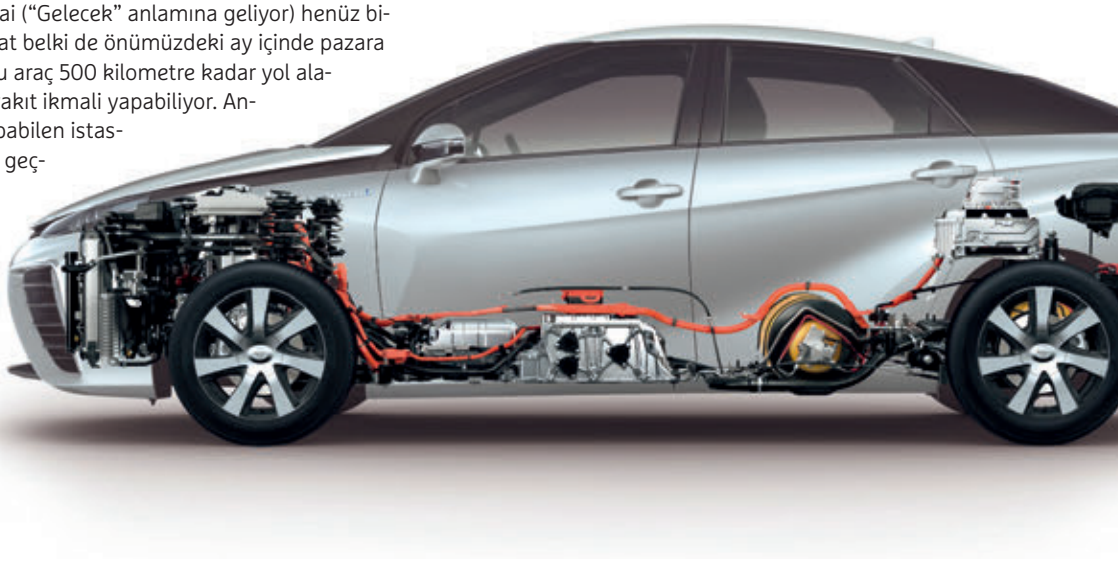

OLED farlar

Halojen farlar hala arabalarda standart ve Philips'e göre 2030 yılına kadar da bu şekilde kalacak. Diğer taraftan LED alternatifleri çoktan piyasaya girmiş durumda. İlk kez bir konsept arabada Audi OLED farlardan yararlanıyor. LED benzerleri gibi bu farlar da çok daha az elektrik harcıyor ve organik bileşenleri sayesinde istenilen ölçüde kısılabiliyor. Karşıdan gelen aracın sürücüsünü kör etmemek adına bu önemli bir özellik. Tek sorun; LED veya OLED farlarda boyut standardının henüz olmaması. Bu açık bir taraftan esnek bir kullanımın yolunu açarken diğer taraftan her model için ayrıca tasarlanıp üretilmeleri gerekiyor. Bu nedenle halojen şimdilik seri üretimde hala en çekici alternatif.

OLED'in yapısı

Bir elektrik alan farklı organik katmanları harekete geçirir. Işık, bu geçiş sırasında aradan kaçar.

Her şeyi görün – kör noktaları bile!

Daimler, van modeline bir kör nokta alarmı ekleyecek. Bu kör nokta asistanı kameraların yardımıyla arka ve yanları sürekli kontrol ederek aynadan görülemeyen nesneleri de algılayabilecek. Uyarı ışıklarının yardımıyla sürücüye engel ve insanları haber verecek. Asistan devreye girdiğinde ise uyarılar daha yoğunlaşacak. Ancak bu sistem henüz geliştirme aşamasında. Binek araçllarında VW kör nokta asistanını hayli geliştirmiş durumda ve yakın gelecekte daha geniş bir çapı kontrol edebilecek.

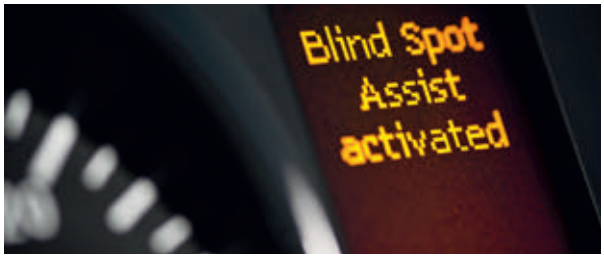

e-Arabalarda kablosuz şarj dönemi

Bugüne kadar akıllı telefon işlemcileri ile tanıdığımız Qualcomm'dan, IAA'da iki araba için kablosuz şarj teknolojisi geldi. Halo adı verilen bu endüksyon pedi park alanının altına yerleştiriliyor ve akımı aracın tabanındaki benzer bir pede iletiyor. Böylece sürücü ofisinde çalışırken ya da alışveriş yaparken araç kendini şarj edebiliyor. Qualcomm, Halo'nun her türlü hava şartında kullanılabildiğini, ayrıca aracın platformun tam üzerinde park edilmesine gerek olmadığını söylüyor. Bir sonraki adım ise yollarda bulunan endüksiyon pedleri ile sürüş halinde şarj.

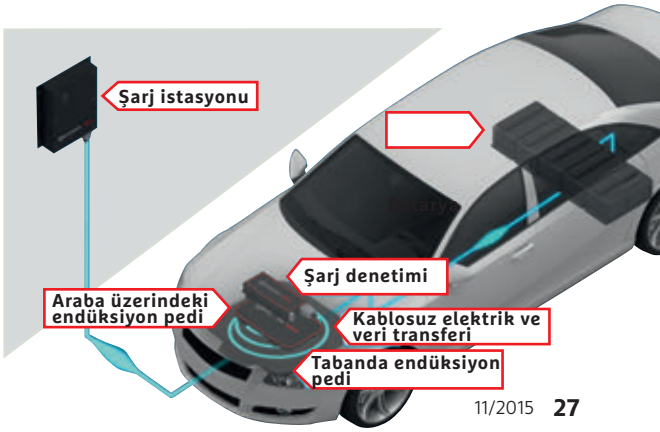

Google'da büyük değişim

Google kendini Alphabet ismiyle yeniden şekillendirdi. Artık Google, Alphabet isimli ana şirketin altında bir marka olacak. Peki bu değişiklik neden yapıldı? Alphabet yapısı nasıl işleyecek ve bizim için nasıl bir değişiklik olacak?

Cem Şancı / DC

Şirketler dünyasında isim değiştirmek çok hayırlı bir iş değildir. 2001 yılında, çok bilinen, çok ünlü bir posta servisi olan Royal Mail'in yöneticileri şirkete yeni bir isim vermek konusunda garip bir takıntıya kapıldılar. Uzun kafa yormalar konusunda çok iyi bilinen Royal Mail ismini Consigina ismiyle değiştirdiler. Şirket yönetimi bu isim değişimiyle daha modern ve günümüze uyum sağlayacak bir imaj oluşturacaklarını düşünüyorlardı ama umdukları gibi olmadı. Şirketin çalışanları da dahil olmak üzere, kimse bu yeni ismi benimsemedi ve müşteriler bu tanımadıkları, güvenmedikleri firmaya değerli postalarını teslim etmekte çekince göstermeye başlayınca şirket bir sene içinde iflas etti. Elbette Royal Mail, iş dünyasında isim değiştiren ilk firma değil. Yıllarca Kentucky Fried Chicken ismiyle yediğimiz tavuklar bir gecede KFC oldu. Bilim kurgu dizileri yayınlayan TV kanalı Sci-Fi Channel SyFy ismini aldı, Pizza Hut da ismini The Hut olarak değiştirmek için büyük bir iç tartışma yaşadı.

Şimdi ise sırada ismini değiştiren dev bir firma var: Google.

16 yaşındaki internet devi Google'ın ismi artık Alphabet oldu ancak bu isim değişikliği diğerlerinden biraz farklı çünkü konu biraz daha karışık...

Aslında Google'ın ismi değişmiş değil. Arama motoru ve internet hizmetleri veren şirketin ismi hala Google. Ancak tüm bu hizmetlerin yanında Google adı altında robot üreten, şoförsüz otomobil teknolojileri üreten, uzay teknolojileri üreten Google'ın alt şirketleri Alphabet isimli bir ana şirket altında toplandı ve eskiden

İSMİN ARKASINDAKİ SIR

Alphabet, bir şirket için çok garip bir isim. Şirketin CEO'su Larry Page bile bu isme alışmasının uzun zaman aldığını kabul etti. Ayrıca, bu isim şirketin 26 alt şirkete bölüneceği spekülasyonlarını da beraberinde getirdi. Her harf için bir şirket olacak şekilde 26 küçük şirketin kurulacağı izlenimi doğuyor. Larry Page ise Alphabet ismini seçmelerinin nedeni olarak insanların anlaşması için kilit rol oynayan dilleri temsil eden sembolik bir değere sahip olmasını gösteriyor. Ayrıca Alphabet konusunda finansal bir açıklama da yapıyor. Bu ismin Alpha-bet olarak tanımlanmasının da mümkün olacağını söylüyor. Alpha terimi finans dünyasında, bir yatırımın beklenenin üzerinde getiri sağlaması anlamına geliyor. Böylece yüksek getiri sağlayan bir iddia gibi bir anlam ortaya çıkıyor.

tüm bu işleri kapsayan dev Google şirketi artık Alphabet ismini aldı. Bugün karşımızda olan Google isimli şirket ise ana şirket olan Alphabet'in altında internet arama motorunu ve internet servislerini yöneten bir mini şirket olarak hizmet verecek.

Bu değişikliğin sebebi ise Google'ın artık çok büyümüş olması. Öyle ki artık Google deyince hepimizin aklına internet servisleri geliyor olsa da cephede yaralanan askerleri ateş hattından çekecek ilk yardım robotları da üreten veya insansız dev hava araçları üreten Google'ın bu faaliyetlerini duyunca şaşıran insanların sayısı hiç az değil. Üstelik tüm bu işleri tek bir CEO'nun takip edebilmesi neredeyse imkansız bir durumda dönüşmüş durumda. Dolayısıyla her sektörün kendine ait bir şirketi, kendi muhasebesi, kendi CEO'su, kendi yönetim kurulu, kendi yapısı bulunması gerekiyordu ve Google sonunda Alphabet'i kurmaya karar verdi.

Google'un kurucuları Larry Page ve Sergey Brin'in ifadelerine göre ortakların yapmak istedikleri şey Google'ı daha temiz ve anlaşılır bir şirkete çevirmek. Aslında bu işleme, dev boyutlarda bir ERP projesi demek de yanlış olmaz. Yani, Google artık o kadar büyüdü ki, şirketin kurumsal kaynaklarını yeniden yapılandırıp planlamak gerekti ve sonuçta ortaya Alphabet isimli dev bir holding çıktı. Gelişmenin Türkçe'deki karşılığı tam olarak budur. Google artık holdingleşti ve holdingin ismi Alphabet olurken, Google ve diğer yapılar Alphabet holdingin alt şirketleri konumuna yerleştiler. Yani Google artık Alphabet holdingin internet arama motoru şirketi olarak faaliyetlerine devam edecek. Elbette Android, Google Maps, Google Mail, Google Chrome, Google Drive servisleri de Googl'ın alt servisleri olarak varlıklarına devam edecekler.

Sergey Brin ve Larry Page ise artık Alphabet'in CEO'ları olarak görevlerine devam edecekken, Google'ın CEO'su ise Sundar Pichai olacak. Sundar Pichai'yi uzun süre Gmail ve Android'in şefi olarak da tanıdık. Başarılı yönetimiyle Google'ın servislerine büyük bir ivme kazandıran Pichai artık Google'ın tüm servislerinden sorumlu olacak.

Görüldüğü üzere, Google'ın isim değişikliği bu aşamada, tarihteki diğer isim değişikliklerinden netçe ayrılıyor. Google'ın farklı hizmetlerinin müşterileri artık kağıt üzerinde Alphabet isimli bir holdinge bağlı yine aynı isimlerle iş yapmaya devam edecekler. Üstelik bu isim değişikliğinde kullanıcıların hayatını değiştirecek bir etki de yok. Sci-Fi Channel'ı seyreden dizi severlerin kanalın isminden bahsederken SyFy kelimesini kabullenmesi belki biraz zaman almıştı ancak Google kullanıcıları hala Google ismini kullanmaya devam ediyorlar. Askeri alanda, robotlar alanında, farklı teknolojiler alanında hizmet veren Google servisleri ise kurumsal yapılarla muhatap oldukları için isim değişikliği onları çok etkilemeyecek. ABD hükumetinin çalışanları artık Google'a robot siparişi verirken, Google ile değil Alphabet isimli bir şirketle yazışacaklar. Değişen tek şey bu.

Alphabet'in altındaki tek firma elbette Google olmayacak. Ev otomasyon sistemleri üreten Nest, sağlık ürünleri geliştiren Life Sciences, robot üreten X Lab, internet servis sağlayıcısı Fiber servisleri de kendi şirketlerini oluşturacak. Kendi CEO'ları ve kendi şirket yapıları olacak. Her şirketin kendi CEO ve yönetim yapısı olması bu ürünlerin daha etkin geliştirilmesi, daha etkin çalışabilmesi için önemli olacak. Böylece Larry ve Brin'in yetişemediği pek çok iş görüşmesi, kampanyalar, raporlar, hazırlıklar artık yeni CEO'ların görev alanında olacak.

Ayrıca her şirketin kendi finansal yapılarının olması, bir servisin zararının diğer servislerin mali yapılarını bozmayacak anlamına geliyor. Eski yapıda tüm gelir ve gider Google'ın yapısı altında toplanırken bir servisin zararı nedeniyle kısılan bütçelerden diğer servisler de etkilenebiliyordu. Artık zarar eden bir şirket olduğunda bu diğer şirketlerin finansal yapılarını etkilemeyecek. Kazanç sağlayan şirketlerin çalışanları daha rahat ödüllendirilebilecek ve böylece başarılı servislerin başarıları da gölgelenmiş olmayacak.

Pichai'nin Yükselişi

Google'ın bu yeniden yapılanması aslında bir gecede ortaya çıkmış bir karar değil. Çok dev bir şirketin çok radikal bir değişime gitmesi çok büyük bir planlama ve ön hazırlık gerektiriyor. Google da aslında bu yeniden yapılandırmayı dört sene öncesinden planlamaya başladı. Google'ın isim değişikliği resmiyet kazanmadan kısa süre önce çalışanlara mektup gönderen Larry Page durumu izah ederek çalışanların değişikliği benimsemesine yardımcı olmaya çalışmıştı. Ayrıca Google'ın yeni CEO'sunun Sundar Pichai olacağını açıklamıştı. Bu yeni atamayla birlikte Pichai artık Chrome, Android ve Google Apps'ten sorumlu olacaktı. Bu ürünlerin altında ise haritalar, arama motoru, Google+, reklam pazarlama ve alt yapı çalışmaları yer alıyor. Tüm bu ürünlere yönelik görev yapan altı yönetici de artık Pichai'ye rapor verecek. Böylece Google aslında küçülmüş bir şirket olarak görünse de, holding olarak daha büyüyecek bir yapıya evrilmiş oldu.

Pichai ise Google'ın yeni CEO'su olmak için çok doğru bir isim. Hatta, şirkette Larry Page ve Sergey Brin'den sonra en etkili isim olduğunu da kabul etmek lazım. Şirkete girdiği gün Gmail'in başına geçen ve servisi hizmete açan, Android'i bugünkü lider pozisyonuna getiren, Google'ın pek çok alt ürününün geliştirilmesinde önemli rol oynayan Pichai'den başka şirketi yönetecek bir aday olmadığı da ortada.

Pichai, göreve gelmeden önce Larry Page'in görevleri ve sorumlulukları hakkında kapsamlı bir kurstan da geçti. Bu sırada Page de görevi doğru isme devrettiğinden emin olma şansı buldu zira burada sözü edilen firma, herhangi bir firma değil, tüm dünyayı dijital olarak kontrol altında tutan, dünyanın en büyük internet şirke- →

ti. Dolayısıyla, yeni yöneticisini belirlemek o kadar da kolay bir iş değil. Pichai'nin göreve geldiği anda, devasa güçlere sahip olmuş bir süper kahraman gibi hissettiğini söylemek yanlış olmayacaktır.

Aslında teknoloji dünyasının profesyonelleri, Pichai'nin şirket içindeki yükselişinin onu bir gün CEO koltuğuna taşıyacağını tahmin ediyordu. Çoğu insan Larry Page'in koltuğunu Pichai'ye bırakarak üzerindeki yükleri hafifletmek istediğinin farkındaydı. Dolayısıyla Pichai ismi kimse için sürpriz olmadı. Page artık Nest, Calico, Googl X ve holdingin yasal/finansal sorunları ile meşgul olurken, holdingin göz bebeği olan Google da emin ellerde büyümesini sürdürebilecek.

Öte yandan bu değişimin şaşırtıcı bir yanı da var zira piyasadaki herkesin fark etmiş olduğu üzere Larry Page fazlasıyla kontrol meraklısı bir yönetici. Diğer bir deyişle, kontrol hastası... Öyle ki, her detayın, her bilginin kendine ulaşmasını ve her şeye kendisinin karar vermesini de isteyecek kadar takıntılı. Dolayısıyla, Google'ı başka birinin kontrolüne verip sadece sene sonunda gelir gider raporlarını okuyacak bir üst yönetici konumuna yükselmek onu ne kadar tatmin edecek veya Pichai, bu ağır kontrol mekanizması altında ne kadar gerçek bir CEO olabilecek, bunu da zaman gösterecek. Bu değişimin Larry Page ve Google için büyük bir sınav olacağı kesin. Sergey Brin ise her zaman olduğu gibi, şirketin mühendislik ve teknik detaylarına odaklı bir CEO olarak bilimsel konferanslar için şehirden şehire seyahat edip hayatın tadını çıkarmaya devam edecek gibi görünüyor. Gerçi, bir diğer bakış açısına göre, Larry Page Alphabet'i kurarak, kendini tüm alt şirketlerin faaliyetlerini kolayca gözlemleyip, yine kendi kararlarını uygulatacak daha sağlıklı bir yapı kurmuş oldu ve bu sayede kontrol duygusunu daha fazla tatmin edebilecek. Zira yeni sistemde Pichai ve diğer CEO'lar, doğrudan Larry Page'e rapor verecek ve elbette Page'in her konuda kendi kararlarını uygulatabilecek bir pozisyonu olacak. Eğer bu kararlardan bazıları ağır hatalar içerecek ve başarısızlıkla sonuçlanacak olursa, Alphabet'in yönetim kurulunda CEO'lar ve Larry Page arasında büyük tartışmalar da yaşanabilir.

Alphabet'in ABC'si

Alphabet elbette sadece Google'ı kapsamayacak. Alphabet'in yani alfabenin her harfi için bir şirket kurulması planlanıyor. Böylece her harf bir şirketi temsil edecek. G harfinin Google olduğu açık. Peki diğer firmalar hangi harfleri alacak? N için Nest, F için Fiber, L için Life Science ve X için X Lab şirketlerinin olacağı tahmin ediliyor. Zaten tüm bu şirketleri inceleyince, Google'ın Alphabet'i kurmakta haklı olduğu anlaşılıyor. Örneğin, Google kullanıcılarının çoğu Google'ın aynı zamanda Life Science isimli bir girişiminin olduğunu ve bu girişimle "ölümsüzlüğü" aradığını bilmiyorlar. Evet, bu bir şaka değil, Google ölümsüzlük çalışmaları yapıyor. Biyoteknoloji ve sağlık alanında hizmet veren şirket, ilaçlar geliştirmek, hastalıklara çare bulmak, insan yaşamını biyolojik anlamda refaha ulaştırmak ve en sonunda ise "ölümsüzlüğü" icat etmek amacıyla çalışıyor. Ayrıca, kontak lensleri minik ekranlara çevirmek gibi biyo teknoloji projeleri de bulunuyor. Böylece bir gün gözümüze taktığımız kontak lensler, cep telefonlarımızın ekranlarını gözümüzün önüne yansıtacak ve sesimizle verdiğimiz komutlara göre, göz bebeğimizin üzerinde beliren haritaları, e-postaları, web sayfalarını okurken aynı zamanda otomobil kullanabileceğiz, işimizi yapabileceğiz, YouTube videolarını kontak lens ekranında izlerken, hayatımıza devam edeceğiz.

Kontak lens ekranları hepimize fazlasıyla "teknoloji" gibi göründüğü için garip gelmeyebilir. Ancak şirketin aynı zamanda ilaç devi Novartis ile birlikte diyabet hastası insanlar için çözümler geliştirdiğini de unutmamak gerekiyor.

Yaşlanmayı önlemek ve ölümsüzlüğe ulaşmak isteyenler içinse Calico Labs şirketi devreye giriyor. Hayal gibi görünen bu çalışmalara Google'ın yüzlerce milyon dolar yatırmış olduğunu bilmekse sizi şaşırtabilir. Bu bütçeyle Google'ın dev ticari operasyonlar yürütebileceğini, hava yolu/deniz taşımacılığı şirketleri kurabileceğini, uzay çalışmaları yapabileceğini hatta kendi mini uzay istasyonunu kurabileceğini de hatırlamak gerekiyor. Dolayısıyla, yaşlanmayı engellemek için yüz milyonlarca dolar ödeyen bir şirketin de ayrı CEO'ya ve finansal yapıya sahip olması önemli. Moleküler bi-

ABC VE XYZ

Google'ın Alphabet ismini almadan önce bir araştırma yapmamış olması mümkün değil. Dolayısıyla firma 100 milyarlarca dolar değerindeki ticari operasyonlarına yeni bir imaj yaratırken Alphabet isminin başka büyük firmalar tarafından da kullanıldığını görmüş olmalı. Örneğin alphabet.com BMW tarafından satın alınmış ve filo servisini pazarlamak için kullanılıyor. Öte yandan Twitter'de alphabet kullanıcı ismi de başka bir kullanıcı tarafından çoktan kullanıma sokulmuş durumda.

Peki tüm bunlar Google'ı durdurmak için yeterli mi? Elbette hayır. Google, zekice bir çözüm bularak, alfabenin ilk ve son üç harfinden kendine bir alan adı almış durumda: abc.xyz

Alphabet'in web sitesi ve e-posta adresleri bu domain name üzerinde yürüyecek. Böylece BMW ile alphabet ismini almak için pazarlık etmek zorunda da kalmayacaklar. Tabi, Google'ın .com yerine .xyz alan uzantısını kullandığını gören pek çok şirketin de artık şirket adı.xyz şeklinde yeni web adresleri satın almak için hücum edeceklerini tahmin etmek zor değil. Fakat ne var ki, .xyz alan adı uzantısı isteyen herkesin bu isimleri alabileceğini de düşünmeyin. .xyz alan isimlerinin fiyatı 185 bin dolardan başlıyor. Yine de bu alan adı uzantısının yönetimine sahip olan Daniel Negari isimli yatırımcıya piyango vurduğunu söyleyebiliriz. Sadece bir kaç firma bile Google gibi .xyz alan adı almaya karar verecek olsa, Daniel Negari çok tatlı bir servet kazanmış olacak. Ayrıca Google sayesinde tanınacak olan .xyz alan adı uzantısına sahip olan şirketlerin büyük ve güvenilir şirketler olduğu da anlaşılacak. Hatta şimdiden, HBO'da gösterilen ve Silikon Vadisi'ndeki iş dünyasını alaya alan Hooli isimli televizyon dizisi kendisine hooli.xyz web sitesini açmış bulunuyor. Devamının geleceğini de tahmin etmek zor değil.

yoloji, genetik, ilaç üretimi konusunda çalışmalar yapan Calico şimdiden bazı ölümcül hastaların yaşam kalitesini arttırmayı ve yaşam beklentilerini arttırmayı başardı.

Bu iki şirketin faaliyet alanları ve hizmetleri, Google ürünleriyle çok zıtken, aynı yöneticiler tarafından temsil edilmesi, aynı yönetim kurulu tarafından yönetilmeye çalışılması elbette büyük bir handikaptı. Çok açık ki, Calico'nun yönetim kurulunda Google'ı kuran teknoloji kurtları, bilgisayar dehaları, yazılım ve donanım pazarlama uzmanları değil, tıp alanında uzman yöneticilerin bulunması gerekiyor. İşte Alphabet'in kurulması sayesinde, Calico gibi özel uzmanlık isteyen şirketleri artık gerçek uzmanlarına teslim etmek mümkün olacak.

Alphabet'in bir diğer önemli getirisi de, yeni fikirlere ve girişimlere finansman sağlamanın daha kolay hale gelecek olması. Eski yapıda, tüm ürünleri ile Google tek bir şirket halinde çalışırken, yeni bir ürüne yatırımcı bulmak veya yatırımcıyı Google'ın diğer yapılarına ortak etmeden sadece yeni fikre/ürüne ortak etmek kolay değildi. Şimdi ise örneğin ev otomizasyonu sağlayan Nest şirketi borsaya ayrı bir yapıda açılabilecek. Google'ın diğer ürünlerinde yaşanan olumsuz gelişmeler Nest'in hisselerini veya yatırımcılarını etkilemeyecek. Alphabet, her ürünü için farklı yatırımcılara, kafa karıştırmadan net anlaşmalar yapabilecek.

Google'ın ordu için robot üreten Google X şirketinin cephede görev alan robotların üretimini arttırmak veya insansız hava araçları sektöründe artan talebi karşılamak isteyen Alphabet, diğer şirketlerin kaynaklarını kısıtlamadan kendi yoluna devam edebilecek.

Peki Alphabet'in varlığı bize nasıl etki edecek?

Başta da söylediğimiz gibi, Google'ın kullanıcıları ilk aşamada büyük bir değişim fark etmeyecek. Belki Google'ın ana sayfasına küçük bir Alphabet logosu yerleşecek ve holdingin ana sayfasına link verilecek. Gerçi bu bile çoğu kimsenin dikkatini çekmeyecek. Orta vadede ise Pichai'nin yönetim izleri Google servisleri üzerinde etkisini belli edecek ancak bunun yumuşak bir geçiş olacağını tahmin edebiliriz. Muhtemelen bazı tasarım değişiklikleri ilk aşamada Google kullanıcılarının karşısına çıkan değişim izleri olacak. Ardından Pichai'nin karlı bulmadığı bazı servislerin kapanması söz konusu olabilir ve sonra da Pichai'nin umut bağladığı yeni servisler hizmete girecektir ki bunların büyük promosyonlarla Google kullanıcılarının dikkatini çekeceğini tahmin etmek zor değil. Eski yapıda Google bir servisi yaratmak için büyük efor harcadıktan sonra sayısız hizmet arasında enerjisi tükendiği için reklam ve tanıtıma yeterince mesai harcayamıyordu. Ancak yeni yapıda daha küçük bir şirket yapısına sahip olan Google'ın sadece kendi ürünlerine odaklanıp reklam ve tanıtım için de yeterince kaynak ayıracağını görebiliyoruz.

SUNDAR PICHAI KİMDİR?

1972 yılında Hindistan'da doğan Pichai Google'a 2004 yılında katıldı. Orta seviye bir yöneticiyken kısa sürede CEO Larry Page'in en güvendiği iki kişiden biri oluverdi. Hindistan'da mühendislik alanında eğitimi olan Pichai'nin ayrıca Stanford ve Pennsylvania üniversitelerinden de dereceleri bulunuyor. Nitelikli eğitimi ile CEO olabilecek kapasiteye sahip olduğunu gösteren Pichai, şimdi ana şirketin CEO'su olan Larry Page'in koltuğuna oturmaya hak kazandı. Pichai daha önce şirkette Chrome ve Chrome OS ürünlerini de geliştiren, Google Drive'ı kuran kişi olarak biliniyor. Ayrıca Android'i de sorumluluğu altına alan Pichai'nin şirketteki ilk işi ise Google'ın arama kutusunu IE ve Firefox'un adres satırı yanına ekleyen küçük bir yazılım geliştirmekti. Ancak bu minik arama kutucuğu sayesinde Google'ın bugün sahip olduğu büyük popülariteye ulaştığını da unutmamak lazım. Microsoft'un rakibi Google'ın arama kutucuğunu kendi tarayıcısına yüklemek konusunda zorluk çıkarması üzerine de Pichai kendi tarayıcısı Chrome'u geliştirmeye başladı ve böylece diğer tarayıcılar için sonun başlangıcına gelindi.
Pichai aslında bir yıldır Larry Page'in yanında bir tür stajyer CEO olarak dolaşıyor ve onunla şirket yönetimine dair bilgi alışverişinde bulunuyordu. Böylece CEO görevine hazırlanan Pichai, Alphabet'in duyurulmasından sonra da resmen CEO görevine atanmış oldu.

Ayrıca YouTube da bu değişimde önemli bir rol oynayacaktır zira YouTube da artık doğrudan Pichai'ye bağlanmış durumda. Eski YouTube şefi Susan Wokcicki artık Pichai'e rapor verecek. Bu da demek oluyor ki Pichai'nin iş anlayışını ve ürün geliştirme politikalarını YouTube üzerinde de hissedeceğiz.

Android'i esnek ve popüler bir işletim sistemine dönüştüren Pichai'nin YouTube için de çok orijinal fikirlerle ortaya çıkacağına şüphe yok.

Elbette tüm CEO'lar, kendi şirketlerine kendi imzalarını atacaklar ve bunların etkilerini orta vadede görmek mümkün olacak. Alphabet şirketleri için genel bazı kurallar geçerli olacaksa da tasarımdan işleyişe kadar bazı servislerin büyük farklılıklar göstererek başka bir yola gireceğini görmek kimse için sürpriz olmayacak.

Alphabet ise bu sırada, diğer teknoloji şirketleri ile rekabet için yeni ürünler de geliştirecek. Amazon ile kitap satışı konusunda, Facebook ile sosyal medya ve reklam satışı alanında, Microsoft ile ofis yazılımları ve işletim sistemi konusunda rekabet devam edecek ve muhtemelen yeni ürünler ortaya çıkacak. Google'ın şimdi bulduğu yeni enerji ile Amazon'a rakip olacak dev bir alışveriş servisi kurmaya kalkışması kimseyi şaşırtmayacaktır. Ölümsüzlüğü bulmak için tıp ve ilaç araştırmaları yapan bir şirketin şimdi çok daha fazla vakti ve enerjisi varken, tüm dünyaya mal ve hizmet satarak Amazon'a ve Alibaba'ya yani Yahoo'ya rakip olmak için yeni bir alışveriş servisi kurması neden şaşırtıcı olsun ki?.

cem@chip.com.tr

İlk Skylake CPU'lar olan Core i5 6600K ve Core i7 6700K, güçlü masaüstü PC'ler için uygun.

İntel'in yeni nesil CPU'ları

Daha hızlı veri transferi ve hesaplama, daha yüksek verimlilik: Intel, PC platformunu modernleştiriyor.

Tan BODUR / CS

Intel, yeni Skylake işlemcilerle kendini aştı. Önceki nesil Broadwell işlemciler pazarda henüz yer edinmişti ki yeni neslin ilk iki modeli olan Core i5-6600K ve i7-6700K şimdiden masaüstü segmentine ulaştı. Skylake CPU'lar yeni Z170 yongaseti ile birlikte hem 4K ekranlar, hem de geniş bant SSD'ler için iyi bir destek sunuyor. Bunun için CPU ve Z170 anakart yongası arasında 2'den yaklaşık 4GB/sn'ye yükseltilen DMI 3.0 bağlantı (sağdaki grafik) kullanılıyor. Sürücüler ve CPU arasında gerçekleşen bağlantılar bu yongadan faydalanıyor. Bu sayede PCIe SSD'leri de 2GB/sn hızla M.2 portu üzerinden bağlamak mümkün oluyor. Harici USB 3.1 ve Thunderbolt cihazlar da bağlanabiliyor.

Yeni DDR4 RAM teknolojisi de daha yüksek hız ve işlem sözü veriyor. Haswell platformunun (DDR3-1600) teoride 25,6 GB/sn bant genişliği karşısında Skylake ile DDR4-2133 bellekler çift kanal modunda 34 GB/sn vadediyor. Aynı saat frekansında CPU'lar da Haswell işlemcilere göre %5, Sandy Bridge yongalara göre ise %25 daha hızlı. Skylake ile gelen diğer yeni özellikler arasında daha yüksek güç verimliliği, daha güçlü grafikler ve daha fazla video formatına donanımsal hızlandırma desteği de mevcut.

Modifikasyonlar verimliliği arttırıyor

Haswell ile karşılaştırıldığından Skylake, 22'den 14 nm mimarisine küçültülmüş olması sayesinde büyük miktarda enerji tasarrufu yapıyor. Maksimum enerji tüketimi (termal tasarım gücü, TDP) 84'ten 65 Watt'a düşüyor. Prensipte her Skylake işlemci bir mobil CPU ve bu sayede ufak bilgisayarlardan sunuculara kadar tüm cihazlar aynı mimari ile çalışabiliyor. Platformun yongaseti, WLAN, LAN denetleyici gibi diğer bileşenleri de CPU ile birlikte ufaldığı için sistemin güç tüketimi –Intel'e göre- toplamda %80 oranında düşüyor. Haswell işlemcilerde özellikle hız aşırtmacıları sıkıntıya sokan ısınma problemlerinin de artık geride kalmış olması bekleniyor, çünkü voltaj konvertörleri de artık işlemcide değil, anakart üzerinde bulunuyor.

Verimliliğin özellikle öne çıktığı mobil tarafında ise Skylake 3 farklı ürün serisinde karşımıza çıkıyor: 4,5 watt'lık TDP değerine sahip Y serisi tablet ve netbook gibi mini bilgisayarları hedefliyor. Bunlar Core m3, m5 ve m7 serisi. 7,5 watt'lık TDP değerine sahip U serisi, ultrabook bilgisayarlara yönelik olarak düşünülüyor. 35-45 watt TDP ve masaüstü seviyesi işlem gücü ile H serisi ise güçlü iş ve oyun dizüstülerinde kullanılacak. Skylake ayrıca mobil bilgisayarlarda özellikle önemli olacak kablosuz iletişim için de yeni seçenekler sunuyor: WiGig ile çevre birimleri ve depolama cihazları daha basit ve hızlı iletişim kurabilecekler. Wireless Display (WiDi) 6.0 ise 4K'ya kadar çözünürlükle kablosuz olarak görüntü sağlayabilecek. Son olarak Rezence kablosuz şarj teknolojisi sayesinde notebook ve tabletler hizalama sorunu yaşamadan şarj edilebilecekler.

Oyun ve 4K video için HD-5300 grafikleri

Skylake Core-i işlemciler dahili HD-5300 grafiklerle geliyor. Bu cihaz yeni ve daha hızlı DDR4 RAM'lerden nasibini alıyor ve çok daha verimli şekilde kullanıyor. Ayrıca yeni grafik çözümü daha fazla video ve fotoğraf formatını da (H.265 veya JPG gibi) donanımsal olarak kodlayıp çözebiliyor. Bu, CPU ve sistemin güç tüketimi tarafında bir avantaj sağlıyor. Ayrıca titremesiz bir 4K görüntü elde edilmesine yardımcı oluyor. Skylake grafikleri donanımsal hızlandırma ile kamera görüntülerini (örn. tablet/PC kamerası) geliştirebiliyor. Tüm bunlar sistemi video oynatma ve kaydetme açısından çok daha verimli kılıyor.

CPU içindeki 3D grafik birimi de önceki (HD4600) ile karşılaştırıldığında %30'a varan bir hız takviyesine sahip. Ayrıca en yeni DirectX 12 3D arayüzüne doğrudan destek veriyor. GTA V gibi modern oyunları 720p çözünürlükte düşük detayda oynama imkanı verir-

Bu platform, daha yüksek bir hız için

Yeni Z170 yongaseti ve CPU'ya geniş bantlı DMI 3.0 bağlantısı ultra hızlı SSD'ler (Rapid Storage üzerinden PCIe için), USB 3.1 ve Thunderbolt cihazlar için çok sayıda arabirime izin veriyor.

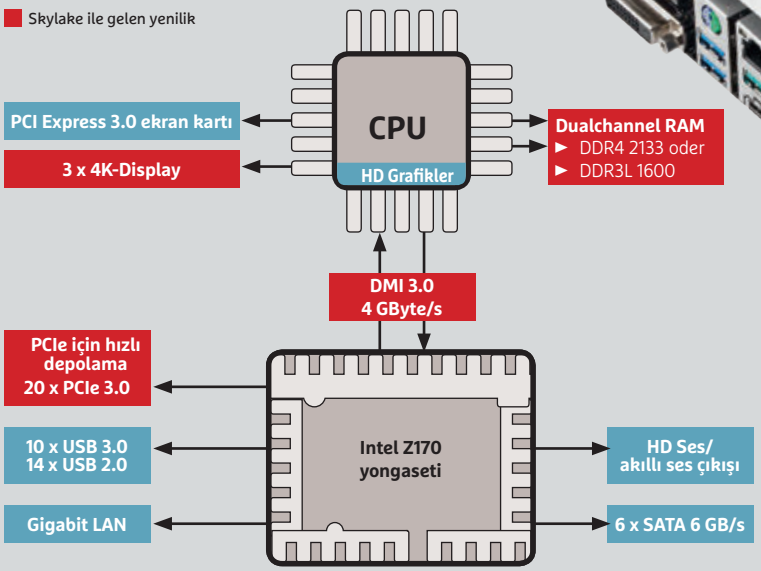

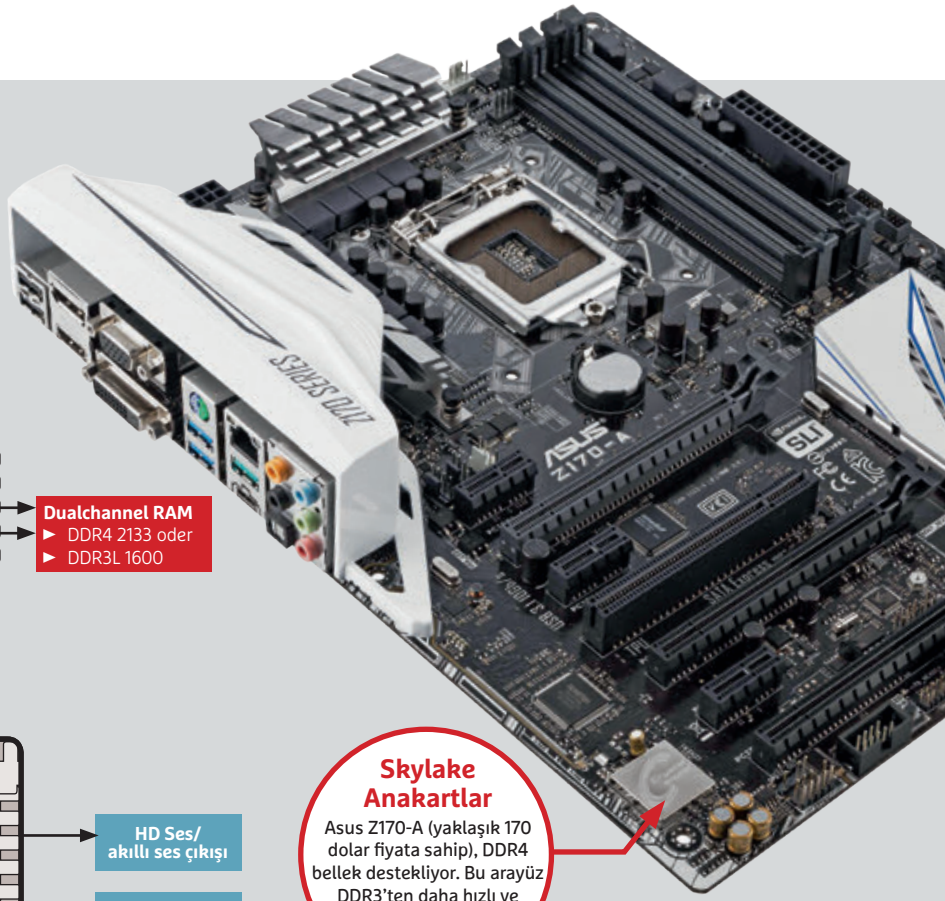

Skylake Anakartlar
Asus Z170-A (yaklaşık 170 dolar fiyata sahip), DDR4 bellek destekliyor. Bu arayüz DDR3'ten daha hızlı ve modül başına daha bellek sunuyor.

ken çıktı tarafında ise Intel, 4K ekranların gereksinimlerini karşılayabiliyor.

Skylake işlemciler ve grafikleri, (HDCP 2.2 kopya koruması ile) 3 adet 4K görüntü birimine çıkış verebiliyor ve dolayısı ile korumalı 4K akışları da oynatabiliyorlar.

Hızaşırtmacılara özel iki model

Birçok online satıcıda iki Skylake modeli bulunuyor. Önceki i5 modelleri gibi Core i5-6600K (255 dolar civarı), hyper-threading desteği bulunmayan 4 çekirdekli bir işlemci. 3,5 GHz (turbo modunda 3,9 GHz) frekansında çalışıyor. Core i7-6700K (yaklaşık 370 dolar) ise hyper-threading özelliği bulunan dört çekirdekli bir yonga. Bunun hızı ise 4 GHz (turbo modunda 4,2 GHz). Her ikisi de "box" ve "tray" olarak mevcut. İşlemcilerle birlikte soğutucu gelmediği için bu fiyata ek olarak 20 dolar daha harcamanız gerekecek.

Skylake, saat döngüsü başına daha fazla işlem yapabildiği için; benchmark testlerine göre daha yüksek frekanslı Haswell atalarına göre %5-10 daha hızlılar. Eskisi gibi ..K modelleri hızaşırtma olanağı tanıyor. Skylake bu alanda da yepyeni özgürlükler sunuyor: Çarpan gibi taban saat değeri de daha ufak adımlarla ayarlanabiliyor. Haswell K modellerinde ancak 100, 125, 166 MHz'lik adımlar mecvcuttu. Uç noktada hızaşırtma sözkonusu olduğunda maksimum kararlı frekansa ulaşmak bu şekilde daha kolay olacak.

Skylake CPU'larla birlikte 1151 soketli yeni bir anakart kullanılması gerekiyor. Bunlar maalesef 1150 soketli Haswell anakartlarla uyumlu değil. Diğer taraftan fan delikleri değişmemiş. Dergi baskıya girdiği tarihte ASRock, Asus, Gigabyte ve MSI gibi markaların 1151 soketli anakartları satıcılarda mevcut. Tüm bu yeni anakartlarda USB 3.1 ve PCIe SSD'ler için M.2 portları gibi özellikler standart olarak geliyor ve çoğunda DDR4 RAM desteği mevcut. DDR3 RAM destekli daha ucuz modellerin de yakında pazara girmesi bekleniyor. DDR4 önceki nesle göre çok da pahalı olmadığından, tavsiyemiz beklemeden bu yeni teknolojiye terfi etmeniz.

yorum@chip.com.tr

BİLGİ

Hızlı USB çevre birimleri

Yüksek hızlı veri kanalları kullanan bağlantılar sayesinde daha fazla ve daha hızlı cihazlar kullanmak mümkün. USB C konnektörüne USB 3.1, Thunderbolt ve Displayport cihazları bağlanabiliyor.

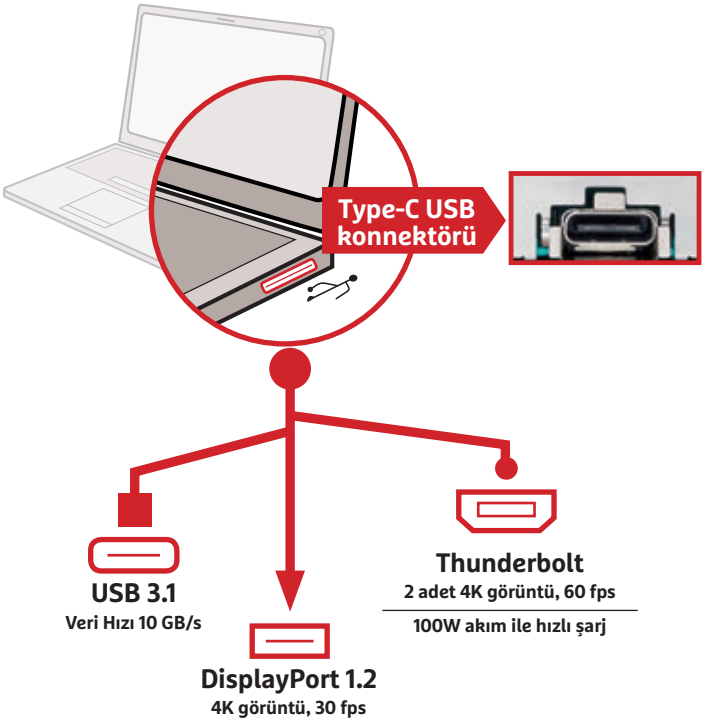

Hacker buluşması
Black Hat fuarında her yıl yeni saldırı yöntemleri tanıtılıyor

sınır tanımayan HACKER

Arabalar, akıllı telefonlar, silahlar, insansız hava araçları... Malzeme ne olursa olsun, modern hackerlar çoğu güvenlik önlemini kolayca aşabiliyor.

Tan BODUR / FVK

Jeff Moss, Black Hat davetiyelerini gönderdiğinde dünyanın her yerinden birçok BT uzmanı bu etkinliğe akın ediyor. Bu yıl 9000 kadar ziyaretçi yeni saldırı yöntemleri ve açıkları tartıştı: Akıllı telefonları tamamen felce uğratabilecek Android hataları, frenleri uzaktan kilitlenebilen arabalar, hedefleri kolayca değiştirilebilen uzaktan kumandalı silahlar... Bazı konuşmacılar dünyanın en büyük hacker etkinliğini, istihbarat birimleri tarafından kullanılan casusluk karşıtı metotlar hakkında bilgi alışverişi için en uygun platform olarak görürken birçok sunum şüpheli biçimde son anda iptal edildi.

yorum@chip.com.tr

Mobil tehlikeler

Akıllı telefonlar dev miktarda kişisel bilgi depolayan merkezler haline geldi. Bu nedenle saldırganlar için mükemmel bir kapı.

Akıllı telefonlar, hacker saldırıları için artık Windows'un yerini alıyor. Şu anda dolaşımda yaklaşık 865 bin mobil virüs mevcut ve her yeni açık bir öncekinden daha tehlikeli (bkz. sağdaki kutu). Özellikle bir açık var ki, Android telefonu tamamen felce uğratabiliyor. TrendMicro araştırmacılarından Wish Wu, bu sorunun işletim sistemine ait medya sunucusundan kaynaklandığını söylüyor. Eğer kurban üzerinde değişiklik yapılmış videoyu açarsa medya oynatıcı çöküyor ve tüm sistemi de beraberinde kilitliyor. Bu tür videolar sisteme kötü amaçlı yazılımlarla yükleniyor. İşte tehlikenin kaynağı da bu: Uygulama kendisini sistemin otomatik önyükleme yordamına yazıyor ve sistemin her açılışında MediaServer hatası geri yükleniyor. Böylece telefon kullanılmaz hale geliyor. Bu hata Android'in 4.3 ile 5.1.1 arasındaki tüm versiyonlarını etkiliyor, yani halihazırda kullanımda olan cihazların neredeyse yarısını kapsıyor ve hiçbir sürümde bu sorun için bir yama mevcut değil.

MediaServer açığı ortaya çıkmadan birkaç gün önce herkes diğer bir hatayı konuşuyordu: Stagefright. Toplamda 950 milyon, yani tüm Android telefonların %95'ini etkileyen bu saldırıda hacker, telefonu basit bir MMS mesajı ile ele geçirebiliyor. Buna sebep olan açık ise, görevi multimedya formatlarını işlemek olan Stagefright modülü (açığın ismi de buradan geliyor). Saldırgan kurbanın telefonuna özel bir MMS gönderiyor; mesajın içeriği kullanıcıya gösteriliyor fakat bu sırada kötü amaçlı kod arka planda çalışmaya başlıyor.

Oturum açmak artık güvenli değil

Tahmin edebileceğinizden daha korkunç olan bu saldırı ile akıllı telefonu felce uğratmaktan çok daha büyük zararlar verilebiliyor. HTC telefonlarda bulunan bir açık sayesinde saldırgan kullanıcının kayıtlı parmak izine ulaşabiliyor. Beklenenin aksine bu veri telefonda şifrelenmiş şekilde bulunmadığı için en basit yöntemlerle bile okunabiliyor. FireEye güvenlik şirketi uzmanları bunu yapmayı başardı. HTC One Max cihazı, taradığı parmak izini cihaza şifrelenmemiş alelade bir BMP dosyası olarak kaydediyor. Saldırgan bu sayede kullanıcının parmak izi ile güvenlik altına aldığı ya da alacağı her türlü sisteme erişebiliyor. Öyle ki, IHS istatistik firması, 2019 yılına gelindiğinde tüm akıllı telefonların yarısına yakın oranda güvenlik için parmak izi kullanacağını tahmin ediyor. İyi haber ise şu: HTC, kullanıcının parmak izini daha güvenli saklayabilecek bir yamayı çıkardı bile.

Akıllı telefonların çalışmasında en önemli bileşenlerden biri olan SIM kartların güvenlik modellerinden biri de çoktan hacklendi. Bu USIM'ler (evrensel abone kimlik modülü, Universal Subscriber Identity Module) daha önce kırılamaz kabul ediliyordu. Şangay'lı araştırmacı Yu Yu, bu şifreli kartları pek de standart olmayan bir yöntemle kırmayı başardı: Veri akışlarını izlemek için bir osiloskop kullanarak şifre kodlarını ortaya çıkardı. Böylece bir kartı bir saat içinde klonlamayı başardıktan sonra kopyaları ile kullanıcının adına telefon görüşmeleri yapmak, telefon görüşmelerini dinlemek ya da 2 adımlı şifreleri (mTAN gibi) okumak için kullanabileceğini kanıtladı.

500 milyon cihazda Android güvenlik açığı

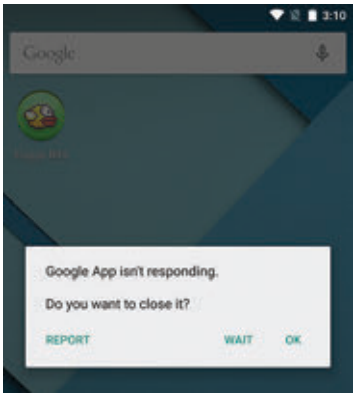

Android cihazlardaki MediaServer üzerinde bulunan bir açık, saldırganın tüm sistemi kalıcı olarak kilitlemesine yardımcı oluyor. Bu açığa karşı cihazların çoğu hala savunmasız durumda.

Avrupa'daki mobil cihazlarda en yaygın olarak görülen 3 kötü amaçlı yazılım

- **DangerousObject.Multi.Generic** Tüm bulaşmaların %36'sından sorumlu. Varyantları hala araştırılıyor.
- **RiskTool.AndroidOS.SMSreg.ll** SMS mesajları ile uygulama içi satın almalar yapabilen ödeme modülünün %20 oranında yaygın olduğu söyleniyor.
- **RiskTool.AndroidOS.MimobSMS.a** Tüm bulaşmaların %10'una sebep olan bu kod, cihaz güvenlik ayarlarını izin almadan değiştirebiliyor.

KAYNAK: KASPERSKY

Parmak izi okuması

HTC telefonlardaki hatalı yazılım nedeniyle saldırganlar kullanıcının parmak izi dosyasını rahatlıkla okuyabiliyorlar. Böylece cihaz neredeyse açık bir kitaba dönüşüyor.

SIM kart kopyalama

Çinli bir araştırmacı, osiloskop yardımıyla SIM kart içindeki (güya kırılması imkansız olan) güvenlik anahtarlarını okumayı başardı ve ardından kartın kopyalarını çıkararak 2 adımlı şifreleri kırabildi.

Cihazların uzaktan ele geçirilmesi

Kablosuz iletişim artık hayatımızın ayrılmaz bir parçası. Ne yazık ki ağların çoğu hacker saldırılarına karşı korunmalı değil ve bunun sonuçları çok ciddi olabiliyor.

Hacker bakış açısıyla cihazları uzaktan ele geçirmek yalnızca rahat değil, çoğu kez aynı zamanda en kolay yöntem. Parrot firmasının Bebop drone ürünü bunun en iyi örneklerinden biri. Defcon hacker kongresinde Michael Robinson, ticari bir drone aracını nasıl ele geçirebildiğini canlı olarak gösterdi. Bunun için pilotun araçla iletişim için mobil cihazını bağladığı WLAN ağına girdi. Aracın ağı şifrelenmiş olmadığı için Robinson sadece bir sinyal karıştırıcı (jammer) kullanarak drone ve akıllı telefon arasındaki iletişimi bir dakikalığına kesti. Bu süre içinde araç havada asılı kaldı. Hacker daha sonra bir program yardımıyla -kullanıcıdan daha kısa bir süre içinde- drone ile bağlantı kurdu ve kontrolü ele aldı.

Kablosuz ödeme sistemlerinin drone WLAN ağlarından daha sıkı korunduğu kabul edilse de bunlar da tam anlamıyla kırılamaz değil. Finansal hacking uzmanı olan Peter Fillmore, Visa ve MasterCard'a ait NFC destekli kartlarda birkaç geçit tespit etti. Modern kartları kopyalamanın imkansız olduğu söylense bile ufak bir hileyle bunu yapmak mümkün, çünkü kullanılan teknoloji hayli modası geçmiş bir sistem. Visa ve MasterCard, kartın üzerindeki manyetik şeritten geçirerek okuyan eski ödeme terminallerinin de desteklenmesini mecbur tutuyor. Hacker karta gönderdiği özel bir yazılımla satış noktasındaki eski tip terminali kullanmasını söylüyor. Fillmore'a göre Apple Pay şu anda gerçek anlamda güvenli denebilecek tek NFC ödeme sistemi, fakat onun da yalnızca jailbreak olmamış iPhone'larda işe yarayacağını hatırlatıyor.

Hacker saldırısı: Aşırı dozda uyku ilacı

Siber saldırılar genellikle finansal kayıplar ve duygusal çöküntülere sebep oluyor. Ancak Runa Sandvik ve Michael Auger tarafından tanıtılan bir saldırı tipi doğrudan ölüme yol açabiliyor. Saldırganlar, Tracking Point firması tarafından üretilen modern silahları hedefliyorlar. Bu silahlar bilgisayarlı bir otomatik hedefleme sistemine sahip. Sandvik ve Auger, silahın dahili WLAN ağında buldukları bir açıktan girerek hedef koordinatlarını değiştirebildiklerini ve yeni hedefler seçebildiklerini, ya da iç yazılımını silerek silahı kullanılmaz hale getirebildiklerini gösterdiler. Şirket halihazırda bu tür saldırılara karşı önlem alma çabası içinde. Bunun için basit bir ipucunu web sitesine de koymuş: "Silahın WLAN ağında hacker bulunmadığından emin olun".

Diğer taraftan, ölümcül zararlar veren tek kaynak silah değil. Güvenlik araştırmacısı Billy Rios, Hospira firmasının ürettiği infüzyon pompalarını hacklemenin bir yolunu buldu. Bu pompalar hastanelerde anestezi amaçlı kullanılıyor. Gerçekten ürkütücü olan ise Rios'un yalnızca bir değil, birkaç açık tespit etmesi. Örneğin bu hataları ilaç dozunu değiştirmek ve dolayısıyla aşırı doz uygulamak için kullanabiliyor. Bağlı cihazların kalp krizi gibi durumlarda alarm vermesi de işe yaramıyor; zira BT uzmanı bu cihazları susturabilecek bir yöntemin mevcut olduğunu söylüyor. →

SALDIRIYA AÇIK DONANIMLAR

Drone hackleme

Saldırganlar, Bebop drone'ların kablosuz ağına sızarak aracı ele geçirebiliyorlar. Aracın asıl pilotu da bir sinyal karıştırıcı ile devre dışı kalıyor.

NFC kredi kartları

Temassız ödemeler yalnızca en yeni teknoloji kullanılırsa güvenli. Fillmore adlı hacker, bir yazılım yamasıyla kartı eski ve güvensiz teknolojiyi kullanmaya zorluyor.

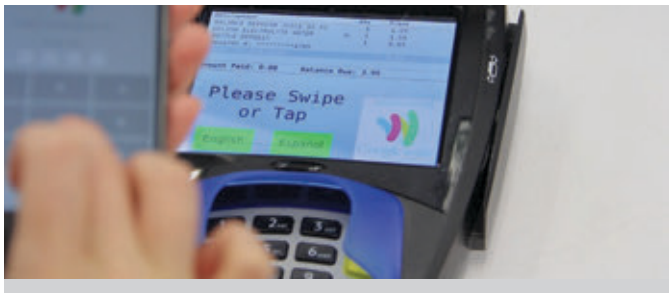

Silahlar

Tracking Point firmasının otomatik nişan alabilen ürünü, içindeki sistem hatası nedeniyle saldırganın hedefi değiştirmesine olanak tanıyor.

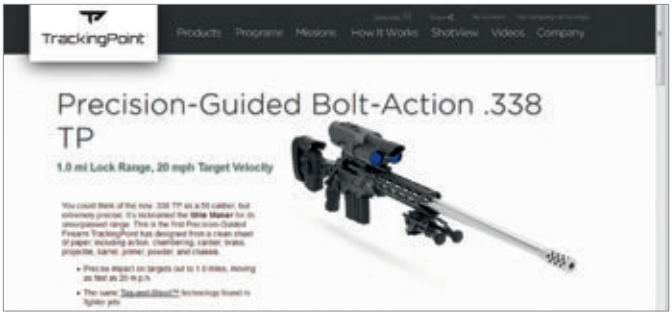

"Ağ özellikli cihazlar büyük hedef"

Christof Paar, Professor – Yerleşik Güvenlik,
Ruhr Universitesi, Bochum

İnfüzyon pompaları risk taşıyor

Hackerlar için anestezi dozunu değiştirmek ürkütücü derecede kolay. Hospira marka pompaların sistemlerine girip alarmları da devre dışı bırakabiliyorlar.

POPULAR SCIENCE KASIM SAYISINDA

BEYİN HAKKINDA TÜM BİLDİKLERİNİZİ UNUTUN

- Gezegenimizin 18 gizemi
- Nobel bu kez bizim
- Otomobilin geleceği
- Peyzaj Mimarı Albert Einstein
- Hayvanların Zihni
- Biyoniğin yeni çağı
- Roomba evinizi nasıl ele geçirecek
- Maker fuarı

Ayrıca yeni icatlar, ilginç makaleler, birbirinden ilginç görseller ve videolar, Popular Science dergisinde sizi bekliyor.

SADECE 3,90 TL

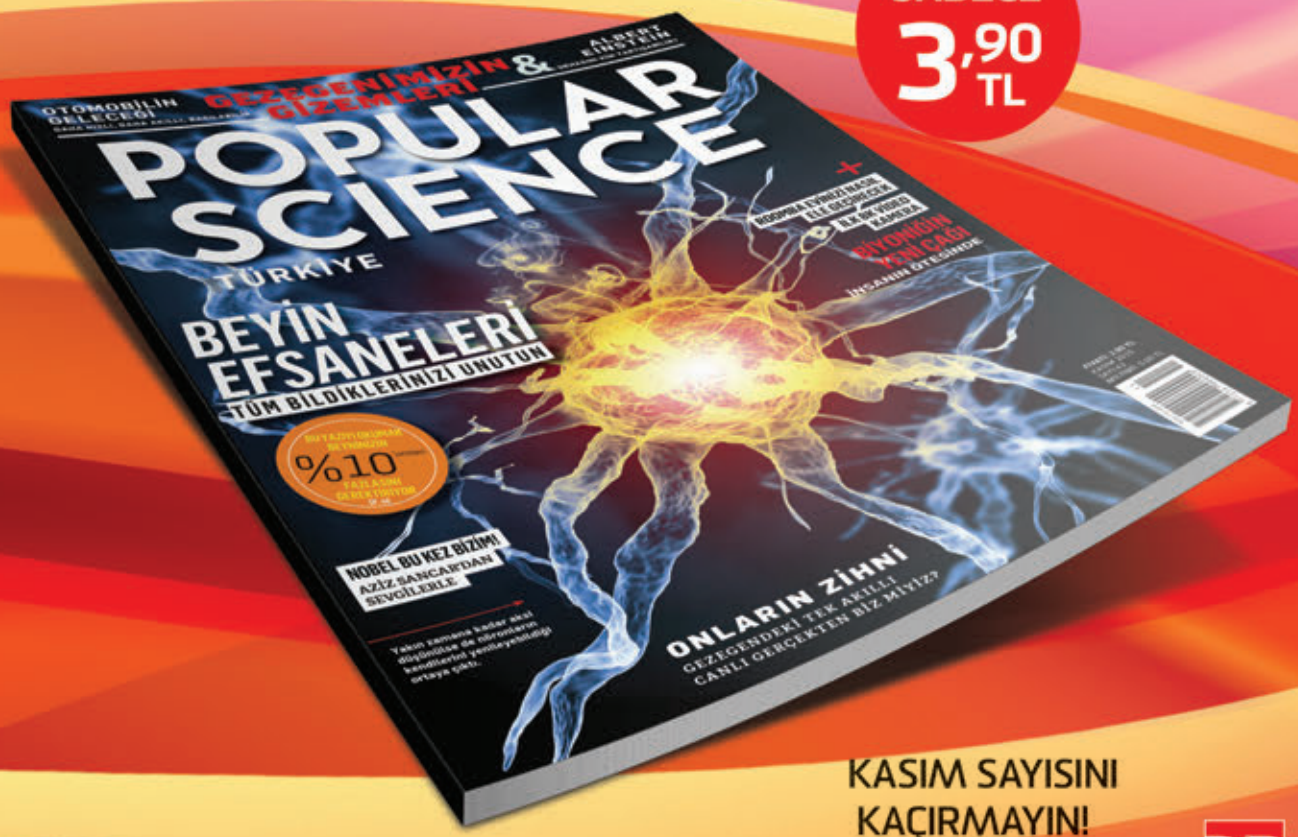

KASIM SAYISINI KAÇIRMAYIN!

DB

Yolcu koltuğunda hacker

Otomotiv sektörünün tüm çabalarına rağmen saldırganlar her zaman bir adım önde. Bunun sebebi ise hatalı güncelleme politikaları.

Bu yılın Black Hat konferansında Charlie Miller ve Chris Valasek, araç bilgisayarlarının nasıl hacklendiğini gösterdiler. İkili geçtiğimiz yıl da benzer bir tanıtım yapmıştı. Fakat bu kez saldırganın aracı ele geçirmesi için koltuğa oturup bilgisayarını aracın CAN (denetleyici alan ağı) arayüzüne kabloyla bağlaması gerekmiyor. İşin tamamı internet üzerinden gerçekleştirilebiliyor. İkili, gösteri için kurban olarak modern bir Jeep SUV seçti. Araç şirkete ait UConnect veri bağlantısı ile donatılmıştı. Aracın sahibinin bir uygulama üzerinden aracın konumu gibi birçok bilgiye ulaşmasını sağlayan bu sistem, ikili tarafından ağ geçidi olarak kullanıldı; zira her UConnect destekli araç internet üzerinde bir IP adresine sahip. Arabaların kullandığı mobil iletişim ağı Sprint üzerinden yaptıkları bir aramayla aracın IP adresini saptadıktan sonra araç bilgisayarının firmware yazılımındaki bir zero-day açıktan faydalanıp işletim sisteminin bazı dosyalarını değiştirdiler ve böylece otomobilin fren, gaz, direksiyon gibi kontrollerinin yanında havalandırma, radyo, merkezi kilit gibi neredeyse tüm elektroniğini de ele geçirdiler. Bahsi geçen Jeep modelini üreten Fiat-Chrysler grubu duruma derhal müdahale ederek UConnect sistemi için bir yama geliştirdi, ancak güncellemenin bir USB bellek üzerinden yapılması gerekiyordu ki birçok kullanıcı için bu zahmetli bir süreç. Sonuç olarak 1,4 milyon otomobil, yazılım güncellemesi için geri çağırıldı. Tesla, bunun farklı bir şekilde yapılabileceğini gösterdi ve araçların güncellemelerini kablosuz olarak gerçekleştirdi. Gerçi araçlar geçmişte de hacklendiği için bu çözümün kalıcı olduğunu söylemek doğru olmaz. Yine de otomatik güncellemeler birkaç gün içinde tamamlandı ve araç sahiplerinin vakit kaybı yaşamaları engellendi.

Uzaktan açılabilen her kapı bir güvenlik açığıdır

Saldırılara açık olan taşıtlar yalnızca ağa bağlı otomobiller değil. Güvenlik uzmanı Samy Kamkar, geliştirdiği 'RollJam' adlı cihazla hemen her kapıyı açabiliyor. Cihazın altında yatan teknoloji gayet basit: Kamkar, kilidi açan sinyali tespit ediyor ve uzaktan kumandanın kilit kodunu öğreniyor ve daha sonra otomobile gönderiyor. Aslında güvenlik sistemlerinin bunu engellemesi gerekiyor, çünkü anahtara her basışta yeni bir şifre üretiliyor ve bu şifre yalnızca bir kez kullanılıyor. Araç tarafından alınan her şifre hemen ardından iptal ediliyor. Fakat Kamkar bu sorunu da çözmüş: Geliştirdiği cihaz üzerinde, karıştırıcı sinyal gönderen iki anten bulunuyor. Dolayısıyla araç daha sonraki şifreleri alamıyor. Kamkar ek bir alıcı anten sayesinde araba anahtarının frekansını buluyor ve gönderilen anahtar şifresini ele geçiriyor. Kurban, kapısı açılmadığı için bir kez daha anahtara bastığında Kamkar'ın cihazı ilk şifreyi araca gönderiyor ve ikinci şifreyi de daha sonra kullanmak için saklıyor. Bu açık, şifrelere zaman aşımı ekleyen yeni bir sistemin geliştirilmesini sağladı ancak kullanılması için yeni ürün serileri bekleniyor. →

Araba hacklemede rekor süreler

Saldırganlar, zero-day saldırıları (açığın bulunduğu gün yapılan, henüz çözüme teşebbüs edilmemiş) ile tümleşik sistemlere giriyorlar. Böylece fren ve direksiyon gibi tüm önemli sistemlere erişebiliyorlar.

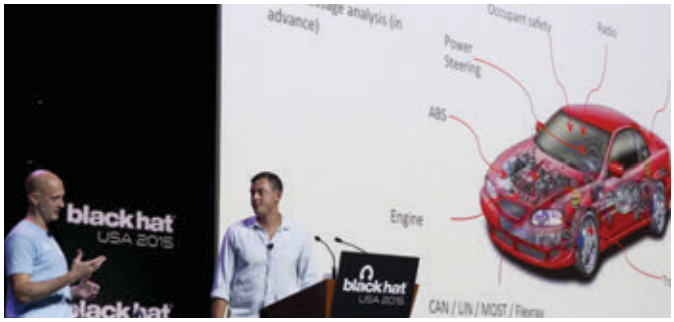

Taşıt hacklerinde Charlie Miller ve Chris Valasek kral kabul ediliyor. Bu iki uzman yıllardır arabalardaki yazılım hataları üzerinde çalışıyor.

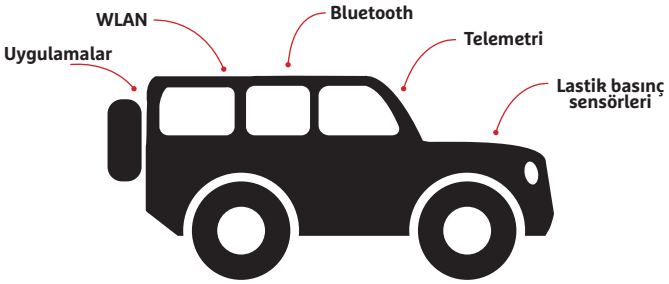

Hackerlar araçlara birçok yoldan sızabiliyorlar. Sistemlerin hemen hepsinde açıklar mevcut.

"Otomobil hacker'ları gelecekte ciddi bir sorun haline gelecek"

Charlie Miller, Araç güvenliği uzmanı

Her kapıyı açan cihaz

BT uzmanı Samy Kamkar, RollJam adını verdiği cihazla her kapıyı açabiliyor. Bu cihaz özel bir donanım sayesinde aracın güvenlik sistemini aşarak anahtar şifresini ele geçiriyor.

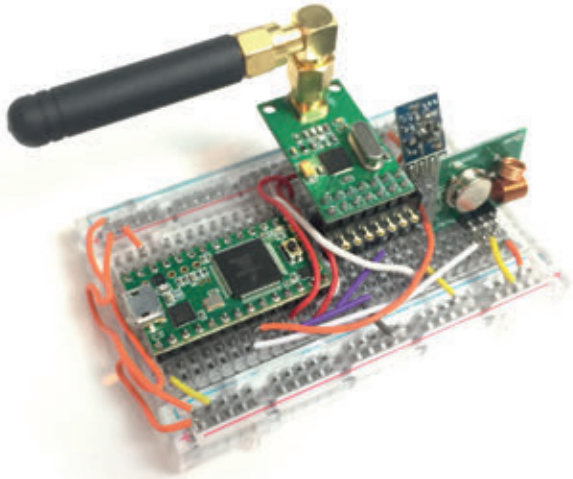

LEVEL

Türkiye'nin en çok satan oyun dergisi

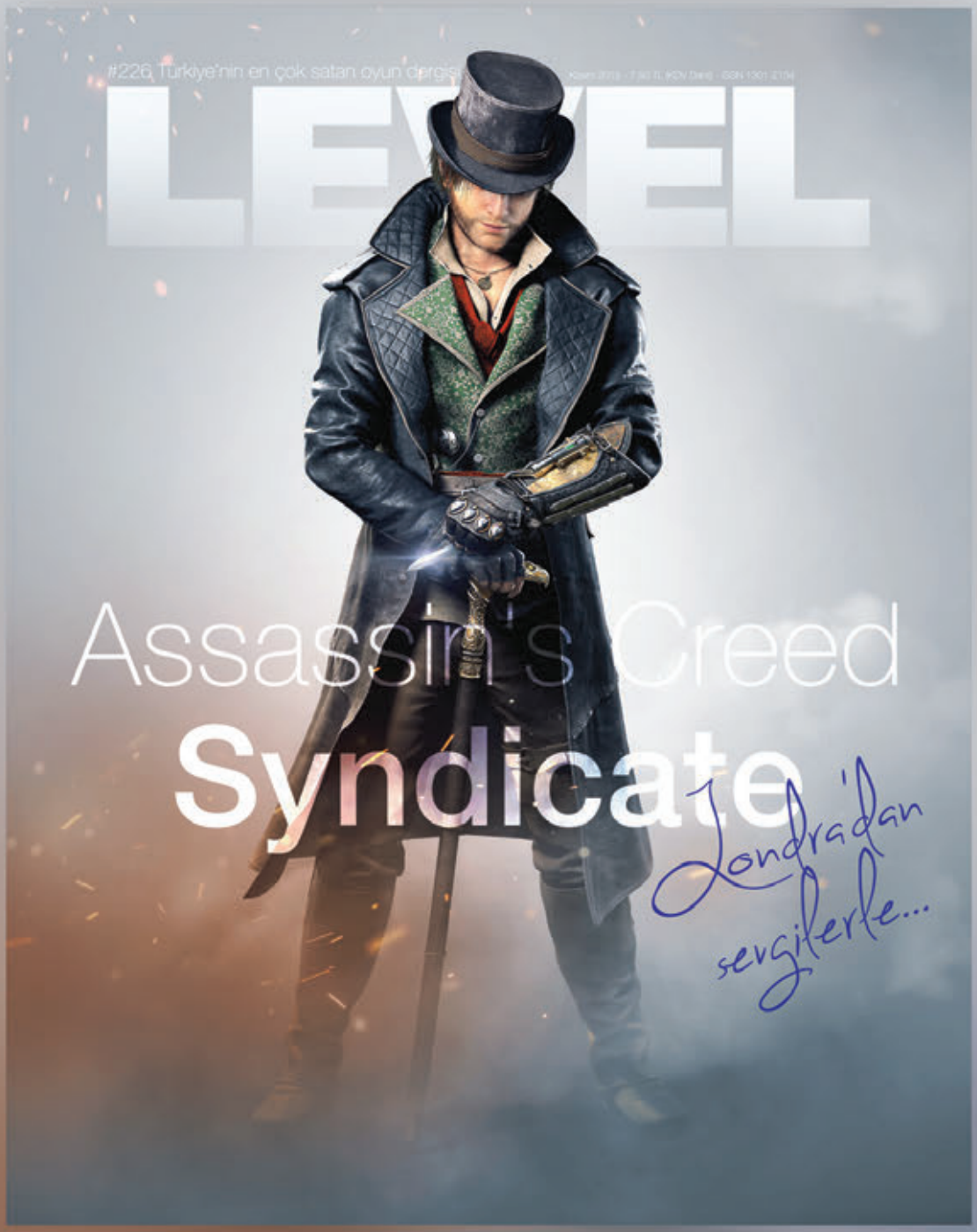

2 Dev Poster Call of Duty: Black Ops III, The Crew: Wild Run
Dosya Konusu FPS MOBA'lar
İnceleme Assassin's Creed: Syndicate, SOMA, Halo 5 Guardians
İlk Bakış Deus Ex: Mankind Divide, Rainbow Six: Siege

Kasım Sayısı Bayilerde ve Süpermarketlerde.

Dijital Dergi Aboneliği için;
www.eMecmua.com

Tablet versiyonu için
LEVEL Türkiye App Store'da!

NSA ve diğerleri

Siber araştırmacıların bulgularına göre yeterli para ve kaynakla internetteki tüm kullanıcılar deşifre edilebilir.

ABD açısından global siber savaş çok uzun zaman önce başladı. NSA kaynaklarından sızdırılan 2014 tarihli bir sunuma göre ABD, Çinli hackerlar tarafından geçtiğimiz 5 yıl içinde en az 600 kez saldırıya uğradı. Bu saldırıların kaynaklarının nasıl tespit edildiği bilinmiyor ama BT uzmanlarına göre yeterli kaynak ve paraya sahip olan biri, istediği herkesi bulabilir. Tor ağının sağladığı anonimlik bile artık güvenli değil. Tor ağı ile ilgili bir blog yazısına göre, son 6 aydır bu ağdaki giriş noktaları da ulaşılabilir hale geldi. Bu sunucular bazen tüm giriş noktalarının %6,4'lük bir bölümünü kapsıyor. Bu giriş kapılarının veri trafiği şifrelenmiş olsa da manipüle edilen sunucular erişim yapan kullanıcıyı anında deşifre edebiliyor. Bunun için hacker'lar veri paketlerine şifrelenmemiş bilgi dahil ediyor ve ziyaret edilen siteye gönderiyor. Veri trafiğinin içeriğini göremeseler bile Tor üzerinde verilen web servisini ve gerçek IP adresini tanımlayabiliyorlar. Carnegie Mellon Üniversitesi uzmanlarının bu konuda yapmaları beklenen sunum son anda iptal edildi.

Anonimlik teknolojisine yasak

Benzer şekilde, Rhino Security Labs firması CEO'su Ben Caudill tarafından yapılması beklenen sunum da esrarengiz şekilde son anda iptal oldu. Caudill'in firması, Tor'un işlevlerinin bile ötesine geçebilecek ProxyHam adında bir anonimleşme cihazı geliştirmişti. ProxyHam temelde bir WLAN yönlendirici. Çalıştırıldığında kullanıcılar 900 MHz frekansında iletişim yapan özel bir antenle birkaç kilometre uzaktan bağlanabiliyorlar. Cihaz pazara sunulmadan hemen önce Caudill ürünü geri çekip ve üretilen tüm modelleri de imha ettirmişti. Sunumun iptalinde devletin parmağı olup olmadığı sorulduğunda Caudill "yorum yok" yanıtını verdi. Bu olaydan yalnızca birkaç hafta önce güvenlik uzmanı memnun bir beklenti içine girmişti çünkü bu ürün sayesinde en kötü ihtimalle yasal merciler cihazı bulacak fakat kullanıcılara erişemeyeceklerdi.

Fransız ve Belçikalı araştırmacılar ise bir notebook bilgisayarın, akıllı telefonun veya tabletin bataryasını tespit edebilecek bir sistem geliştirdiler. Bunun için cihazı hacklemeleri bile gerekmiyor. Tek ihtiyaçları, Chrome, Firefox ve Opera tarafından da desteklenen HTML5 üzerinden bir API çağrısı yapmak. Saldırganlar bu sayede pilin durumunu ve şarj döngüsünü tam olarak öğrenebiliyor ve teoride cihaza giden veri paketlerini eşleyebiliyorlar. Örneğin bir akıllı telefon ortak bir WiFi ağına bağlanıp kısa süre içinde bir cihaz da aynı ağ üzerinden Tor IP adresi alırsa istihbarat birimleri bunun aynı cihaz olup olmadığını bulabiliyor.

DEVLET HACKLİYOR

Global siber savaş çoktan başladı

Gizli bir NSA belgesine göre ABD, yapılan saldırıların kaydını tutmakla kalmıyor, saldırının nereden gelmiş olduğunu da tespit ediyor. Aşağıdaki resimde yalnızca Çin'den gelen saldırılar işaretlenmiş.

TOR kullanıcıları da artık anonim değil

Tor ağına kimliği belirsiz kişilerce yerleştirilen manipüle edilmiş giriş noktaları, bağlanan kullanıcıları ortaya çıkarabiliyor. Uzmanlara göre bu işte bir devletin parmağı var.

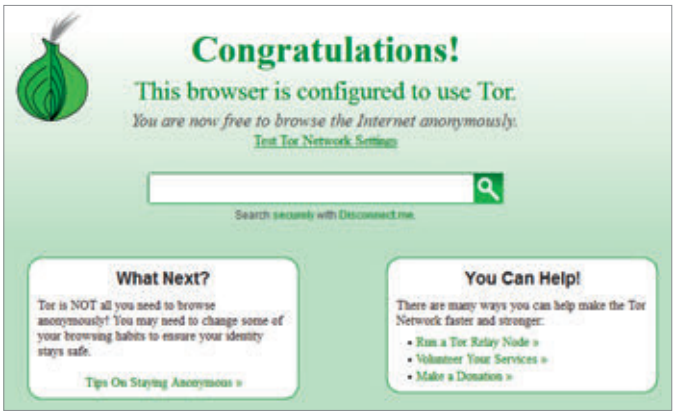

"IP adresinizi bulurlarsa oyun bitmiş demektir"
Ben Caudill,
CEO Rhino Security Labs

Bataryalar ele veriyor

Akıllı telefon, tablet ve notebook cihazların bataryalarındaki bilgileri okumak için bir HTML5 API'si kullanılıyor. Bu sayede kullanıcı da tespit edilebiliyor.

BLUE JEAN KASIM AYINDA 4 FARKLI KAPAKLI DEFTER,
THE HUNGER GAMES ÖZEL EKİ VE 20 POSTER İLE BAYİLERDE!

/bluejeanmagazine /bluejeandergi /bluejeanmagazine bluejean.com.tr

En başarılı akıllı telefonlar

Alman Kalite ve Finans Enstitüsü (Deutsches Institut Für Qualität und Finanzen) ve CHIP Almanya Test Merkezinin işbirliği ile gerçekleştirilen test, 2015 yılının en iyi akıllı telefonlarını ortaya çıkarıyor.

Berk ERGİN- Münih, Almanya Temmuz 2015

Akıllı telefonların giderek artan gelişimi dünya çapındaki kullanıcıları mobil hayata adapte ediyor. Bu değişim yeni alışveriş alışkanlıklarına ve yönelimlerine de öncülük ediyor. Uluslararası Veri Kurumu'nun (UVK) en son Üç Aylık Cep Telefonu Raporu'na göre firmalar 2015'in ikinci çeyreğinde toplam 337,2 milyon telefon satışı yaptı. Geçen yılın satışından %11,6 daha fazla. UVK Cep Telefonu ekibinin araştırma sorumusu Anthony Scarsella şöyle diyor: "Akıllı telefon piyasasındaki büyüme Apple, Samsung ve diğer öncü markaların satışlarının yanında daha ulaşılabilir ücretlerdeki cihazların satışlarının da devam etmesiyle açıklanabilir. Dahası, satıcılar giderek yeni ortaya çıkan pazarları da işgal edip yüksek kaliteli ve ucuz fiyatlı telefonları satışa sunuyorlar."
Aşağıdaki tabloda dünyadaki en büyük satıcıları görüyoruz:
Samsung piyasadaki liderliğini korusa da, kaybettiği % 2,8'lik pazar payıyla yeni markaların piyasaya girmesine imkan tanıdı. Çinli firma Huawei yıllık % 48,1'lik bir ithalat hacmiyle büyük güç topladı.

Türkiye

Türkiye Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'nun (BTİK) verilerine göre ülke piyasasında cep telefonlarının yayılma hacmi 2015'in ilk çeyreğinde %92,7 ile 72 milyon telefon kullanıcısına ulaşmış. Kullanıcıların büyük çoğunluğu ön ödemeli SIM kart kullanıcısı. Geri kalan faturalı kullanıcılar %45,5'i oluşturuyor. Bu oran Avrupa'da %60 civarında. Bu çalışma en iyi on telefonu, 80 cihaz arasından yüz farklı teknik özelliğin incelenmesi yoluyla yapılmıştır.

Çalışma CHIP Test Merkezi (Burda group) tarafından sağlanan resmi verilere göre yürütülmüştür. Bu merkez Avrupa çapında dijital kameralar, laptop'lar, tabletler, akıllı telefonlar, bilgisayarlar ve televizyonlar gibi cihazlar için en önemli ve güvenilir verileri sağlamaktadır. CHIP Test merkezi tamamen bağımsız ve bağlantısız bir yöntem izlemektedir. Nihai amacı insanları elektronik cihazların önem arz eden teknik özellikleri açısından bilgilendirmektir. Kullanıcılara mümkün olduğunca geniş içerikli makaleler sunmak için birçok teknik eleman ve mühendis çalışmaktadır.

ÜRETİCİ	2015 2. ÇEYREK SEVKİYAT HACMİ	2015 PAZAR PAYI YÜZDESİ	2014 SEVKİYAT HACMİ	2014 PAZAR PAYI YÜZDESİ	YILLIK DEĞİŞİM YÜZDESİ
Samsung	73,2	21,7	74,9	24,8	-2,3
Apple	47,5	14,1	35,2	11,7	34,9
Huawei	29,9	8,9	20,2	6,7	48,1
Xiaomi	17,9	5,3	13,8	4,6	29,4
Lenovo	16,2	4,8	15,8	5,2	2,4
Diğer	152,5	45,2	142,2	47,1	7,3
Toplam	337,2	100,0	302,1	100	11,6

Dünya çapında en iyi akıllı telefon üreticilerinin 2015 2. çeyreğinde sattığı ürün sayısı (milyon)

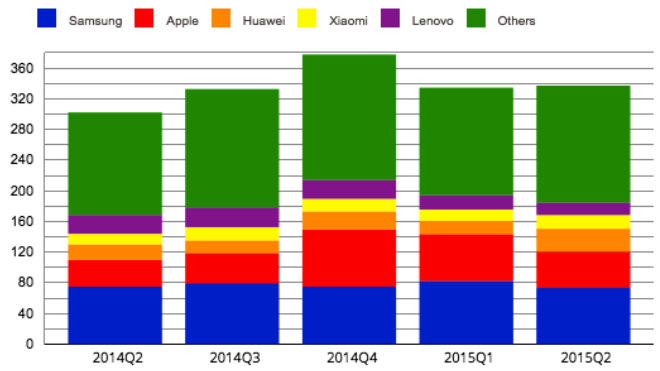

Nasıl test ediyoruz?

Testler CHIP Test Merkezi'nden alınan veriler üstüne uygulanmaktadır. CHIP, Avrupa'nın en güvenilir elektronik cihaz test ve analiz merkezlerinden biri. 50 farklı sektörden her yıl 1.000 civarı ürün test edilmekte. CHIP test ekibi alanında uzmanlaşmış test mühendisleri ve teknik elemanlarından oluşuyor. 30 yıllık deneyim ve standart ölçüm metotları (ISO Standartları) sayesinde güvenilir sonuçlara ulaşılıyor. CHIP Test Merkezi doğru ve güvenilir tavsiyelerde bulunmak için her yıl 2,1 milyon Euro'yu sadece testler için harcıyor. CHIP testleri Avrupa ülkelerindeki birçok üretici ve kullanıcı için büyük önem arz ediyor. Bu çalışmanın sonuçları Avrupa'da satışta olan 84 akıllı telefonun nitelikli analizini içeriyor.
CHIP merkezindeki veritabanı 80'in üzerinde akıllı telefonu teste tabi tutuyor. Akıllı telefonlar 74 belirleyici kritere göre analiz ediliyor, bunlardan bazıları: batarya ömrü, ekran, hafıza, ağırlık, boyut, kamera kalitesi, internette dolaşma performansı, işletim sistemi, kullanıcı arayüzü vb. Sonucun belirlenmesinde akıllı telefonların 6 değişik kategorideki ve bunların alt kategorilerindeki verilerinin ağırlıklı ortalaması kullanılıyor:

- **% 30 Performans ve kullanılabilirlik:** Çalışma hızı, Kullanım, işletim sistemi, vb.
- **% 20 Donanım özellikleri:** Kablosuz bağlantı, LTE, hafıza, kulaklık, arayüz vb.
- **% 15 Batarya:** Arama esnasında, internet kullanımında ve maksimum parlaklıkta batarya ömrü ve batarya şarj süresi.
- **% 15 Ekran:** Parlaklık, kontrast ve yansıma
- **% 10 Kamera:** Renkler, keskinlik ve kumlanma vb.
- **% 10 Akustik ve ses:** Aramaların ve seslerin kalitesi

Bütün değerlendirmelerin sonunda en iyi akıllı telefon 100 puana kadar yükselebilir. 90/100 arası skora erişen akıllı telefonlar "Mükemmel" olarak belirlenir ve "Mükemmel Akıllı Telefonlar" damgasını kazanır. En iyi 10 listemizdeki telefonların hepsi mükemmel seviyededir.

	SAMSUNG GALAXY S6 EDGE 32GB	SAMSUNG GALAXY S6 32GB	LG G4	SAMSUNG GALAXY NOTE 4	SONY XPERIA Z3 COMPACT	HTC ONE M9	SONY XPERIA Z3+	SAMSUNG GALAXY NOTE EDGE	SONY XPERIA Z3	SAMSUNG GALAXY S5
Sıra	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Pil ömrü	94	96,7	89,6	91,8	90,4	81,5	79	86,5	81,5	91,5
Donanım özell.	90,4	90,4	94,8	96,1	94,8	94,6	100	98	95,5	96,2
Ekran	95,7	95,9	94,4	92	91,8	95,6	96	91,9	97,9	89,6
Kamera	98,9	98,9	100	90,2	85,1	87,7	79,4	90	81,1	83,3
Performans ve kullanım	99,4	**100**	94,2	94,1	95,8	95,2	95,6	92,4	94,5	93,3
Akustik ve ses	**100**	93	97	99,4	98,5	99,7	91,9	88,3	93,2	88
Toplam puan	96,3	96,2	94,5	94	93,4	92,8	92,1	91,9	91,8	91,5
TEKNİK ÖZELLİKLER										
Pil ömrü konuşma süresi (saat:dk)	09:43	09:03	08:05	09:46	08:31	11:04	11:26	08:19	12:52	07:57
Pil şarj süresi (saat:dk)	01:39	01:34	02:23	01:55	02:34	02:33	03:07	01:20	03:23	02:18
Ağırlık (gram)	132	139	158	177	129	160	145	176	153	145
Boyutlar (yükseklik x genişlik, mm)	142 x 71	143 x 71	149 x 76	154 x 80	127 x 65	144 x 70	146 x 72	151 x 83	146 x 73	142 x 73
Kalınlık (mm)	8	9	11	10	9	10	7	10	7	10
Ekran diyagonal boyutu (inç)	5,1	5,1	5,5	5,7	4,6	5	5,2	5,6	5,2	5,1
Ekran çözünürlüğü (piksel)	1440 x 2560	1440 x 2560	1440 x 2560	1440 x 2560	720 x 1280	1080 x 1920	1080 x 1920	1600 x 2560	1080 x 1920	1080 x 1920
Hafıza (GB)	25,4	25,1	22,5	24,6	10	20,5	21,1	25,1	11,8	10,9
Kamera çözünürlüğü (MP)	15,9	15,9	15,9	15,9	20,7	20,2	20,7	15,9	20,7	15,9

ZİRVE SINIFI (100-90) ÜST SINIF (89-75) ORTA SINIF (74-45) TAVSİYE EDİLMEZ (44-0) TÜM DEĞERLER PUANLANMIŞTIR (MAKS. 100)

CHIP Test sonucu

Samsung iki yeni telefon modeliyle listede başı çekiyor:

Samsung Galaxy S6 Edge (32 GB) ve

Samsung Galaxy S6 (32 GB)

Aldığı eleştiriler nedeniyle Samsung cihazlarında yeni ve iyi materyaller kullanmaya yöneldi. Galaxy S6 ve S6 Edge'de çerçevelerde alüminyum ön ve arka korumada ise Gorilla Glass 4 kullanılmış. Bunun yanında ilk iki sıradaki ürün performans ve kullanım açısından büyük başarı göstermiş. Testimizde önemli bir yeri olan bu kriter birinci sıradaki üründe yüz üzerinden 99,4, ikincisinde ise 100. Yüksek kaliteli kamera ve uzun ömürlü batarya özellikleri de bu iki Samsung telefona puan kazandırmış. Pil şarj süreleri de diğer adaylara göre üst düzey: Edge için 1 saat +39 dakika, diğeri için 1 saat+34 dakika .

Samsung Galaxy S6 Edge (32 GB): Galaxy S6'nın Edge sürümü ince ve hafif yapısıyla ve ekranının iki yanındaki kıvrımlarıyla etkileyici bir izlenim bırakıyor. Telefonun iki küçük kusuru geçici olarak doldurulmuş batarya ve micro-SD bölümünün bulunmayışı. Bunları saymazsak harika çalışma temposu, güzel görünümü, kusursuz kamerası, kaliteli görüntü ve ses seviyesi Samsung Edge'i piyasanın en iyisi yapıyor.

LG G4: Listenin üçüncü sırasında bir başka Android telefon olan LG G4 bulunuyor. LG telefonlarını hafif eğimli ekranı ve deri arka yüzeyiyle daha da çekici yapmayı başarıyor. Yüksek kaliteli kamerası ve qHD görüntüsüyle beklenenden fazlasını sunuyor. Çalışma temposu ve ses kalitesi ise iyi ama mükemmel denemez: 100 üzerinden 97. Pil ömrü de pek uzun sayılmaz, şarj süresi de daha iyi olabilirdi. Bataryanın dolması 2 saat 23 dakika alıyor.

Dördüncü sırayı da başka bir Samsung olan Galaxy Note 4 alıyor. Beşinci sırada Sony Xperia Z3 Compact ses sitemindeki kalitesiyle bu alanda 98,5 puanı yakalıyor. Sony'nin bir diğer mükemmel özelliği ise parlak HD görüntü özelliği ve yüksek kaliteli dış donanımı. Listenin 7. ve 9. Sıralarında iki Sony ürünü daha var. Sony Xperia Z3+ konfigürasyon kategorisinde en yüksek skora ulaşarak 100 üzerinden 100 alıyor.

En iyi 10 listemizde HTC de bir yer kazanıyor. One M9 modeliyle Tayvan firması ses kategorisinde üstün bir skor yakalıyor. Arama kalitesiyle de başarılı olan telefonun kamera kalitesi ise o kadar da iyi değil.

8. ve 10. sıralarda ise yine iki Samsung telefonu var: Samsung Galaxy Note Edge ve Samsung Galaxy S5.

İlk 10 listesine baktığımızda Apple'ın orada olmadığını görüyoruz. Apple iPhone 6 Plus 128 GB listenin 21. sırasında yer alıyor. Apple dünya çapında ikinci en büyük telefon firması olmasına rağmen teknik ölçümlerde diğer 10 firmadan dijital kamera, batarya gibi kategorilerde geri kaldığı CHIP Test merkezi tarafından tespit edilmiş durumda.

Oturma odaları ve ofisler için Mini PC

Bu küçük PC'ler güçlü, sessiz ve laptoplardan ucuz. Bir masaya veya TV ünitesinin altına konulabiliyorlar ve sadece oyunlar için yetersizler

Ertuğ AYDIN

On yıl önce, Apple minicik bir kasaya sığan, tam teşekküllü bir bilgisayar olan ilk Mac mini'yi piyasaya sürdü. Biraz vakit geçtikten sonra diğer üreticiler de Apple'ın açtığı bu yolda ilerlediler. Bugün, mini PC'lerin fiyatları 250 Euro'dan başlıyor ve kullanıcı kelimenin tam anlamıyla elinde tutabildiği bu cihazla istediği neredeyse her şeyi yapabiliyor, multimedya ve ofis tipi cihazlar anlamında... Bunun dışında, bu alandaki teknoloji bu küçük cihazların gittikçe daha sessiz ve verimli olması yönünde ilerliyor. Bu şu anlama geliyor: bu sınıfa ait bir cihaz her türlü amaç için direkt olarak TV ünitesine bağlanabilir veya bir ofis bilgisayarı olarak Word, Excel ve benzeri programları sorunsuz çalıştırabilecek kadar güçlüdür.

Son model bileşenleri olan güçlü bir standart PC'nin yerini tutamayacak olsalar da, mini PC'ler laptoplara ve tabletlere iyi bir alternatif, zira daha düşük fiyata genellikle daha fazla güç sunuyorlar. Özellikle de ikincil bir sabit bilgisayara ihtiyaç duyanlar için mini PC edinmek oldukça mantıklı. Biz fiyatı 500 Euro'ya ulaşan en iyi cihazları test ettik ve size bu ufak ve ucuz cihazları tanıtmaya çalıştık.

Avuç içinize sığan bilgisayar

Mini PC'ler farklı boyut ve modellerle piyasada mevcut ve söz konusu performans olunca çok farklı özellikte olanlarını bulmak mümkün. Ebatları maksimum 20 santimetre civarında, yüksekliği yaklaşık 5 santimetre ve ağırlıkları yaklaşık 1 kilo civarında- Asus ve Apple sık olarak bu tasarımı kullanıyor. Öte yandan, Zotac daha ufak bir kasa kullanıyor ve bu tip cihazların da ebatları yaklaşık 13 cm civarında. Bu tip mini PC'ler yaklaşık 600 gram ağırlığında. Fakat bundan da ufak boyutlu cihazlar da mevcut: Biz size Zotac ZBOX PI321 (teste dahil olmayan) modelini 46. sayfada tanıtıyor olacağız. Bu cihaz bir akıllı telefon veya e-kitap okuyucu kadar hafif ve Atom Z3735F ile birlikte, genellikle tabletlerde bulunan tipte bir işlemcisi var.

Miniler Broadwell ile daha verimli çalışıyorlar

Bir mini PC kurmak isteyen fedakarlık yapmayı bilmeli. Küçük bir kasa içinde bütün önemli bağlantıları ve en çok gücü barındırmak önemli- tam yük çalışma sırasında dahi sessiz ve başarılı bir soğutma sistemi de aynı şekilde. Performans ve güç sarfiyatı ile cihazın anlık ilişkisini esasen belirleyen, ilk olarak dahili işlemcinin test sonuçlarıdır. Neredeyse tüm test edilen cihazlarda Intel'in maksimum güç kaybı 15 watt civarında (TDP) olan işlemcileri var. Bu çipler Haswell ve Broadwell jenerasyonuna ait, verimli çiplerdir ve Broadwell küçüklük anlamında daha üstündür: Bu jenerasyonun 14 nanometrelik transistörleri varken, Haswell çipleri hala 22 nanometrelik ebatlarda üretiliyor. Transistörlerin ebatı ne kadar ufak olursa, çip de o kadar verimli çalışacaktır. Teorik olarak, Broadwell çipler aynı güç kaybı seviyesinde daha fazla işlem gücü sunuyorlar..

Bizim testlerimiz bu oranı gerçek hayatta da doğruladı. Cinebench multicore testi söz konusu olunca, Zotac ZBOX nano MI542 Plus'daki Broadwell Core i5 en yüksek sonucu aldı (bknz. sağdaki tablo), Apple mini'deki Haswell i5 ise ikinci sırada. Bu tablo i3 işlemciler için de oldukça benzer: MSI Cubi'deki Broadwell işlemci i3-4030U'dan daha iyi, ki bu işlemci bu tip cihazlar için standart olarak kabul ediliyordu. Test alanı Haswell jenerasyonuna ait Celeron işlemcili modellerle genişliyor ve AMD'nin ZBOX nano AQ02Plus modelindeki işlemcisi de, 19 watt'lık TDP'si ile piyasada. İşlemci performansı hususunda bu ürünler Broadwell ve Haswell serisindeki ürünlerin çok gerisindeler.

Bizim test birincimiz Asus VivoPC VM62N, nVidia GeForce 820M kullanıyor, bu alçakgönüllü fakat zayıf bir ekran kartı. Diğer tüm cihazlarda oyunlar ve filmler için dahili ekran kartını kullanıyorlar. Sonuçta, Apple'ın Mac mini'deki Intel HD Graphics 5000'in grafik performansı nVidia'yı bile geride bırakıyor (sağ tarafa bknz.). Test alanındaki tüm Intel ekran kartlarından, en güçlü donanıma sahip olan ve en yüksek saat frekansına sahip olan bu. Üçüncü sırada ise Broadwell çip kullanan ZBOX nano MI542 Plus var. Fakat bunların hiç biri ciddi bir oyunsever için gerçek bir çözüm değil.

Her tür film ve videoyu oynatmak

Durum film oynatma söz konusu olunca farklılaşıyor. Tüm ekran kartı çipleri H.264 için donanım hızlandırmasını destekliyor. İnternetten film izleyen veya bunları MP4 veya MKV dosyası şeklinde indirenler videoların neredeyse her zaman bu H.264 formatında sıkıştırıldığını bilirler. Haswell jenerasyonundan itibaren, Intel ekran kartları H.264 için 4K çözünürlüğü dahi destekliyor (bknz. sağ taraf). Sadece AMD'nin modelleri 4K için yetersiz kalıyor. Fakat internet firmaları ve eğlence endüstrisi yavaş yavaş yeni kodek jenerasyonuna geçiyorlar: Google VP9 formatında videolar sunmayı planlıyor ve Netflix TV dizilerinin H.265 formlu 4K çözünürlüklü bölümlerini yayınlıyor. Eğer bir Broadwell çipli mini- PC seçerseniz, oturma odanızda zamana yenilmeyen bir evrensel oynatıcı edinmiş olursunuz, bu Intel'in yeni H.265 ve VP9 video formatlarını destekleyen yegane serisi – durum sadece 60 fps hızındaki 4K videolar söz konusu olunca sorunlu hale geliyor.

Mini PC'ler söz konusu olunca, dahili disklere dikkat göstermek de oldukça anlamlı. Eğer video koleksiyonunuz genişse, manyetik diskli mini PC'ler tek çözüm fakat bunların da performansları biraz yetersiz kalıyor.

Dahili disklerin maksimum kapasitesi sadece 1 TB. 128 GB'a kadar kapasiteli daha hızlı SSD'ler de mevcut. Tabi ki daha fazla hafıza sunan mini PC'ler bizim üst sınırımız olan 500 Euro'dan →

İşlemci performansında büyük farklar

Tüm mini PC'lerde dahili enerji tasarruflu işlemci var, bunların maksimum güç tüketimi 15 watt civarında (TDP). Yine de, etkileyici Core i5 ile zayıf Celeron arasında bir fark var.

CINEBENCH MULTICORE (PUAN)

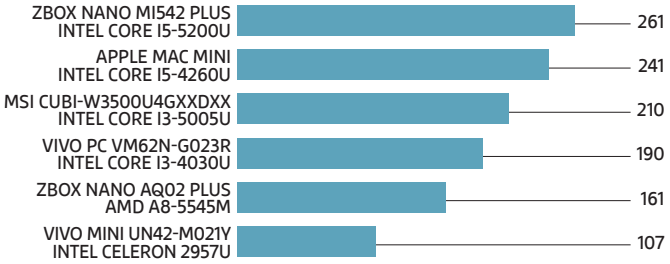

Ekran kartı yongası ekran kartını yeniyor

Mac mini en güçlü ekran kartı yongasına sahip. 820M gibi zayıf bir ekran kartını geride bırakıyor. Celeron grafik yongaları ise bu alanda gerideler.

3D MARK CLOUD GA TE GRAPHICS SCORE (PUAN)

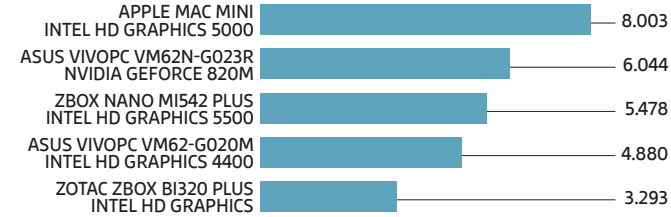

Oturma odası için multimedya yetenekleri

Tüm cihazlar standart H.264 video formatını destekliyor, fakat sadece Broadwell çipleri gelecek olan H.265 format ve VP9'u destekliyor, YouTube için yeni Google formatı. Haswell çiplerinin bu destek için sürücü güncellemesi yapması gerekiyor

EKRAN KARTI ÇİPİ	4K	H.264	H.265	VP9
INTEL HD GRAPHICS BROADWELL (5500)	■	■	■	■
INTEL HD GRAPHICS HASWELL (4400, 5000)	■	■	■*	□
INTEL HD GRAPHICS CELERON	■	■	□	□
AMD RADEON HD 8510G	□	■	□	□
NVIDIA GEFORCE 820M	■	■	□	□

*15.36.14.4080 SÜRÜCÜSÜNDEN İTİBAREN

■ VAR □ YOK

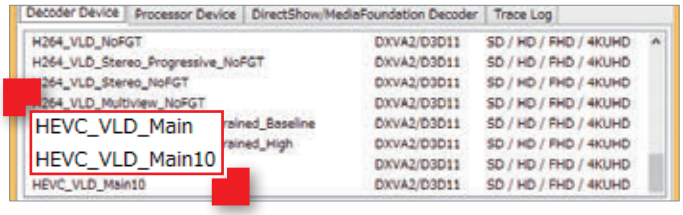

DXVA Checker (DVDde mevcut) MSI Cubi'deki gibi Broadwell çiplerin 4K çözünürlüğündeki H.265 filmleri destekleyen yegane çipler olduğunu teyit ediyor

Sabit disk testi

Mini PC'ler performans konusunda ciddi farklılıklar gösteriyor. Cihazın performansı dahili sabit diske bağlı olarak farklılık gösterir.

PC MARK 8 STORAGE SCORE (PUAN)

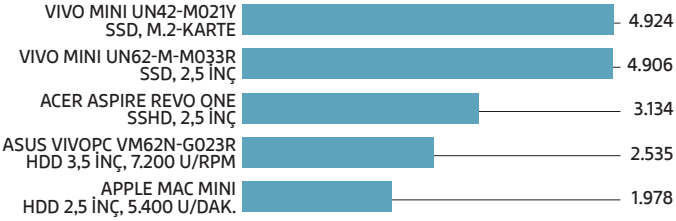

ciddi derecede pahalılar. Kendin yap tipi upgrade'ler parası değerli olan alıcılar için daha kullanışlı, zira mini PC'ler üzerinde işlem yapabilmek çok daha kolay (sağa bknz.).

Mini PC'yi açmak ve upgrade etmek

Mini PC'yi hızlandırmak için, ev ağında NAS tipi bir sabit diskte filmlerini saklayanların daha hızlı bir SSD'ye terfi etmeleri iyi olacaktır. Fakat bu ufak PC'den tüm film ve müzik arşivini saklaması beklenirse alan sorunu çıkabilir: Bazı modellerde sadece 1 TB kapasiteli 3,5 inçlik sabit diskler mevcut. Bunu 4 TB'lık bir modelle değiştirmek oldukça kolaydır. Daha yüksek hız için bir hibrit disk (SSHD) gerekir: Bunlarda manyetik disklerin yanında, dahili bir Flash çip ara hafıza olarak çalışır (Acer Aspire Revo One gibi). Daha ufak kasalı mini PC'lerde sadece 2,5 inçlik disklere yer vardır. Bu durumda 1 TB'dan büyük bir alternatifiniz bulunmamakta.

Dış bileşenler ve çevrebirimlerle bağlantı konusunda, mini PC'ler iyi donanımlı kabul edilebilir. LAN ve acWLAN standart pakete dahil. Dört adet USB 3.0 çıkışı, bir fare, bir klavye ve bir

PC kiti prensibi miniler için de geçerlidir, tıpkı Asus VivoPC'ler gibi.

Tek yapmanız gereken sabit diski veya RAM'i upgrade etmek için bir vidayı sökmek.

Zotac'ın ZBox MI542 gibi iyi mini PC'lerde çok sayıda çıkış için yeterince alan vardır. HDMI ve DisplayPort video çıkışı için standart paketteder ve USB 3.0 çıkışları da artık standart haline gelmiştir.

Mini PC'leri

	ASUS VIVOPC VM62N-G023R	ASUS VIVOPC VM62-G020M	ZOTAC ZBOX NANO MI542 PLUS	ZOTAC ZBOX BI320 PLUS	APPLE MAC MINI
Fiyat (yak.)*	500 €	400 €	490 €	240 €	480 €
Toplam puan	**88,6**	**88,2**	**87,2**	**84,3**	**83,4**
Donanım özellikleri (%50)	99	99	91	85	85
Performans (%40)	75	74	81	81	81
Enerji verimliliği (%5)	87	90	91	96	93
Ses seviyesi (5%)	93	92	95	96	98
TEKNİK ÖZELLİKLER					
İşlemci	Intel Core i3-4030U	Intel Core i3-4030U	Intel Core i5-5200U	Intel Celeron 2957U	Intel Core i5-4260U
Ekran kartı	nVidia GeForce 820M	Intel HD Graphics 4400	Intel HD Graphics 5500	Intel HD Graphics	Intel HD Graphics 5000
RAM	4 GByte	4 GByte	4 GByte	2 GByte	4 GByte
Sabit disk: Tip/Boyut	HDD/1.000 GByte	HDD/1.000 GByte	HDD/500 GByte	SSD/64 GByte	HDD/500 GByte
İşletim sistemi	Windows 8.1	□	□	Windows 8.1 Bing	OS X 10.10 Yosemite
USB girişleri (+ Thunderbolt)	4 x USB 3.0, 2 x USB 2.0	4 x USB 3.0, 2 x USB 2.0	4 x USB 3.0, 1 x USB 2.0	4 x USB 3.0, 2 x USB 2.0	4x USB 3.0, 2x Thunderbolt
SD kart yuvası	■	■	■	■	■
LAN	1.000 MBit/s	1.000 MBit/s	1.000 MBit/s	1.000 MBit/s	1.000 MBit/s
WLAN (802.11 n/ac)	■/■	■/■	■/■	□/□	■/■
Bluetooth	■	■	■	□	■
HDMI/DisplayPort	■/■	■/■	■/■	■/□	■/□
VGA/DVI	□/□	□/□	□/□	□/■	□/□
Digital Audio S/PDIF	■	■	■ (mini)	■	□
Hoparlörler	■	■	□	□	■
Ebatlar (Yükseklik x Derinlik x Uzunluk	5,6 x 19 x 19 Cm	5,6 x 19 x 19 Cm	4,5 x 12,7 x 12,7 Cm	18,8 x 4,4 x 18,8 Cm	3,6 x 19,7 x 19,7 Cm
Ağırlık	1.227 Gram	1.196 Gram	618 Gram	612 Gram	1.178 Gram
TEST SONUÇLARI					
Cinebench Multicore	190 Puan	191 Puan	261 Puan	105 Puan	241 Puan
PCMark 7 genel skoru	2.605 Puan	2.634 Puan	2.844 Puan	3.406 Puan	2.873 Puan
PCMark 8 Creative Score	1.818 Puan	1.853 Puan	2.173 Puan	1.436 Puan	2.205 Puan
3DMark Cloud Gate genel skoru	4.134 Puan	3.669 Puan	4.562 Puan	2.155 Puan	5.362 Puan
3DMark Firestrike	827 Puan	500 Puan	611 Puan	311 Puan	872 Puan
Güç tüketimi- Standby/Tam yük	12,7/53,3 Watt	11,7/34,3 Watt	10,1/34,6 Watt	5,4/24,6 Watt	6,3/48,7 Watt
Gürültü- Standby/Tam yük	0,6/0,9 Sone	0,7/1,1 Sone	0,4/0,9 Sone	0,3/0,6 Sone	0,2/0,3 Sone

Akıllı telefon boyutunda PC

150 gram ağırlığı ile, Zotac ZBOX PI321 pico (yak. 220 Euro) bir akıllı telefon kadar hafif ve her türlü cebe sığabiliyor. Donanımı mini PC'ler ile başa çıkamasa da, Windows 8.1 ile Atom Z3735F CPU stream ve Office uygulamaları için yeterli olduğu söylenebilir.

CHIP Test sonucu

Testin kazananı Asus VivoPC VM62N-G023R neredeyse hiç zaaf göstermiyor: Ekipmanı iyi kalitede, performansı etkileyici ve oturma odası için yeterince sessiz.

Fiyat tavsiyesi Zotac ZBOX BI320 test birincisinin yarı fiyatında ve dahili bir SSD'si var. Fakat 4K desteğinden ve WLAN bağlantısından yoksun.

harici disk için yeterlidir, fakat hiç bir cihazda dahili bir disk yok. Monitör veya TV, HDMI veya DisplayPort aracılığı ile bağlanabilir. Tüm cihazlarda HDMI çıkış var, fakat ancak yarısında DisplayPort mevcut. 4K TV seti almayı düşünenler, DisplayPort 1.2 arayüzlü bir mini PC almayı düşünmeliler, zira bu tip modeller 60 fps hızındaki 4K içeriği transfer edebiliyorlar. HDMI 1.4 30 fps'yi aşamıyor. HDMI 2.0 destekli bir mini PC henüz ufukta değil.

Yüksek yükte bile laptoptan daha sessiz

4K içeriği oturma odasına getirme kapasitesinin yanında, mini PC'ler laptoplardan daha sessizler, bu en son model Broadwell jenerasyonu ile yapılan bu mukayesede de ortaya çıkıyor (56. sayfadaki test). Ortalama bir laptop tam yükle çalışmada sadece 1,6 sone seviyesinde belki ama, mini PC'ler bunun çok altına inebiliyor. 1,3 sone ile, ZBOX nano AQ02 en gürültülü cihaz, fakat çoğu mini PC 0,3 veya 0,9 sone arasındaki değerleri ile süper sessizler. Bu tip bir ses seviyesi, ne yaparsanız yapın sizi asla rahatsız etmeyecek bir seviyedir.

yorum@chip.com.tr

	MSI CUBI-3500U4GXXDXX	ASUS VIVOMINI UN62-M-M033R	ZOTAC ZBOX NANO CI321 PL.	ASUS VIVOMINI UN42-M021Y	ZOTAC ZBOX NANO AQ02 PL.	ACER ASPIRE REVO ONE	HP 260 G1
	410 €	460 €	290 €	240 €	335 €	270 €	360 €
	83,3	**82,5**	**82,1**	**78,9**	**75,6**	**75,3**	**67,5**
	68	69	86	74	91	79	63
	100	96	74	81	53	66	67
	94	95	97	95	84	93	95
	98	98	100	97	93	96	96
	Intel Core i3-5005U	Intel Core i3-4030U	Intel Celeron 2961Y	Intel Celeron 2957U	AMD A8-5545M	Intel Celeron 2957U	Intel Core i3-4030U
	Intel HD Graphics 5500	Intel HD Graphics 4400	Intel HD Graphics	Intel HD Graphics	AMD Radeon HD 8510G	Intel HD Graphics	Intel HD Graphics 4400
	4 GByte	4 GByte	4 GByte	2 GByte	4 GByte	4 GByte	4 GByte
	SSD/128 GByte	SSD/128 GByte	SSD/64 GByte	SSD/32 GByte	HDD/500 GByte	HDD/1.000 GByte	HDD/500 GByte
	Windows 8.1	Windows 8.1	□	Windows 8.1 Bing	□	Windows 8.1 Bing	Windows 8.1 Pro
	4 x USB 3.0	4 x USB 3.0	4 x USB 3.0, 1 x USB 2.0	4 x USB 3.0	4 x USB 3.0, 2 x USB 2.0	2 x USB 3.0, 2 x USB 2.0	4 x USB 3.0, 2 x USB 2.0
	□	■	■	■	■	■	□
	1.000 MBit/s	1.000 MBit/s	1.000 MBit/s	1.000 MBit/s	1.000 MBit/s	1.000 MBit/s	1.000 MBit/s
	■/■	■/■	■/■	■/■	■/■	■/■	kein WLAN
	■	■	■	■	■	■	□
	■/□	■/■	■/■	■/■	■/■	■/□	□/■
	□/□	□/□	□/□	□/□	□/□	□/□	■/□
	□	□	■ (mini)	□	■ (mini)	□	□
	□	□	□	□	□	□	□
	3,5 x 11,5 x 11,1 cm	4,2 x 13,1 x 13,1 cm	4,5 x 12,7 x 12,7 cm	4,2 x 13,1 x 13,1 cm	4,5 x 12,7 x 12,7 cm	15,5 x 10,6 x 10,6 cm	3,4 x 17,5 x 17,7 cm
	398 Gram	513 Gram	628 Gram	515 Gram	617 Gram	959 Gram	750 Gram
	210 Puan	191 Puan	82 Puan	107 Puan	161 Puan	104 Puan	191 Puan
	4.142 Puan	4.004 Puan	3.081 Puan	3.443 Puan	1.817 Puan	2.731 Puan	2.387 Puan
	2.015 Puan	1.865 Puan	1.230 Puan	1.438 Puan	1.415 Puan	1.427 Puan	1.641 Puan
	3.962 Puan	3.638 Puan	1.783 Puan	2.147 Puan	2.587 Puan	2.094 Puan	3.510 Puan
	546 Puan	490 Puan	269 Puan	306 Puan	456 Puan	317 Puan	469 Puan
	8,0/28,6 Watt	5,3/28,7 Watt	7,0/22,3 Watt	7,1/25,8 Watt	12,9/46,9 Watt	7,9/30,2 Watt	11,2/17,9 Watt
	0,2/0,3 Sone	0,2/0,3 Sone	Pasif soğutmalı	0,2/0,5 Sone	0,5/1,3 Sone	0,4/0,9 Sone	0,3/0,6 Sone

ZİRVE SINIFI (100-90) ÜST SINIF (89-75) ORTA SINIF (74-45) TAVSİYE EDİLMEZ (44-0) TÜM DEĞERLER PUANLANMIŞTIR (MAKS. 100) | ■ VAR □ YOK

Daimler tüm aileye elektrik veriyor

Tesla tarafından üretilen motor ve bataryalar B sınıfı modellere takılıyor. Peki Mercedes'in vanı sürüş ve mesafe açısından Amerikan modeli kadar iyi mi?

Tan BODUR

Sans eseri test aracı geleneksel bir B180 Dizel modelin yanına park edilmiş. Dolayısıyla elektrikli modelin farkı hemen ortaya çıkıyor: Batarya kasanın altında konuşlandırıldığı için arka koltuğun ön koltukla arasındaki mesafeyi 7-8 santimetre daraltmış, kasa boşluğunu da 6 santimetre azaltmış.

Arabanın yeraltı otoparklarına girip çıkarken yere çarpmaması için de geleneksel B sınıfı modele göre yine 6 santimetre kadar yükseltilmiş. Bu nedenle kompakt van orantı itibarı ile değişmiş. Tekerlek boşluğuna çamurluk çıkıntısı eklenmiş; böylece lastikle kasa arasındaki boşluğun göze çarpması engelleniyor. Daha yakından bakıldığında ise çamurluk ve çıkıntının sentetik malzemesi arasındaki boşluk oldukça göze çarpıyor. Almanya'daki test merkezine ulaşan test aracı "electric art" paketi ile donatılmış. Bu sette 18" jant ve 225/45 lastikler mevcut.

Bu anlamda Daimler belli ki (ince tekerlekli BMW i3 ile karşılaştırıldığında) elektrik tasarrufuna yönelmiş görünüyor. Diğer taraftan 500 litrelik geniş bagaj alanı i3, e-Golf ve hibrit araçların atası diyebileceğimiz (sağda) Toyota Prius'a göre çok daha geniş. Aile arabası olması açısından bu elektrikli B sınıfı, benzinli modellerinden geri kalmıyor. Hem pratik, hem ferah, hem de sağlam.

Çalıştırma kısmı oldukça rahat: Başlatma düğmesine basar basmaz ekranlar aydınlanıyor. Tek yapılması gereken tipik Mercedes kontrol kolunu kullanarak sürüş pozisyonunu D'ye almak. Ancak

beklenenin aksine, test aracı pek de sessiz değil. Seçime bağlı olarak gelen akustik çevre koruma eklentisi (119 euro) devreye girdiğinde araç 30 km hıza ulaşana kadar bildiğimiz Mercedes-Benz gürültüsünün duyulmasını sağlıyor.

Üreticiye göre bu sesi içeriden duymamamız gerekiyor olsa da maalesef duyuluyor fakat biraz da bilim-kurgu havası katan bu gürültüye hemen alışılıyor. 30 km üzerine çıkıldığında ise rüzgar ve geniş tekerleklerin çıkardığı ses duyuluyor.

i3'ten Mercedes'e geçenler hızlanma tarafında biraz hayal kırıklığı yaşayabilir. Marş düğmesine basıldığında araç "E" moduna geçiyor ve bu nedenle 132-kW (180 PS) kapasiteli motorun 98 kW performans göstermesine ve dolayısıyla kalan mesafeyi hesaplayabilmesine olanak tanıyor. 'E+' modunda ise 65 kW ile yetinilmek zorunda. 1,8 tonluk ağırlığı nedeniyle sürüş pek akıcı değil. Hızlanma denetimi ile E+ modunda 132 kW'lık tam kapasiteye bir anda ulaşmak mümkün, bu durum özellikle araç sollarken kullanılıyor. E modundaki mesafe tahminleri aslında bir aldatmaca. Gerçekte batarya ne yoğunlukta ivmelendiğinize değil, ne hızda kullandığınıza ve geleneksel fren kullanmadan aracın sürüş hızına ulaşmasını ne kadar kısa sürede sağladığınıza bağlı. Elektronik sistem bu anlamda yardımcı oluyor. Seçime bağlı aktif sürüş denetim sistemine ait radar sensörleri, trafik akışına bağlı olarak hızı toparlamaya yardımcı oluyor. Bunu ayrıca direksiyon üzerindeki düğmelerle manuel olarak gerçekleştirmek de mümkün. Bu özellik yokuş aşağı sürüşte geleneksel olarak vites düşürmek gibi bir etki yaratıyor. Pratikte bu hareket tamamen içgüdüsel oluyor ve sürüşü daha keyifli kılıyor.

Test sürüşü sırasında neredeyse sürekli "S" modunda, gaz pedalının tam aralığında kullanılan araç, anayola çıkıldığında maksimum 160 km yerine 120-130 km hıza sabitlendi. Bu koşullar altında B sınıfı yaklaşık 8 saniye içinde 100 km'ye ulaşıyor ve bataryanın 28kW kapasitesi yine 160 kilometre kadar gitmeye olanak tanıyor. Bu kapasite, rakipleri i3 ve e-Golf'e göre çok daha fazla. Seçime bağlı Range Plus özelliği ile fazladan 20 kilometre daha gitmek mümkün. Batarya şarj edilmeden önce bu özellik devreye sokulursa elektrik sistemler bataryayı normalden daha yüksek bir kapasiteye şarj ediyor fakat tabii ki bataryanın servis ömrü kısalıyor.

Hızlı şarj yok

Bu elektrikli aile aracının tüm pozitif özellikleri, şarj sözkonusu olduğunda biraz gölgeleniyor. Motor, batarya ve şarj elektroniği Tesla tarafından sağlanmış olsa da (hatta geliştirme aşamasında Daimler, Amerikan firmanın hissedarlarından biriydi), Tesla'nın önemli bileşenlerinden biri eksik: Supercharger ile, en azından CCS istasyonlarla bile aracı hızlı şarj etmek mümkün değil. Tesla'nın S modeli, BMW i3 ve VW e-Golf 20-45 dakika içinde %80'e kadar şarj edilebilirken bu araç en iyi ihtimalle 3 saatte şarj oluyor; o da eğer kullandığınız priz 400 volt akımı destekliyorsa. 16 amperlik 240-volt akımda aracın şarj edilmesi en az 9 saat sürüyor. Yani Daimler, Avrupa'da, Londra gibi büyük şehirlerde taksiciler arasında hayli popüler olan B sınıfını elektrikli arabalarla değiştirme şansını kaçırmış görünüyor. Pratikte bu darboğaz nedeniyle Stuttgart – Münih arasında gerçekleşen test sürüşünü bile tek başına tamamlayamıyor, başka bir araçla getirilmek zorunda kalıyor.

Sonuç Elektrikli B sınıfı ile sürüş hayli keyifli ve tam anlamıyla bir aile dostu otomobil. BMW ve VW ile karşılaştırıldığında çıplak fiyatı olan 39.000 euro makul görünüyor. Ancak hızlı şarj tarafında sınıfta kalan araç bu nedenle birçok sürücü için ilgi çekici olmaktan uzak.

yorum@chip.com.tr

Pratikte tüketim

BMW ve VW tarafından üretilen modellerin aksine B sınıfı brüt tüketimi (şarj kayıpları dahil) gösterebiliyor. S modunda gidilebilen mesafe hesaplamaları hayli kötümser: Araç 180 km yol alabiliyor.

Hızlı şarj için bağlantı mevcut değil

Daimler'in B sınıfı yalnızca alternatif akımla ve maksimum 16 amperle şarj oluyor. Avrupa'daki hızlı şarj istasyonlarında doğru akım ile şarj imkanı mevcut değil.

Plug-in hibrit ile taviz veriyor

Dünya çapında bu güne kadar 1 milyondan fazla Toyota Prius satıldı. B sınıfı, 2014 yılından bu yana piyasada olan ve nominal 25 kilometre gidebilen Prius plug-in hibrit versiyonu ile karşılaştırıldığında ortaya hayal kırıklığı çıkıyor. Yakıt motoru çalıştırıldığında ekranda "ısınma" modu görüntüleniyor. Elektrik ile kat edilen mesafe gerçekte 15 kilometreden daha az. Test sırasında yakıt tüketimi, plug-in modunda kilometrede 2,5 litreye düşüyor. Batarya bittiğinde araç standart Prius gibi 4 litre tüketime geçiyor. Ancak 10 bin euro'luk ek fiyat (30 bin euro'luk etiketin üzerine) plug-in teknolojisi için hayli yüksek.

Uzun kullanım ömrü ve yüksek performans

Intel'in Broadwell işlemcili laptopları nihayet piyasada. Bizim testimiz size bunların neler yapabileceğini ve ne kadar sıklıkla şarj edilmeleri gerektiğini gösterecek

Ertuğ AYDIN

Uzun bir bekleyişten sonra, nihayet geldiler: Intel'in Broadwell mimarisi yeni laptoplarda kullanılıyor. Yeni 14-nanometrelik işlemciler Haswell işlemcilerinin yerini alacaklar ve kullanıcıya daha yüksek seviye bir performans ve daha düşük seviye bir güç sarfiyatı sunuyorlar. Broadwell'in ilk parti laptoplarını test laboratuvarımıza getirdik ve yeni mimariyi teste tabi tuttuk. Cihazların fiyat aralığı 470 ve 1100 Euro arasında ve model seçenekleri ucuz 15,6 inç ofis laptopundan şık, SSD ve parlak ekranı ile kompakt bir laptopa kadar uzanıyor – Bizim testimizin kazananı Asus ZenBook UX303LA bu kategoride. Test alanımızda bazı özel ürünler de var, Acer Aspire R13 ve Lenovo Yoga 3 14 gibi, bu ürünler özel ekranları sayesinde tablete dönüşebilen modeller. (bknz. sağ taraf) Asus ZenBook UX305FA da özel bir ürün. 13,3 inçlik ekranı 3200 x 1800 piksellik bir çözünürlüğe sahip – Bu standart ekranı olan rakiplerinin neredeyse üç katı piksel anlamına geliyor (1920 x 1080 piksel). Test edilen laptoplar Windows 8.1 ile gelmiş olsa da, bunların hepsi ücretsiz olarak Windows 10'a yükseltilebilir ve bununla da çok sorunsuz bir biçimde çalışıyorlar.

Yeni laptop jenerasyonunun avantajları

Broadwell ve Haswell çiplerinin performansını direkt olarak mukayese etmek kolay değil, çünkü laptoplar söz konusu olunca, performans için işlemci ve ekran kartı işlemcisine ek olarak başkaca faktörler de belirleyici konumdadır. Fakat, bizim ölçümlerimizde elde ettiğimiz veriler, iki çekirdek de kullanılırken, Broadwell mo-

dellerinin seleflerine göre ortalama olarak yüzde 10 ila 15 daha hızlı olduğunu ortaya koydu. Ekran kartları söz konusu olunca, bu hız farkı en iyi ihtimalle ortalama yüzde 20 civarında.

Tabii ki, Broadwell modellerinin performans aralığı oldukça farklı. Örneğin, bizim test kazananımız- güçlü bir Core i7-5500U (2,4 GHz) barındırır – PCMark7 test programında 5173 puan alırken, Dell XPS 13 – Core i5-5200U (2,2 GHz) barındırır – sadece 4691 puan alabildi.

Yeni bir detay performans anlamında daha da önemli hale geldi: Bir laptopun dahili bir sabit diski (HDD) veya Flash diskine sahip olup olmaması (SSD). Örneğin, Toshiba Satellite L50-B-2G2, diğer tüm ekipmanı ile aslında testimizin kazananı olmalıydı, sadece 2836 puan alabildi – Bunun tek sebebi 1 TB'lık manyetik sabit diski. Fakat, SSD'ler daha pahalı, yani 800 Euro'nun altındaki neredeyse tüm Broadwell laptoplarda yavaş sabit diskler bulunuyor. SSD içeren en ucuz model, aynı zamanda bizim fiyat tavsiyemiz, Acer Aspire V3. 730 Euro'luk fiyatı ile, bir Flash diske de sahip: 240 GB'lık kapasitesi olduğu düşünülürse, lüks bile sayılır. Dell XPS 13 (yak. 1100 Euro) veya Lenovo Yoga 3 14 (yak. 1000 Euro) gibi pahalı modellerde dahi 128 GB'lık SSD'ler var – bu cihazlarla kullanıcılar kısa süre içinde Windows kullanırken ilgili hız limitleri ile karşı karşıya gelecekler.

Ofis modu söz konusu olunca, Broadwell cihazların ortalama pil ömrü yaklaşık 10 ila 14 saat arasında, fakat iki yönde de bir kaç sıra dışı ürün var: Bu alanda en iyi performansı Dell XPS 13 ve Toshiba Satellite Z30-B-100 sergiliyor, sırasıyla pil ömürleri 17 saat 24 dakika ve 17 saat. Fakat, giriş seviyesi modeller bile, örneğin Asus X555LF (yak. 600 Euro) veya HP 350 G2 (yak. 470 Euro) yaklaşık 9 saat gibi süreler dayanabiliyorlar – Yani Broadwell teknolojisi kesinlikle verimli.

Ekran kalitesinde ciddi farklar

Çoğu Broadwell laptop yüksek hareket kapasitesine sahip ultrabook dizaynında, 13,3 inç ekrana sahip ve ağırlıkları 1,2 ila 1,7 kg arasında değişiyor. Çözünürlük genel olarak 1920 x 1080 piksel, fakat bazı pahalı modellerde, örneğin Toshiba Z30 gibi, sadece 1366 x 768 piksel gibi düşük bir çözünürlük mevcut. Bu kesinlikle zamanın çok gerisinde bir husus, ve bazı ucuz 15,6 inç modellerde de bu çözünürlük mevcut. Fakat başka bir durum da var: En parlak ve güzel HD ekran Dell XPS 13'te var, 13,3 inç ekranının kenarındaki ultra ince çerçeve ile 12 inçlik bir cihaz gibi gözüküyor. Fakat bizim testimizin kazananı aynı zamanda kontrast açısından zengin bir panele sahip. Öte yandan, Asus ZenBook UX305FA 3200 x 1800 piksellik çözünürlüğü ile detay içeren üst seviye çözünürlüğün sadece Apple'ın Retina modellerine ait bir alanda olmadığını ispatlıyor.

Kompakt ultrabooklarda genellikle optik bir sürücü olmaz. DVD yazıcılı bir model isteyenler iki santimetreden daha kalın olan kasaları çekmek zorundalar. Network girişleri de küçülme trendinde ilk feda edilenlerden- fakat bunların ikisi de USB bağlantısı aracılığı ile harici olarak edinilebilen özellikler. USB girişleri açısından, USB 3.0 özellikle ön plana çıktı. Fakat halen kullanıcıya bir veya iki USB 2.0 girişini zorla kullandıran konfigürasyonlar mevcut. Monitör veya TV ünitesi ile dijital bağlantı söz konusu ise, genellikle bir HDMI ve DisplayPort arasında bir seçim yapmanız gerekiyor, zira sadece test kazananı ve Asus UX303LA bu iki video arayüzünü de kullanıyorlar.

En sessiz Broadwell modelleri için, biz tam yük altında yaklaşık 1,1 ila 1,9 sone arasında bir ses seviyesi ölçtük. Bu modeller sessiz ve zevkli yardımcılar. Pasif soğutmalı Asus UX305FA – SSD'si var fakat DVD sürücüsü yok – esasen tamamen sessiz. Öte yandan tam yükte 4 sone'den yüksek sesler çıkaran Dell XPS 13 ve Toshiba Z30 gibi modeller de mevcut.

yorum@chip.com.tr

→

İşte Broadwell mimarisinin getirdikleri bunlar

Intel'in yeni Broadwell modelleri enerji tasarruflu 14 nanometre prosedürü kullanılarak üretiliyor. Mobil çipler için, şu an dört adet dört çekirdekli performans işlemcisi mevcut ve bunlardan Core i7-5950Q (2,9 GHz, veya turbo modunda 3,7 GHz) en hızlısı. Core i7-5500U (2 çekirdek, 2,4 GHz) ve Core i5-5200U (2 çekirdek, 2,2 GHz) modelleri son model laptop konfigürasyonlarında sık olarak kullanılıyor. Broadwell işlemcilerin grafik üniteleri, bir sürücü güncellemesi ile, Windows 10 altında yeni DirectX 12'i destekliyor.

Dahili tablet modu olan laptoplar

Bazı Broadwell laptoplarda katlanabilir ekranlar var ve bunlar büyük tabletler gibi kullanılabiliyorlar.

Esnek: Lenovo Yoga 3 14 Katlanabilir ekranı sayesinde, Yoga 3 4 modda kullanılabiliyor, üreticisi bu modlara 'laptop', 'tablet', 'çadır' ve 'stand' adını vermiş. Fakat yuvarlak kasa altı ekran ve kasa arasında bir oluk oluşturuyor ve bu da bazen ergonomik dezavantajlara sebep oluyor.

Dokunmatik kalem sahibi: Dell Inspiron 13 7000 Katlanabilir ekranı sayesinde, bu laptop çabucak bir tablete dönüşebiliyor. Esas özelliği ise Windows işlemlerini basitleştiren ve daha kesin girdiler sağlayan kalemi. Kullanılmadığında bu kalem kasanın yanındaki yerine kaldırılıyor.

Swinging: Acer Aspire R13 R7-371T Katlanabilir ekranlı laptop/tablet hibritleri söz konusu olunca, cihaz tablet modunda iken klavye genelde korunaksız olarak alt kısımda yer alıyor. Acer cihaz bu sorunu akıllı bir katlanan mekanizma ile çözmüş- ekran 180 derece dönüyor ve klavye durduğu yerde duruyor.

Acer Aspire V3-371-58 ucuz, iyi donanımlı (240 GB SSD) ve güçlü. Dezavantaj: Tam yükte oldukça ses çıkarıyor.

Asus UX303LA güçlü, hızlı ve mobil. Üst kalite ekranı ve büyük SSD'si sayesinde, neredeyse her isteğe karşılık veriyor

Asus UX305FA aslında vasat donanıma sahipse de, görkemli 13,3 inçlik 3200 x 1800 piksel çözünürlüklü ekranı diğer her şeyi gölgede bırakıyor

Laptopları nasıl test ediyoruz

%25 Taşınabilirlik Düşük ağırlık ve hacim önemli, aynı zamanda uzun bir kullanım ömrü de. Bu özellikleri ofis modu için, DVD oynatma ve tam yük durumları için ölçtük.

%25 Donanım RAM, büyük sabit diskler veya SSD'ler, arayüzlerin çeşitliliği, hafıza kartı yuvaları, webcam'ler, optik sürücüler ve önemli diğer ekstralar.

%20 Ekran Ekranın kalitesini ölçmek için, parlaklık, kontrast ve tepki zamanını ölçüyoruz. Ayrıca çözünürlük, renk ve parlaklık sapmaları için de puan var.

%15 Performans PCMark ve Cinebench ofis ve multimedya performansını ölçüyor. 3DMark ile de grafik performansını ölçüyoruz.

%15 Ergonomi İşçilik, klavye/ fare, upgrade seçenekleri ile standby ve tam yük esnasındaki gürültü seviyesini değerlendiriyoruz.

CHIP Test sonucu

CHIP tavsiyesi olmak için, bir Broadwell laptopu güçlü, uzun ömürlü, SSD'li ve kontrast açısından zengin bir ekrana sahip olmalı. Bunların hepsi testimizin kazananını Asus ZenBook UX303LA'da mevcut. Fakat fiyat tavsiyemiz Acer Aspire V3-371-58DJ'de de 240 GB'lık SSD ve etkileyici bir performans sunuyor. Ses konusunda hassas olanlar, iyi donanımlı bir laptopu 13 saat civarındaki pil ömrü ve 730 Euro'dan başlayan fiyatlarla bir laptop edinebilirler.

Yüksek detaylı MacBook Retina ekranlarına imrenenler de bizim görüntü konusundaki liderimiz Asus UX305FA'ya bakmalı: 3200 x 1800 piksel çözünürlüğü çok etkileyici ve neredeyse 4K çözünürlüğe çıkabiliyor.

BROADWELL DİZÜSTÜLER

Sıra	Ürün	Toplam puan	Fiyat (yak.) Euro cin.	Taşınabilirlik (%25)	Donanım (%25)	Ekran (%20)	Performans (%15)	Ergonomi (%15)	İşlemci	RAM (GB)	Ekran kartı yongası	Boyut (G x D x Y) cm	Ağırlık (kg)	Ekran boyutu (inç)/ Çözünürlük(Piksel)	Sabit disk(GB)	DVD yazıcı / Network (LAN) / USB arayüzü	sone cin. gürültü (tam yük)	Pil ömrü (ofis)	PCMark 7 benchmark (puan)
1	Asus ZenBook UX303LA[1]	81,1	1.100	77	62	97	96	83	i7-5500U (2,4 GHz)	8	HD 5500	32,3 x 22,4 x 2,0	1,4	13,3/1.920 x 1.080	SSD (256)	□/■/3	12:32	1,6	5.173
2	Dell XPS 13 2015	78,6	1.100	100	48	100	86	58	i5-5200U (2,2 GHz)	4	HD 5500	30,5 x 20,1 x 1,9	1,2	13,3/1.920 x 1.080	SSD (128)	□/□/2	17:24	4,5	4.691
3	Acer Aspire R13	77,9	920	70	79	90	89	63	i5-5200U (2,2 GHz)	8	HD 5500	34,3 x 23,1 x 2,0	1,5	13,3/1.920 x 1.080	SSD (256)	□/□/3	11:36	2,3	4.844
4	Asus ZenBook UX305FA	77,3	950	75	62	90	71	96	M-5Y10 (0,8 GHz)	8	HD 5300	32,3 x 22,6 x 1,4	1,3	13,3/3.200 x 1.800	SSD (256)	□/■/3	10:36	0	4.102
5	Acer TravelMate P645	77,0	990	66	81	85	64	90	i5-5200U (2,2 GHz)	8	HD 5500	32,9 x 23,6 x 2,3	1,6	14,0/1.366 x 768	SSHD (500)	□/■/3	12:20	1,1	3.516
6	Dell Inspiron 13 7000	75,6	1.050	70	81	76	88	64	i7-5500U (2,4 GHz)	8	HD 5500	33,1 x 22,2 x 2,0	1,6	13,3/1.920 x 1.080	SSD (256)	□/□/3	12:40	3,4	4.858
7	Toshiba Satellite Z30-B-100	75,4	990	98	73	55	84	60	i5-5200U (2,2 GHz)	8	HD 5500	31,6 x 22,8 x 2,0	1,2	13,3/1.366 x 768	SSD (256)	□/■/3	16:59	4,6	4.646
8	Lenovo Yoga 3 14	72,7	1.000	66	78	67	77	80	i7-5500U (2,4 GHz)	8	HD 5500	33,5 x 22,9 x 2,0	1,7	14,0/1.920 x 1.080	SSD (128)	□/□/3	11:31	1,7	4.234
9	Asus ZenBook UX303LA[2]	72,0	900	80	68	52	87	77	i5-5200U (2,2 GHz)	8	HD 5500	32,3 x 22,5 x 2,0	1,5	13,3/1.366 x 768	SSD (128)	□/■/3	14:02	1,9	4.775
10	Acer Aspire V Nitro VN7	70,3	900	37	93	84	80	60	i7-5500U (2,4 GHz)	8	940M[3]	38,9 x 25,9 x 2,5	2,3	15,6/1.920 x 1.080	SSHD (1 TB)	■/■/3	08:54	3,7	4.206
11	Lenovo Yoga 3 14 orange	70,2	750	67	65	68	80	78	i5-5200U (2,2 GHz)	4	HD 5500	33,5 x 22,9 x 2,0	1,7	14,0/1.920 x 1.080	SSD (128)	□/□/3	11:35	1,6	4.445
12	Apple MacBook Air 13,3 Zoll	67,6	950	84	40	60	92	71	i5-5250U (1,6 GHz)	4	HD 6000	32,5 x 22,7 x 1,6	1,3	13,3/1.440 x 900	SSD (128)	□/□/2	14:22	5,9	5.002
13	Lenovo ThinkPad Edge E550	67,0	750	38	100	57	58	84	i7-5500U (2,4 GHz)	8	R7 M265[4]	37,6 x 25,6 x 3,2	2,4	15,6/1.920 x 1.080	HDD (1 TB)	■/■/3	11:40	1,9	2.996
14	Acer Aspire V3-371-58DJ	66,3	730	73	63	58	88	50	i5-5200U (2,2 GHz)	8	HD 5500	32,7 x 22,8 x 2,2	1,5	13,3/1.920 x 1.080	SSD (240)	□/■/2	12:52	4,5	4.833
15	Asus X555LN-DM473H	64,2	990	44	83	57	97	46	i7-5500U (2,4 GHz)	8	840M[3]	38,2 x 25,7 x 2,7	2,1	15,6/1.920 x 1.080	SSD (240)	■/■/3	10:09	4	5.122
16	Toshiba Satellite L50-B-2G2	62,4	790	36	95	75	51	47	i7-5500U (2,4 GHz)	8	R7 M260[4]	38,1 x 26,0 x 2,5	2,2	15,6/1.920 x 1.080	HDD (1 TB)	■/■/3	08:39	3,8	2.836
17	Acer Aspire E5-571G-55Y8	59,6	550	46	84	51	50	62	i5-5200U (2,2 GHz)	8	820M[3]	38,2 x 25,6 x 2,9	2,3	15,6/1.366 x 768	HDD (500)	■/■/3	13:16	2	2.818
18	HP ProBook 450 G2	58,1	880	38	95	49	46	54	i7-5500U (2,4 GHz)	8	HD 5500	37,5 x 26,3 x 2,7	2,2	15,6/1.366 x 768	HDD (750)	■/■/4	09:40	2,2	2.552
19	Lenovo ThinkPad L450	57,3	750	48	66	51	41	84	i3-5005U (2 GHz)	4	HD 5500	33,9 x 23,5 x 3,3	2	13,3/1.366 x 768	HDD (500)	□/■/3	11:06	1,2	2.405
20	Asus X555LF-XO052H	51,9	590	35	77	50	48	46	i5-5200U (2,2 GHz)	4	930M[3]	38,3 x 25,8 x 2,8	2,1	15,6/1.366 x 768	HDD (500)	■/■/3	08:56	4,1	2.575
21	HP 350 G2	49,2	470	34	78	51	42	31	i5-5200U (2,2 GHz)	4	HD 5500	38,4 x 26,1 x 2,6	2,3	15,6/1.366 x 768	HDD (500)	■/■/3	08:46	3,4	2.406

[1] ZENBOOK UX303LA-R4342H [2] ZENBOOK UX303LA-RO340H [3] NVIDIA GEFORCE [4] AMD RADEON

ZİRVE SINIFI (100-90) ÜST SINIF (89-75) ORTA SINIF (74-45) TAVSİYE EDİLMEZ (44-0)
TÜM DEĞERLER PUANLANMIŞTIR (MAKS. 100) | ■ VAR □ YOK

Atlas bu ay okurlarına Anadolu'nun geleneksel mesleklerini ve yaşatılmaları için sürdürülen çalışmaları anlatan Bir Usta Bin Usta kitabı hediye ediyor.

AYRICA

MOBİL UYGULAMA ATLAS'LA BİRLİKTE HEDİYE

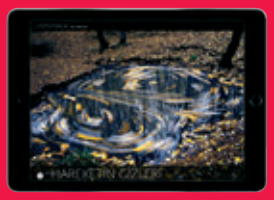

OLAĞANÜSTÜ FOTOĞRAFLAR VE YAZILARLA
KASIMDA ATLAS'TA

ERENLER DORUĞU Anadolu'nun en bakir köşelerinden Sandras Dağı'nın doruğunda boyu 34 metreyi bulan dev bir mezar yer alıyor.

PARİS Seine Nehri'nin iki yakasına kök salan Paris, şiirsel çelişkilerin, resmin, müzelerin ve vefanın kenti.

KAPIKAYA Isparta'nın, antikçağdan bu yana çeşitli uygarlıklara ev sahipliği yapan Kapıkaya'sı, sarp kaya duvarlarla çevrili. Onların üzerinde yeni açılan tırmanış rotaları sayesinde doğa sporu meraklılarının gözdesi olacak.

TERMİK SANTRALLAR Temiz ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmek yerine kömürlü termiği tercih eden Türkiye, mevcut 21 santrala 75 adet daha ekliyor.

App Store, Google Play ve bayilerde...

Hemen Abone Olun • 0 212 478 0 300

atlasdergisi.com ATLASDergisi AtlasDergisi atlas_dergisi

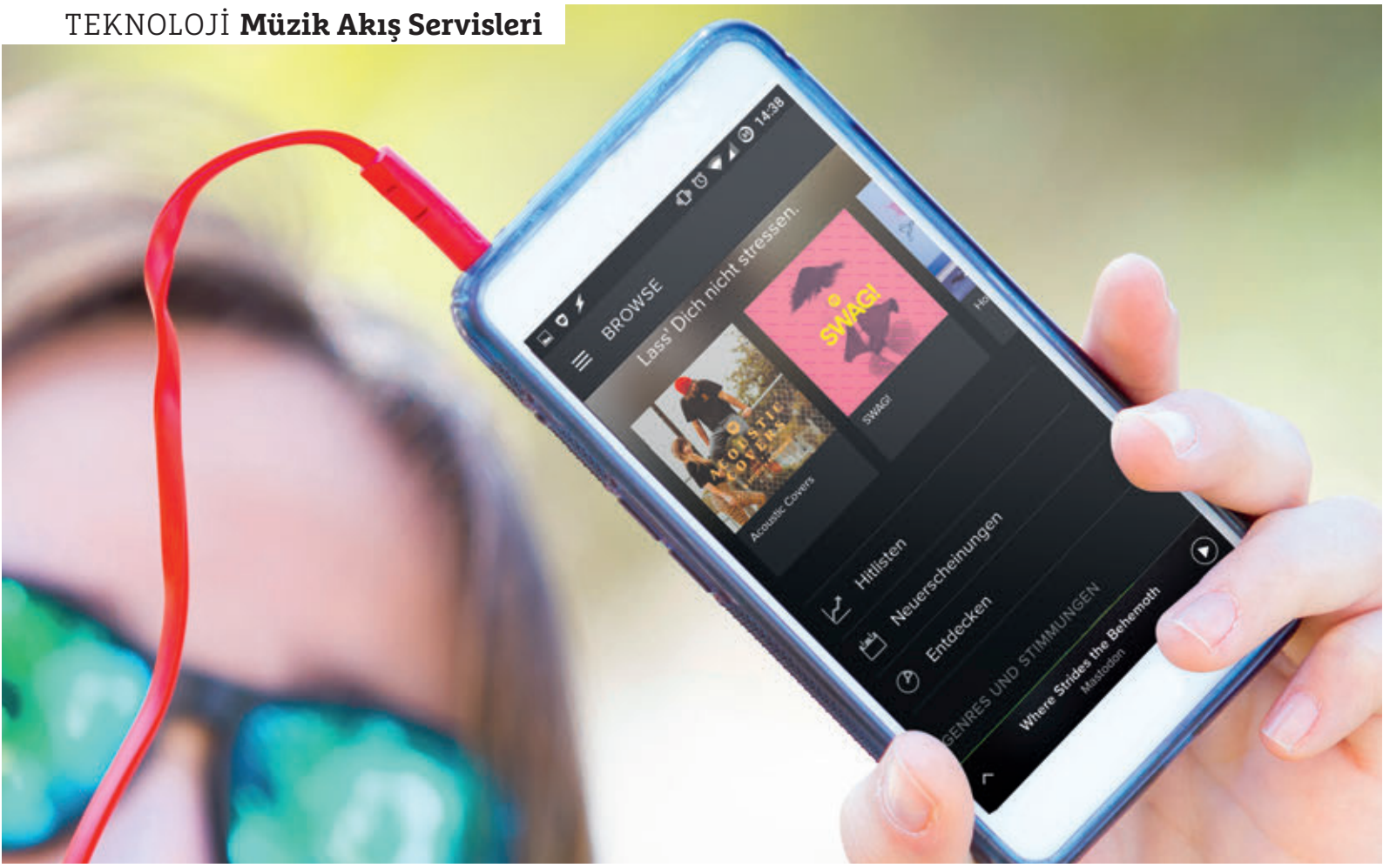

Müzik tarifelerinde en iyi fiyatlar

Apple Music servisinin çıkmasıyla Spotify, Deezer gibi müzik akış hizmetleri pazarında fiyat tarifeleri rekabete girdi. Kullanıcıya en fazla hizmeti sunanları araştırdık.

Tan Bodur/FN

Apple bu sefer partiye geç kaldı. Haziran ayının sonunda iTunes kullanırken adını fazlasıyla andığımız(!) şirket "Apple Music" gibi gayet sade bir isimle kendi müzik akış servisini çıkardı. Yeni servisin Spotify, Deezer, gibi rakipleri üzerinde baskı kurması bekleniyordu. Bu firmaların kendi sabit tarifeli servisleri bir süredir mevcut ve hem ürünlerini hem de işlevlerini sürekli güncelliyorlar. Web tabanlı müzik kütüphanelerinin hemen hepsi 30 milyonun üzerinde şarkıya sahip; fakat bunların çoğunun ortak özelliği, olayı artık sadece müzikten ibaret tutmamaları, kullanıcıya sevdikleri müzik tarzında ve ruh haline göre birçok yeni alternatif de sunmaları. Dolayısıyla Spotify ve benzerleri her gün müzik dinleme, yeni müzikler keşfetme ve paylaşma yönünde bir ilgi yaratmak amacındalar. Bu şekilde kendilerini TuneIn Radio gibi internet tabanlı ücretsiz servislerden ve tabii ki diğer rakiplerinden ayırmaya çalışıyorlar. Bu nedenle testimizde yalnızca müzik yönetim sistemine ve seçeneklere değil, aynı zamanda dinleyicilerin sosyal ağları nasıl kullandıklarını ve editörlerin tavsiyelerini de değerlendirerek Apple'ın sektöre yeni bir soluk getirip getirmediğini, ya da bunun için geç kalıp kalmadığını görmek istedik.

Geniş Müzik yelpazesi

Kullanıcının kendi müzik zevkine hitap eden geniş kapsamlı bir müzik kütüphanesi, akış konseptinin en önemli bileşeni. Müzik koleksiyonları tam anlamıyla kesintisiz olmasa da genel olarak servislerin hiçbiri bu anlamda düş kırıklığına uğratacak kadar düşük performans sunmuyorlar. Rastgele örnekleme yaptığımız testte %80-85 oranında albümlerin, %95 oranında ise single'ların tamamına erişebildik. Ancak bu seleksiyonlar sadece liste başı şarkıları kapsamıyor: Indie müzikler ve alternatif tarzlarla ilgilenen kullanıcılar da verdikleri paranın karşılığını almak istiyorlar. Bulamadığımız albümlerin çoğu zaten hiçbir yerde mevcut değil; zira Herbert Grönemeyer, Die

Toten Hosen, Die Ärzte ve The Beatles gibi bazı sanatçılar veya temsilcileri, akış tabanlı sistemlerde yer almayı reddediyorlar, bazıları ise özel anlaşmaları tercih ediyor. Mesela, Metallica'nın şarkılarına yalnızca Spotify ve Apple Music üzerinden, Peter Gabriel şarkılarına ise yalnızca Apple üzerinden ulaşabilmek mümkün.

Sektördeki oyuncular arasında fiyatlandırma modeli açısından çok derin farklar da yok: Tüm servis sağlayıcılar aylık 10 euro gibi bir üyelik ücreti istiyor. Bu ücret ödendikten sonra PC ve mobil telefonlar üzerinden istenen her şey dinlenebiliyor. Ayrıca favori şarkılar mobil cihaza indirilerek ağa bağlı olunmadığında da erişilebilir hale geliyor. Diğer taraftan şarklılar yalnızca kendi uygulamaları içinden çalınabiliyor; ücretli üyeliğini iptal eden kullanıcılar ise bu uygulamalara artık erişemiyorlar.

Uygun denebilecek "aile tarifeleri"

İndirim modelleri sunan grup tarifeleri oldukça kullanışlı. Eğer iki Spotify, Rdio veya Tidal kullanıcısı hesaplarını birbiriyle eşlerse toplamda 20 yerine 15 euro ödeyebiliyorlar. Bu "aileye" katılan her kullanıcı için ayda 5 euro ödeniyor. Apple'ın aile sistemi kapsamında 6 kullanıcılı bir grup yalnızca 15 euro ödüyor. Spotify, Deezer ve Rdio servislerinin ayrıca reklam destekli ücretsiz tarifeleri de mevcut. Sunulan hizmet karşılığında yıllık 120 euro çok gelmese de her yıl iki elin parmaklarını geçmeyen sayıda albüm dinleyen kullanıcılar ya da yeni arayışlar peşinde olmayanlar, CD satın alarak ihtiyaçlarını daha ekonomik şekilde giderebiliyorlar.

Kalite açısından değerlendirildiğinde servislerin zayıf noktaları yok diyebiliriz. Çoğu durumda 320 Kb/sn hızına kadar transfer gerçekleşebiliyor; bu da CD deneyiminden ayırması zor, iyi diyebileceğimiz bir ses kalitesi sunuyor. Ancak çoğu durumda ayarlar menüsüne bir göz atmak gerekiyor zira sistemler varsayılan ayarlarda daha düşük bit değerlerinde sunuyorlar. Bir odyofil (mükkemel ses deneyimi peşinde) iseniz seçiminiz Tidal olmalı: bu servis ile aylık 20 euro karşılığında akışları kayıpsız FLAC formatında dinleyebiliyorsunuz.

Tavsiyeler her zaman doğru olmayabilir

Akış konsepti açısından birinci lig diyebileceğimiz oyuncular, diğerlerinden arayüz ve (varsa) tavsiye sisteminde ayrılıyor. Bunlara olumsuz örnek olarak Microsoft'un Windows 10 ile birlikte "Groove Music" olarak yeniden adlandırdığı Xbox Music servisini verebiliriz. Servis aslında temiz bir tasarıma sahip olmasına karşın hiç canlı görünmüyor. Microsoft yalnızca yeni çıkanları ve en çok satan albüm/şarkıları sunuyor. Spotify ve Deezer servislerinin aksine burada çalma listesi ya da editörlerin tavsiyesi gibi bölümler mevcut değil. Rakiplerinin birçoğu gibi Xbox Music de serbestçe seçebileceğiniz sanatçıların parçalarından oluşan "artist radio" işlevine sahip. Ancak testimizde bu servis aradığımız müzikleri bulma konusunda çoğunlukla sınıfta kaldı.

Operatörler bazında bazı yetersizlikler de mevcut: Sınıflandırılmış denetim öğeleri, çekici diyemeyeceğimiz karışık arayüzü nedeniyle Juke pek eğlenceli değil. Napster ve Apple Music (Windows üzerinde iTunes) servisleri de kullanıcıyı yönlendirme açısından iç açıcı performans sunmuyorlar. Mesela Apple Music kullanıcısı sanatçı tabanlı veya albüm tabanlı sayfalara doğrudan çalma listesi üzerinden erişmek isterse şarkının arkasındaki 3 küçük noktaya tıklayıp açılan menüden ilgili komuta ulaşması gerekiyor. Spotify üzerinde ise sistem daha basit: bu öğelere tek tıklamayla erişilebiliyor ve açılan menülere gerek kalmıyor.

Apple Music yenilik getirmiyor

Apple'ın müzik tavsiye sistemi için sabit, fakat geliştirilebilir diyebiliriz. Kullanıcılar kurulum sırasında favori tarzlarını ve sanatçılarını belirtiyorlar ve müzik tavsiyeleri alabiliyorlar

Akış servislerinin farklı özellikleri

Müzik akışı açısından servislerin hiçbiri hayal kırıklığı yaratmıyor. Ancak farklı özellikleri bakımından birbirlerinden ayrılıyorlar: Bazılarında arayüz daha temiz, bazıları ise kullanışlı ek işlevlere sahip.

Apple Music, PC üzerinde pek güzel durmuyor. Özellikle alt menüler işleri hayli karıştırıyor.

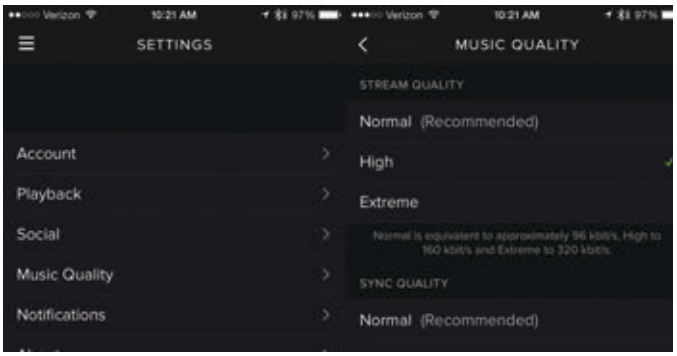

Ayarlar menüsü (Spotify'da olduğu gibi) kullanıcıya kalite ve gizlilik seçeneklerini değiştirme olanağı tanıyor.

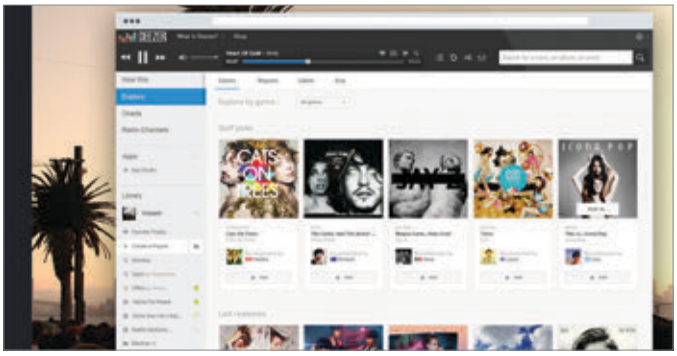

Önceleri Spotify, ek uygulamalarla ek işlevler sunuyordu ancak şu anda bu özelliğe sahip tek servis Deezer.

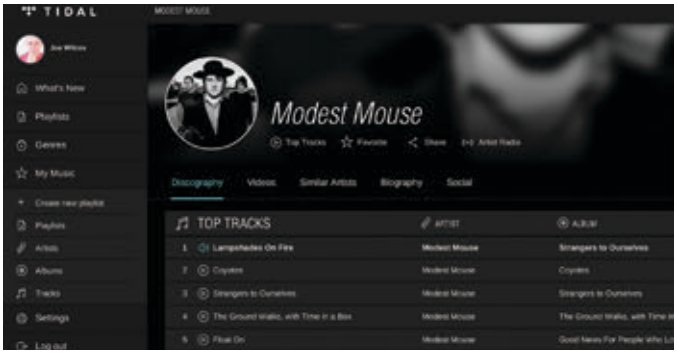

Tidal, gayet iyi düzenlenmiş, geniş bir müzik ve video koleksiyonuna sahip. Apple da benzer videolar sunuyor.

Servisin benzersiz bir özelliği de Apple kullanıcılarının ücretsiz ulaşabilecekleri DJ'li Beats 1 canlı radyo istasyonu. Ancak servis dinleyicileri birbirleri ile anlamlı bir şekilde bir araya getirmediği için çalma listelerini paylaşmak gibi olanaklar mevcut değil. Spotify bu anlamda daha iyi: Kullanıcılar birbirlerini takip edebiliyor, sohbet edebiliyor ve yeni eklenen parçalarla ilgili bilgiler alabilecekleri çalma listelerine üye olabiliyorlar. Bu servis ayrıca kullanıcıların dinleme alışkanlıklarını temel alarak günün belirli saatleri veya belirli ruh hallerine göre tavsiyelerde bulunabiliyor. Bu sonuncu işlev Apple tarafından da sunuluyor. Ayrıca Spotify, Rdio ve birkaç diğer serviste müzik tarzları kullanıcının zevkine göre "beğenme" değerlendirmesi baz alınarak değiştirilebiliyor. Dolayısıyla seçenekler arasında dakikalarca gezinmesi gerekmeden kullanıcı kendine hitap eden müziğe kısa sürede ulaşabiliyor.

Sonuç: Spotify halihazırda en iyi işlevlere sahip müzik akış servisi. Çekici, kolay ve hızlı olmasının yanında uygun müziği bulmada en büyük kolaylığı sağlıyor. Testimizde Deezer ve Rdio servisleri de hoşumuza gitti ancak bunlarda editör tavsiyeleri olmadan yalnızca kullanıcıların belirgin ortak tercihleri göz önünde tutulmuş. Apple Music ümit vadediyor ancak henüz Spotify ile boy ölçüşebilecek seviyede değil. Yine de sağlam diyebileceğimiz bir ürün, ama ayarlamalar yapması gerekiyor.

yorum@chip.com.tr

B İ L G İ

Mobil cihazlarla offline dinleme

İnsanlar sevdikleri müzikleri yalnızca evde değil, hareket halinde de dinliyor. Dolayısıyla servis sağlayıcılar müzikleri akış veya indirme olarak da sunuyor. Android sistemlerde genellikle navigasyon paneli ortaya doğru sürülerek açılıyor.

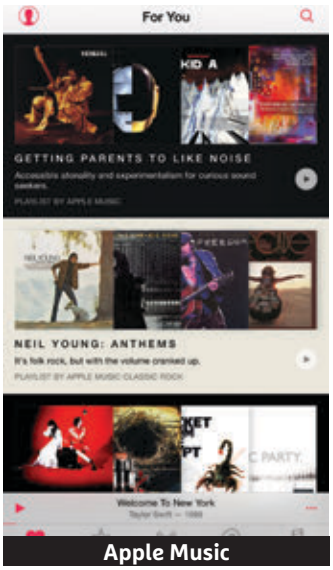

Apple Music

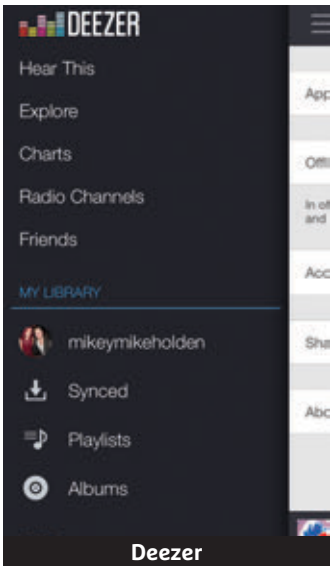

Deezer

Müzik akış servisleri testi

	SPOTIFY	DEEZER	RDIO	GOOGLE PLAY MUSIC
Sıralama	1.	2.	3.	4.
Toplam puan	91,2	89,0	85,7	83,4
Ürün çeşitliliği (%50)	91,4	90,1	89,4	87,9
İşlevler/Kullanım kolaylığı (%50)	91,0	87,9	82,0	78,9
SUNULAN SEÇENEKLER				
Aylık ücret	10 Euro	10 Euro	5 Euro*/10 Euro	10 Euro
'Aile indirimi'	15 euro ve üzeri (2 kişi ve üzeri)	□	15 euro ve üzeri (2 kişi ve üzeri)	□
Deneme süresi/ Ücretsiz (reklamlı)	2 aylık/Sınırlı	1 aylık/Sınırlı	1 aylık/Sınırlı	1 aylık/□
İçerik miktarı (servis sağlayıcının verilerine göre)	> 30 Milyon	> 30 Milyon	> 30 Milyon	> 30 Milyon
Bulunan albüm sayısı (100 test araması içinden)	84,5	84	82	82
Bulunan single sayısı (100 test araması içinden)	97	95	95	95
Bit oranı/ Kayıpsız ses	max. 320 KBit/s / □	max. 320 KBit/s / Sonos setle	max. 320 KBit/s / □	max. 320 KBit/s / □
Uygulamalar: Web/Desktop/Android/iOS/WinPhone	■/■/■/■/■	■/ Win 8 ve üzeri/■/■/■	■/■/■/■/■	■/□**/■/■/□
İŞLEVLER/KULLANIM KOLAYLIĞI				
Performans/ Arayüz sadeliği (UI)	Çok iyi/Çok iyi	Çok iyi/Çok iyi	Arayüzde bazen yükleme süresi /Çok iyi	Çok iyi/Çok iyi
Müzik kütüphanesinin sıralama ölçütleri	Albüm, sanatçı, parça, alfabetik, kronolojik, favoriler	Albüm, sanatçı, alfabetik, kronolojik, favoriler	Albüm, sanatçı, alfabetik, kronolojik, favoriler	Albüm, tarz, sanatçı, parça, alfabetik
Offline dinleme (indirme)	Mobil, PC'de çalma listesi	mobil	mobil	mobil
Kesintisiz dinleme-otomatik geçiş	■	□	Yalnızca Android	□
Editör tavsiyeleri	Çalma listesi	Albüm, çalma listesi	□	□
Otomatik tavsiyeler (dinleme alışkanlığına göre)	■	sınırlı	■	■
Eleştirmen / kullanıcı değerlendirmeleri	□/□	□/■	■/■	□/□
Yeni çıkanlar/Son listeler	■/■	■/■	■/□	■/■
Radyo Akışları	Tarz/Sanatçı/uyarlanmış radyo radio	Tarz/Sanatçı/Kısmen uyarlanmış radyo	Tarz/Sanatçı/uyarlanmış radyo	Tarz/Sanatçı/uyarlanmış radyo
Ek bilgiler	Biyografiler, benzer sanatçılar, konserler	Biyografiler, benzer sanatçılar	Biyografiler, benzer sanatçılar, konserler	Biyografiler, benzer sanatçılar
Şarkı sözleri/Sesli kitaplar/Müzik klipleri	■/■/□	■/■/□	□/■/□	□/■/□
Eşitleme/Yerel kütüphaneye yükleme	sınırlı/□	■/■	■/□	■/■
Sosyal ağ	geniş	geniş	geniş	çok az
Çalma listesi oluşturma/Diğer çalma listelerini buma / Başkalarının dinleme alışkanlıklarını takip etme	■/■/■	■/■/■	■/■/■	■/■/kısmen
Diğer donanımlara destek	Sonos, Denon, Yamaha, Onkyo, Sony, Revo	Chromecast, Sonos, Denon, Harman/Kardon, Sony, Onkyo	Chromecast, Sonos, Roku	Chromecast, Sonos

* YALNIZCA PC/ OFFLINE DİNLEME MEVCUT DEĞİL
** YALNIZCA MINI-OYNATICI (CHROME ÜZERİNDEN) EXTENSION

ZİRVE SINIFI (100-90) ÜST SINIF (89-75) ORTA SINIF (74-45) TAVSİYE EDİLMEZ (44-0)
TÜM DEĞERLER PUANLANMIŞTIR (MAKS. 100) | ■ VAR □ YOK

Müzik akış servislerini nasıl test ettik?

Ürün çeşitliliği ve işlevler (kullanım kolaylığı dahil), müzik akış servislerini değerlendirirken göz önüne aldığımız en önemli öğeler. Test ettiğimiz servis sağlayıcıların tamamı, akış işlemlerinde mükemmel performans sundular. Aralarındaki farkları ise tavsiye sistemi ile doğru yapılandırılmış, şık kullanıcı arayüzü gibi ek özellikler oluşturuyor.

%50 **Ürün Çeşitliliği (%50)** Sunulan ürünle ilgili puanımızı temel olarak aradığımız şarkıları bulabilme oranına dayandırdık. Hem anaakım, hem de bağımsız sanatçılar arasından yaklaşık 100 albüm ve single arattık. Ayrıca fiyatlandırma modelini (ücretsiz seçeneği, aile planı, vs), uygulama desteği ve sunulan en yüksek bitrate değerini de göz önünde bulundurduk.

%50 **İşlevler/Kullanım kolaylığı (%50)** Müzikleri bulma ve yönetme açısından birkaç kriter inceledik. Bunlar arasında arayüzün hızı ve algısallığı, sıralama seçenekleri, tavsiye sisteminin çalışma biçimi ve kapsamı, radyo kanallarının uyarlanabilirliği, sosyal ağlar ve çalma fonksiyonları mevcut. Ayrıca videolar, sesli kitaplar, konser bilgileri ve şarkı sözleri de değerlendirmeye alındı.

Alıcılar, ağ cihazları vs. ile entegrasyon

Müzik akış servislerinin birçoğu, hizmetlerinin PC veya mobil cihazla sınırlı kalmaması için donanım üreticileri ile birlikte çalışıyor. Eski teknolojilere sahip alıcılar ise Chromecast dongle veya Apple TV üzerinden akışları alabiliyorlar.

AV Alıcılar Spotify Connect sayesinde Denon X1100 gibi cihazlar alıcı terminallere dönüşüyor.

Akış için Dongle Alıcı üzerinde ağ girişi olmasa bile HDMI portu ile Chromecast üzerinden akış yapılabiliyor.

Ağ cihazları Özellikle Sonos cihazlar, iSpotify ve Deezer gibi servisleri WLAN bağlantısı üzerinden alabiliyor.

	APPLE MUSIC	NAPSTER	TIDAL	XBOX MUSIC (BALD GROOVE MUSIC)	JUKE
	5.	6.	6.	8.	9.
	82,2	79,0	79,0	77,0	70,8
	89,4	88,1	90,1	89,2	87,3
	75,0	69,9	68,0	64,8	54,3
	10 Euro	8 Euro*/10 Euro	10 Euro/20 Euro (FLAC)	10 Euro	10 Euro
	15 euro (6 kişi)	□	15 euro ve üzeri (2 kişi ve üzeri)	□	□
	3 aylık/yalnızca Beats1 radio	1 aylık/□	1 aylık/□	1 aylık/□	1 aylık/□
	> 30 Milyon	> 30 Milyon	> 30 Milyon	> 30 Milyon	> 30 Milyon
	84,5	80	85	83,5	81
	97	95	94	97	95
	Belirtilmemiş/ □	max. 192 KBit/s (PC), 320 KBit/s (App)/□	max. 320 KBit/s / ■ (FLAC)	Belirtilmemiş/ □	Belirtilmemiş/ □
	□/■/□/■/□	■/■/■/■/■	■/■/■/■/□	■/Win8 üstü/■/■/■	■/ Win8 ve üzeri/■/■/■
	İyi/Tatmin edici	Arayüzde bazen yükleme süresi / Tatmin edici	Şarkı indirirken farkedilebilir gecikmeler/İyi	İyi/Çok iyi	Arayüzde bazen yükleme süresi / Ortalama
	Albüm, tarz, sanatçı, parça, alfabetik	Albüm, sanatçı, parça, alfabetik, favoriler	Albüm, sanatçı, parça, alfabetik, kronolojik	Albüm, sanatçı, parça, alfabetik, kronolojik, yıl	Albüm, sanatçı, parça, alfabetik, kronolojik
	mobil	mobil	mobil	mobil	mobil
	■	□	□	□	□
	Albüm, çalma listesi	Albüm, sanatçı, çalma listesi	Albüm, çalma listesi	□	Çalma listesi
	Favori tarzlar için	□	□	□	□
	■/□	□/□	□/□	□/□	□/□
	■/■	■/□	■/■	■/■	kısmen/■
	Tarz/ Sanatçı tabanlı radyo	Tarz/ Sanatçı tabanlı radyo	Tarz/ Sanatçı tabanlı radyo	Kısmen Sanatçı tabanlı radyo	Tarz tabanlı radyo
	Biyografiler, benzer sanatçılar	Biyografiler, benzer sanatçılar	Biyografiler, benzer sanatçılar	Biyografiler, benzer sanatçılar, kısmen konser bilgileri	Kısmen benzer sanatçılar
	□/□/■	□/■/□	□/nadir/■	□/■/□	□/□/kısmen
	■/■	□/□	□/□	□/■	□/□
	çok az	ortalama	çok az	çok az	çok az
	■//sanatçılara ait//■	■/■/■	■/■/□	■/□/□	■/□/□
	Airplay-Alıcı	Chromecast, Sonos, Yamaha, BMW	Sonos, Harman/Kardon, Denon	Xbox	Sonos, Philips

TP-Link Touch P5

Dokunmatik ekranlı bir router

Kabaca bir router olarak bahsedebileceğimiz, ancak detaylarında önemli ayrıntılar taşıyan Touch P5, en büyük farkı üzerinde yer verdiği dokunmatik panelli ekranıyla yaratıyor. Sezgisel dokunmatik bu ekranla birlikte tüm ağ ayarlarınızı buradan yapılandırabiliyorsunuz. Gayet temiz bir kullanıcı arayüzü sunan cihaz, router kontrollerini tek bir yerde toplaması ve en önemlisi elinizin altına getirmesiyle bizden tam not alıyor. 4,3 inç büyüklüğünde olan bu ekran, gücünü cihaz içinde yer alan farklı bir yonga seti üzerinden karşılıyor. Router fonksiyonu içinse cihazda ayrı bir işlemci yer alıyor. Bu sayede ekran cihazın işlem performansını olumsuz etkilemiyor. Bu da güzel ve önemli bir ayrıntı. Üzerinde üç adet değiştirilebilir anten bulunduran Touch P5, ekranına ek olarak kavisli tasarımıyla da farklılık yaratıyor. Arka kısımda dört adet Gigabit Ethernet ve Gigabit WAN bağlantılarını bulunduran cihaz, ayrıca burada bir USB 2.0 noktasına da yer veriyor. Peki, Touch P5'te USB 3.0 desteği yok mu? O da var. Fakat USB 3.0 portu daha kolay ulaşım için cihazın ön yüzünde köşede yer alıyor. Çift bant desteği sunan cihaz, 2,4 GHz ve 5 GHz bantlarını destekliyor. Ayrıca 802.11ac standardını destekleyen router, toplamda 1900 Mbps teorik hıza destek veriyor. 2,4 GHz bandında 600 Mpbs sağlayan cihaz, 5 GHz'de 1300 Mbps hızında trafik desteği sağlıyor. Elbette hız bu kadar yüksek olunca, bu cihazla birlikte kolaylıkla 4K video akışı sağlamak mümkün hale geliyor.

TEKNİK ÖZELLİKLER

STANDART	802.11 a/b/g/n/ac
HIZ	600+1300Mbps
FREKANS	2,4 GHz / 5,0 GHz
EKRAN	4,3 inç (dokunmatik)
BAĞLANTILAR	LAN (4 adet), WAN, USB 2.0, USB 3.0

DEĞERLENDİRME

PERFORMANS (%50):	93
DONANIM ÖZELLİKLERİ (%25):	95
ERGONOMİ (%15):	90
KULLANIM KOLAYLIĞI (%10):	92
FİYAT	Belli değil

CHIP Çok iyi (93)

Samsung Galaxy S6 edge+

Samsung'un kavisli amirali!

S6 edge+, en büyük farkı elbette kavisli kenarlarıyla yaratan bir cep telefonu. Estetik açıdan S6 edge+'ın şu an eşi benzeri yok. Estetiğiyle üst düzey bir görüntü sergileyen S6 edge+, kavisli kenarlarıyla birlikte çekicilik kazanıyor. S6 edge+'ın elimizdeki modeli Gold Platinum renginde. Telefonun ayrıca siyah, beyaz, gümüş renklerinde olduğunu da söyleyelim. S6 edge+'ın ekranı 5,7 inç boyutunda ve 2K çözünürlüğünde. Kalınlığı yalnızca 6,9 mm. Ağırlığı ise 153 gram. S6 edge+'da bir microSD kart slotu ise bilindiği üzere yok. Yani bu telefonu satın alırsanız, microSD kart ile hafıza genişletemeyeceğinizi söyleyelim. İşlemci hanesinde yine Exynos 7420 yonga seti kullanılmış. Dört çekirdekli 1,5 GHz'lik Cortex A-53 ve 2,1 GHz'lik Cortex A-57 yongalarının kullanıldığı telefonda ARM'nin Mali-T760MP8 grafik işlemcisi yer alıyor. Ancak bu durumun kısa bir süre sonra değişeceğinin işaretini de buradan verebiliriz. Samsung, şu sıralar kendi grafik işlemcisi üzerinde çalışıyor ve muhtemelen çok geçmeden tıpkı Exynos'ta olduğu gibi amiral ceplerinde kendi grafik işlemcisini kullanacak. Elimizdeki S6 edge+ modeli 32 GB'lık kapasiteye sahip. Bunun yanında 64 GB'lık bir modeli daha var. S6 edge+, pek çok kategoride olduğu gibi fotoğraf konusunda da fazlasıyla başarılı bir telefon. Hem ön hem arka lenslerin üzerine düşeni iyi yapması bir yana telefonun geniş mod seçeneği sunması da kullanılabilirlik anlamında kullanıcıya geniş bir yelpaze sunuyor.

TEKNİK ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ	Android 5.1.1
İŞLEMCİ	Exynos 7420 1,5 GHz & 2,1 GHz (8 Çekirdekli)
EKRAN	5,7 inç Super AMOLED 2K
BELLEK / DEPOLAMA	4 GB / 32 GB
KAMERA	5.0 MP / 16 MP

DEĞERLENDİRME

KULLANIM (%30)	92
İNTERNET (%20)	95
MULTİMEDYA (%20)	91
TELEFON FONKSİYONU (%10)	91
FİYAT / PERFORMANS (%20)	69
FİYAT	3100 TL

CHIP İyi (88)

Sony NW-ZX2

Sony'nin yeni wallkman'i!

Sony'nin bu yeni walkman'i elinize aldığınız ilk andan itibaren kalitesini hissettiriyor. Tüm kontroller cihazın tek bir kenarında sıralanmış ve fonksiyonlarına göre de farklı büyüklüklere sahipler. ZX2'nin bir önceki nesle göre en büyük artısı ise bir microSD kart yuvasına da sahip olması. Sony'nin Walkman'i Android 4.2 Jelly Bean işletim sistemi ile geliyor. Üzerindeki 4 inçlik dokunmatik ekran cep telefonlarındaki gibi hızlı cevap vermiyor olsa da görevini yerine getirdiğini söyleyebiliriz. 33 saatlik pil ömrü standart MP3 dosyaların çalınması durumunda 60 saate kadar çıkabiliyor ki bu da oldukça iyi bir süre. Android işletim sistemine sahip olduğunuz için Spotify ve benzeri alıştığınız müzik servislerini kullanabilmek de büyük bir avantaj. Spotify ile dinlediğimiz standart müziği değerlendirecek olursak Sony'nin walkman'i standart çözünürlükte de müziğin tüm zenginliklerini sunmayı başarıyor. Vokallerdeki tüm duyguları alırken arka plandaki enstrümanlar da yine tane tane ve temiz bir şekilde duyulabiliyor. NW-ZX2 ile bir kere müzik dinlediğinizde her ne kadar iPhone 6 ya da Samsung Galaxy S6 ile kıyas kabul etmeyecek olsa da yine de kıyaslayacak olursak bu cihazlarda daha önce dinlediğimiz müziklerin ne kadar detaydan ve dinamiklerden yoksun olduğunun farkına varıyorsunuz. Sony, bunu normal müzikler için ses geliştirme teknolojisi olan DSEE HX ile elde ediyor ve kaliteyi neredeyse yüksek çözünürlüklü müzik kalitesine yaklaştırıyor.

TEKNİK ÖZELLİKLER

HAFIZA	128 GB
SES EFEKTLERİ	DSD, VPT, S-Master HX, DSEE HX, ClearAudio+, Clear Bass, Surround Ses
EKRAN	4 inç (854x480)
PİL ÖMRÜ	33saat (HQ), 60saat (MP3)
ŞARJ SÜRESİ	4,5 saat

DEĞERLENDİRME

SES KALİTESİ	90
KULLANIM	90
DONANIM ÖZELLİKLERİ	95
FİYAT / PERFORMANS	75
FİYAT	2340 TL

CHIP İyi (88)

ZİRVE SINIFI (100-90) ÜST SINIF (89-75) ORTA SINIF (74-45)
TAVSİYE EDİLMEZ (44-0) TÜM DEĞERLER PUANLANMIŞTIR (MAKS. 100)

MSI Z170A XPower Gaming Titan Ed.

MSI'dan Titanyum anakart!

Tamamı gümüş renkle kaplı bir anakartla karşımıza çıkan XPower Gaming Titanium Edition, ayrıca hızaşırtmacılara özel konumlanan OC Dashboard ile de dikkat çekici duruyor. XPower Gaming Titanium Edition, Intel'in Z170 yongasetini kullanıyor. Buna göre 6'ıncı nesil LGA1151 soketli işlemcileri bu anakarta konumlandırabiliyorsunuz. Bizim de incelememizde Skylake Intel Core i3, i5 ve i7 işlemcilerinden i7-6700K 4.00 GHz ile inceleme fırsatı bulduğumuz anakart, üzerinde 4 adet DDR4 slotu bulunduruyor. Bu bellek slotlarıyla totalde 64 GB kapasiteye değin destek verebilen anakartta bizim de, totalde 16 GB'lık Kingston HyperX Fury DDR4 RAM'leri kullandığımızı belirtelim. PCI Express slotlarına baktığımızda, burada MSI'ın PCI slotlarını Steel Armor ile güçlendirdiğini görüyoruz. PCB üzerinde daha fazla lehim noktası ile PCI'ı güçlendiren Steel Armor, ayrıca yuvanın zarar görmesini de engelliyor. Güçlendirilmiş tasarımı zaten kartın geneli için söyleyebiliriz. Zira MSI, PCB'yi baştanbaşa sağlam parçalarla donatmış. Military Class 5 sınıfındaki bileşenler böylece hem uzun kullanıma karşı dayanıklı hem de hızaşırtmalara karşı. Üst düzey hızaşırtmalarda dahi sistemin kararlı çalışmasını sağlayan bu bileşenler ve ayrıca kart üzerinde yer alan OC Dashboard ile overclock için altyapıyı sağlamış MSI. OC Dashboard ile BIOS veya MSI Gaming App'e gerek kalmadan direkt olarak anakart üzerinden hızaşırtmak mümkün. Kartın arka bağlantılarına baktığımızda, burada da USB 3.1 gibi zengin seçenekler sunuluyor.

TEKNİK ÖZELLİKLER

YONGA	Intel Z710
ŞLEMCİ DESTEĞİ	Intel Core i3 / i5 / i7 (LGA 1151)
BELLEK DESTEĞİ	4 x DDR4 64 GB
BAĞLANTILAR	USB 3.1 (6 adet), USB 2.0 (3 adet), HDMI (2 adet), DisplayPort, LAN
YAPI	ATX

DEĞERLENDİRME

DONANIM ÖZELL. (%40)	91
PERFORMANS (%35)	93
KULLANIM KOLAYLIĞI (%15)	91
BAĞLANTI SEÇN. (%10)	90
FİYAT	1200 TL

CHIP Çok iyi (92)

Apple iPhone 6S Plus

Apple'ın dev boyutlu yeni amirali

iPhone 6S ve iPhone 6S Plus, Apple'ın "7000 serisi alüminyum" olarak adlandırdığı bir maddeden oluşuyor. 6S Plus, selefinden 0,2mm daha kalın ancak bunu fark etmiyorsunuz. Farkın nedeni, muhtemelen 6S Plus'a eklenen 3D Touch teknolojisi. iPhone 6S Plus, 6 Plus'a göre 20 gram daha ağır ve 192 gram. iPhone 6S Plus'ın Gold, Silver ve Space Gray'in yanında yeni bir renk seçeneğiyle geldiğini de belirtmek gerekiyor. "Rose Gold" adıyla gelen bu seçenek, bir başka deyişle pembe bir iPhone 6S Plus sahibi olmanızı mümkün kılıyor. iPhone 6S Plus'ın 5,5 inç'lik Full HD ekranı, selefiyle aynı görünüyor. 401ppi piksel yoğunluğuna sahip ekran, 326ppi ekranlı iPhone 6S'ten daha yoğun. 6S Plus'ın gizli bir özelliği var: 3D Touch. 3D Touch 3D Touch, ekrana üçüncü bir boyut ekliyor, böylece parmağınızı dokundurup kaydırmanın yanında, ona bastırabiliyorsunuz. Apple, bu teknolojiyi birkaç sene önce telefonları kullanış şeklimizi değiştiren çokludokunmatiğe benzetiyor. iPhone 6S Plus, Apple'ın en son işlemcisi A9 ile geliyor. Dolayısıyla yeni iPhone'lar, 2014'ün A8 yongasıyla gelen iPhone'larına göre daha güçlüler. Geekbench'e göre iPhone 6S Plus'ta çift çekirdekli 1,82GHz işlemci ve 2 GB RAM bulunuyor. 2915mAh pille gelen iPhone 6S Plus, Apple'a göre 24 saat konuşma süresi, 14 saat HD video izleme süresi ve 80 saat müzik dinleme süresi sunuyor. Gerçek hayatta bu değerlere yaklaşmanız zor, ancak testlerimizde telefonun iPhone 6 Plus'a benzer bir pil ömrü sunduğunu gördük.

TEKNİK ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ	iOS 9
İŞLEMCİ	Apple A9 1,84 GHz
EKRAN	5,5 inç LED IPS LCD (1080x1920)
BELLEK / DEPOLAMA	2 GB / 16 GB
KAMERA	5.0 MP / 12 MP

DEĞERLENDİRME

KULLANIM	88
İNTERNET	90
MULTİMEDYA	92
TELEFON FONKSİYONU	95
FİYAT / PERFORMANS	66
FİYAT	3499 TL

CHIP İyi (87)

reeder A12iX Workbook

reeder'in yeni tablet PC'si

reeder markasını daha çok akıllı telefon ve tablet modelleri ile tanıyoruz ancak firmanın A12iX Workbook olarak adlandırdığı ürünü tablet sınırlarını aşarak bir taşınabilir bilgisayar işlevselliği sunmayı vadediyor. reeder A12iX Workbook öncelikle bir tablet; doğru. Kutusundan gelen klavye ünitesi ile birlikte üretkenliğinizi standart bir tablete kıyasla ciddi seviyelere yükseltiyor. Tabletten taşınabilir bilgisayarlara dönüşen ürünlere mutlaka tanıklık etmişsinizdir. reeder, donanım tarafının haricinde yazılım tarafında da geliştirmeler yaparak yepyeni bir kulvar açıyor. Tablette normalde Google'ın geliştirdiği Android 4.4.4 işletim sistemi yüklü. reeder'ın geliştirdiği ek bir uygulama -aslında bir işletim sistemi arayüzü desek daha doğru- ile tıpkı Windows ortamında olduğu gibi araç çubuğu ortaya çıkıyor ve açık olan uygulamalar arasında geçiş yapılabiliyor. Tablette 11,6 inç büyüklüğünde bir ekran bulunuyor. Ekranda desteklenen çözünürlük 1920x1080. Ayrıca IPS teknolojisi destekleniyor. İşlemci tarafında Intel ile işbirliği sürüyor ve dört çekirdekli Intel Z3735F işlemcinin kullanıldığını görmekteyiz. İşlemci 1,83 GHz gibi üstün bir saat hızına sahip. Üstelik güç yönetimi tarafında da önemli özellikler içeriyor. Android 4.4.4 işletim sistemine sahip olan reeder A12iX'in sistem belleği 2 GB seviyesinde. Depolama alanı ise 32 GB ve Micro SD kartlarla 128 GB kadar daha artırma şansı var. Çift kameraya yer verildiği gözlerden kaçmıyor; 2.0 MP ön kamera ve 5.0 MP arka kamera mevcut.

TEKNİK ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ	Android 4.4
İŞLEMCİ	Intel Atom Z3735F 1,83 GHz
EKRAN	11,6 inç IPS (1920x1080)
BELLEK / DEPOLAMA	2 GB / 32 GB
KAMERA	2.0 MP / 5.0 MP

DEĞERLENDİRME

KULLANIM	80
İNTERNET	79
MULTİMEDYA	78
EKRAN	90
FİYAT / PERFORMANS	75
FİYAT	1099 TL

CHIP İyi (81)

ZİRVE SINIFI (100-90) ÜST SINIF (89-75) ORTA SINIF (74-45)
TAVSİYE EDİLMEZ (44-0) TÜM DEĞERLER PUANLANMIŞTIR (MAKS. 100)

Lenovo Y50
Oyunculara özel notebook

Lenovo Y50'nin tasarımında gereksiz detaylardan uzak durulmuş. Bu minimalist yaklaşım pratik kullanımda işinizi kolaylaştırırken dikkatinizi toplamanıza da yardımcı oluyor. İnce alüminyum kasanın iç kısmında dokunmaktan hoşlanacağınız bir gövde bulunuyor. Lenovo Y50'nin klavyesini beğendiğimizi söyleyebiliriz. Rahat ve geniş tuşlar size ciddi bir konfor sağlıyor. 15,6 inçlik ekrana sahip dizüstünün klavyesinde 2 aşamalı LED aydınlatma bulunuyor ve nümerik tuşlar da unutulmamış. Full HD ekrandaki görüntü yeterince keskin ve parlak ekranların sunduğu ekstra keskinliği aramıyorsunuz. Üstelik arkanızdan gelen ışığın yaratacağı o can sıkıcı ayna etkisi de neredeyse yok gibi. PC'de bulunan 16 GB RAM size ciddi bir özgürlük sağlıyor. Lenovo Y50'nin kalbindeki 4 çekirdekli ve HT özelliğine sahip Intel Core i7-4710HQ işlemcisi, 2,5 GHz saat hızında çalışıyor ve Turbo ile bu hız 3,5 Ghz'e kadar çıkabiliyor. 22 nm teknolojisiyle üretilen işlemci güç tüketimi (47 W TDP) ve performans açısından oldukça verimli bir tablo çizmekte. Ekran kartı olarak yerleşik Intel HD 4600'e ek olarak nVidia GeForce GTX 860M'i kullanan Lenovo Y50 (4 GB GDDR5 bellek) ile oyun ve 3D uygulamalarında sırtınız yere gelmeyecek. FarCry 4 ile yaptığımız testlerde (Motion Blur devre dışı) kalite ayarları maksimumdayken ortalama 33 kare/sn gibi bir değer elde ettik. Günümüz standartları itibariyle tatminkar diyebileceğimiz bu performans, Lenovo Y50'yi hızlı bir oyun dizüstü PC'si olarak nitelememize yeterli.

TEKNİK ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ	Windows 8.1
İŞLEMCİ	Intel Core i7-4710HQ 2,50 GHz
KAPASİTE / BELLEK	1 TB / 16 GB
EKRAN	15,6 inç Full HD
EKRAN KARTI	nVidia GeForce GTX 860M 4 GB

DEĞERLENDİRME

KULLANIM (%40):	90
EKRAN (%20):	75
DONANIM ÖZELLİKLERİ (%15):	90
TAŞINABİLİRLİK (%10):	90
FİYAT / PERFORMANS (%20):	85
FİYAT	4000 TL

CHIP İyi (86)

AMD Radeon R9 Nano
AMD'den minik / dev ekran kartı!

Mini ITX kasalar için uygun ve boyutlarıyla el kadar olan R9 Nano, yalnızca 6 inç boyutunda ve 175W güç tüketimine ihtiyaç duyan üst seviye bir grafik kartı. Yine Fury X gibi Fiji GPU'sunu kullanan kart, mimari olarak yine HBM, yani High Bandwith Memory bellek teknolojisini kullanıyor. Şimdiye kadar üretilmiş en hızlı mini ITX ekran kartı olarak dikkat çeken R9 Nano, DirectX 12 ve Vulkan desteği sayesinde oturma odası veya oyun odasında kompakt bir bilgisayar kurup, bununla 4K çözünürlüğe kadar üst düzey oyun desteği isteyenlere hitap ediyor. 28 nm üretim teknolojisinde olan yongasıyla bize 1000 MHz'e kadar GPU frekansı sağlayan R9 Nano, 4096 bit bellek veriyolu ve 512 GB/s bellek bant genişliği ile bize 4 GB HBM bellekleri sunuyor. Kartın bağlantılarına baktığımızda ise burada üç adet DisplayPort ve bir adet de HDMI bağlantısı görüyoruz. DirectX12 desteği veren Ashes of the Singularity Benchmark testinde 2K çözünürlükte 40 FPS'nin üzerini gören R9 Nano, 4K'da da 30 FPS'nin üzerine çıkarak rakibi GTX 970 mini'yi geride bırakıyor. Yalnızca Full HD'de değil, 2K ve 4K çözünürlüğünde de üst seviye grafik detaylarında hatırı sayılır ölçüde sonuçlar veren kart, özellikle Witcher 3 ve GTA V'te 4K çözünürlükte ortalama 30 kare/saniye dolaylarında sonuç almasıyla dikkat çekici duruyor. Bu sonuçlarla şu an mini ITX sistemler için en iyi grafik kartı olmayı başaran R9 Nano, yalnızca performansıyla değil, hem mimarisi hem boyutuyla da, fazlasıyla özel bir kart.

TEKNİK ÖZELLİKLER

ÜRETİM TEKNOLOJİSİ	28nm
İŞLEM BİRİMİ	4096
GPU FREKANSI	1000 MHz
BELLEK	4 GB HBM
BAĞLANTILAR	HDMI, Display Port (3 adet)

DEĞERLENDİRME

PERFORMANS (%50)	96
DONANIM ÖZELLİKLERİ (%20)	94
BAĞLANTI SEÇN. (%10)	92
FİYAT / PERFORMANS (%20)	68
FİYAT	686 TL

CHIP Çok iyi (90)

Casper VIA V10
En ince telefonlardan biri

Dediğimiz gibi VIA V10, tasarımıyla en ince modellerden biri. Yalnızca 5,1 mm'lik kalınlığa sahip olan telefon, Casper'ın iddiasına göre görsel olarak 2,7 mm gibi duruyor. Telefona yan profilden baktığınızda böyle düşünebilirsiniz. Telefonun ağırlığı ise yalnızca 98 gram. Siyah ve beyaz renk seçenekleriyle satışa sunulan VIA V10'un elimizdeki modeli siyah renkte. 4,8 inç boyutunda ekranın altında fiziksel butonlar yer almıyor. Telefonun arka yüzü de tıpkı ekran gibi çizilmelere karşı Gorilla Glass ile korunmuş. Yine yan kenarlar da uçak malzemesinden oluşan alüminyumla kaplı. Telefonda Android 5.0.2 işletim sistemini görüyoruz. Arabirim gayet basit ve sade. Arayüzde dolaşırken gördüğümüz kullanışlı özelliklerden biri kuşkusuz kısayol dairesi. VIA V10, işlemci hanesinde 28 nm'lik mimariye sahip Qualcomm Snapdragon 410 işlemci bulunuyor. 1,2 GHz hızında çalışan bu dört çekirdekli işlemci, orta segmente uygun performans üretiyor. Qualcomm'la işbirliği yapılmış olması elbette grafik tarafında da Adreno işlemciyi göreceğimiz anlamına geliyor. 400 MHz'lik Adreno 306 grafik arabirimi, günümüz oyunları için yeterli. 2 GB RAM ve 16 GB'lık dahili hafızayla gelen telefon, böylece segmentinin ihtiyaçlarını karşılıyor. VIA V10'un bataryası 2000 mAh seviyesinde. Bu bataryayla 3G'de 5 saatlik, 2G'de ise 8 saatlik konuşma süresi tanıyan telefon, bekleme modunda ise 160 saate değin erişebiliyor. VIA V10'da arka yüzde 8 megapiksel, ön yüzde ise 5 megapiksel sensörler görüyoruz.

TEKNİK ÖZELLİKLER

İŞLETİM SİSTEMİ	Android 5.0.2
İŞLEMCİ	Qualcomm Snapdragon 410 1,2 GHz
EKRAN	4,8 inç HD AMOLED
BELLEK / DEPOLAMA	2 GB / 16 GB
KAMERA	5.0 MP / 8.0 MP

DEĞERLENDİRME

KULLANIM (%30)	95
İNTERNET (%20)	87
MULTİMEDYA (%20)	81
TELEFON FONKSİYONU (%10)	90
FİYAT / PERFORMANS (%20)	78
FİYAT	999 TL

CHIP İyi (86)

ZİRVE SINIFI (100-90) ÜST SINIF (89-75) ORTA SINIF (74-45)
TAVSİYE EDİLMEZ (44-0) TÜM DEĞERLER PUANLANMIŞTIR (MAKS. 100)

AOC G2770PQU

AOC'nin 144Hz'lik monitörü testte

AOC G2770P, 27 inç büyüklüğünde bir monitör. Full HD çözünürlük sağlayan monitör, böylece standart ihtiyaçlara cevap verebilecek kapasitede. İncelemeye monitörün tasarımıyla başlayacak olursak, aslında tasarımıyla oyunculara hitap ettiğini söylemek zor olacak. Zira AOC'nin profesyonel kesim için sunduğu tasarım çizgisine daha yakın olan monitörün dizaynı, oldukça sade bir görünüme sahip. Monitörün tasarım detaylarında özellikle dikkat çeken arka panelde kullanılan malzeme. Her ne kadar monitörün genel tasarımı plastik malzemeden oluşsa da, arka yüzeyde yer alan malzeme, desenli yapısıyla göze hoş görünüyor. AOC G2770P'nin tasarımına ilişkin bir başka önemli detaysa, kullanım noktasında avantaj sağlayan ergonomik yapısı. Ekranı yukarı / aşağı yönde 130mm hareket ettirebiliyor, 90 derecelik açıyla pivot olarak kullanabiliyor ve sağa / sola çevirebiliyorsunuz. AOC G2770P'nin 144Hz'lik bir model olduğunu söylemiştik. Bunun karşılığını, oyunlarda daha akıcı bir performans ile alıyorsunuz. 1ms'lik tepki süresiyle de hızlı aksiyon sahnelerinde kayıpsız bir görüntü sağlayan monitör, yine ghosting ya da blur sorunlarının önüne geçiyor. Kontrast performansı, siyah seviyesi ve renk doğruluğu noktalarında da beğendiğimiz monitör, 300 kandela parlaklık, tipik olarak 1000:1, dinamik olaraksa 80M:1 kontrast oranını bizlere sunuyor. Bunların sonucunda da gayet temiz bir görüntü sağlayan monitör, oyun performansı noktasında da gayet tatmin edici.

TEKNİK ÖZELLİKLER

EKRAN	27 inç (1920x1080)
TAZELEME HIZI	144 Hz
TEPKİ SÜRESİ	1 ms
PARLAKLIK / KONTRAST	300 kandela / 1000:1 - 80M:1
BAĞLANTILAR	USB 3.0, DisplayPort, HDMI, VGA

DEĞERLENDİRME

GÖRÜNTÜ KALİTESİ (%40)	91
ERGONOMİ (%20)	90
KULLANIM (%20)	81
BAĞLANTI SEÇN. (%20)	80
FİYAT	1800 TL

CHIP İyi (86)

Philips BDM3270QP

İster profesyonel, ister günlük

Philips BDM3270, yeni nesil AMVA LED teknolojisi ile benzerlerinden ayrışıyor. AMVA LED teknolojisi ile geniş açıda bile yüksek kontrasta sahip görüntüler elde edilebiliyor ve canlı görseller bozulmaya uğramıyor. Elbette monitörün görüntü konusunda çarpıcı olmasında, desteklediği 1,074 milyar rengin de önemli bir katkısı var. Öte yandan monitörde titreşimler sonucu gözlerin yorulmasını engelleyen ve hızlı sahnelerde görüntü yırtılması gibi sıkıntıları önleyen teknolojilerin olduğu da belirtiliyor. Monitörde SmartResponse teknolojisi ile griden griye 4 ms'lik tepki süresi destekleniyor. 300 kandela parlaklık, doğrudan güneş gören ofisler için bile çoğu zaman yeterli bir değer. Tipik kontrast oranı özellikle AMVA LED teknolojisi ile 3000:1 ve dinamikte 50.000.000:1 gibi üstün bir değere ulaşılabiliyor. 16:9 oranındaki panel tamı tamına 81,3 cm köşegen ölçüsüne sahip. Bekleme modunda 0,5 w'dan daha düşük bir güç tüketimi yapan Philips BDM3270'in tipik güç tüketimi 54,6 w seviyesinde. Parlaklığın daha düşük olduğu ECO modunda ise 31 w tüketim gerçekleştiriliyor. Off modu ise gücü tamamen keserek 0 w tüketim sağlıyor ve bu da önemli bir ayrıntı. Dikeyde ve yatayda 178 derece görüş açısı sunan Philips BDM3270'in pivot kullanımı desteklemesi de önemli bir yön. Dikey eksende 180 mm'lik yükseltme ve alçaltma yaparak boyunuz için ideal ergonomiyi oluşturabilirsiniz. Öne yatırma -5 derece, arkaya yatırma ise 20 derecelik bir açıda mümkün.

TEKNİK ÖZELLİKLER

EKRAN	32 inç 2K 60 Hz.
PARLAKLIK / KONTRAST	300 cd / 3000:1 – 50M:1
BAĞLANTILAR	USB 3.0 (2 adet), USB 2.0 (2 adet), HDMI, VGA, DisplayPort
TEPKİ SÜRESİ	4 ms
GÜÇ TÜKETİMİ	54,6W

DEĞERLENDİRME

GÖRÜNTÜ KALİTESİ (%40)	94
ERGONOMİ (%20)	93
BAĞLANTI SEÇN. (%20)	90
FİYAT / PERFORMANS (%20)	89
FİYAT	2200 TL

CHIP Çok iyi (92)

Asus Maximus VIII Gene

Intel'in yeni 6'ıncı nesline uygun

Intel'in 6'ıncı nesil ve 14 nm'lik mimariye sahip işlemcileri için geliştirilen LGA1151 soket yapılı Maximus VIII Gene, serinin önceki modeline göre temel farklılıklar getiriyor. Bunlar arasında 1151 soket yapısına uygun Intel Core i3, i5 ve i7 işlemcilerle çalışan VIII Gene, artık DDR4 RAM'lerle çalışıyor. Serinin devamı niteliğinde olan VIII Gene, elbette yine oyunculara uygun yapıda tasarlanmış. Oyun performansı için 5 yönlü optimizasyon ile otomatik ayar ve hız aşırtma seçenekleri sunan VIII Gene, yine oyuncular için önem arz eden Sonic Studio II ile Supreme FX 2015 ses teknolojisini ve LANGuard ile GameFirst ağ teknolojilerini kullanıcılara sunuyor. mATX form faktöründe olan anakart, Intel Z170 yonga setini kullanıyor ve Intel'in 6'ıncı nesil 1151 soket yapılı işlemcilerini destekliyor. Üzerinde 4 adet DDR4 RAM slotu bulunduran kart, toplamda 64 GB'a kadar destek verebiliyor. 2133 MHz'den hız aşırtma noktasında 3800 MHz'e değin RAM desteği gösteren VIII Gene, ayrıca hem Nvidia hem AMD tarafında çoklu GPU kullanımını destekliyor. Daha önce VII Gene'le de gördüğümüz SupremeFX ses işlemcisi de VIII Gene'le birlikte güncellenmiş. SupremeFX 2015 olarak karşımıza çıkan yeni ses işlemcisi, kullandığı Sonic Studio II yazılımı ile birlikte çok daha iyi bir ses performansı için gayet başarılı biçimde çalışıyor. Yazılım, tek tıkla sanal çevresel 7.1 kanalı ile çevresel ses deneyimi yaşatabiliyor. Ayrıca sesi istediğiniz biçimde ayarlamanız için gerekli ekolayzır ayarları da yazılımda yer alıyor.

TEKNİK ÖZELLİKLER

YONGA	Intel Z170
İŞLEMCİ DESTEĞİ	Intel Socket 1151
BELLEK DESTEĞİ	4 x DDR4 DIMM 64 GB
BAĞLANTILAR	USB 3.0 (6 adet), USB 3.1, HDMI, Display Port
YAPI	mATX

DEĞERLENDİRME

DONANIM ÖZELLİKLERİ (%40)	86
PERFORMANS (%35)	89
KULLANIM KOLAYLIĞI (%15)	91
BAĞLANTI SEÇENEKLERİ (%10)	81
FİYAT	916 TL

CHIP İyi (87)

ZİRVE SINIFI (100-90) ÜST SINIF (89-75) ORTA SINIF (74-45)
TAVSİYE EDİLMEZ (44-0) TÜM DEĞERLER PUANLANMIŞTIR (MAKS. 100)

4.5G ne kadar hızlı? Barselona'da test ettik!

Nisan 2016'da Türkiye'de kullanacağımız 4.5G, gerçek hayatta ne kadar hızlı? Barselona'da test ettik

CHIP Online olarak testlerimizde her zaman ürünlerin, hizmet ve servisleringerçek hayatta kullanırken getirdiği artılar ve eksileri sizlere yansıtmaya ve sizlerin de gerçekte hayatta yaşayacağınız deneyimlere en yakın deneyimleri modellemeye çalışıyoruz. Bu prensip çerçevesinde Nisan ayında Türkiye'de de hizmete girecek olan 4.5G'nin gerçek hayatta bize neler getirdiğini test etmek istedik ve rotamızı Avrupa'nın mobil iletişimde öncü kentlerinden Barselona'ya çevirdik.

4.5G performansını test etmek için Türkiye'de kullanmakta olduğumuzVodafone hattımızı tercih ettik. Hat üzerinde tanımlı bulunan Vodafone Red Tarifesi, yurt içindeki data kotamızı yurt dışında da aynen kullanmaya devam etme imkanı veriyor. Tek farkla: Yurt içinde mobil veri iletişiminde3G kullanırken, herhangi bir değişiklik yapmadan, sadece bir ayarla (telefonun mobil hat bölümünde şebeke standardını 3G yerine LTE yaparak) 4G veya 4.5G'nin keyfini sürüyoruz. Biz de aynen böyle yaptık. Test programı olarak da herkesin cep telefonuna rahatça kurup kullanabileceği ve bu alanda adeta bir test standardı haline gelen Ookla SpeedTest uygulamasını kullandık. Burada amacımız sizlere de kendi hattınızı test etmek ve bizim sonuçlarımızla karşılaştırma imkanı vermekti. Yurt içi ve yurtdışında (eğer hattınızda data roaming varsa) sizler de benzer bir testi rahatlıkla gerçekleştirebilirsiniz.

Sizler için geldiğimiz Barselona'da testimizi gerçek hayat koşullarında gerçekleştirmeye özen gösterdik.

KISA KISA

Ne zaman 4.5G'li olacağız?

İhale süreci tamamlandı. 4.5G hizmetinin Türkiye'de Nisan 2016 itibarıyla hayata geçmesi planlanıyor.

Neredeyiz?

Şu anda 4G ve 4.5G performansını en iyi deneyimleyebileceğimiz Avrupa şehirlerinden biri olan Barcelona'da testimizi gerçekleştiriyoruz.

Neden Vodafone?

Türkiye'de kullandığımız hattımızı ve telefonumuzu Red tarifesi içinde herhangi bir değişiklik yapmadan destekleyen ülke ve şehirlerde 4G veya 4.5G hızı ile kullanabiliyoruz.

Hangi uygulama?

OOKLA SpeedTest uygulaması. IOS cihazlar için App Store veya Android cihazlar için Google Play Store'dan ücretsiz olarak indirilebiliyor.

Defalarca test ettik!

Ortalama bir değer elde edebilmek için testi defalarca tekrarladık. Testi gün içinde, sıradan bir kullanıcı olarak, herkesin cep telefonu kullandığı bir ortamda gerçekleştirdik. Test videoları "olduğu gibi" sunulmaktadır.

Daha yüksek hızlar

Türkiye'de kurulacak olan 4.5G şebekesi testimizde elde ettiğimiz sonuçlardan daha yüksek performans vermeyi garantiliyor.

Türkiye'nin en çok satan yat ve deniz kültürü dergisi

YACHT

TÜRKİYE

TRAWLER DOSYASI

20 yeni model bir arada!

AYIN TEKNELERİ
- NC14
- Suerte 69m
- Jeanneau 54

SEYİR DEFTERİ
- Atina
- Nisiros
- Delos

KASIM SAYISI BAYİLERDE

En yeni tekneler yelken yarışları ve Türkiye'nin en kapsamlı tekne alım-satım rehberi **YATMARKET** ile birlikte

yachtturkiye www.facebook.com/ YACHT_Türkiye www.twitter.com/ @yachtturkiye YACHT iPad'de Dijital Dergi Aboneliği için: www.eMecmua.com DB

Google Fotoğraflar
Akıllı fotoğraf kütüphanesi

Google Fotoğraflar ile arama motoru devi, fotoğraf servisini Google+ hizmetinden ayrıştırmış oldu. Tıpkı Google+ fotoğraf albümleri gibi Google Fotoğraflar uygulaması da video ve fotoğraflarınızı kronolojik sıralamaya sokup işliyor. İstenilen öğeleri ön plana çıkarma ve yüz tanıma gibi özelliklerden yoksun olmasına karşın, diğer çoğu fonksiyonu sorunsuzca yerine getirebiliyor. Böylece Google Fotoğraflar'ı, elinizdeki materyaller ile animasyonlar oluşturmak, fotoğraf yığınları ve birleştirmeleri yaratmak, foto hikayeler ve filmler kurgulamak için kullanabiliyorsunuz. Uygulamaya hangi fotoğraf ve videoların Google tarafından işleneceğini belirtebiliyorsunuz. Görsel arama özelliği ise ayrı bir detay: Bu özellik aracılığıyla yalnızca bazı fotoğraflarınızda bulunan çeşitli nesneler için arama yapabiliyorsunuz. Görsel tanımlama algoritması şaşılacak derecede başarılı işliyor. Google'ın pide ile pizzayı karıştırmak gibi gayet kabul edilebilir ufak hatalar yaptığını da belirtmeden geçmeyelim. Şaşırtıcı bir başka özellik ise Google Fotoğraf bulutunda saklayabileceğiniz verilere herhangi bir üst sınır getirilmemiş olması. Google'a göre kalite kusurları 16 megapiksel ve sonrasında anlaşılmaya başlıyor. Uygulama, fotoğraflarınızı anında Facebook ve WhatsApp ile paylaşabilmenize de imkan sağlıyor.

KARAR

Google Fotoğraflar, Google+'ın fotoğraf hizmetinin başarılı bir ardılı. Uygulama, sosyal ağın başarılı özelliklerinin çoğunu bünyesinde toplamış. Görsel tanımlama gibi yenilikler teknolojik açıdan henüz olgunlaşmamış olsa da, bir sonraki gelişmenin ne olacağı konusunda merak uyandırıyor.

SİSTEM			
FİYAT	Ücretsiz	Ücretsiz	–
CHIP Puan			**İyi (86)**

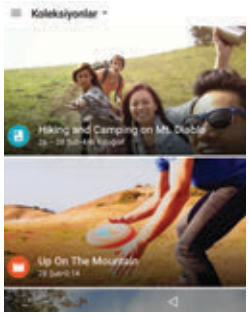

Google Fotoğraf ile kendi hikayelerinizi oluşturun

Workflow
iPhone'unuz için üst düzey verimlilik

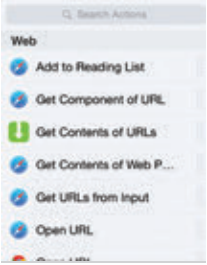

Workflow: Powerful Automation Made Simple uygulaması ile iPhone'un işlemleri otomasyondan geçirilerek günlük rutininiz basitleştirilecek. Galeriden çeşitli iş akışlarını seçebilirsiniz. Şayet galerideki algoritmalardan herhangi bir tanesini beğenmezseniz, kendi iş akışınızı da oluşturabilirsiniz. Workflow aracını kullanarak Evernote gibi genişletilmiş uygulamalara ve hizmetlere ulaşabilirsiniz. Workflow aynı zamanda daha karmaşık prosedürleri de gösterebiliyor. Fakat bu gibi durumlar için uygulamayı kullanmaya alışkın olmanız gerekli.

SİSTEM			
FİYAT	10,99 TL	–	–
CHIP Puan			**İyi (80)**

iDisplay
Akıllı telefonunuz ikinci bir monitör

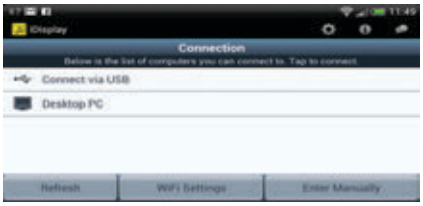

İsminin oluşturduğu kanının aksine iDisplay yalnızca iPhone ve iPad'ler için tasarlanmamış. Uygulama, iPhone, iPad ve Android cihazları birer harici monitöre dönüştürmeye yarıyor. Tek ihtiyacınız olan Windows veya MacOS için gerekli yazılımlar. iDisplay, mobil cihazınız ile bilgisayarınızı WLAN aracılığıyla birbirine bağlıyor. Mobil ekranın dokunmatik özelliği muhafaza ediliyor. Yani programları başlatmak, imleci hareket ettirmek ve internette gezinmek için dokunmatik ekranı kullanabiliyorsunuz.

SİSTEM			
FİYAT	26,99 TL	11,07 TL	–
CHIP Puan			**İyi (80)**

Groove 3.0.8
Müzik tutkunları kaçırmasın

Hem görsel hem de teknik açıdan Groove, üst düzey bir medya oynatıcı. Uygulama, tekrar oynatma alışkanlıklarınızı ve sevdiğiniz müzikleri analiz ederek yeni çalma listeleri oluşturuyor. Böylece benzer tarzlarda müzik yapan sanatçıları tek adımda dinleyebiliyor veya yine tek bir dokunuşla favori parçalarınızı çalabiliyorsunuz. Groove uygulaması aynı zamanda ilgili sanatçılar ve tarihleri hakkında da ilginizi çekebilecek bilgiler barındırıyor. Dizaynında albüm kapaklarının ön görünümüne de yer verilmiş. Bu kapaklar başlangıçta pek net gibi durmasa da kısa süre sonra anlaşılabilirlikleri artıyor.

SİSTEM			
FİYAT	Ücretsiz	–	Ücretsiz
CHIP Puan			**İyi (90)**

One Second Song
Bir saniye içinde şarkıları bilin

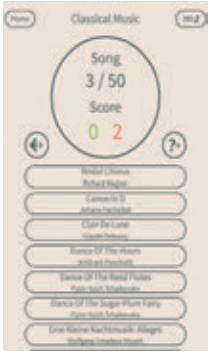

Bu müzikal tahmin oyununda amacınız birer saniyelik kısımlarını dinlediğiniz müzik parçalarını doğru tahmin etmek. Anlaşılacağı üzere bu pek de kolay değil. Fakat endişelenmeyin: Kolay modda 4 farklı seçenekten birini işaretleyebiliyorsunuz. Oyunun ücretsiz sürümünde dahi oldukça geniş bir repertuar var. Şarkılar R&B'den, çok dinlenen listelerine kadar değişiklik gösterebiliyor. Ayrıca oynadıkça kazanacağınız oyun para birimiyle yeni şarkılar da alabiliyorsunuz.

SİSTEM			
FİYAT	-	Ücretsiz	-
CHIP Puan			**Çok iyi (92)**

Steam Mobile 1.5.6
Akıllı telefonunuzdan oyun satın alın

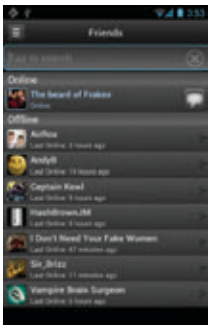

Steam oyun platformu oyuncular arasında bir hayli popüler. Mobil uygulama ile hareket halindeyken dahi Steam hesabınızı ve oyun kütüphanenizi yönetebilirsiniz. Ek olarak Steam mağazasına tam erişim desteğiyle, daha sonra bilgisayarınıza yüklenmek üzere yeni oyunlar satın almanız da mümkün. Bu sayede Steam'in sık ve meşhur indirimlerini de kaçırmamayı garanti altına alabilirsiniz. Ayrıca hesabınıza ekli arkadaşlarınızla mesajlaşabiliyor ve blogları takip edebiliyorsunuz. Yine de sık karşılaşılan hatalar ve çökmeler can sıkıyor.

SİSTEM			
FİYAT	Ücretsiz	Ücretsiz	–
CHIP Puan			**Orta (64)**

Overlays
Uçan Widget'lar ve bağlantılar

Overlays uygulaması diğer benzer uygulamalardan daha üstün olarak kısayollar ve widget'lar oluşturabiliyor. Oluşturulan bağlantılar isterseniz daimi oluyor. Yalnızca belli uygulamalar için de bağlantılar oluşturmak Overlays ile mümkün. Örneğin video izlerken saati de takip edebilirsiniz veya herhangi bir uygulamayı kullanırken bir yandan müzik çalar uygulamanızı kontrol edebilirsiniz. Maalesef, Floating Apps uygulamasının aksine Overlays, uygulamaları birbiri üzerine yerleştirmenize imkan tanımıyor. Uygulamanın tam sürümü kullanışlı bir cep hesap makinesi sunuyor. Ek olarak profil oluşturma işlemi daha basit tutulabilirdi.

SİSTEM			
FİYAT	–	Ücretsiz	–
CHIP Puan			**İyi (76)**

Stick Hero
Tek dokunuş ile keyifli zaman geçirin

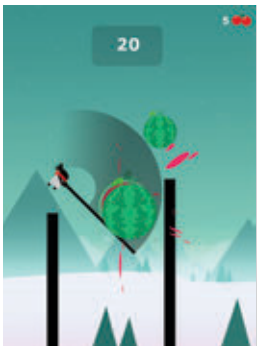

Stick Hero adlı oyunda amacınız sanal bir ninjayı, elindeki sırığın yardımıyla bir evden ötekine taşımak. Sırığın boyunu ekrandan doğru zamanda parmağınızı çekerek siz belirliyorsunuz. İkinci tür oyun modunda ise kapuzları parçalamak için ekrana doğru zamanda dokunmanız gerekiyor. İki mod da hüner gerektiriyor ve oldukça eğlenceli. Ne yazık ki eğlence faktörü fazla uzun sürmüyor ve oyun belli bir süre sonra sıradanlaşıyor. Ayrıca durmak bilmeden ekrana gelen reklamlar da cabası.

SİSTEM			
FİYAT	–	Ücretsiz	–
CHIP Puan			**İyi (58)**

KISA KISA

Messenger

Facebook Messenger'ın yeni sürümünde artık diğer kullanıcılarla iletişim kurmak için Facebook hesabına gerek duyulmuyor. Kayıt işlemi için telefon numaranız yeterli. **(iOS/Android/Win: Ücretsiz)**

Hangouts

Son güncelleme, Google'ın iletişim uygulamasına yeni bir arayüz sağlamış. Artık arayüzü kullanarak ek belgeler gönderebileceksiniz. Ayrıca artık tek seferde birden çok görsel gönderimi de mümkün. **(iOS/Android: Ücretsiz)**

Kindle

E-kitap okuyucunun yeni sürümü satın alma işlemi öncesi yazarla ilgili bilgi edinmenize izin veriyor. Ayrıca kitabın (varsa) serisinin kaçıncı sırasında olduğunu gösteriyor.. Ortalama okuma süresini de görebilmenizi sağlıyor. **(iOS/Android/Win: Ücretsiz)**

iPhone İçin Skype

iPhone için düzenlenen Skype uygulaması artık konum bilgisi gönderebilmenizi mümkün kılıyor. Yani bulunduğunuz veya arkadaşlarınıza bahsettiğiniz yeri tam koordinatlarıyla gönderebileceksiniz. **(iOS: Ücretsiz)**

Pixelmator

Uygulamanın yeni versiyonu ile tamir aracının hassasiyeti ve hızı artırılmış. "Dynamic Touch" özelliği ile görsellerin istediğiniz kısımlarını seçmeniz kolaylaştırılmış. **(iOS: 12,99 TL)**

Lara Croft Go

Tomb Raider serisinin kahramanı Lara Croft mobil cihazlar için yeni bir sıra tabanlı bulmaca oyunuyla geri dönüyor. Lara'ya yardım ederek kadim uygarlıklardan kalan kalıntıları keşfe çıkabilirsiniz. **(iOS/Android: 12,99 TL, Windows: 11,50 TL)**

Flow

Şayet iPhone'unuz ile çektiğiniz videoları hızlandırmak veya yavaşlatmak isterseniz, Flow isimli kuvvetli araç en büyük yardımcınız olabilir. Uygulama aynı zamanda videoları karesel formata çevirerek Instagram'da kolayca paylaşıma hazır hale getiriyor. **(iOS: Ücretsiz)**

Ayın yeni ürünleri

CHIP TOP 10

CHIP Test Merkezi'ne her ay 100'e yakın ürün ulaşıyor. 14 kategoriden en ilginç olan yeni ürünleri sizler için bir araya getirdik. Ürünlerle ilgili ayrıntılı bilgileri tablolarda veya www.chip.com.tr adresinde bulabilirsiniz

SIRA **5** **TELEVİZYON** 43 İNÇ VE ÜZERİ

Sony KDL-43W805C

Çok iyi görüntü kalitesi, düşük Crosstalk, iyi güç tüketimi ve ses kalitesi, Android işletim sistemi, Edge-LED; ancak Twin Tuner, DivX desteği, ikinci kumanda yok
Toplam puan: 89,3
Fiyat: yaklaşık 670

SIRA **3** **DİJİTAL FOTO. MAKİNESİ** MEGAZOOM

Panasonic Lumix DMC-FZ300

Güçlü ışıklı 24x zoom, Ultra HD video modu, büyük ve keskin vizör, dokunmatik katlanır ekran; ancak görüntü kalitesi düşük ışıkta vasat
Toplam puan: 88,9
Fiyat: yaklaşık 600 €

SIRA **8** **YAZICI** ÇOK FONKSİYONLU MÜREKKEP

Canon Maxify MB2050

Kalite ve ergonomi çok iyi, düşük güç tüketimi, 50 sayfa kağıt tepsisi, faks, 2,44 inç renkli ekran", Google Cloud Print, AirPrint, duplex
Toplam puan: 82,5
Fiyat: yaklaşık 110 €

SIRA **21** **TELEVİZYON** UHD

Panasonic TX-40CXW684

Küçük UHD, düşük güç tüketimi, iyi görüntü kalitesi, Firefox OS, Smart TV, ucuz; ancak ikinci uzaktan kumanda ve 3D yok, ses kalitesi vasat
Toplam puan: 81,3
Fiyat: yaklaşık 720 €

SIRA **11** **YAZICI** ÇOK FONKSİYONLU MÜREKKEP

HP Officejet Pro 6830

İyi yazdırma kalitesi ve donanım özellikleri, 35 sayfa (ADF) kağıt tepsisi, faks, 2,65 inç renkli ekran, ePrint ve Airprint, Duplex; ancak yavaş
Toplam puan: 75,6
Fiyat: yaklaşık 120 €

DİJİTAL SLR FOTOĞRAF MAK. DSLR VE DSLM

Sıra	Ürün	Toplam puan	Fiyat (yak.)	Don. özell./kull. (%45)	Foto Kalitesi (%40)	Hız (15 %)	Efektif megapiksel	Deklanşör gecikmesi (s)	Pil süresi (min./max. kare sayısı)	İmaj sabitleyici (g)
1	Samsung NX1*	93,5	1.500 €	94	91	100	28	370/770	0,09	☐
2	Sony Alpha 77 II	93	950 €	86	100	95	24	330/680	0,07	■
3	Panasonic Lumix DMC-GX8*	92	1.200 €	91	95	87	20,2	280/550	0,12	■
4	Panasonic Lumix DMC-GH4*	91,2	1.350 €	90	93	92	15,9	410/850	0,08	☐
5	Olympus OM-D E-M1*	90,8	1.300 €	84	97	96	15,9	290/610	0,07	■
6	Olympus OM-D E-M5 Mark II*	90,1	1.100 €	88	96	84	15,9	260/540	0,1	■
7	Fujifilm X-T1*	89,7	1.200 €	95	87	82	16	290/570	0,12	☐
8	Panasonic Lumix DMC-G70*	89,4	700 €	92	85	93	15,8	290/580	0,09	☐
9	Pentax K-3 II	88,5	1.000 €	85	96	81	24,1	690/1.260	0,12	■
10	Olympus OM-D E-M10*	88,2	500 €	87	92	84	15,9	310/630	0,1	■

* SİSTEM KAMERASI

DİJİTAL FOTOĞRAF MAK. MEGA-ZOOM

Sıra	Ürün	Toplam puan	Fiyat (yak.)	Don. özell./kull. (%45)	Foto Kalitesi (%40)	Hız (%15)	Deklanşör gecikmesi (s)	Efektif megapiksel	Optik zoom (x)	Ağırlık (g)
1	Panasonic Lumix DMC-FZ1000	94,6	710 €	88	100	100	0,12	20	16	835
2	Sony Cyber-shot DSC-RX10	93,3	800 €	92	96	91	0,21	20	8,3	820
3	Panasonic Lumix DMC-FZ300	88.9	600 €	75	100	100	0.16	12	24	701
4	Sony Cyber-shot DSC-HX400V	85,4	350 €	83	91	78	0,32	20,2	50	660
5	Panasonic Lumix DMC-FZ200	84,1	330 €	70	100	83	0,42	12	24	595
6	Fujifilm Finepix X-S1	82,2	340 €	74	92	82	0,24	12	26	945
7	Olympus Stylus 1	81,7	500 €	75	85	92	0,25	11,8	10,7	402
8	Fujifilm Finepix HS50EXR	80,1	320 €	66	96	80	0,24	15,9	42	810
9	Nikon Coolpix P900	78,6	600 €	69	88	81	0,26	15,9	83	915
10	Canon PowerShot SX60 HS	78,5	400 €	62	95	83	0,23	15,9	65	660

DİJİTAL FOTOĞRAF MAKİNELERİ GİRİŞ SEVİYESİ*

Sıra	Ürün	Toplam puan	Fiyat (yak.)	Don. özell./kull. (%45)	Foto Kalitesi (%40)	Hız (%15)	Deklanşör gecikmesi (s)	Efektif megapiksel	Optik zoom (x)	Ağırlık (g)
1	Sony Cyber-shot DSC-WX220	76.8	170 €	79	70	88	0.18	18	10	120
2	Sony Cyber-shot DSC-WX350	75.4	200 €	71	76	88	0.17	18	20	164
3	Nikon Coolpix L840	71.5	190 €	63	78	81	0.28	15.9	38	545
4	Nikon Coolpix S7000	68.7	170 €	64	69	81	0.39	15.9	20	160
5	Canon PowerShot SX600 HS	67.1	190 €	60	71	77	0.26	15.9	18	190
6	Nikon Coolpix S6900	66	170 €	58	69	83	0.33	15.9	12	181
7	Panasonic Lumix DMC-TZ56	65.2	160 €	52	76	76	0.37	15.9	20	224
8	Canon Ixus 275 HS	65.2	190 €	55	72	78	0.21	20.2	12	145
9	Olympus TG-850	65.1	200 €	56	69	82	0.28	15.9	5	218
10	Nikon Coolpix S9600	64.5	170 €	53	72	78	0.16	15.9	22	206

* TÜM MAKİNELER 200 EURO'YA KADAR (DSLR/DSLM HARİÇ)

DİJİTAL FOTOĞRAF MAK. GENEL ÇÖZÜM/STİL

Sıra	Ürün	Toplam puan	Fiyat (yak.)	Don. özell./kull. (%45)	Foto Kalitesi (%40)	Hız (%15)	Deklanşör gecikmesi (s)	Efektif megapiksel	Optik zoom (x)	Ağırlık (g)
1	Sony Cyber-shot DSC-RX100 IV	94,9	1.150 €	99	91	94	0,24	20	2,9	295
2	Sony Cyber-shot DSC-RX100 III	94,5	680 €	100	90	91	0,36	20	2,9	290
3	Panasonic Lumix DMC-LX100	92,8	680 €	92	92	98	0,21	12,7	3,1	393
4	Canon PowerShot G7 X	89,3	480 €	93	85	90	0,25	20	4,2	302
5	Sony Cyber-shot DSC-RX100 II	88,4	480 €	93	86	80	0,39	20	3,6	280
6	Canon PowerShot G1 X Mark II	88,2	600 €	93	85	83	0,36	13	5	560
7	Fujifilm X30	87,8	500 €	87	90	85	0,33	12	4	433
8	Canon PowerShot G16	87,6	380 €	87	89	85	0,25	12	5	355
9	Sony Cyber-shot DSC-RX100	86,3	340 €	89	84	85	0,25	20	3,6	240
10	Panasonic Lumix DMC-LX7	85	320 €	82	87	89	0,27	10	3,8	300

ZİRVE SINIFI (100-90) ÜST SINIF (89-75) ORTA SINIF (74-45) TAVSİYE EDİLMEZ (44-0)
TÜM DEĞERLER PUANLANMIŞTIR (MAKS. 100) ■ VAR ☐ YOK

DİJİTAL VİDEO KAMERALAR HIGH-DEFINITION KAMERALAR

Sıra	Ürün	Toplam puan	Fiyat (yak.)	Görüntü kalitesi	Ergonomi	Donanım özellikleri	Ses kalitesi	Pil süresi	Optik zoom	Fotoğraf çöz. (piksel)
1	Canon Legria HF G10	94,6	1.300 €	98	100	87	100	81	10x	1.920 x 1.080
2	Panasonic HDC-SDT750 EG	94,1	850 €	100	94	92	91	82	12x	4.608 x 3.072
3	Panasonic HDC-SD909 EG	93,6	780 €	100	99	91	90	73	12x	4.608 x 3.072
4	Sony HDR-CX700	93,2	1.100 €	89	93	100	100	85	10x	4.672 x 2.628
5	Sony HDR-TD10E	91,4	1.050 €	86	99	91	89	100	12x	3.072 x 2.304
6	Canon Legria HF M41	89	620 €	95	83	83	90	89	10x	1.920 x 1.080
7	JVC GS-TD1BE	88,6	1.400 €	89	92	88	89	81	10x	2.304 x 1.296
8	Canon Legria HF S21	88,5	1.100 €	90	84	96	90	74	10x	3.264 x 2.456
9	Canon Legria HF S10	86,7	780 €	94	80	89	89	68	10x	3.264 x 2.456
10	Sony NEX-VG10	81,7	1.600 €	77	91	75	94	77	11x	4.592 x 3.056

YAZICI ÇOK FONKSİYONLU MÜREKKEP PÜSKÜRTMELİ

Sıra	Ürün	Toplam puan	Fiyat (yak.)	Baskı masrafları (%30)	Kalite* (%25)	Hız* (%15)	Donanım/servis (%15)	Ergonomi (%15)	Sayfa maliyeti metin/foto (cent)	Stand-by tüketimi (watt)
1	Epson Workforce Pro WF-5620DWF	94.1	270 €	93	95	100	89	97	1,3/51,2	1.8
2	HP Officejet Pro 8600 Plus N911g	92.2	310 €	100	92	72	100	89	1,4/46,1	1.9
3	Epson Workforce Pro WF-4630DWF	92	230 €	93	88	100	89	97	1,4/60,7	1.8
4	HP Officejet Pro 8620	90.2	180 €	80	92	99	98	93	1,4/47,0	2.2
5	Canon Maxify MB5350	90.2	210 €	78	95	93	100	95	1,3/43,8	1
6	HP Officejet Pro 8610	87.9	140 €	80	92	94	88	93	1,4/47,0	2.1
7	Epson Workforce WF-3620DWF	83.2	130 €	88	70	83	97	90	1,8/80,5	1.6
8	Canon Maxify MB2050	82.5	110 €	92	76	80	73	93	2,4/57,8	0.8
9	HP Officejet 6700 Premium H711n	78	200 €	85	79	66	83	65	2,8/47,0	2.8
10	Ricoh Aficio SG 3110SFNw	76.3	240 €	63	100	74	62	69	1,4/32,8	3.1

*YAZICI, TARAMA, KOPYALAMA

TABLETLER

Sıra	Ürün	Toplam puan	Fiyat (yak.)	Kullanım (%50)	Ekran (%20)	Taşınabilirlik (%20)	Donanım özell.(%10)	Pil süresi (internet, saati)	Ekran boyutu (inç)
1	Apple iPad Air 2 LTE 128GB (MH1G2FD/A)	89.9	770 €	100	96	60	87	5:31	9.7
2	Apple iPad mini 3 LTE 128GB (MGJ22FD/A)	88.3	700 €	99	84	68	81	6:32	7.9
3	Dell Venue 8 (7840)	86.7	410 €	89	89	94	57	9:49	8.4
4	Apple iPad mini Retina WiFi + 4G 128GB	87.6	630 €	99	85	68	77	6:41	7.9
5	HTC Google Nexus 9 16GBWiFi	87.5	400 €	95	100	65	73	7:21	8.9
6	Apple iPad Air 128GB 4G	87.2	720 €	99	89	60	77	6:05	9.7
7	Sony Xperia Z4 Tablet LTE	85.7	650 €	92	98	59	86	5:56	10.1
8	Samsung Galaxy Tab S 8.4 16GB LTE (SM-T705)	84.9	430 €	88	86	80	87	7:19	8.4
9	Apple iPad mini 64GB 4G	85	400 €	100	68	72	69	5:59	7.9
10	Sony Xperia Z3 Tablet Compact LTE 16GB (SGP621)	84.7	450 €	88	86	71	95	5:55	8

CEP TELEFONLARI

Sıra	Ürün	Toplam puan	Fiyat (yak.)	Perf. ve kull. (%30)	Donanım özell. (%20)	Pil ömrü (%15)	Dijital kamera (%15)	Telefon ve konş. (%10)	Ekran boyutu (inç)	Kamera (megapiksel)	Pil süresi	WLAN (802.11)
1	Samsung Gal. S6 E. 32GB	96.2	750 €	99	90	94	96	99	100	5.1	8:05	15.9	ac/n
2	Samsung Galaxy S6 32GB	96.2	590 €	100	90	97	96	99	93	5.1	8:34	15.9	ac/n
3	LG G4	94.5	610 €	94	95	90	94	100	97	5.5	8:14	15.9	ac/n
4	Samsung Galaxy Note 4	94	580 €	94	96	92	92	90	99	5.7	7:55	20.7	ac/n
5	Sony Xperia Z3 compact	93.4	360 €	96	95	90	92	85	99	4.6	8:23	20.2	ac/n
6	HTC One M9	92.8	620 €	95	95	82	96	88	100	5	6:30	20.7	ac/n
7	Sony Xperia Z3+	92.1	700 €	96	100	79	96	79	92	5.2	6:25	15.9	ac/n
8	Samsung Galaxy Note Edge	91.9	670 €	92	98	87	92	90	88	5.6	7:03	15.9	ac/n
9	Sony Xperia Z3	91.8	460 €	95	96	82	98	81	93	5.2	6:40	4.1	ac/n
10	Samsung Galaxy S5	91.5	420 €	93	96	92	90	83	88	5.1	8:30	12.8	ac/n

TELEVİZYON LCD/PLAZMA, 42 İNÇE KADAR

Sıra	Ürün	Toplam puan	Fiyat (yak.)	Görüntü kalitesi (%47,5)	Donanım özell. (%25)	Ergonomi (%15)	Kontrast (satranç tahtası)	Parlaklık (cd/m2)	HDMI	Ekran boyutu (inç)
1	Samsung UE40F6470	95.8	690 €	98	100	91	174:1	319	4	40
2	Toshiba 42M7463DG	94.9	630 €	100	89	88	182:1	632	4	42
3	Samsung UE40H6470	94.3	530 €	93	96	100	196:1	258	4	40
4	Panasonic TX-39ASW654	90.6	540 €	87	92	96	204:1	313	3	39
5	Toshiba 40L7363DG	88.5	550 €	95	83	78	172:1	282	4	40
6	Sony KDL-42W705B	84.5	550 €	82	83	96	205:1	263	4	42
7	Grundig 42VLE983BL	81.8	600 €	89	78	63	132:1	239	4	42
8	Toshiba 39L4363D	79.1	570 €	80	80	66	176:1	249	4	39
9	Sony KDL-32R405C	72	340 €	81	54	63	177:1	348	2	32
10	Toshiba 32L2434DG	68.6	370 €	79	48	60	173:1	217	2	32

TELEVİZYON LCD/UHD

Sıra	Ürün	Toplam puan	Fiyat (yak.)	Görüntü kalitesi (%47,5)	Donanım özell. (%25)	Ergonomi (%15)	Kontrast (satranç tahtası)	Parlaklık (cd/m2)	HDMI	Ekran boyutu (inç)
1	Samsung UE65JS9590	94.3	4,800 €	99	96	86	215:1	369	4	65
2	Samsung UE65HU8500	93.5	3,000 €	95	97	87	187:1	207	4	65
3	Samsung UE65JS9090	92.9	3,800 €	97	92	86	213:1	356	4	65
4	LG 65UB950V	92.1	2,000 €	95	92	89	169:1	261	4	65
5	LG 65UF850V	91.5	2,450 €	100	83	87	168:1	200	3	65
6	Philips 49PUS7909	91.4	890 €	91	100	87	161:1	306	4	49
7	Sony KD-65X8505C	91.4	2,800 €	95	91	80	185:1	208	4	65
8	Philips 65PUS9809	90.8	2,700 €	91	99	87	199:1	249	4	65
9	Samsung UE65F9090	90.2	4,050 €	90	98	100	180:1	399	4	65
10	LG 65UB980V	90	2,300 €	95	89	81	218:1	265	4	65

SABİT DİSKLER SSD, 256 GB'A KADAR

Sıra	Ürün	Toplam puan	Fiyat (yak.)	Transfer hızı (%40)	Erişim süresi (%25)	Pratik test (%25)	Güç tüketimi (%10)	Sıkıştrlb. veri trans. hızı okuma/yazma (MB/s)
1	Samsung 850 EVO 250GB (MZ-75E250B)	95.3	110 €	95	91	99	96	541/359
2	Plextor M6V 256GB (PX-256M6V)	94.8	120 €	94	92	97	100	553/355
3	Plextor M6 Pro 256GB (PX-256M6Pro)	93.8	150 €	97	86	99	84	543/495
4	Samsung 850 PRO 256GB (MZ-7KE256)	91.5	140 €	97	78	100	83	538/513
5	Adata Premier SP610 256GB (ASP610SS-256GM)	90.6	100 €	89	84	96	100	537/297
6	Intel 730 Series 240GB (SSDSC2BP240G4)	90.1	160 €	90	100	96	50	544/286
7	Samsung 840 EVO 250GB (MZ-7TE250BW)	88.9	130 €	95	74	97	81	544/329
8	GoodRAM Iridium Pro (SSDPR-IRIDPRO-240)	87.3	170 €	100	57	97	87	554/537
9	Crucial MX100 256GB (CT256MX100SSD1)	85.6	110 €	90	77	97	61	531/346
10	Plextor M5 Pro 256GB (PX-256M5P)	85.4	190 €	92	66	98	79	507/437

*AĞIRLIKLI ORTALAMA DEĞER

TELEVİZYON LCD/PLAZMA, 43 İNÇ ÜZERİ

Sıra	Ürün	Toplam puan	Fiyat (yak.)	Görüntü kalitesi (%47,5)	Donanım özell. (%25)	Ergonomi (%15)	Kontrast (satranç tahtası)	Parlaklık (cd/m2)	HDMI	Ekran boyutu (inç)
1	LG 50LB674V	96.6	670 €	99	100	92	182:1	381	3	50
2	Philips 55PFK7509	92.7	1,300 €	93	99	78	160:1	293	4	55
3	Sony KDL-65W855C	90.6	1,700 €	100	87	68	218:1	396	4	65
4	Philips 47PFS7109	89.8	680 €	92	92	79	181:1	331	4	47
5	Sony KDL-43W805C	89.3	670 €	96	87	70	172:1	347	4	43
6	Toshiba 55M7463DG	85.4	1,150 €	95	82	61	206:	636	4	55
7	Philips 55PFL8008S	84.2	1,900 €	75	95	100	103:1	395	4	55
8	LG 47LB730V	83.8	890 €	85	90	76	108:1	266	3	47
9	Sharp LC-90LE757E	83.5	11,000 €	95	78	62	201:1	301	4	90
10	Samsung UE55J6350	81.7	930 €	87	77	67	191:1	317	4	55

ZİRVE SINIFI (100-90) ÜST SINIF (89-75) ORTA SINIF (74-45) TAVSİYE EDİLMEZ (44-0)
TÜM DEĞERLER PUANLANMIŞTIR (MAKS. 100) ■ VAR □ YOK

İşlemci rehberi

Piyasada satılan işlemci ve grafik yongalarıyla ilgili performans bilgilerini CHIP CPU-GPU rehberinde bulabilirsiniz

Ufuk Yamankılıçoğlu

5. sıradaki Intel Core i7-6700K, CHIP en iyiler listesindeki en hızlı dört çekirdekli işlemci. 4 GHz (Turbo modunda 4,2 GHz) hızında çalışan, 14 nm teknolojisiyle üretilmiş yeni Skylake mimarili (Broadwell platformunun yerini alacak) yeni işlemci, test merkezinde etkileyici benchmark sonuçlarına imza attı. Entegre HD 530 grafik yongası, sadece 7. ve 9. sıralardaki Broadwell işlemciler Core i7-5775C ve i5-5675C'deki Iris Pro 6200'ün gerisinde kalıyor. Cloud Gate Benchmark'taki 9.407 puan yeni Skylake yongasının oyunlar için de uygun olabileceğini gösteriyor. Ancak bu işlemciyle ilgilenenlerin, bir Skylake işlemciyle birlikte LGA1151 soketli yeni bir anakart satın alınması gerektiğini unutmamaları gerekiyor. Yine de i7-6700K (açık çarpanı sayesinde kolayca overclock da edilebiliyor), yaklaşık 370 dolar fiyatıyla zirve sınıfındaki en ucuz işlemci.

8. sıradaki Intel Core i5-6600K da Skylake ailesinin bir diğer üyesi. 255 dolar'lık fiyatıyla görece uygun fiyatlı CPU, grafik performansı olarak büyük ağabeyinin sadece biraz gerisinde kalıyor: Cloud Gate Benchmark'ındaki 8.159 puan en iyiler listemizdeki en iyi dördüncü değer. Ancak toplam performansa bakıldığında 3,5

GHz (Turbo modunda 3,9 GHz) hızındaki daha yavaş i5-6600K, üst modelin belirgin bir şekilde gerisinde kalıyor. i7-6700K gibi i5-6600K da overclock edilebiliyor. Her iki Skylake işlemci de maksimum 91 Watt TDP güç tüketim değerine sahip, bu da özellikle i7-6700K'yı diğer zirve sınıfı işlemciler arasında öne çıkarıyor.

Grafik yongaları Listemizdeki yeni bir model 14. sıradaki nVidia GeForce GTX 960. Bu orta seviye GPU Maxwell mimarisini temel alıyor ve 128 bitlik düşük bellek bağlantısına rağmen Full HD çözünürlükte bile yüksek kalite ayrıntılarla oyunların üstesinden gelebiliyor. Sadece 120 watt'lık TDP değeri yine cebinizi koruyacak ve iyi bir soğutma sistemiyle birlikte sessiz çalışan fanlar ve kasalar sağlayacaktır. GTX 960'ın yaklaşık 215 dolar'lık fiyatı neredeyse bir satın alma tavsiyesi olmasını sağlıyor.

uyaman@chip.com.tr

Masaüstü

Sıra	İşlemci		Yaklaşık fiyat	CPU performans puanı	Fiyat-performans puanı	Soket tipi	CPU çekirdek / Thread sayısı	CPU frekansı (GHz)	Turbo-Mode (GHz)	CPU Frekansı	L2-Cache (KB)	Üretim mimarisi (nm)	Maks. Güç tüketimi (TDP, W)	Cinebench R11.5 64 Bit	WinRAR x64 4.01 (KB/s)	Twofish-Serpent (MB/s)	TrueCrypt 7.1 AES-	GPU performans puanı	Grafik yongası	3DMark Vantage 1.0.2 Perf.	Metro: Last light (fps)
1	Intel Core i7-5960X	Haswell Ext.	1090	100	64.4	2011-3	8/16	3,00	3,50	8 x 256	22	140	1.355	82,31	454	—	—	—	—	—	—
2	Intel Core i7-4960X	Ivy Bridge E.	1040	89,7	48.7	2011	6/12	3,60	4,00	6 x 256	22	130	1.076	65,42	370	—	—	—	—	—	—
3	Intel Core i7-5930K	Haswell Ext.	610	84,1	68.4	2011-3	6/12	3,50	3,70	6 x 256	22	140	1.080	65,88	351	—	—	—	—	—	—
4	Intel Core i7-5820K	Haswell Ext.	410	83,6	100.0	2011-3	6/12	3,30	3,60	6 x 256	22	140	1.078	65,79	340	—	—	—	—	—	—
5	Intel Core i7-6700K	Skylake	370	78,8	92.8	1151	4/8	4,00	4,20	4 x 256	14	91	879	55,19	299	69,2	HD 530	9.407	24,7
6	Intel Core i7-4790K	Haswell	345	71,6	74.7	1150	4/8	4,00	4,40	4 x 256	22	88	889	51,41	270	53,1	HD 4600	8.009	18,1
7	Intel Core i7-5775C	Broadwell	400	70,1	60.4	1150	4/8	3,30	3,70	4 x 256	14	65	768	46,21	240	100	Iris Pro 6200	12.986	35,3
8	Intel Core i5-6600K	Skylake	255	60,1	59.7	1151	4/4	3,50	3,90	4 x 256	14	91	603	40,17	191	64,6	HD 530	8.159	23,4
9	Intel Core i5-5675C	Broadwell	300	59,3	48.8	1150	4/4	3,10	3,60	4 x 256	14	65	572	37,47	182	96,8	Iris Pro 6200	11.111	35,7
10	Intel Core i5-4690	Haswell	225	57,8	60.2	1150	4/4	3,50	3,90	4 x 256	22	84	591	40,88	193	47,9	HD 4600	6.998	16,4
11	Intel Core i5-4460	Haswell	180	50,0	48.7	1150	4/4	3,20	3,40	4 x 256	22	84	488	33,78	159	44,8	HD 4600	6.320	15,7
12	AMD FX-8370E	Vishera	200	49,4	42.3	AM3+	8/8	3,30	4,30	4 x 2.048	32	95	533	36,22	214	—	—	—	—
13	AMD FX-6350	Vishera	130	47,8	59.0	AM3+	6/6	3,90	4,20	3 x 2.048	32	125	470	32,85	188	—	—	—	—
14	AMD A10-7850K	Kaveri	140	39,5	30.9	FM2+	4/4	3,70	4,00	2 x 2.048	28	95	309	25,17	155	71,9	R7 Series	7.022	25,7
15	Intel Core i3-4360	Haswell	150	39,3	28.4	1150	2/4	3,70	3,70	2 x 256	22	54	370	23,53	119	44,3	HD 4600	5.991	15,9
16	AMD A10-7700K	Kaveri	135	38,2	29.0	FM2+	4/4	3,40	3,80	2 x 2.048	28	95	299	24,03	148	65,5	R7 Series	6.605	23,3
17	AMD FX-4350	Vishera	100	37,3	36.4	AM3+	4/4	4,20	4,30	2 x 2.048	32	125	337	23,94	134	—	—	—	—
18	Intel Core i3-4150	Haswell	115	36,1	28.7	1150	2/4	3,50	3,50	2 x 256	22	54	345	22,25	112	38,9	HD 4400	5.310	13,6
19	AMD Athlon X4 860K	Kaveri	75	35,8	42.9	FM2+	4/4	3,70	4,00	2 x 2.048	28	95	308	24,97	155	—	—	—	—
20	AMD A8-6500	Richland	140	35,7	22.8	FM2	4/4	3,50	4,10	2 x 2.048	32	65	289	21,08	124	41,4	HD 8570D	4.904	14,3
21	AMD A10-7800	Kaveri	130	35,3	23.7	FM2+	4/4	3,50	3,90	2 x 2.048	28	65	301	24,69	151	70,1	R7 Series	6.778	24,8
22	AMD A8-7670K	Godavari	110	35,1	27.6	FM2+	4/4	3,60	3,90	2 x 2.048	28	95	305	23,95	152	64,4	R7 Series	6.438	22,4
23	AMD FX-4300	Vishera	85	34,1	32.7	AM3+	4/4	3,80	4,00	2 x 2.048	32	95	306	21,62	122	—	—	—	—
24	Intel Pentium G3450	Haswell	90	30,2	21.5	1150	2/2	3,40	3,40	2 x 256	22	53	254	17,99	69,5	27,7	HD (GT1)	3.688	10,3
25	AMD A8-5500	Trinity	105	29,5	17.2	FM2+	4/4	3,20	3,70	2 x 2.048	32	65	259	18,98	111	42,9	HD 7560D	4.958	14,9
26	Intel Celeron G1850	Haswell	55	26,3	23.2	1150	2/2	2,90	2,90	2 x 256	22	53	210	15,26	59,1	24,9	HD (GT1)	3.316	9,3
27	AMD A6-6400K	Richland	50	23,4	18.0	FM2	2/2	3,90	4,10	1.024	32	65	146	11,28	65,7	31,5	HD 8470D	3.442	11,4
28	AMD Athlon 5350	Kabini	55	22,0	13.6	AM1	4/4	2,05	2,05	2.048	28	25	164	11,77	82,5	21,1	R3 Series	2.689	7,1
29	AMD A4-6300	Richland	40	18,6	11.3	FM2+	2/2	3,70	3,90	1.024	32	65	135	10,38	60,6	21,7	HD 8370D	3.055	6,4
30	AMD Sempron 3850	Kabini	40	14,0	4.8	AM1	4/4	1,30	1,30	2.048	28	25	104	7,59	50,7	17,5	R3 Series	2.132	6,0

CHIP TAVSİYE (Sıra 4–6)

ZİRVE SINIFI (100-90) ÜST SINIF (89-75) ORTA SINIF (74-45) TAVSİYE EDİLMEZ (44-0)
TÜM DEĞERLER PUANLANMIŞTIR (MAKS. 100) — GRAFİK YONGASI YOK

Mobil

Sıra	İşlemci	Çekirdek kodu	Performans puanı	CPU çekirdek/thread sayısı	CPU frekansı (GHz)	CPU frekansı turbo modu (GHz)	Üretim süreci (nm)	Maks. Güç tüketimi (TDP, w olarak)	L2 Cache (KB)	L3 Cache (KB)	Cinebench R15 CPU Score (puan)	Cinebench R15 CPU Single CoreScore (puan)	PCMark 7 Computation Score (puan)	GPU performans indeksi	Grafik yongası	3DMark: Cloud Gate Score	3DMark: Cloud Gate Graphics Score	3DMark: Cloud Gate Graphics Test 1 (fps)	3DMark: Cloud Gate Graphics Test 2 (fps)	Cinebench R15 OpenGL (fps)
1	Intel Core i7-4710HQ	Haswell	100	4/8	2,50	3,50	22	47	1.024	6.144	632	136	20.748	100	Intel HD Graphics 4600	6.879	7.031	30,68	30,47	32,07
2	Intel Core i7-4712MQ	Haswell	92,7	4/8	2,30	3,30	22	37	1.024	6.144	592	128	15.383	80,3	Intel HD Graphics 4600	5.698	5.710	24,53	25,13	24,12
3	Intel Core i7-4702MQ	Haswell	91,8	4/8	2,20	3,20	22	37	1.024	6.144	584	124	17.178	95,6	Intel HD Graphics 4600	6.521	6.827	29,81	29,56	29,52
4	Intel Core i5-4210M	Haswell	54,7	2/4	2,60	3,20	22	37	512	3.072	307	124	17.669	91,7	Intel HD Graphics 4600	5.407	6.817	29,67	29,61	28,81
5	Intel Core i7-5600U	Broadwell	54,6	2/4	2,60	3,20	14	15	512	4.096	302	131	18.030	94,0	Intel HD Graphics 5500	5.561	6.851	31,23	28,48	31,06
6	Intel Core i7-5500U	Broadwell	53,8	2/4	2,40	3,00	14	15	512	4.096	302	122	17.272	94,8	Intel HD Graphics 5500	5.573	6.846	29,95	29,59	32,50
7	Intel Core i7-4510U	Haswell	51,1	2/4	2,00	3,10	22	15	512	4.096	283	121	17.021	78,0	Intel HD Graphics 4400	4.540	5.801	27,41	23,36	24,26
8	Intel Core i5-5200U	Broadwell	46,8	2/4	2,20	2,70	14	15	512	3.072	260	109	15.837	75,0	Intel HD Graphics 5500	4.319	5.054	21,88	22,08	30,97
9 (CHIP TAVSİYE)	Intel Core i5-5250U	Broadwell	46,6	2/4	1,60	2,70	14	15	512	3.072	261	103	16.174	97,5	Intel HD Graphics 6000	5.529	7.386	31,50	32,76	29,85
10	Intel Core i5-4300U	Haswell	45,6	2/4	1,90	2,90	22	15	512	3.072	260	112	9.994	63,9	Intel HD Graphics 4400	4.104	4.907	20,93	21,75	16,46
11	Intel Core i3-4100M	Haswell	43,7	2/4	2,50	2,50	22	37	512	3.072	251	91	13.353	70,2	Intel HD Graphics 4600	4.218	5.212	22,24	23,10	21,76
12	Intel Core i5-4210U	Haswell	43,2	2/4	1,70	2,70	22	15	512	3.072	237	103	15.607	77,0	Intel HD Graphics 4400	4.467	5.821	25,19	25,44	23,19
13	Intel Core i3-4000M	Haswell	41,5	2/4	2,40	2,40	22	37	512	3.072	240	94	9.558	65,1	Intel HD Graphics 4600	4.053	5.025	21,50	22,20	17,03
14	Intel Core i3-3110M	Ivy Bridge	37,9	2/4	2,40	2,40	22	35	512	3.072	214	82	12.721	48,8	Intel HD Graphics 4000	3.179	3.585	14,99	16,23	14,47
15	Intel Core i3-5010U	Broadwell	37,7	2/4	2,10	2,10	14	15	512	3.072	217	87	8.684	70,0	Intel HD Graphics 5500	4.140	5.193	22,20	22,90	22,13
16	Intel Core i3-5005U	Broadwell	36,1	2/4	2,00	2,00	14	15	512	3.072	208	83	8.302	67,8	Intel HD Graphics 5500	3.940	4.946	21,63	21,38	22,78
17	Intel Core i3-4158U	Haswell	35,3	2/4	2,00	2,00	22	28	512	3.072	201	72	12.365	65,5	Intel Iris Graphics 5100	3.803	4.806	20,38	21,44	21,71
18	Intel Core M-5Y10	Broadwell	34,1	2/4	0,80	2,00	14	4,5	512	4.096	186	83	12.439	62,0	Intel HD Graphics 5300	3.692	4.487	20,74	18,42	20,68
19	Intel Core i3-4030U	Haswell	34,0	2/4	1,90	1,90	22	15	512	3.072	191	75	11.670	64,0	Intel HD Graphics 4400	3.638	4.815	20,64	21,25	19,91
20	Intel Core M-5Y71	Broadwell	32,2	2/4	1,20	2,90	14	4,5	512	4.096	177	68	13.897	57,5	Intel HD Graphics 5300	3.451	4.232	19,05	17,80	18,26
21	Intel Core i3-4010U	Haswell	30,9	2/4	1,70	1,70	22	15	512	3.072	172	68	11.405	65,4	Intel HD Graphics 4400	3.554	4.996	21,40	22,06	20,26
22	Intel Core i3-4005U	Haswell	30,8	2/4	1,70	1,70	22	15	512	3.072	171	68	11.548	62,1	Intel HD Graphics 4400	3.411	4.733	20,23	20,94	19,17
23	Intel Core i5-4202Y	Haswell	30,6	2/4	1,60	2,00	22	11,5	512	3.072	168	68	12.564	55,4	Intel HD Graphics 4200	3.182	4.127	18,88	17,10	17,54
24	Intel Core M-5Y51	Broadwell	29,7	2/4	1,10	2,60	14	4,5	512	4.096	161	66	13.229	67,8	Intel HD Graphics 5300	4.033	5.124	23,67	21,05	19,81
25	AMD A10-5745M	Richland	29,1	4/4	2,10	2,90	32	25	4.096	–	175	61	4.587	70,2	AMD Radeon HD 8610G	3.738	5.299	21,91	24,29	22,80
26	AMD A8-6410	Beema	27,6	4/4	2,00	2,40	28	15	2.048	–	167	49	6.352	46,7	AMD Radeon R5 Graphics	2.881	3.277	13,87	14,65	16,67
27	Intel Core M-5Y70	Broadwell	27,5	2/4	1,10	2,60	14	4,5	512	4.096	151	59	11.936	46,8	Intel HD Graphics 5300	2.648	3.177	14,49	13,2	19,17
28 (CHIP TAVSİYE)	Intel Pentium N3540	Bay Trail-M	26,3	4/4	2,16	2,66	22	7,5	2.048	–	159	43	7.079	21,8	Intel HD Graphics	1.595	1.532	6,69	6,63	6,54
29	Intel Celeron N2930	Bay Trail-M	21,2	4/4	1,83	2,16	22	7,5	2.048	–	127	35	6.493	20,7	Intel HD Graphics	1.499	1.491	6,49	6,47	5,90
30	Intel Celeron 2961Y	Haswell	16,2	2/2	1,10	1,10	22	6	512	2.048	82	43	8.329	37,6	Intel HD Graphics	1.783	2.884	12,46	12,62	12,64

[1] ÇOĞUNLUKLA SADECE BİR DİZÜSTÜ PC İLE BİRLİKTE TEMİN EDİLEBİLİR
[2] SHARED MEMORY GRAFİKTE ÇALIŞMA SÜRESİ, HIZLI GRAFİK YONGALARI SÜREYİ %40'A KADAR AZALTABİLİYOR

Grafik

Sıra	Grafik yongası	Bellek büyüklüğü MB ve türü	Yaklaşık fiyat ($+KDV)	Fiyat-Performans puanı	Performans puanı	Yonga frekansı (MHz)	Shader frekansı (MHz)	Bellek bağlantısı (Bit)	Unified Shader	Transistör sayısı (Milyon)	Mimari (nm)	Maksimum güç tüketimi (TDP, Watt)	3DMark 11 Extreme	3DMark Fire Strike	Crysis Warhead 2560 8AA (fps)	Dirt 3 1920 8AA (fps)	Heaven Benchmark 1920 4AA 16AF DX11 (fps)
1	AMD Radeon R9 295X2	2 x 4.096/GDDR5	1165	100	35.3	1.018	5.000	2 x 512	2 x 2.816	28	2 x 6.200	500	8.009	12.935	55,58	156,17	135,80
2	nVidia GeForce GTX 980 Ti	6.144/GDDR5	810	98,9	50.2	1.102	7.010	384	2.816	28	8.000	250	7.477	12.489	69,13	166,24	119,60
3	nVidia GeForce GTX Titan Z	2 x 6.144/GDDR5	1550	96,9	25.7	706	7.010	2 x 384	2 x 2.880	28	2 x 7.100	375	7.488	11.808	68,77	152,94	124,20
4	nVidia GeForce GTX Titan X	12.288/GDDR5	1260	95,4	31.1	1.000	7.012	384	3.072	28	8.000	250	7.224	12.176	65,60	160,87	115,00
5	AMD Radeon R9 Fury X	4.096/HBM	665	87,9	54.3	1.050	1.000	4.096	4.096	28	8.900	275	6.122	11.449	63,81	144,77	110,90
6	nVidia GeForce GTX 980	4.096/GDDR5	540	77,6	59.0	1.127	7.012	256	2.048	28	5.200	165	5.633	10.091	48,38	151,67	90,40
7	AMD Radeon R9 390X	8.192/GDDR5	480	76,6	65.6	1.055	6.000	512	2.816	28	6.200	275	4.853	10.075	53,85	142,75	98,00
8	nVidia GeForce GTX 970	4.096/GDDR5	370	68,5	76.1	1.051	7.010	256	1.664	28	5.200	145	4.884	9.004	43,75	139,49	75,60
9	AMD Radeon R9 290X	4.096/GDDR5	345	68,2	81.2	1.030	5.000	512	2.816	28	6.200	250	4.600	8.934	48,49	131,77	78,50
10 (CHIP TAVSİYE)	AMD Radeon R9 280X	3.072/GDDR5	235	57,2	100	1.100	6.400	384	2.048	28	4.313	190	3.654	7.678	38,73	112,06	69,60
11	nVidia GeForce GTX 770	2.048/GDDR5	1165	50,4	69.0	1.059	7.012	256	1.536	28	3.540	230	3.594	6.666	34,61	96,45	55,30
12	AMD Radeon R9 285	2.048/GDDR5	810	48,1	89.8	918	5.500	256	1.792	28	5.000	190	2.829	6.567	28,54	109,57	58,40
13	AMD Radeon R9 280	3.072/GDDR5	1550	45,5	89.0	953	5.000	384	1.792	28	4.313	200	2.910	6.308	31,23	92,32	49,80
14	nVidia GeForce GTX 960	2.048/GDDR5	1260	44,0	84.1	1.127	7.010	128	1.024	28	2.940	120	3.196	6.213	27,79	93,89	39,40
15	nVidia GeForce GTX 760	2.048/GDDR5	665	43,2	84.5	1.059	6.212	256	1.152	28	3.540	170	2.973	5.619	29,62	86,04	48,90
16	AMD Radeon R9 270X	2.048/GDDR5	540	41,2	89.1	1.070	5.600	256	1.280	28	2.800	180	2.506	5.471	27,15	85,74	51,60
17 (CHIP TAVSİYE)	nVidia GeForce GTX 660	2.048/GDDR5	480	36,2	93.0	1.072	6.108	192	960	28	2.540	140	2.395	5.235	23,92	69,43	39,30
18	AMD Radeon R9 270	2.048/GDDR5	370	34,3	85.4	900	5.600	256	1.280	28	2.800	150	2.171	4.800	22,28	71,87	38,00
19	AMD Radeon R7 265	2.048/GDDR5	345	32,3	91.5	925	5.600	256	1.024	28	2.800	150	1.929	4.481	23,03	66,43	36,30
20	nVidia GeForce GTX 650 Ti Boost	2.048/GDDR5	235	29,4	89.5	1.020	6.008	192	768	28	2.540	140	1.949	3.767	20,16	58,65	35,30
21 (CHIP TAVSİYE)	AMD Radeon R7 260X	2.048/GDDR5	120	27,4	93.8	1.160	6.600	128	896	28	2.080	115	1.737	3.772	16,59	57,32	33,20
22	nVidia GeForce GTX 750 Ti	2.048/GDDR5	140	26,2	76.9	1.046	5.400	128	640	28	1.870	60	1.778	3.841	16,22	52,97	26,90
23	AMD Radeon HD 7790	2.048/GDDR5	140	25,9	76	1.050	6.400	128	896	28	2.080	85	1.621	3.563	16,00	53,00	32,00
24	nVidia GeForce GTX 750	1.024/GDDR5	120	23,4	80.1	1.033	5.010	128	512	28	1.870	55	1.568	3.406	14,78	46,66	24,60
25	nVidia GeForce GTX 650 Ti	1.024/GDDR5	135	21,3	64.8	928	5.400	128	768	28	2.540	110	1.449	3.066	12,67	42,22	23,70
26	AMD Radeon R7 250X	1.024/GDDR5	110	17,6	65.7	1.000	4.500	128	640	28	1.500	80	1.239	2.794	4,70	43,57	18,40
27	AMD Radeon R7 250	1.024/GDDR5	90	13,3	60.7	800	4.500	128	512	28	1.500	55	898	2.097	4,07	30,96	15,50
28	nVidia GeForce GT 720	2.048/GDDR3	50	4,6	37.8	797	1.600	64	192	28	1.020	19	304	603	2,45	12,89	4,10
29	nVidia GeForce GT 620	2.048/GDDR3	35	4,3	50.5	700	1.820	64	96	40	585	49	291	543	2,00	13,00	4,00
30	AMD Radeon R5 230	2.048/GDDR3	45	2,9	26.5	625	1.334	64	160	40	370	19	164	327	1,61	12,81	1,00

ZİRVE SINIFI (100-90) ÜST SINIF (89-75) ORTA SINIF (74-45) TAVSİYE EDİLMEZ (44-0)
TÜM DEĞERLER PUANLANMIŞTIR (MAKS. 100)

CHIP fiyat barometresi

CHIP, her ay satın alma kararlarınızda faydalanabileceğiniz dokuz aygıt sınıfı için fiyat TAHMİNleri ve üç farklı fiyat sınıfındaki dizüstü tavsiyelerini yayınlıyor

GİRİŞ SEVİYESİ (YAKLAŞIK 440 DOLAR)

TAVSİYE	Lenovo Flex 2 59-433512
İŞLEMCİ	Intel Core i3 4030U (1,8 GHz)
RAM	4 GB (maks. 8 GB)
GRAFİK YONGASI	Intel HD Graphics (IGP)
EKRAN	14 inç, 1.366 x 768 piksel
İŞLETİM SİSTEMİ	Windows 8.1 (64 bit)
SABİT DİSK	500 GB (SSHD)
OPTİK SÜRÜCÜ	yok
PİL SÜRESİ *	3:55/5:49 saat

GENEL ÇÖZÜM (YAKLAŞIK 470 DOLAR)

TAVSİYE	Lenovo G5070-59431718
İŞLEMCİ	Intel Core i5-4210U (1,7 GHz)
RAM	8 GB (maksimum 8 GB)
GRAFİK YONGASI	AMD R5 M230
EKRAN	15,6 inç, 1.366 x 768 piksel
İŞLETİM SİSTEMİ	Windows 8.1 (64 bit)
SABİT DİSK	500 GB (SSHD)
OPTİK SÜRÜCÜ	DVD yazıcı
PİL SÜRESİ *	8:24/11:33 saat

MULTIMEDYA (YAKLAŞIK 555 DOLAR)

TAVSİYE	ASUS K555LB-X0108D
İŞLEMCİ	Intel Core i5-5200U (2,2 GHz)
RAM	4 GB (maksimum 8 GB)
GRAFİK YONGASI	NVIDIA GeForce 940M
EKRAN	15,6 inç, 1.366 x 768 piksel
İŞLETİM SİSTEMİ	Free DOS
SABİT DİSK	500 GB (HDD)
OPTİK SÜRÜCÜ	DVD yazıcı
PİL SÜRESİ *	3:55/8:56 saat

* TAM YÜKTE/OFFICE

TAHMİN: Fiyatlar böyle gelişiyor

Sony Cyber-Shot DSC-WX500

Son üç ayda dijital fotoğraf makinelerinin fiyatları devamlı düştü.

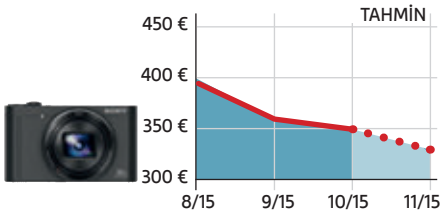

Nikon D7200

Kısa bir süreliğine SLR'nin fiyatı kampanyayla 900 Euro'ya kadar düştü.

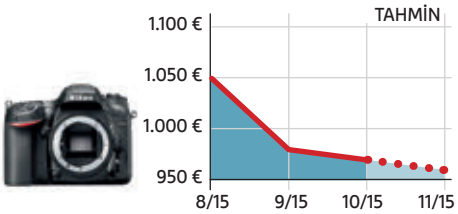

Lexar microSDXC High-Perfor.

LSDMI64GBBEU633R: Micro bellek kartının fiyat artış trendi kırılmış görünüyor.

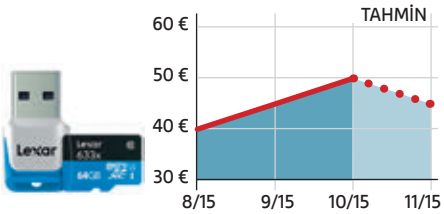

Sony Xperia Tablet Z2 LTE

SGP521DE/B: Tablet 1,5 yıl önceki tanıtımında yaklaşık 650 Euro'luk fiyata sahipti.

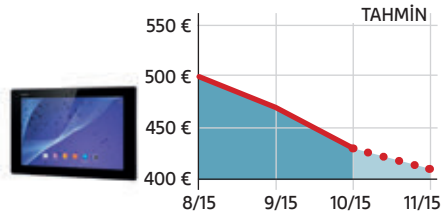

Lenovo Yoga 2 11 (59405854)

Convertible Notebook kısa süreliğine 400 Euro'nun altında fiyatlarla satıldı.

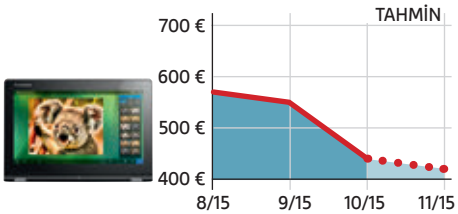

Toshiba Q Series Pro 128 GB

HDTS312EZSTA: SSD'nin fiyatı rekabete ayak uyduruyor ve 60 Euro'nun altına geriliyor.

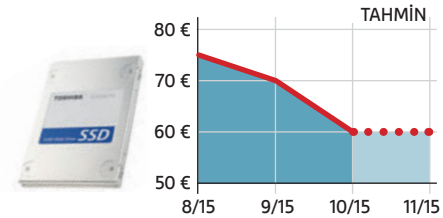

FOTOĞRAFLAR: ÜRETİCİ

Ekonomik (Ofis) PC

Kategori	Bileşen	Fiyat ($)+KDV
CPU	Intel Pentium G3240	55
CPU fanı	Intel stok fan	0
Anakart	MSI H81M-P33	45
RAM	Kingston DDR3 1600 Mhz 4GB (2x2GB)	30
Ekran kartı	Tümleşik (CPU'da)	0
Sabit disk	SanDisk 120 GB SSD	45
Optik sürücü	24x SATA DVD yazıcı	15
Kasa	Cooler Master CMP-350 350 watt	55
Toplam		245

HTPC (Ev sineması)

Kategori	Bileşen	Fiyat ($)+KDV
CPU	AMD A6-6400K	50
CPU fanı	AMD stok fan	0
Anakart	GIGABYTE GA-F2A88XM-DS2	65
RAM	Kingston DDR3 1600 Mhz 4GB (2x2GB)	30
Ekran kartı	AMD HD 8470D (işlemcide)	0
Sabit disk	Seagate 1 TB ST1000DM003	55
Optik sürücü	Slim 8x DVD-RW	20
Kasa	Redrock 106BB 230W Micro ATX	35
Toplam		255

Genel amaçlı PC

Kategori	Bileşen	Fiyat ($)+KDV
CPU	AMD FX-6300	105
CPU fanı	AMD stok fan	0
Anakart	Gigabyte GA-970A-UD3P	95
RAM	Kingston HyperX Beast 2x4 GB 2400MHz	70
Ekran kartı	AMD Radeon R7 260X	120
Sabit disk	Samsung 850 EVO 120 GB SSD	70
Optik sürücü	24x SATA DVD yazıcı	15
Kasa	Cooler Master CMP-350 350 watt	55
Toplam		530

Giriş seviyesi oyun PC'si

Kategori	Bileşen	Fiyat ($)+KDV
CPU	AMD FX-6300	105
CPU fanı	AMD stok fan	0
Anakart	MSI 970A-G46	85
RAM	Kingston HyperX Beast 2x4 GB 2400MHz	70
Ekran kartı	nVidia GeForce GTX 950	180
Sabit disk	Samsung 850 EVO 120 GB SSD	70
Optik sürücü	24x SATA DVD yazıcı	15
Kasa	Cooler Master RC-K350 600 Watt	105
Toplam		630

Orta seviye oyun PC'si

Kategori	Bileşen	Fiyat ($)+KDV
CPU	Intel Core i5-4690K	245
CPU fanı	Cooler Master Hyper 412*	55
Anakart	Asus Z87 Plus	140
RAM	Kingston HyperX Beast 2x4 GB 2400MHz	70
Ekran kartı	nVidia GeForce GTX 970	370
Sabit disk	Samsung 850 EVO 250 GB SSD	100
Optik sürücü	24x SATA DVD yazıcı	15
Kasa	Cooler Master RC-K350 600 Watt	105
Toplam		1100

*Overclock yapılmayacaksa stok fan yeterli

Üst seviye oyun PC'si

Kategori	Bileşen	Fiyat ($)+KDV
CPU	Intel Core i7-5820K	410
CPU fanı	Noctua NH-U12S	75
Anakart	MSI X99S SLI Plus	270
RAM	Kingston HyperX 16GB (4x4GB) DDR4-2400	175
Ekran kartı	nVidia GeForce GTX 980	555
Sabit disk	Samsung 850 EVO 500 GB SSD	190
Optik sürücü	24x SATA DVD yazıcı	15
Kasa	Corsair Carbide 400R 750 watt	205
Toplam		1895

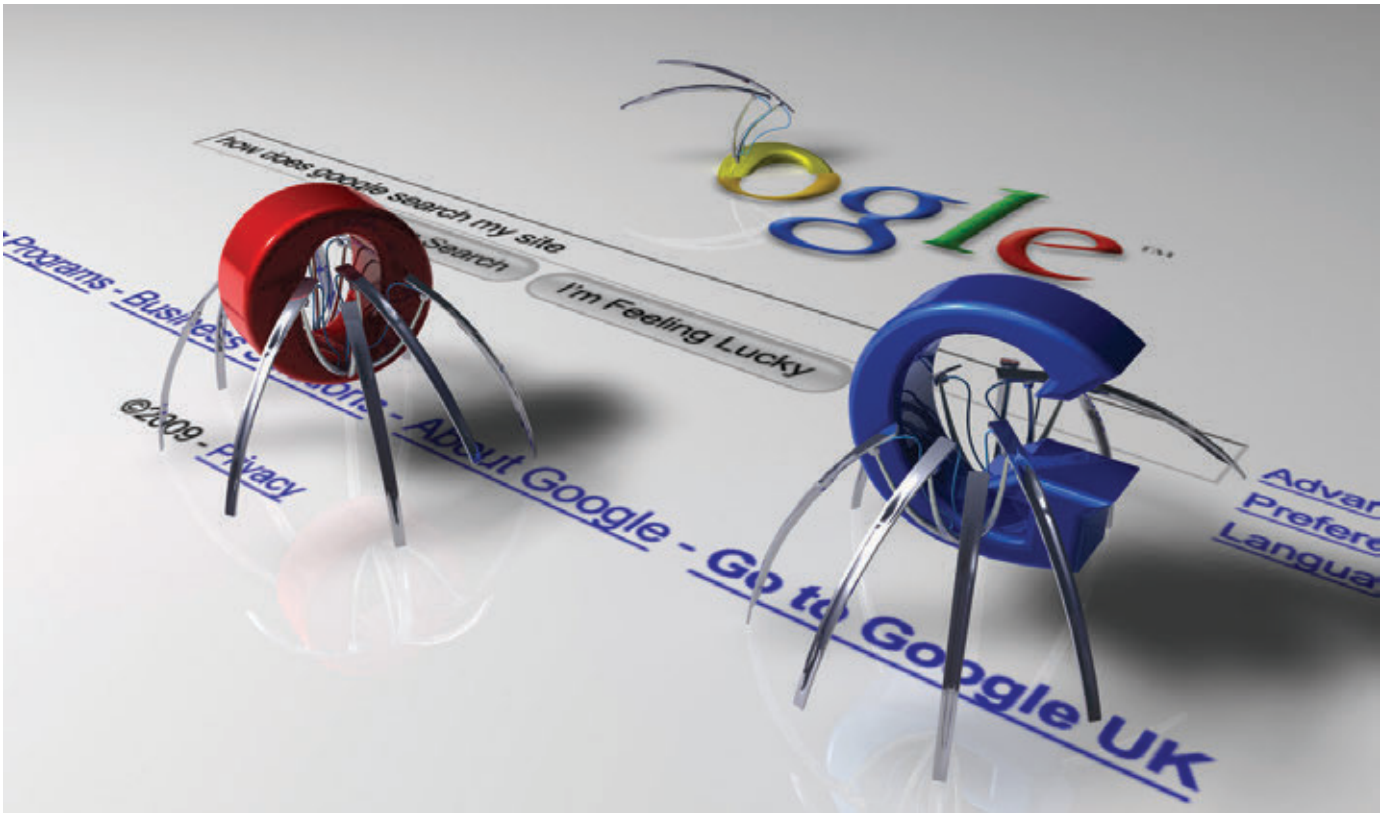

Tarayıcılar için en iyi gizlilik eklentileri

Web'de izinizin takip edildiğinden mi şüpheleniyorsunuz? CHIP, bunu engelleyebilecek altı aracı test ediyor

Ozan KAYA

Privacy Badger | http://chip.tk/1LlTZoN | ★★★★★
ÖZELLİKLER ★★★★ **PERFORMANS** ★★★★★
KULLANIM KOLAYLIĞI ★★★★
TEST BİRİNCİSİ

Beğendiğimiz yönleri
Privacy Badger, 25 yılı aşkın süredir biriktirdiği sivil dijital özgürlüğü ve gizliliği koruma tecrübesine sahip, kâr amacı gütmeyen EFF (Electronic Frontier Foundation) organizasyonunun bir ürünü. Firefox ve Chrome sürümleri mevcut. Araç binlerce ajan reklamı ve görünmez tracker'ı engelleyebilmekte. Gözetim bileşenleri otomatik tespit edilip, anında durdurulabiliyor. İkonuna tıklayarak o anda girdiğiniz sitede bulunan reklam domain'lerinin listesini –takip eden ve etmeyen olarak sıralanmış şekilde –birbirlerinin yanında renkle kodlanmış kaydıraçlarla birlikte görebilirsiniz. Kaydıracın yeşil olması öğenin engellenmediğine işaret etmekte. Privacy Badger kısa zamanda hangi öğelerin göz ardı edilip, hangilerine izin verileceğini öğreniyor ve buna göre hareket ediyor. Domain'leri manuel olarak da engelleyebilmeniz de mümkün. İster tamamını, isterse kısım kısım (ikincisi çerezlerin kullanımını engellemekte). Çevrim içi hareketliliğinizi takip edebilecek sosyal ağ butonlarını bulundukları sitelerde engellemek bu konuda iyi bir başlangıç olacaktır. Beğendiğimiz diğer hususlardan biri de potansiyel izleme domain'lerine karşı ne gibi bir tutum sergileyeceğinizi belirlemenize yarayan filtre ayarları sayfası. Burada güvendiğiniz domain'leri beyaz listeye ekleyebilir, widget yedeklerini etkinleştirip, etkisizleştirebilirsiniz. Privacy Badget'ı istediğiniz sitelerde etkisizleştirebilmeniz de mümkün. Ayrıca eklentinin çalışmasını engellediği siteleri de raporlayabiliyorsunuz.
Nasıl geliştirilebilir: Üzerinde oynamalar yapıp, yapılandırabileceğiniz fazla ayar bulunmuyor. Tabi bu normal kullanıcılar için iyi bir şey, fakat bizim gibi neyin engellenip, engellenmeyeceği üzerinde daha fazla söz hakkına sahip olmak istiyorsanız, sizin için can sıkıcı olabiliyor. Ayrıca üzerine tıklayıp engellenen widget'ı yeniden etkinleştirme seçeneği de güzel bir seçenek olurdu.
Sonuç: Güvenilir, isabetli ve kullanımı kolay. Privacy Badger hakkında dile getirebileceğimiz herhangi bir şikayet bulunmamakta. Yazılım oldukça yararlı ve domainleri engellemeden önce nedenlerini de araştırmakta.

Disconnect Private Browsing

| disconnect.me | ★★★★

ÖZELLİKLER ★★★★ **PERFORMANS** ★★★★★
KULLANIM KOLAYLIĞI ★★★★

Beğendiğimiz yönleri

Disconnect, Facebook, Google ve Twitter gibi sitelerin hareketliliğinizi ve aramalarınızı takip etmelerini engelleyebilmekte. Tarayıcıdaki simgesine tıklayarak var olan reklamın analitik, sosyal ve içerik isteklerini görebilir, istediklerinize izin verebilir ya da engelleyebilirsiniz. Ayrıca siteleri beyaz ya da kara listelere ekleyebilmeniz de mümkün.

Disconnect'in size ne kadar zaman ve bant genişliği kazandırdığını tek bakışta görebilirsiniz ve Visualise Page seçeneği ile eğer engellemeseydiniz, hangi sitelerin bilgilerinize ulaşabileceğini grafik haline getirebilmeniz mümkün.

Girdiğiniz siteyle bir şekilde ilişkilendirilmiş domain'lerin tam listesini görmek için fare imlecinizi merkez çemberin üzerine getirin. Bu bağlantılardan herhangi birine tıklamanız içerisinde daha detaylı bilgilere ulaşabileceğiniz yeni bir sekme açacaktır. Işık halkasına sahip çemberler ziyaret ettiğiniz siteleri temsil etmekte; sahip olmayanlar ise girmediklerinizi. Kırmızı siteler ise engelleyebileceğiniz ya da grafikte üzerine tıklayarak üzerlerindeki engellemeyi kaldırabileceğiniz tracker özelliğine sahip sitelerdir.

Nasıl geliştirilebilir: Her zaman olduğu gibi daha fazla kontrol hoşumuza giderdi; özellikleri kapatıp, açabilirsiniz, fakat bundan başka üzerinde oynamalar yapabileceğiniz ayarlar bulunmamakta. Ayrıca bazı ileri özelliklere de sadece paralı Premium sürümde erişebiliyorsunuz.

Sonuç: Disconnect'in size tracker'ları engelleyerek ne kadar zaman ve geniş bant kazandırdığını göstermesi gerçekten güzel bir özellik. Visualise sayfası ise gerçekten takdire şayan.

Ghostery | www.ghostery.com | ★★★★

ÖZELLİKLER ★★★★ **PERFORMANS** ★★★★
KULLANIM KOLAYLIĞI ★★★★

Beğendiğimiz yönleri

Ghostery, Firefox, Chrome, Opera, Internet Explorer ve Safari gibi tüm büyük tarayıcılarda bulunuyor. Araç siz internette sörf yaptıkça web bug'ları gibi web sitelerdeki tracker elementlerini tanımlamakta. Girişlere tıklamanız size tracker'lar hakkında daha detaylı bilgiler sunuyor, ayrıca dilerseniz engelleyip, engelleri kaldırabiliyorsunuz. Sitelerde geçici olarak engellemeleri kaldırabilir ya da beyaz listeye ekleyerek tamamen engelleme işlemini site içerisinde durdurabilirsiniz.

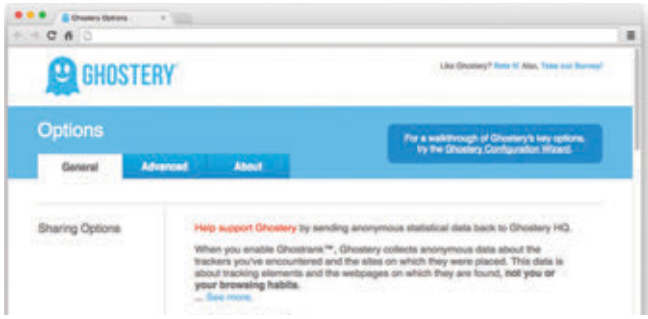

Ghostery'de engellenen belirli bir içeriği 'oynatmak için tıkla' haline getirme seçeneği gibi (Advanced bölümünde bulunmakta) üzerinde oynamalar yapabileceğiniz birçok ayar mevcut. Bu sayede video oynatıcıları gibi engellenmiş içerikleri kolayca etkin hale geri döndürebiliyorsunuz.

Nasıl geliştirilebilir: Ghostery'nin iyi bir araç olduğu tartışılamaz, fakat yeni getirilen bazı özellikleri pek yararlı bulmadık. Ghostery'nin promosyon mesajlarını tarayıcıda gösteren yeni Consumer Ghostery özelliği varsayılan olarak etkin. Bunu Options, Advanced'den kapatabiliyorsunuz, fakat bunun zaten kapalı olarak gelmesini yeğlerdik. Ayrıca Ghostery'yi ilk yüklediğinizde size iş durumunuz, yaşınız ve cinsiyetiniz gibi kişisel sorular sorulmakta. Tabi anketi kapatıp, işlemi atlayabiliyorsunuz, fakat bu özellik hiç olmasaydı da fena olmazdı.

Sonuç: Ghostery size kurulumda yapılandırma sihirbazı ve güzel gizlilik seçenekleri sunan çok iyi bir gizlilik eklentisi. Tabi kurulumda anketi ve promosyon mesajlarını otomatik olarak önünüze koymasa daha başarılı olurdu.

yorum@chip.com.tr

Adblock Plus

Adblockplus.org

Popüler Adblock Plus eklentisi web sitelerde rahatsız edici reklamların çoğunu kaldırmakta; sadece kurulumunu yaparak normal şekilde sörfünüze devam edebilirsiniz. Ayrıca zaman ayırıp filtreleme seçenekleriyle oynarsanız, siz sörf yaparken web bug'ları ve tracking script'lerin kişisel verilerinizi kaydetmesini de engelleyebilmekte.

AVG PrivacyFix

www.privacyfix.com

AVG PrivacyFix, Facebook, Twitter, Google ve Linkedin gibi çeşitli web sitelerindeki gizlilik ayarlarınızı kontrol edip, üzerlerinde çabucak değişiklik yapmanıza olanak tanıyan Firefox ve Chrome için bir tarayıcı eklentisi. Araç potansiyel bir zayıflık bulduğunda, sizi ilgili ayara taşıyarak değişiklik yapmanızı talep ediyor. Değişikliği kendisi değil, sizin yapmanız gerekmekte. İşin komik tarafı ise, sitenin sizin sosyal medya sitelerinin gözlerindeki değerinizi gösterebilmesi.

AdBlock

getadblock.com

AdBlock Plus ile karıştırılmaması gereken ve Firefox, Chrome ve Safari için mevcut olan bu araç tüm reklamları otomatik olarak engelleyebilmekte. Tabi bazı türleri ve favori YouTube kanallarınızı beyaz listeye eklemek isteyebilirsiniz. Tek tuşla bulunduğunuz tarihe kadar kaç reklamın engellendiğini öğrenebilmeniz mümkün. Ayrıca sosyal medya butonlarını engelleyen ve gizliliğinizi koruyan ek filtreler de yükleyebilirsiniz.

Evinizdeki tüm cihazlar için geniş kapsamlı ağ

Günümüzde kişisel kablosuz ağ sahibi olmak artık normalleşti. Peki kablosuz ağınızı tam anlamıyla verimli kullandığınızı düşünüyor musunuz? CHIP size bütün cihazlarınızı ağınıza nasıl katacağınızı anlatıyor.

Berk ERGİN / JG

Bir zamanlar ortalama bir evin ihtiyaçları bir televizyon, elektrik ve su kaynağından öteye gitmezdi. Bugünün hızla büyüyen ve genişleyen ağlar dünyasında ise bu temel ihtiyaçların yanına ADSL internet bağlantısı da eklenmiş durumda. Türkiye'de bugün itibarıyla milyonlarca ADSL abonesi evlerinde kablosuz modem kullanıyor. Buna rağmen çoğu kablosuz ağ sistemi gelişmiş özellikleriyle kullanılmıyor. Masaüstü bilgisayarlar, dizüstüler ve akıllı telefonların dışında bir sürü gözden kaçırılan cihaz var. Modern bir kablosuz ağ şebekesinde televizyondan tutun, bebek telsizine, ev kontrol sistemine varıncaya kadar bütün cihazlar iletişim halinde tutulabilir. Size burada sunduğumuz çeşitli kategorilerde birçok önemli noktada nelere dikkat etmeniz gerektiğini anlatıyoruz.

berk@chip.com.tr

CHIP Cloud'da: En iyi ağ araçları

1 Windows, Mac, Linux

Windows, Mac OS X ve Linux genellikle kablosuz ev bağlantısında kendi yollarını bulmayı becerir. WLAN donanımınız için doğru sürücü yüklü ise Windows için araç çubuğunda, OS X ve Ubuntu için menü çubuğunda kablosuz ağ sembolü görünür. Sembole tıkladığınızda yakınlardaki ulaşılabilir kablosuz ağları görürsünüz. Dizüstü kullanıyorsanız ve hiçbir ağ görünür değilse, sinyal modülü kapanmış olabilir. Açma kapama tuşlarını gözden geçirmelisiniz. Windows kullanıyorsanız arama işlevlerinden yardım hizmetine ulaşabilirsiniz. Eğer kablosuz ağınız OS X üzerinden çalışıyorsa kurulu teşhis yöntemini kullanabilirsiniz. [CMD] tuşuna basılı tutup kablosuz ağ sembolüne tıklamanız yeterli. "Kablosuz ağlar için sorun gidericiyi aç" bölümünden yolunuzu bulabilirsiniz. Ubuntu kullanıcıları için ise NetworkManager yardım sağlayabilir.

2 Akıllı telefonlar ve tabletler

Akıllı telefonlar ve tabletler için kablosuz ağa bağlanmak daha da kolay. Sürücü uyumsuzluğu gibi durumlar neredeyse hiç yaşanmıyor. WLAN modunu açtığınız anda Android, iOS ve Windows Phone cihazlarınız kullanabileceğiniz ağların listesini gösterir. Dikkat! Kablosuz ağ isimlerinizdeki özel karakterler bazı tarama işlevlerinde sorun yaşatabiliyor, ayrıca bu karakterleri şifreler için de kullanamıyorsunuz. iPhone 4s gibi eski cihazlar 5-GHz WLAN ağlarına aktarım yapamıyor. Androidlerin aksine iPhone ve iPad cihazlarda WPS (Güvenli kablosuz kurulum) özelliği bulunmuyor. Bu yüzden WLAN şifrenizi kendiniz girmek durumundasınız.

3 Yazıcı

Kablosuz ağ ile yazıcı kullanmak büyük kolaylıklar sağlıyor. Yazıcıyla aynı odada bulunmak zorunda olmadan birçok işlem yapabiliyorsunuz. Genellikle bu işlemleri telefon veya tabletle de yürütebilirsiniz. Ancak WLAN özellikli yazıcıların her çeşidini kapsayan bir standart bulunmuyor. Yine de en güncel sürücüyü kullanmanızda yarar var. Bazı yazıcı üreticileri ayarlamaları tamamen otomatik olacak şekilde düzenliyor. Örneğin HP yazıcılar kablosuz ağ ayarlarını Windows'tan edinip yazıcıya aktarıyor. Şurası önemli: Birçok cihaz sadece 2,4 GHz bandında çalışabiliyor. WLAN ayarlarını yazıcının kontrol panelinden de düzenlemek mümkün, biraz daha zor olsa da imkansız değil.

4 Televizyon

Bir televizyona 'akıllı televizyon' diyebilmeniz için en azından internete bağlanabiliyor olması gerekir. Çoğu model bunu kurulu WLAN modülüyle sağlarken bazılarında LAN kablosu için giriş de bulunabiliyor. İnternet bağlantı ayarları genellikle ilk kurulum esnasında yapılır. Ancak daha sonra da bu ayarlar üzerinde düzenleme yapabilirsiniz. Philips cihazları ele alacak olursak, "Düzenleme / Ayarlar" ve "Ağ Ayarları / Kablosuz ayarları" bölümlerinden gereken düzenlemeleri yapmanız mümkün.

5 Oyun konsolu

Oyuncuların çoğu kablolu bağlantıyı tercih ediyor olsa da günümüzün oyun konsollarının hepsi WLAN özelliği barındırıyor. PS3/PS4 ve Xbox One ilk kurulumda internet bağlantısı için gereken düzenlemeleri yapıyor. PS4'lerde kablosuz bağlantıya "Wi-Fi Kullan" seçeneğiyle ulaşılabilir. Yapmanız gereken tercih ettiğiniz kablosuz ağı listeden seçmek, şifreyi girmek ve onaylamak. Kullanıcı adınızı ve şifrenizi değiştirmek için "Ayarlar" ve "Ağ ayarları" seçeneklerine gitmeniz yeterli. Xbox One için menüye gelip "Ayarlar" ve "Ağ" seçeneklerini takip etmelisiniz.

6 WLAN bellek

WLAN belleklerde kablosuz özellik barındıran sabit diskler veya SSD'ler bulunabilir. Genellikle taşınabilir veri deposu olarak seyahatlerde kullanılır. Kullanıcı hareket halindeyken bu cihazlar sayesinde kablosuz erişim ağı genişletilir. Kullanıcı evindeyse cihaz varsayılan ağa bağlanır, ancak ikinci bir ağ adresi de kurabilirler. WLAN bellekler genelde 2,4 GHz bandında çalışır ve bir akım kullanırlar. Asus Wireless Duo gibi cihazların ayarları Android ve iOS için indirilebilir uygulamalarla yapılabilir. Tek yapmanız gereken "İnternet Ayarları" bölümünden "SSID Değiştir" seçeneğine gelip yeni bir erişim noktası açmak ve gerekli WLAN verilerini girmek.

7 Apple TV ve Chromecast

Apple TV'ler WLAN ayarlarını "Ayarlar / Genel / Ağ" sekmelerinde tutuyor. Bu sekmede ulaşılabilen bütün kablosuz ağlar listeleniyor. Eğer evinizdeki ağ listede görünmüyorsa Apple TV'yi yeniden başlatmak ilk seçenek olabilir. Eğer mümkünse bir LAN kablosuyla modeminizi cihaza bağlayın ve yazılımı güncelleyin. Bunu yapmak için "Ayarlar / Genel" sekmesine gelip "Yazılım güncelleme" seçeneğini işaretleyin. Chromecast cihazlar basitçe televizyonların HDMI portlarından birine takılıyor. Aktivasyondan sonra ayrı bir WLAN olarak görünüyor. Görüntülenen erişim kodu bu WLAN'a bilgisayarınızdan, tabletinizden veya akıllı telefonunuzdan bağlanabilmenizi sağlıyor. Mobil cihazlar Chromecast uygulaması barındırıyor. Ancak bilgisayarlar için Chrome Google-cast eklentisi zorunlu. Apple TV'ler 5-GHz WLAN desteği sunarken Chromecast 2,4 GHz bandında çalışıyor.

8 Blu-ray oynatıcı

Günümüzün Blu-ray oynatıcıları akıllı televizyonlarda olan uygulamaları içeriyor. Yükleme süreci ise oldukça benzer. Bir Blu-ray oynatıcıyı WLAN'a bağlamak aktivasyon sürecinde kolayca yapılabiliyor. LG marka oynatıcılar için kablosuz bağlantı ayarı geriye dönük yapılıyor. "Başlat" seçeneğinden "Bağlantı ayarları" bölümüne geldiğinizde tek yapmanız gereken var olan kablosuz ağ bağlantılarından birini seçip, kullanıcı adı ve şifre girmek.

9 Ses sistemleri

Ses sistemleri ve güçlü hoparlörler için kablosuz bağlantı özelliği olmazsa olmazlardan. Küçük hoparlörler için bluetooth büyük hoparlörler ve birden çok oda kullanımı için WLAN çözümleri makul. Ses sistemleri için WLAN kurulum prosedürleri her zaman aynı değil. Sony gibi üreticiler farklı ürünlerine farklı kurulum aşamaları bile koyabiliyor. Sony'nin mini CMT-BT80WB sistemi için ayarlar tuşuna basıp "NW Reset" seçeneğini tıklamanız gerekiyor. Böylelikle sistem kendi erişim noktasını oluşturacaktır. Bu erişim noktasına Windows ile bağlanabileceğiniz gibi, birkaç özel ayarlamayla Android ve iOS ile de bağlanmanız mümkün olacaktır.

10 Dijital kameralar

Kurulu gelen WLAN chipleriyle dijital kameralar için birçok seçenek mevcut. Kaydettiğiniz görüntüleri yazdırabilir, paylaşabilir veya arşivleyebilirsiniz. Canon Powershot N2 modelinde kurulu WLAN özelliği mevcut. Ev ağınıza bağlamak için WLAN menüsüne gelip fonksiyon tuşuna basmanız gerekiyor. Kamera için bir isim belirleyip "Computer connection" seçeneğini işaretleyin. WLAN bağlantınız modemde "WPS bağlantıları" altında listelenecektir, bağlantıyı isterseniz şifreli de kullanabilirsiniz.

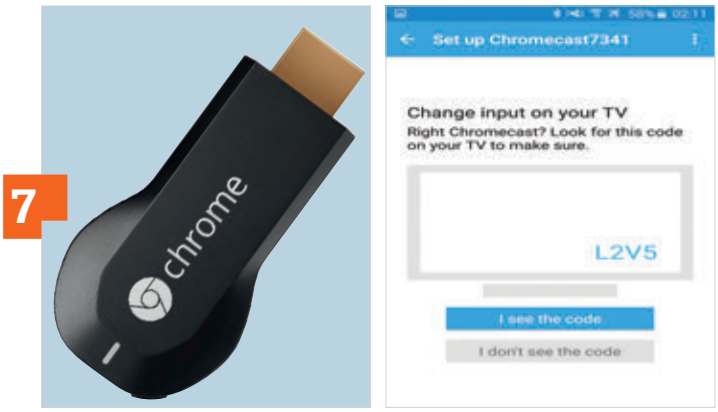

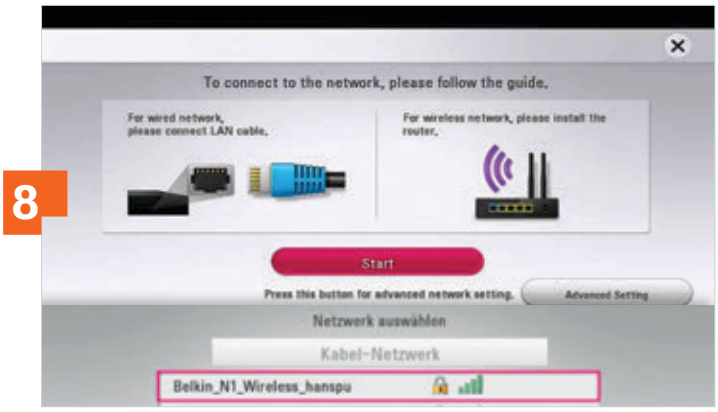

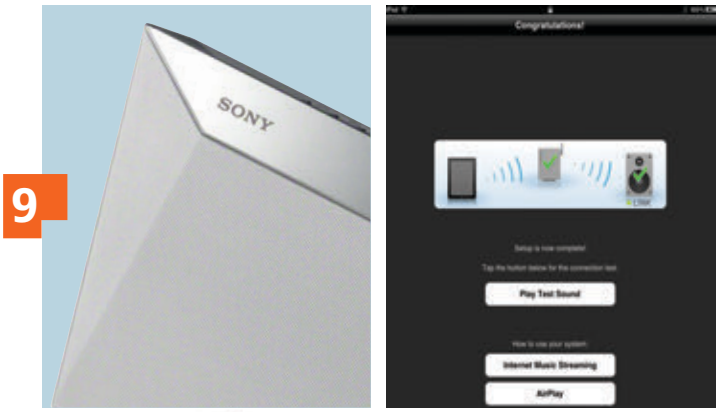

11 E-kitap okuyucular

E-kitap okuma cihazlarının öncelikli özelliği kitap okumak olsa da okuyacağınız materyalin cihaza giriş yapması da gerekiyor. Bu anlamda WLAN erişimi USB kablosundan çok daha kullanışlı olabilir. Kindle modellerinde menüden “Settings” ve “WLAN networks” noktalarından erişebilirsiniz. Yapmanız gereken tek şey WLAN ağınızı seçmek ve girişinizi şifreyle onaylamak. Dikkat! E-kitap okuyucular yalnızca 2,4 GHz sinyal bandında çalışıyor.

12 GPS spor saatleri

Spor aktiviteleri söz konusu olduğunda GPS saatler hızı ve alınan yolu göstermede ve bu verileri arşivlemede oldukça kullanışlı. Bu tarz cihazların çoğu kendilerini bir akıllı telefonla veya bilgisayar ile senkronize edebiliyor. Ancak bazı modellerde WLAN özelliği de bulunuyor. Garmin Forerunner 620 için “Settings” ve “Wireless” seçeneklerine ana menüden ulaşabilirsiniz. “WLAN” seçeneğini “On” olarak işaretledikten sonra saatiniz otomatik olarak yakındaki WLAN ağlarını bulacaktır. Bu noktadan sonra tek yapmanız gereken kullanıcı adı ve şifrenizi girmeniz.

13 Bebek telsizi

Bebek telsizleri söz konusu olduğunda WLAN bağlantı özelliği bir standart sayılmaz. Tam tersine birçok ebeveyn kablosuz ağları bebeklerinden uzak tutmaya çalışır. Ancak bazı bebek telsizleri kurulu WLAN özelliği barındırıyor, örneğin Withings Smart Baby Monitor. Ebeveynler internetten bebeklerinin odasını izleyebilirler. Bir ağ oluşturmak için akıllı telefonların Bluetooth özelliğini açmak gerekiyor. Bebek telsizi listede “SBM” olarak görünecektir. Uygulama yüklemesi için cihaza bağlanın. Cihaz gerekli WLAN ayarlarını akıllı telefon üzerinden alacaktır.

14 Dijital fotoğraf çerçevesi

Dijital fotoğraf çerçeveleri genelde PC veya Mac vastasıyla doldurulur. Alternatif olarak hafıza kartı da kullanılabilir. Ancak bazı modellerde WLAN özelliği de bulunmakta. Bütün yönetim işlemleri internet sitesinden yürütüldüğü için önceden onay vermeniz gerekiyor. Eğer WLAN ağınız SSID barındırıyorsa çerçeveniz için bir sorun oluşturabilir, tıpkı isimlerdeki özel karakterler gibi. Dahası, cihaz 5 GHz bandını desteklemiyor. Web sitesinden açacağınız hesapla çerçevenizin ürün numarasını girip aktivasyonu gerçekleştirebilirsiniz. Giriş işlemleri için gereken bilgiler mail adresinize gönderilecektir.

15 Aydınlatma sistemleri

Son maddemiz yeterince çok cihazda kablosuz bağlantı özelliği bulunmadığını düşünenler için geliyor. WLAN geniş kapsamlı bir ev kontrol sistemi olarak da kullanılabiliyor. Avantaj şurada yatıyor: Evinizi baştan aşağıya yeniletmek zorunda falan değilsiniz, Philips Hue aydınlatma sistemi gibi küçük cihazlarla başlayabilirsiniz. Bu aydınlatmalar bir uygulama yardımıyla kullanılabiliyor. Hem de seçenekler sadece açma kapama komutlarından çok daha ayrıntılı. Çalıştırmak için ‘Hue bridge’ adı verilen küçük bir cihazı WLAN ağına tanıtmanız gerekiyor. Yükleme tamamlandığında uygulamalar cihazı kolaylıkla bulabiliyor. Eğer bulamazlarsa cihazın üstündeki numaraları kullanarak kendiniz tanıtabilirsiniz. Böylece WLAN kullanarak aydınlatmalarınızı uzaktan kumanda edebilirsiniz.

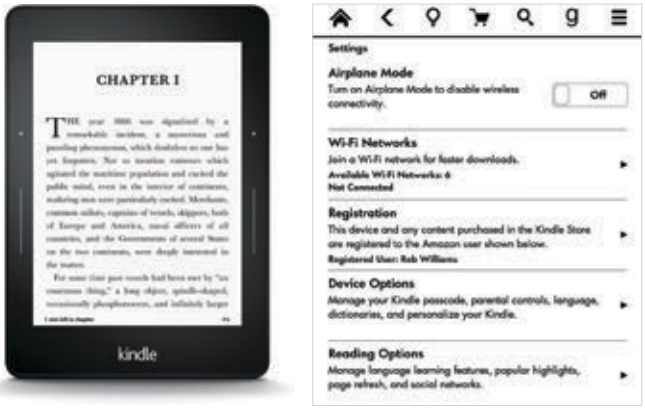

Windows 10 tamamen ücretsiz mi?

Windows 10'un çıkışı üzerinden bir ay geçti. Şimdi "ücretsiz" yükseltmenin altında yatan bedelleri; en sinir bozucu ayarlarını ve en sık karşılaşılan sorunlarını görelim.

Tan Bodur

İlk intibalara göre Windows 10, Microsoft için bir başarı gibi görünüyor. İncelemeler olumlu, kullanıcılar yeni işletim sisteminin hızlı ve kolay olduğunu belirtiyor ve Windows 8 için gelen olumsuz tepkilere benzer yorumlar da ortalarda yok. Microsoft, ilk 24 saat içinde 14 milyon kişinin Windows 10'a terfi ettiğini söyledi ki bu çok etkileyici bir rakam; zira güncelleme planlıydı ve kullanıcılar yükseltmeyi almak için çıkış gününden itibaren günlerce, hatta haftalarca beklemek zorunda kalmışlardı. Çıkış gününde yükseltme yapmaya çalışanlar ise birçok sorunla karşılaştı.

Tabii ki Windows 10'un popülerliği büyük ölçüde ücretsiz güncelleme şeklinde tanıtılmasında yatıyor. Çıkışından bu yana fark edilen bazı gizlenmiş durumlar, işletim sisteminin tamamen ücretsiz olmadığını göstermiş oldu. Microsoft başarılı bir şirket; ve elbette yaptığı masrafın en azından bir kısmını zaman içinde tüketiciden çıkarma planı yapmadan amiral gemisi olarak bildiğimiz bu ürünü bedavaya verecek değildi. Bu anlamda Windows 10'un nasıl gerçekte hiç de ücretsiz olmadığını gösterip gizli masraflardan nasıl kaçınabileceğinizi, güvenliğinizi nasıl sıkılaştırabileceğinizi ve hayal kırıklığı yaratan problemlere nasıl çözüm bulabileceğinizi göstermek istedik.

Windows 10 neden ücretsiz değil?

Microsoft, Windows 10'u 2017 yılında bir milyon cihazda görmek istediğini belirtmişti. Eğer yazılım gerçekten ücretsiz ise teknoloji tarihine ya gelmiş geçmiş en tuhaf ticari karar, ya da en cömert

Microsoft Windows 10'un ücretsiz olduğunu söylemişti ama pek de dürüst davranmadı.

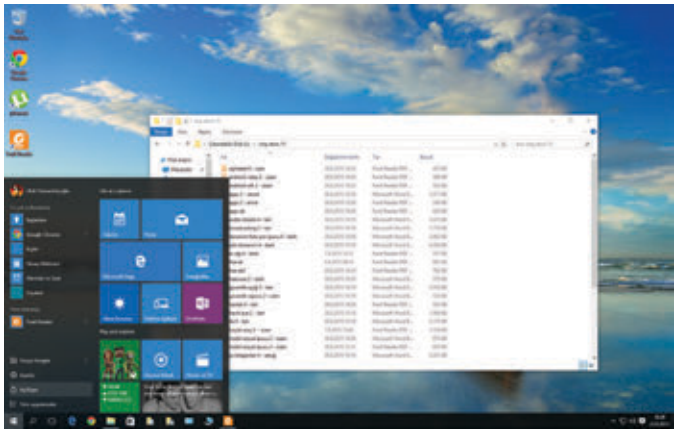

Microsoft, Windows 10 ile birlikte entegre "ücretsiz" hizmetlerini yepyeni bir seviyeye taşıdı

hediyelerinden biri olarak geçecek. Biliyoruz ki durum hiç de böyle değil (kaldı ki Microsoft, yalnızca ilk yıl ve yalnızca Windows 7 ve 8 kullanıcılarına ücretsiz verileceğini zaten belirtmişti. Ancak şirketin pek de açık olmadığı nokta, ücretsiz güncelleme yapan kullanıcıların uzun dönemde kendilerini para öderken bulacakları idi. Windows 10, Windows 7'ye göre tamamen farklı tip bir işletim sistemi. Windows 7 ürünü önceden satın almanızı gerektiriyor, fakat farklı yazılımlar (Office gibi) dışında bir daha herhangi bir ücret ödemenizi beklemiyordu. Yeni işletim sisteminde ilk başta hiçbir ücret ödemiyorsunuz (tabii yeni bir PC satın almadıysanız) ama Microsoft'un diğer servislerine eskisinden çok daha fazla mecbur kalıyorsunuz. Windows 10, kullanıcıyı ücretli uygulamalar ve doğrudan entegre edilen OneDrive, Xbox Live ve Skype gibi hizmetlerle tanıştırıyor. Şüpheci kullanıcılar bu durumu Microsoft'un yeni iş modelini yavaş yavaş iteleme yöntemi olarak görüyor; Windows 8 öylesine rağbet görmedi ki, birçok kullanıcı Microsoft'un sunacağı herhangi bir yeni işletim sistemine razıydı ve şirketin Windows 10 ile dayattığı para kazanma taktiklerine göz yumdu. Otomatik güncellemelerin mecburi kılınması ile Microsoft'un Window 10'a yapacağı tüm değişiklikler artık kaçınılmaz ve geri dönülmez hale geldi. Bunlardan bazıları ya ücret ödemenize, ya da (Solitaire gibi durumlarda) ek özelliklere kavuşmak veya rahatsızlıklardan kurtulmak için "ödemek istemenize" sebep olacak. Geçen sayılarda da anlattığımız gibi, Windows 10'un yeni gizlilik ayarları şimdiden şikayetlere yol açtı zira bunlar varsayılan olarak verilerinizi kullanıp paylaşıyor ve Microsoft'un reklamdan kazanmasına daha kolay olanak sağlıyor. Kişisel asistan olarak tanıtılan Cortana bile takviminize, kişilerinize, konum bilgilerinize erişim hakkına sahip. Microsoft bunun yalnızca daha iyi çalışabilmesi için gerektiğini söylese de asistanı kullanmıyorsanız bunun bir gereği de yok. Aslında Google'ın da tüm iş modelini benzer şekilde veri toplama üzerine kurmuş olduğunu söyleyebiliriz, ama bu gerçek, böylesi yöntemlerin bir tecavüz niteliğinde olduğunu değiştirmiyor. Yine de Windows 10'da birçok güzel yenilik olmadığını söyleyemeyiz; özellikle Win8 faciasından sonra yeni işletim sistemi 5 üzerinden 4 yıldızı hak ediyor. Sadece ücretsiz olduğu için bile yükseltmeye değer olduğunu düşünenler için, işletim sisteminin aslında tam anlamıyla ücretsiz olmadığını söylemek gerekir. Beklediğiniz ya da niyetlendiğinizden daha fazla ödememek, paylaşmamak ve kandırılmamak için yazımızı okumaya devam edin.

Windows 10 stabil mi?

Birçok hata olacağı konusunda yanılmadık. Özellikle ses sürücüleri olmak üzere birkaç önemli noktada problemler yaşanıyor. Genel olarak işletim sisteminin kararlı olduğunu söylemek mümkün; ama hataların çoğu rahatsız edici türden; geçici olarak kaybolan grafikler, sistem yavaşlamaları vs.

Windows 10 ile birlikte güncellemeler mecburi hale geliyor. Ancak bu da büyük problemlere gebe; zira güncellemelerden biri Dosya tarayıcısının çökmesine neden olmuş, bir grafik sürücüsü binbir dert açmış hatta bazı PC'lerde kilitlenmelerle sonuçlanmıştı. Bunlar daha ilk ay içinde gerçekleşti. Biraz daha bekleyelim bakalım!

Gizli masraflardan kaçının

Windows 10'un "ücretsiz" olarak tanıtılmasına rağmen bunun yalnızca Windows 7 ve 8 için geçerli olduğunu hatırlatmakta fayda var. Yeni işletim sistemini XP veya Vista üzerine ücretsiz yüklemek için önce Windows 7 veya 8.1 kurmanız, daha sonra (Temmuz 2016'ya kadar) yükseltme yapmanız gerekiyor. Bu tarihten sonra Windows 10'un Home Edition lisansı 119 dolar, Pro lisansı ise 199 dolar olacak. Sisteminizde halihazırda Windows XP veya Vista yüklü ise masrafları kısmak için Windows 7 veya 8'in düşük versiyonlarını online olarak ucuza satın alabilirsiniz. Bu yazılımların orijinal olduklarına, Service Pack 1 veya Update 1 güncellemelerine sahip olduklarına da dikkat edin; aksi takdirde Microsoft güncelleme yapmanıza izin vermeyecek. Ayrıca PC'nizin Windows 7, 8 veya 10 gereksinimlerini karşıladığından emin olun.

Ücretli uygulamalar

Windows 10'un en çok konuşulan gizli masrafları arasında, Windows Media Center yazılımının yerini alan resmi Windows DVD Player uygulaması var. Windows 7 Home Premium, Professional veya Ultimate, ya da Media Center bulunan Windows 8.1 sürümünden yükseltme yapıyorsanız Microsoft, Windows DVD Player yazılımına "ücretsiz Window 10 terfi teklifi sona erene kadar ücretsiz" sahip olacağınızı söylüyor. Diğer sürümlerden yükseltme yapıyorsanız uygulamayı kurabilmek için Windows Store üzerinden satın almanız gerekiyor. Sadece DVD (Blu-ray değil) oynatabilen temel bir uygulama için bu rakam biraz fazla. Ayrıca çok daha iyisini yapan birçok uygulama mevcut. Bunlar arasından VLC Media Player hem program, hem de bir Windows 10 uygulaması olarak ücretsiz indirilebiliyor. Çok daha tartışmalı bir durum ise Microsoft Solitaire Collection. Windows 10 tüm uygulamalar listesin- →

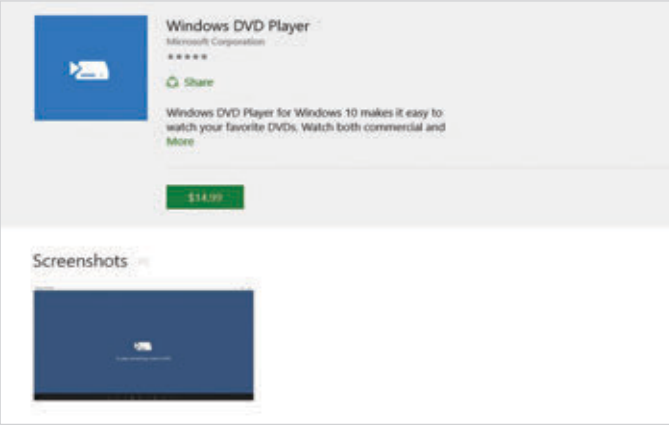

Windows DVD Player, basit bir uygulama için fazla pahalı

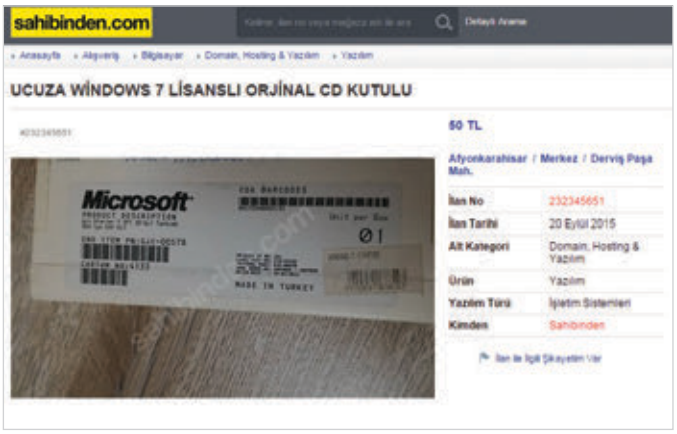

Ücretsiz yükseltme yapamıyor musunuz? Ucuz Windows sürümleri satın alın

Harcamalarınızı kontrol etmek istiyorsanız hediye kuponları satın alın

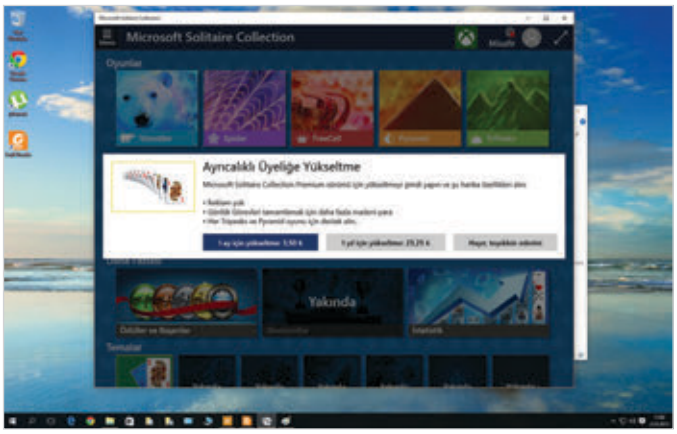

Reklamsız Solitaire oynamak için para ödemeniz gerekiyor

de "M" harfi altında bulabileceğiniz bu oyun seti ücretsiz olmasına rağmen Microsoft sizden uygulamayı Premium versiyonuna yükseltmenizi istiyor. Bunun karşılığında ise sadece reklamları kaldırıyor ve biraz daha jeton veriyor. Her gün saatlerce Solitaire oynuyorsanız belki buna değebilir ancak Solitr (solitr.com) gibi ücretsiz online alternatifleri de mevcut. Ayrıca Word, Excel, PowerPoint ve diğer ofis belgelerini düzenlemenize olanak tanıyan ücretsiz ofis uygulamaları Windows Store üzerinde var. Bunlar standart kullanıcı için kolay kullanımlı ve hayli yetenekli. Diğer taraftan Microsoft, yıllık Office 365 üyeliğini ödeyerek uygulamanın tüm özelliklerinden faydalanmanızı istiyor. Tercih etmezseniz tamamen ücretsiz ve yeni güncellenmiş LibreOffice 5 (www. libreoffice.org) alternatifini deneyebilirsiniz.

Ödeme ayrıntıları

Windows mağazasından herhangi bir uygulama satın alabilmek için öncelikle ödeme seçeneğinizi belirlemelisiniz. Kredi kartı, banka kartı ya da PayPal hesabınızı Microsoft hesabınızla ilişkilendirebilir ve böylece harcamalarınızın ucunu kaçırabilirsiniz. Önlem olarak, her alışverişten sonra ödeme seçeneklerinizi sıfırlayabilir veya Windows Store hediye kuponu satın alabilirsiniz (http://chip.tk/1KBZbpl). Bu size istediğiniz zaman istediğiniz uygulamayı satın alma özgürlüğü verecek; fakat bu kez satın alma limitiniz mevcut. 100 dolarlık hediye kuponlarını istediğiniz zaman kullanabilirsiniz. Ücret ödediğiniz uygulamaları ailenizle paylaşmanız mümkün; böylece onlar aynı uygulama için ödeme yapmak zorunda kalmıyorlar. Ayrıca isterseniz bir uygulamanın ücretini de bölüşebilirsiniz.

DEĞİŞTİRMENİZ GEREKEN WINDOWS 10 AYARLARI

Otomatik Windows 10 güncellemelerini engelleyin

Windows 10 güncellemeleri çıkar çıkmaz kuruyor. Bunun amacı PC'nizi daha güvenli halde tutmak. Ancak bazı durumlarda, farklı bir konuya konsantre olmuş iseniz bu durum rahatsızlık verebilir. Windows 10 Pro kullanıcıları bu güncellemeleri geciktirebilirler. <Ayarlar/ Güncelleme ve Güvenlik/ Gelişmiş seçenekler> üzerinden güncellemeleri erteleyebilirsiniz. Sistem çökmeleri veya kararsızlık durumlarında yenisi gelene kadar bazı güncellemeleri kaldırmak isterseniz Microsoft tarafından bir araç yayınlandı, http://chip.tk/1KBZgt9 adresinden indirebileceğiniz bu araçla "Güncellemeleri Gizle" seçeneği sayesinde istemediğiniz güncellemeleri istediğiniz kadar süre bekletebiliyorsunuz.

PC'nizin internet üzerinden güncellemeleri paylaşmasını engelleyin

Windows 10, WUDO (Windows güncelleme dağıtım optimizasyonu) adında P2P tarzı bir yerleşik özelliğe sahip. Bu özellik indirdiğiniz Windows güncellemelerinin internet üzerinden, daha yavaş bilgisayarlar veya daha kararsız bağlantıya sahip diğer PC'ler ile paylaşılabilmesini sağlıyor. İnternet kotanızdan feragat etmek istemiyorsanız bu özelliği iptal edebilirsiniz. <Ayarlar/ Güncelleme ve Güvenlik/ Gelişmiş seçenekler> üzerinden Windows Update'i bulup "Güncellemelerin nasıl teslim edileceğini seçin" başlığı al-

Microsoft'un bant genişliğinizi paylaşmasına engel olabilirsiniz

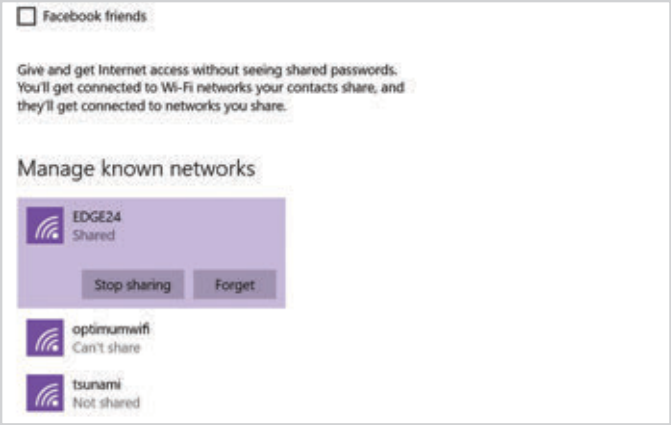

İstemiyorsanız WiFi bağlantınızı paylaşmak zorunda değilsiniz

tından seçiminizi yapabilirsiniz. İster tamamen kapatın, ister sadece yerel ağınızdaki bilgisayarlara izin verin.

Windows 10'un WiFi bağlantınızı paylaşmasını engelleyin

Windows 10, WiFi Sense (http://chip.tk/1KBZm3R) adını verdiği yeni özellik ile arkadaşlarınız tarafından paylaşılan açık bağlantılara erişebilmenizi veya kendi bağlantınızı arkadaşlarınızla, Outlook.com veya Skype kişilerinizle, Facebook arkadaşlarınızla paylaşabilmenizi sağlıyor. Bunun için WiFi şifrenizi onlara vermeniz gerekmiyor. WiFi Sense ile kimlerin bağlanabileceğini seçiyorsunuz. Medyada iddia edilenlerin aksine bir güvenlik riski taşımıyor çünkü WiFi detaylarınız şifrelenmiş halde iletiliyor (diğer taraftan Microsoft, adres defterinizden hangi kişilerle yakın iletişim kurduğunuzu ve ne sıklıkta birlikte vakit geçirdiğinizi, hangi kişilerin yalnızca "eklenmiş" değil, gerçekten arkadaşınız olduğunu bulunduğunuz konumun detayına kadar öğrenebiliyor, alışkanlıklarınızı bir yerlere not ediyor). WiFi bağlantınızı kimseyle paylaşmak istemiyorsanız bu özelliği devre dışı bırakın. <Başlat/Ayarlar/Ağ ve İnternet/WiFi/ Wi-Fi ayarlarını yönet> seçeneğinden paylaşım özelliklerini iptal edebilirsiniz. Ayrıca isterseniz WiFi erişim noktanızın kimliğini (SSID) de gizleyebilirsiniz.

Microsoft'un sizi gözetlemesine seyirci kalmayın

Windows 10'un gizlilik ayarlarını kullanarak verilerinizin müsaadeniz dışında kullanılmasına, depolanmasına veya paylaşılmasına engel olabilirsiniz. Başlat'a tıklayın ve Gizlilik yazın, Enter'a basın.

MİNİ ATÖLYE

Arama yapmayı Edge'den öğrenecek değiliz!

1. Microsoft'un yeni tarayıcısı Edge, varsayılan arama motoru olarak Bing ile geliyor. Bunu başka bir arama sağlayıcı (Google gibi) ile değiştirmek mümkün, fakat biraz zahmetli. Varsayılan olarak ayarlamak istediğiniz arama motorunun web sayfasına girin ve sağ üst köşede bulunan üç nokta simgesine tıklayın Buradan Ayarlar satırına gelin.

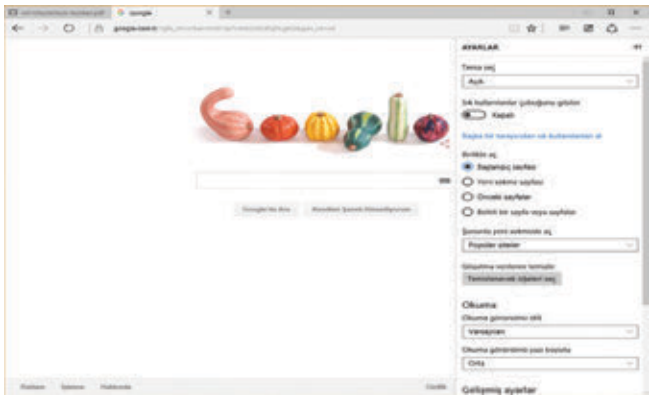

2. Açılan panelin daha aşağılarında "Gelişmiş Seçenekler" kutusunu bulun ve tıklayın. "Adres çubuğunda şununla ara" kutusunda yalnızca Bing görünüyor olabilir. Bu girdiye tıklayın, "Yeni ekle" diyerek istediğiniz arama motorunu kaydedin.

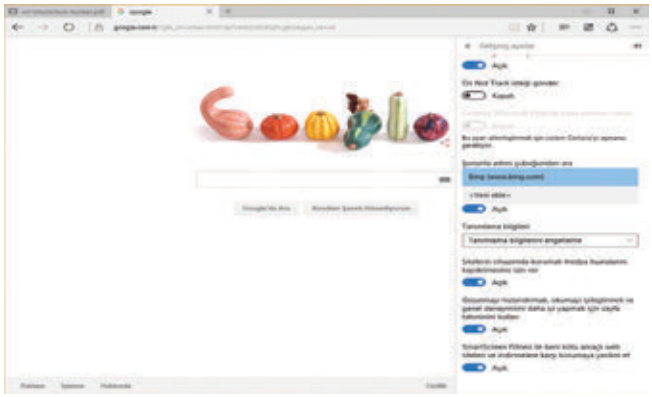

3. Yukarıdaki listede girmiş olduğunuz site (örn. Google) belirecektir. Bu satırı tıklayın ve Varsayılan olarak ekle seçeneğini işaretleyin Değişiklikler hemen uygulanacak ve varsayılan arama motorunuz değişecektir. "Adres çubuğunda şununla ara" seçeneğine ulaşarak bu tercihi istediğiniz zaman değiştirebilirsiniz.

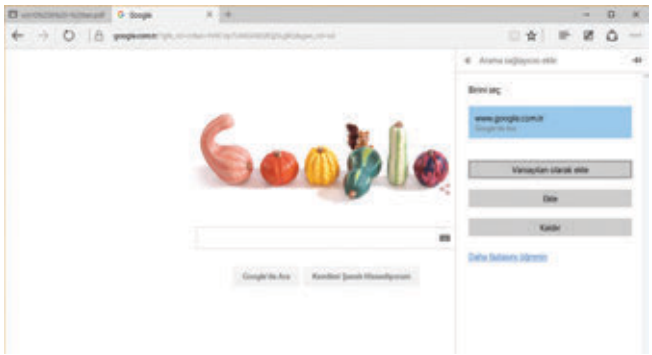

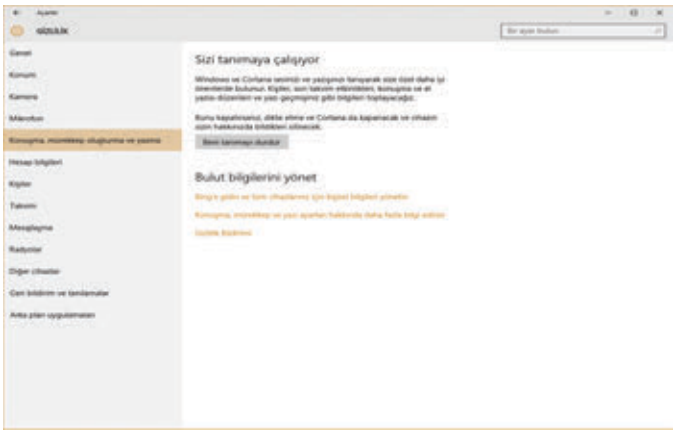

Windows 10'un gizlilik ayarlarından Microsoft'un varsayılanlarını değiştirmek mümkün

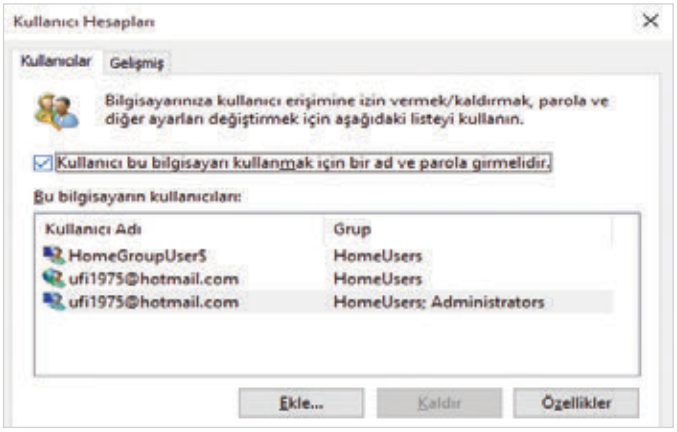

Windows 10 oturumunuzu açmak için sizi her seferinde şifre girmeye zorlamasın

Soldaki kategorilerden aradığınız girdiye ulaşın. Örneğin hangi uygulamaların konumunuza, mikrofon ve kameranıza erişebileceğini belirleyebilirsiniz. Windows 10 ve Cortana sürekli "sizi tanımak istiyor". Bu da aslında kişileriniz, en yakın takvim etkinlikleriniz, konuşma ve el yazısı kalıplarınız, yazma geçmişiniz gibi verilerin toplanıp işlenmesi demek. Bu size iyi bir fikir gibi gelmezse devre dışı bırakabilirsiniz.

Windows 10 kilit ekranı görünmesin

Yine varsayılan olarak Microsoft, Windows'ta oturum açmanız için ya bir kullanıcı adı ve şifre, ya da bir PIN numarası girmenizi istiyor. PIN daha hızlı bir çözüm fakat isterseniz oturum açma sürecini hepten geçip doğrudan masaüstüne ulaşabilirsiniz. Tabii ki bunu yapmak güvenliğinizi biraz tehlikeye atabilir çünkü çevrenizde, ofiste veya evde meraklı kişiler varsa kilit ekranı iyi bir koruma sağlıyor. Kilit ekranını atlamak için Başlat'a tıklayın ve "Çalıştır" yazıp Enter'a basın (Windows+R tuş kombinasyonu da aynı işi görüyor). "Netplwiz" yazıp Enter'a basın. Kendi hesabınızı seçtikten sonra 'kullanıcılar bu bilgisayarı kullanmak için kullanıcı adı ve şifre girmeliler" kutusundaki işareti kaldırın. Uygula ve Tamam'a basıp çıkın. Bilgisayarınızı tekrar başlatın. Artık masaüstüne ulaşmak için kilit ekranını görmek zorunda değilsiniz.
Resim alti: Windows 10 oturumunuzu açmak için sizi her seferinde şifre girmeye zorlamasın.

Windows 10 bildirimlerini yönetin

Windows 10'un yeni Bildirim Merkezi, Windows'tan ve yüklü bazı uygulamalardan gelen tüm bildirimleri görüntülüyor. Bu size fazla kalabalık geliyorsa görmek istediğiniz bildirimleri belirleyebilir ve hangi uygulamaların bildirim yapacağını seçebilirsiniz. Sistem tepsisi üzerindeki bildirim ikonuna tıklayın. <Tüm Ayarlar> altında <Sistem> ve daha sonra "Bildirimler ve Eylemler" girişini bulun. Yan tarafta Windows ile ilgili ipuçları, uygulama bildirimleri, kilit ekranında bildirimler ve alarm, uyarı ve aramalar gibi bildirim kategorilerini göreceksiniz. Bunlar arasından istediklerinizi devre dışı bırakabilirsiniz. Bunların altında hangi uygulamaların bildirim yapabileceğini seçeceğiniz benzer bir liste var. Sistem tepsisinde beliren bildirimlere tıklayarak hızlı eylemleri de yapılandırabilirsiniz.

Bildirimleri susturmak için "Sessiz Saatler"

PC'niz sürekli açık kalıyorsa, gecenin bir vakti gelen yeni bildirimin gürültü yapmasından hoşlanmayabilirsiniz. Bunu engellemek için Sistem tepsisindeki bildirim simgesine tıklayın. Buradan

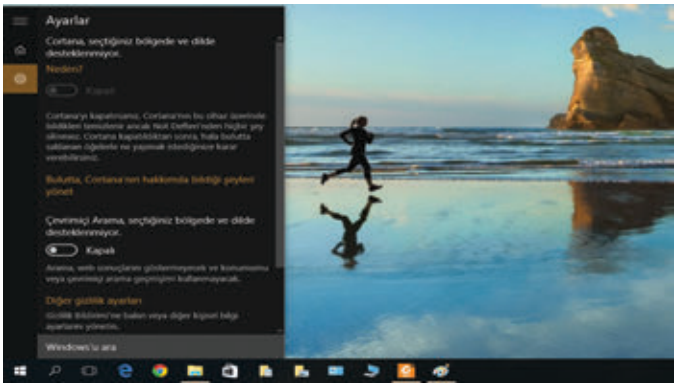

Cortana ve çevrimiçi arama maalesef Türkçe sürümlerde henüz desteklenmiyor

<Tüm Ayarlar> altında <Sistem> ve daha sonra "Bildirimler ve Eylemler" girişini bulun. Uygulamalar listesinde gezinerek "Bildirim geldiğinde sesli uyarı yap" seçeneğini tüm uygulamalar için devre dışı bırakın. Tüm bildirimleri gece boyu devre dışı bırakmak isterseniz Sistem tepsisinden Eylem Merkezini açın. Buradan "Sessiz Saatler" düğmesine tıklayın. Sabah bildirimleri tekrar açmayı unutmayın!

Varsayılan tarayıcınızı değiştirin

Microsoft'un yeni tarayıcısı Edge, Windows 10'da varsayılan tarayıcı olarak geliyor ancak Chrome ve Firefox ile karşılaştırıldığında henüz biraz geride. Neyse ki Edge kullanmak gibi bir mecburiyetimiz yok. Varsayılan tarayıcınızı değiştirmek isterseniz Başlat menüsüne girin, "varsayılan uygulama" yazmaya başlayın ve Enter'a basın. Web tarayıcısını seçin, ardından tercih ettiğiniz tarayıcıyı işaretleyin ve varsayılan yapın.

SIK KARŞILAŞILAN SORUNLARA ÇÖZÜMLER

Ses problemleri

Windows 10'un en çok şikayet edilen hataları arasında ses problemleri başta geliyor. Sorunun kaynağına bağlı olarak farklı çözümler mevcut. Dolayısıyla neyin yanlış olduğunu, hatta sisteminizde kurulu donanımı bilmiyorsanız bu çözümlerin hepsini deneyin. Conexant ses donanımları ile ilgili problemlerin çözümü için Başlat'a tıklayın, "msconfig.exe" yazın ve Enter'a basın. Yukarıdaki Önyükleme sekmesinde "Gelişmiş" ayarlara girin ve "Maksimum Bellek" kutusuna 3072 yazın.
VIA HD ses donanımları ile ilgili sorunlar için Sistem tepsisindeki hoparlör simgesine sağ tıklayın, Kayıttan yürütme aygıtlarını se-

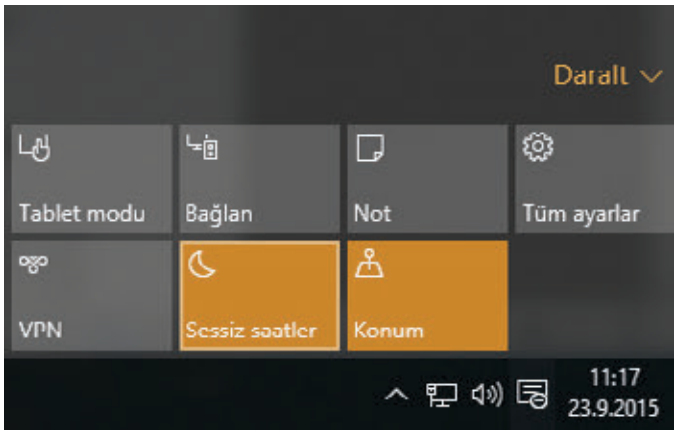

Siz uyumaya çalışırken Windows bildirimlerle başınızı şişirmesin

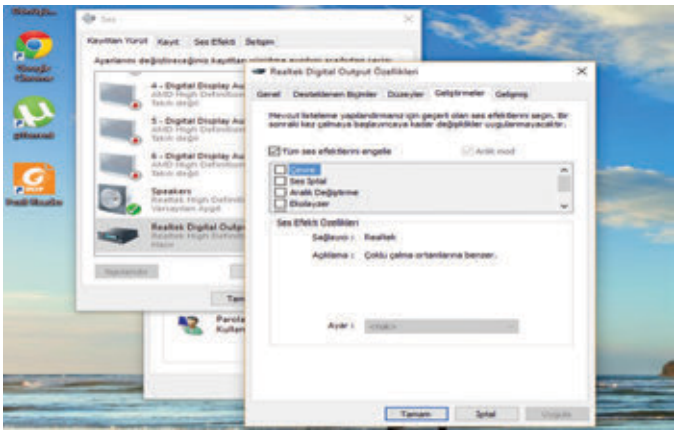

Birçok kullanıcı, Windows 10 yükseltmesinin ardından ses sürücüleri ile problem yaşadıklarını belirtiyor

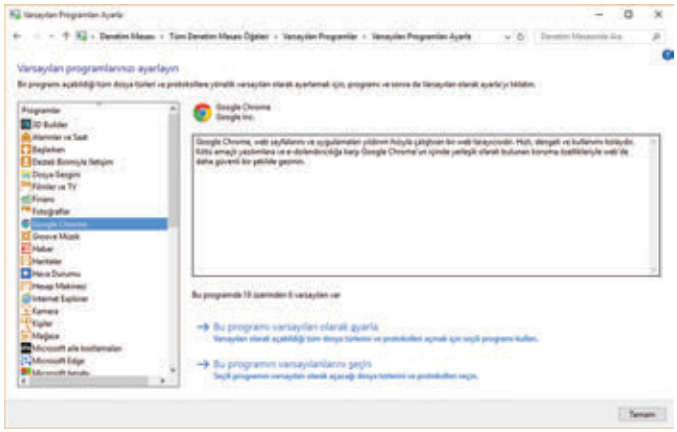

İnternet için Edge kullanmak mecburi değil

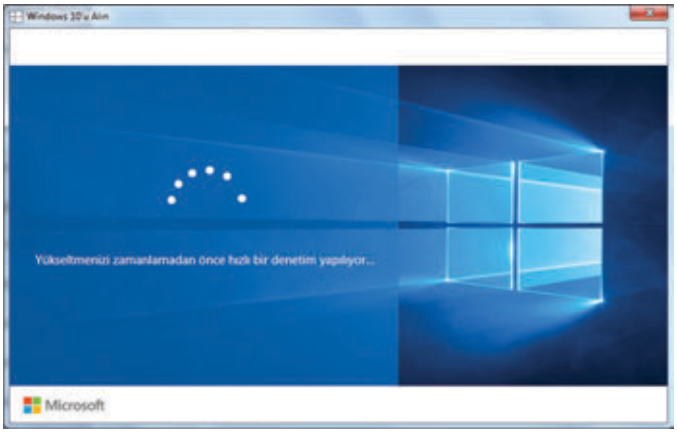

Windows 10 terfi süreci normalde gayet akıcı gerçekleşiyor fakat arada sırada sorunlar da olabiliyor

çin ve kullanmak istediğiniz cihaza sağ tıklayın (ya da aşağıdaki kutudan) varsayılan aygıt olarak belirleyin. Donanımı seçin, Özellikler kutusundan Geliştirmelere ulaşın. "Tüm geliştirmeleri devre dışı bırak" kutucuğunu işaretleyin.

Realtek ses sürücüsü kullanıyorsanız ve 0x000005b4 hata kodunu görüyorsanız probleminizin çözümü, ses sürücülerinizi güvenli kipte tekrar yüklemek olabilir. Bir sonraki güncellemeyi beklemek istemiyorsanız alternatif olarak http://chip.tk/1KBZMY6 adresine ulaşıp sayfanın altında yer alan sıkıştırılmış dosyayı indirebilir ve kayıt defterinize ekleyebilirsiniz.

Windows 10 yükseltme problemleri

Windows 10 terfi süreci normalde gayet akıcı gerçekleşiyor fakat arada sırada sorunlar da olabiliyor. 0x800F0923 hata kodu ile karşılaşıyorsanız problem uyumsuz bir program ya da sürücüde olabilir. "Windows 10'u alın" uygulamasında menü düğmesine basıp "PC'nizi kontrol edin" komutunu tıklayın. 0x800F0922 kodu, Windows'u kuracağınız diskte yeterli boş alan kalmadığı zaman karşınıza çıkar. 0x80200056 kodu, yükseltme işlemi kesintiye uğradığında görünecektir. Tekrar denediğinizde büyük ihtimalle sorun çözülür. PC'niz yeni işletim sisteminin donanım gereksinimlerini karşılamıyorsa (ki bu durumda gerçekten eski bir bilgisayarınız var demektir) 0xC1900200 – 0x20008 ve 0xC1900202 – 0x20008 hata kodları ile karşılaşabilirsiniz.

Başlık çubuğu renkleri

Program pencerelerinin başlık çubuklarını farklı renkte isterseniz, bunu gerçekleştirmek eskisinden daha zor.

Dosya gezginini açın, C:\Windows\Resources\Themes klasörüne ulaşın. "aero" klasörüne tıklayın ve Ctrl-C kombinasyonu ile bu klasörü kopyalayın; Ctrl-V kombinasyonu ile yapıştırarak bir yedeğini alın. Bu sırada karşınıza erişim engellendi kutusu çıkarsa önce "Devam et" kutusunu tıklayın, daha sonraki pencerede tüm öğeler için aynı eylemi tekrar et kutusunu işaretleyip "Atla" kutusuna tıklayın. Kopya klasörü seçip F2 ile adını "renkler" olarak değiştirin. Kullanıcı hesabı denetimi uyarısını atlamak için "Devam et" dedikten sonra klasörü açın, "aero.mstyles", dosyasının adını "renkler.mstyles" olarak değiştirin. tr-TR klasörünü açın ve buradaki "aero.msstyles.mui" dosyasının adını 'renkler.msstyles.mui' olarak değiştirin. Kullanıcı hesabı uyarısını atlayın. "Themes" klasörüne geri gelin ve "aero.theme" dosyasını masaüstünüze kaydedin. Adını "renkler.theme" olarak değiştirin. Dosyaya sağ tıklayıp "Birlikte aç" komutu ile Not Defteri uygulamasını seçin. Dosya içinde aşağı doğru takip ederek [VisualStyles] bölümüne ulaşın. "Path=%ResourceDir%\Themes\Aero\ Aero.msstyles" girdisini "Path=%ResourceDir% \Themes\Aero\renkler.msstyle" olarak değiştirin. Dosyayı kaydedin ve kapatın. Masaüstündeki bu kısayola tıklayarak başlık çubuğu renklerini değiştirebilirsiniz. Değişiklikler anında uygulanır.

Renk şemasını değiştirmek isterseniz Başlat'tan Ayarlara ve Kişiselleştirme ayarlarına ulaşın. Bütün değişiklikleri geri almak isterseniz masaüstünde oluşturduğunuz dosyayı yine Not Defteri ile açın; "Path=%ResourceDir% \Themes\Aero\renkler.msstyles" girdisini tekrar "Path=%ResourceDir%\Themes\Aero\ Aero.msstyles" olarak değiştirip kaydedin ve dosyaya çift tıklayın.

yorum@chip.com.tr

Windows Bizi Gözetliyor

Microsoft'un yeni işletim sistemi sizin hakkınızda her türlü bilgiyi topluyor. Buna ne dediğiniz ve ne yazdığınız da dahil. Windows 10'un tam olarak hangi bilgileri topladığını ve bunu nasıl önleyebileceğinizi paylaşıyoruz.

Tan Bodur

Kime sorarsanız sorun, bu aralar herkesin en büyük sıkıntısı Windows 10. Kullanmaya başlamış olsalar da olmasalar da ilk çekinceleri kişisel veri güvenliği. İşletim sisteminin aldığı negatif yorumların çoğu da Microsoft'un kişisel bilgileri toplama, depolama ve paylaşma konusunda gittikçe abarttığı yöntemler. Son dönemde çıkan haberler, şirketin takip araçlarını tahminimizden daha da derin kullandığı yönünde. Gerçekten de Ars Technica blogunda (http://chip.tk/1Wf8VrN) Windows 10'un, siz tersini söyleseniz de bilgilerinizi Microsoft'a göndermeye devam ettiği belirtiliyor.

Bu yazıda Windows 10'un merkezinde yatan bu gizlilik skandalını açıklayacak ve Microsoft'un sizi gözetlemesini nasıl engelleyeceğinizi anlatacağız. Takip eden sayfalarda, yazılım devinin sizin hakkınızda topladığı verileri en aza indirmek için yapmanız ve yapmamanız gereken 12 maddeyi, kişisel gizliliğinizi korumak veya sizi dinleyip kaydeden özellikleri iptal etmek için kullanabileceğiniz ücretsiz yazılımları sıralayacağız. Maalesef sizi gözetleyen yalnızca Windows 10 değil. Microsoft kısa süre önce Windows 7 ve 8 için de casusluk güncellemeleri yaptı. Bunları kaldırmanın yollarını da bu yazıda bulabilirsiniz.

WINDOWS 10'DA KİŞİSEL GİZLİLİĞİNİZİ KORUMAK İÇİN YAPMANIZ VE YAPMAMANIZ GEREKEN 12 ŞEY

✗ Windows 10 kurulumu sırasında Hızlı ayarları kullanmayın

Yavaş ve bazen de sorunlu geçen Windows 10 yükseltmesi sırasında hızlı ayarları kullanmak ve hızla çalışmaya başlamak çekici gelebilir. Ancak bu varsayılan ayarları kabul ederek Windows'un söylediğiniz ve yazdığınız her şeyi, ayrıca kişi listenizi, takviminizi, konumunuzu, bir de reklam kimliğinizi doğrudan Microsoft'a göndermeyi de kabul etmiş oluyorsunuz. Sinsice diyebileceğimiz şekilde bu ekranlarda tek bir tıklamayla bütün kişisel bilgilerinizi, işletim sistemini kullandığınız sürece şirkete teslim ettiğinizi, şirketin bu bilgilerle ne isterse yapabileceğini belirtmeyi atlayıp, verileri "deneyiminizi kişiselleştirmenize yardımcı olmak için" kullanacaklarını yazmışlar. Kişisel gizliliğinizi korumak için Özel ayarları kullanın ve hangi özelliklere izin vereceğinizi en baştan belirleyin. Hızlı ayarları zaten seçtiyseniz endişelenmeyin; paylaşım özelliklerinin çoğunu daha sonra Ayarlar/Gizlilik/Genel üzerinden

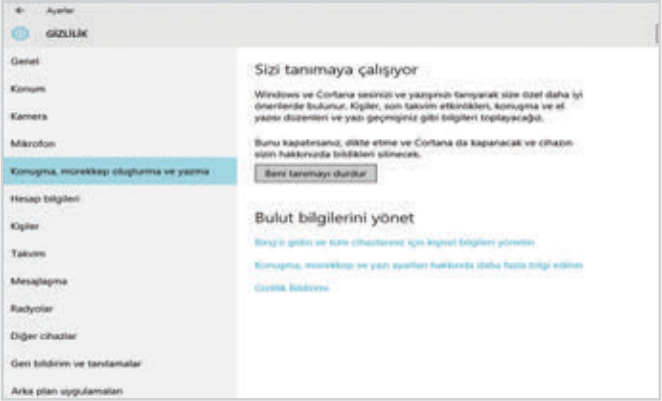

kapatabilirsiniz. Bir sonraki sayfada Windows'un yerleşik güvenlik denetimleri ile ilgili daha fazla detay bulabilirsiniz.

✔ Kişisel veri güvenliğinizi arttırmak için ücretsiz programlar kullanın

Sanki Microsoft kullanıcının kafasını karıştırmak ve kişisel gizlilik kontrolünü ele almalarını engellemek istiyor gibi, güvenlik ayarları Windows 10'un dört bir yanına dağıtılmış. En önemli ayarlar Ayarlar/Gizlilik altında bulunsa da, kalanları sisteme yayılmış halde. Bu ayarları bulmak da, özellikle ne aradığınızı bilmiyorsanız, hiç kolay değil. Neyse ki ücretsiz güvenlik sunan bazı 3.parti yazılımlar Windows 10 üzerindeki güvenlik ayarlarını bir-iki ekranda toplayabiliyor. Bu sayede sizin için önemli ayarları en az çabayla, tüm güvenlik ayarlarını teker teker kontrol etmek zorunda olmadan değiştirme imkanı bulabiliyorsunuz. Düşünebileceğiniz yazılımlar arasında Ashampoo AntiSpy for Windows 10, O&O ShutUp10, Windows 10 Privacy Fixer ve Spybot Anti-Beacon for Windows 10 programlarını sayabiliriz. DoNotSpy 10 da görmeye değer bir yazılım ve birçok teknoloji sitesi tarafından öneriliyor. Diğer taraftan bu program istenmeyen bazı ek programlarla paketlendiği için kurulumda dikkat etmenizi öneririz. Bu noktada belirtmek gerekir ki; Windows 10'da bazı ayarları devre dışı bırakmakla işletim sisteminin bazı işlevlerini azaltabilir ya da iptal edebilirsiniz. O&O ShutUp programının nasıl kullanıldığını ilerleyen sayfalarda görebilirsiniz.

✗ Windows 10 ve Cortana'nın sizi tanımasına izin vermeyin

Daha iyi ve kişiselleştirilmiş öneriler sunabilmek için Windows 10 ve Cortana, sistemdeki tüm aktivitelerinizi, takviminizi, kişilerinizi, konuşmanızı, el yazınızı, hatta klavye ile yazdığınız her şeyi kaydediyor. Bunu yaparak Cortana sizi ve ihtiyaçlarınızı daha yakından öğreniyor ve sorularınıza isabetli ve hızlı cevap verebiliyor. Cortana'nın bu verileri neden topladığını anlamak hiç zor değil; ancak durum gayet korkunç: Otobüste arkanızda oturan kişinin, yaptığınız her hareketi ve ağzınızdan çıkan her kelimeyi bir deftere yazdığını düşünün. Bu seviyede bir kişiselleştirmeyi iptal etmek isterseniz Başlat/Ayarlar/Gizlilik/Konuşma, mürekkep oluşturma, yazma başlığı altında Windows'a "beni bu kadar yakından tanımana gerek yok" diyebilirsiniz. Bunu yaptığınızda Cortana ve Windows tarafından toplanan veri silinecek, ayrıca sesli asistan Cortana ve dikte özellikleri de devre dışı kalacak. İsterseniz Cortana'nın hakkınızda bildiği herşeyi Bing üzerinden de silebilirsiniz. Microsoft hesabınızla oturum açın ve "Diğer Cortana verileri..." altındaki Temizle düğmesine tıklayın.

✗ Windows'un konum bilgilerinizi takip etmesine izin vermeyin

Windows 10'da konum bilgileri, Haritalar gibi uygulamaların yerinizi tespit etmesini sağlıyor. Aslında gayet kullanışlı bir özellik olsa da sürekli nerede olduğunuzu bilmesine gerek yok. Eğer Windows 10'u bir masaüstü bilgisayarda kullanıyorsanız zaten bu özelliğin bir anlamı yok; sadece Microsoft'a ev adresinizi (IP adresi üzerinden tespit edilenden) daha kesin bir şekilde vermiş oluyorsunuz. Windows'un konumunuzla ilgili bilgi edinmesini istemiyorsanız Ayarlar/Gizlilik/Konum üzerinden devre dışı bırakabilirsiniz. Burada ayrıca konum geçmişinizi de silebilirsiniz. Aşağı doğru kaydırarak konumunuza hangi uygulamaların erişebileceğine de karar verebilirsiniz. Bu özellik, Maps gibi uygulamaların konumunuzu kullanmasını, diğerlerinin erişememesini sağlıyor.
resim alti: Konum geçmişinizi silerek Microsoft'un gitmiş olduğunuz yerleri öğrenmesini engelleyebilirsiniz.

✗ Hesap bilgilerinizi uygulamalarla paylaşmayın

Windows 10 hesap bilgilerinizi Windows Store üzerinden kurduğunuz 3. parti uygulamalarla paylaşıyor. Varsayılan olarak bu uygulamalar adınıza, resminize ve diğer hesap bilgilerinize, -iyimser bir tahminle sizi adınızla selamlamak ve oyunlarda diğer kullanıcılara tanıtmak amacıyla- ulaşabiliyor. Bu bilgi paylaşımı zararsız görünse de, eğer hoşunuza gitmiyorsa özel hayatınıza gereksiz müdahaleyi engellemek için kapatabilirsiniz. Ayarlar/Gizlilik/Hesap bilgileri üzerinden Hesap bilgileri şalterini kapatın. Yine da bazı uygulamaların çalışabilmek için bu bilgilere ihtiyacı olabilir. Durum böyleyse izinleri ayrı ayrı verebilirsiniz.

WINDOWS 10'UN YERLEŞİK GÜVENLİK DENETİMLERİ

1: Windows 10'daki en önemli güvenlik seçenekleri Ayarlar/Gizlilik altında bulunuyor. Bu denetimler sol tarafta basit kategoriler altında toplanmış. Özellikle bir ayara gitmek istiyorsanız arama yapabilirsiniz. Genel bölümünde özelleştirilmiş reklamları ve Microsoft'un yazım ve el yazısı alışkanlıklarınıza ulaşmasını engelleyebilirsiniz.

2: Microsoft'un sizi daha yakından tanımasını engellemek için "Konuşma, mürekkep oluşturma ve yazma" kısmına girin. Adres defterinize erişimi "Kişiler" üzerinden kısıtlayabilirsiniz. Kablosuz seçeneği üzerinden Bluetooth erişimini açıp kapatabilirsiniz. Windows 10, aynı işletim sistemini kullanan diğer cihazlarla eşitleme yapar. Bu ayarı yönetmek için Diğer Cihazlar kısmına girin.

3: Bazı uygulamalar da SMS veya MMS mesajları gönderme yeteneğine sahiptir. Bu, yalnızca mobil cihazlarda önemli olabilecek (ve dikkat etmeniz gereken) özelliklerden biridir. Dolayısıyla masaüstü veya dizüstü bilgisayarda buna gerek yok. Kapatmak için Mesajlaşma bölümüne girip düğmeyi kapatın. Hangi uygulamaların arka planda çalışacağını Arka Plan Uygulamaları altında belirleyebilirsiniz.

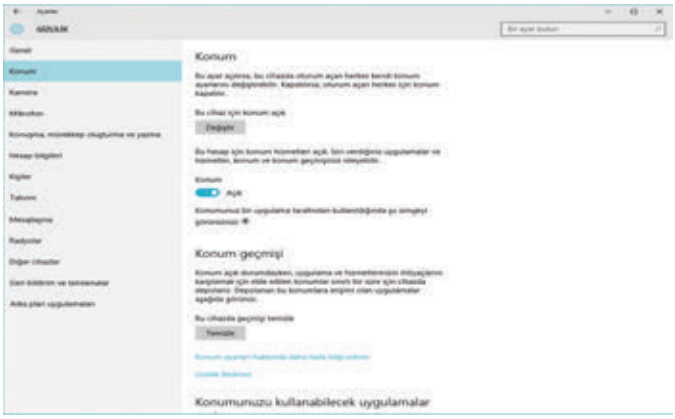

Sizi izleyen ve dinleyen özellikleri iptal edin

Varsayılan uygulamalar da dahil olmak üzere bazı programlar kamera ve mikrofonunuza erişerek sizi gözetleyebilir. Çoğu uygulamanın bunun için geçerli bir sebebi vardır; mesela Windows Ses Kaydedici, mikrofona erişim izni olmadan çalışamaz. Diğer taraftan başka uygulamalara izin vermek, hacker saldırılarına davet çıkarmakla aynı anlama geliyor (gerçi henüz böyle bir durumla karşılaşılmadı). Hangi uygulamaların kamera ve mikrofonunuza erişim hakkı olacağını belirlemek için Ayarlar/Gizlilik üzerinden Kamera'ya tıklayın ve buradan izin vereceğiniz uygulamaları seçin. Tam kontrol isterseniz bu özelliği tamamen kapatın. Mikrofon kısmında da aynı yöntemi tekrarlayın.

Microsoft'a sizi tanımlayıcı veri göndermeyin

Windows 10 performans ve kullanım verilerini toplayarak sorunları belirlemek ve çözmek için kullanıyor. İşletim sistemi çökerse bu bilgileri göndermekle iyi bir iş yapmış olabilirsiniz. Bu sayede firma sorunu tam olarak görüp size ve diğer kullanıcılara yardım edebilir. Fakat varsayılan olarak Windows 10, Microsoft'a gereğinden fazla bilgi gönderir. Bu bilgiler içinde sizi tam olarak tanımlayabilecek, örneğin çökme oluştuğu sırada üzerinde çalıştığınız belgenin bazı bölümleri gibi veriler de mevcut olabilir. Tanılama ve kullanım verilerinin gönderilmesini engelleyemiyoruz, fakat Microsoft'a hangi verilerin gönderileceğini belirleyebiliriz. Ayarlar/Gizlilik/Geri Bildirim ve Tanılamalar altında "Tanılama ve Kullanım verileri" ayarını tavsiye edilen Tam ayarından Temel'e çevirin. Bu değişikliği yaptıktan sonra Gizlilik ayarlarında ilginç bir mesajla karşılaşacaksınız: "Bazı ayarlar kuruluşunuz tarafından yönetilir". Büyük ihtimalle bu mesaj şirket bilgisayarları için.
resim alti: PC kullanımınıza dair bilgilerin Microsoft'a ne oranda gönderileceğini kontrol edin.

Kişiselleştirilmiş reklamları kapatın

Reklamcılar sizin hakkınızda çok şey bilirse size hitap edebilecek reklam gönderebilirler. Burada ana fikir, bir reklam mesajı ne kadar ilginizi çekerse, ona tıklama şansınızın o denli artacağı yönündedir. Reklam firmalarının sizin hakkınızda bu tarz bir profil oluşturmasını istemezseniz (kim ister ki?) bu davranışı devre dışı bırakabilirsiniz. Ayarlar/Gizlilik altından "Uygulamaların uygulamalardaki deneyimler için reklam kimliğimi kullanmasına izin ver ..." girdisini bulun ve devre dışı bırakın. Daha sonra web tarayıcınızı açın ve http://chip.tk/1Wf9ZM6 adresine girin, "Bu tarayıcıda..." ve "Microsoft hesabımı..." şeklinde devam eden her iki seçeneği de devre dışı bırakın.

GİZLİLİĞİNİZİ ARTTIRMAK İÇİN O&OSHUTUP10 NASIL KULLANILIR?

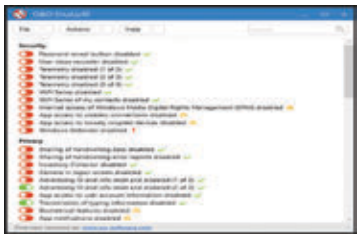

1: O&O ShutUp10 programı bir kurulum gerektirmiyor ve benzer uygulamalara göre daha fazla gizlilik denetimine sahip. Seçenekler solda kategorilere ayrılmış. Bunlar Güvenlik, Gizlilik, Cortana (Kişisel asistan), Konum servisleri, Kullanıcı davranışı, Windows Update ve Diğer ayarlar. Kırmızı denetimler kapalı (ve gizlilik riski taşıyor), yeşil olanlar ise açık.

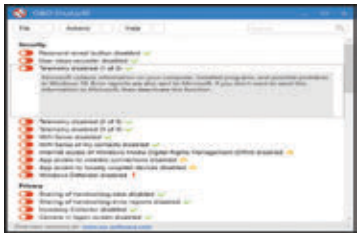

2: Hangi denetimlerin görüntüleneceğini seçmek için arama kutusu kullanılabiliyor. Bir ayara tıklayarak ne işe yaradığını öğrenebilirsiniz. Anlamadığınız bir ayarı iptal etmekten kaçının. Bir ayarı açıp kapatmak için sağındaki düğmeye tıklayın. Yanlarında onay işareti olan denetimlerin açık bırakılması tavsiye ediliyor.

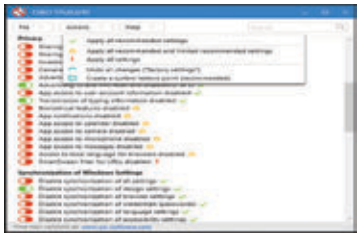

3: Yazılım herhangi bir değişiklik yapmadan önce sistem geri yükleme noktası oluşturuyor. Eylem düğmesine basarak "tavsiye edilen tüm ayarları", "tavsiye edilen ve kısmen tavsiye edilen ayarları", ya da 'tüm ayarları" uygulayabilirsiniz, fakat bu son seçeneği uygulamak çok iyi bir fikir olmayacaktır. Herhangi bir sorunla karşılaştığınızda değişiklikleri geri alabilirsiniz.

Microsoft araçlarını kullanmak zorunda değilsiniz

Microsoft'un sizin hakkınızda topladığı veri miktarını azaltmanın bir yolu da, Windows 10 içinde yerleşik uygulamaları daha az kullanmak. Microsoft Edge'in iyi bir tarayıcı olma potansiyeli var fakat şimdilik yetenekleri sınırlı. Dolayısıyla Firefox veya Chrome gibi bir alternatif kullanmak daha iyi olacaktır. Edge ile devam etmek isterseniz, varsayılan arama motorunu Microsoft'un Bing hizmetinden Google gibi başka bir motora değiştirin. Bunun için kullanmak istediğiniz arama sitesine girip (mesela www.google.com), Edge penceresinin sağ üst köşesinde bulunan üç noktaya tıklayın. Ayarlar/Gelişmiş ayarlar altında 'Adres çubuğunda şununla ara" kısmında 'Bing' (www.bing.com) girdisini tıklayıp "Yeni ekle" ile listeden istediğiniz motoru seçin ve "varsayılan olarak ekle" tercihini yapın. Cortana da Bing ile çalışıyor ancak varsayılan tarayıcı olarak Chrome seçer ve ücretsiz Chrometana eklentisini kurarsanız (http://chip.tk/1Wfah5L), Cortana'nın Google veya diğer arama motorlarından birini kullanmasını sağlayabilirsiniz. Böylece yalnızca Cortana değil, tüm Bing aramalarınız da tercih ettiğiniz arama motoruna yönlendirilecektir.

Son olarak, farklı bir bulut depolama servisi tercih edebilir ve OneDrive hizmetini Windows 10'dan tamamen kaldırabilirsiniz. Biraz karmaşık olsa da bu işlem pek zor değil ve yalnızca birkaç da-

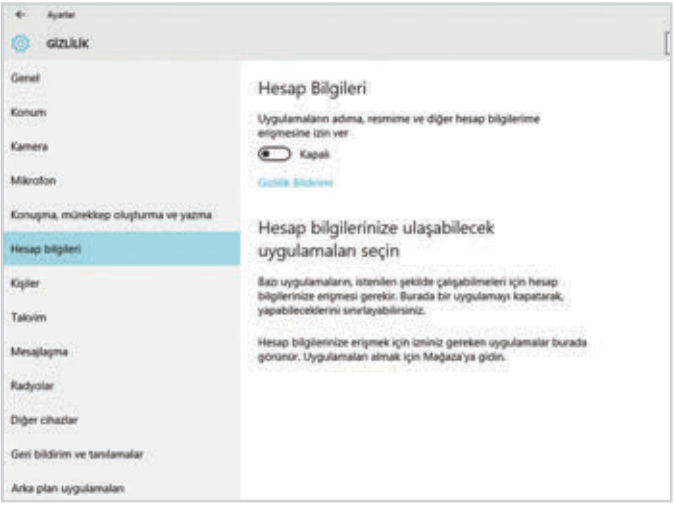

kika sürüyor. Başlat'a tıklayın ve Komut istemini yönetici hakları ile çalıştırın. Varsa çalışan tüm OneDrive hizmetlerini sonlandırın. Bunun için komut satırında: "taskkill /f /im OneDrive.exe" yazıp Enter'a basmanız yeterli. Windows 10'un 32 bit versiyonunu kullanıyorsanız komut satırına "%SystemRoot%\System32\ OneDriveSetup.exe /uninstall" yazın. 64 bit sürümlerde ise "%SystemRoot%\SysWOW64\ OneDriveSetup.exe /uninstall" yazmak gerekiyor. Herhangi bir onay mesajı ile karşılaşmayacaksınız. OneDrive hizmetini tekrar kullanmaya karar verirseniz dosya gezgini ile "%SystemRoot%\SysWOW64\" klasörüne ulaşın ve OneDriveSetup.exe dosyasına çift tıklayın.

✔ Edge üzerinde gizlilik ayarlarınızı yönetin

Edge tarayıcısında varsayılan arama motorunun nasıl değiştirileceğini zaten göstermiştik. Diğer taraftan yeni tarayıcıda gizlilikle ilgili daha birçok ayar mevcut. Edge kullanmak istiyorsanız bu ayarları değiştirmeniz önerilir, ama Firefox veya Chrome tercih edecekseniz olduğu gibi bırakabilirsiniz. Edge üzerinde gizlilik ayarlarını değiştirmek için sağ üst köşedeki üç noktaya tıklayın. Ayarlar/Gelişmiş ayarlar üzerinden tarayıcının şifreleri ve form girişlerini saklamasına izin verip vermeyeceğinizi belirleyebilirsiniz (buna izin vermek isteyebilirsiniz). Diğer seçenekler arasında Cortana'nın Microsoft Edge üzerinde de aktif olup olmamasına, yazarken arama önerileri göstermeye, Gözatmayı hızlandırmak, okumayı iyileştirmek ve genel deneyimi daha iyi yapmak için sayfa tahminini kullanmaya yönelik ayarlar var. Son ikisi tarama geçmişinizi Microsoft'a gönderiyor, kapatmak isteyebilirsiniz.
resim alti: Edge'in tarama geçmişinizi Microsoft ile paylaşmasını engelleyebilirsiniz.

✗ Microsoft hesabı ile kısıtlı değilsiniz

Yukarıda da değindiğimiz gibi Windows 10, bulut ile sıkı sıkıya bağlı. Ancak gizlilik endişeniz varsa OneDrive kullanmak zorunda değilsiniz; yeni işletim sistemini pekala Windows 7 gibi deneyimleyebilirsiniz. Bunun için yerel bir hesapla oturum açmanız yeterli (fikrinizi değiştirirseniz istediğiniz an Microsoft hesabına dönebilirsiniz). Tabii bu durumda Microsoft hesabına gereksinim duyan Windows Store gibi hizmet ve özellikleri de kullanamayacaksınız. Uygulamalar ilginizi çekmiyorsa zaten aradaki farkı pek anlamayacaksınız. Yerel hesaba geçmek için Ayarlar/Hesaplar üzerinden Hesabınıza ulaşın ve Yerel hesapla oturum açma linkini tıklayın. Adımları takip ederek PC'nizi Microsoft hesabınızdan koparabilirsiniz.

Microsoft'un gizlilikle ilgili sayfasında şirketin kullanıcı gizliliğine önem verdiğini belirtiyor. Peki bu cümleye güvenmek doğru mu? Bazılarına göre evet, bazılarına göre hayır. Gerçekte ise Microsoft kullanıcının kişisel gizliliğine en az Google kadar önem veriyor ve arama devi de sizinle ilgili çok daha fazla veriye sahip. Microsoft açısından asıl problem, Google ve Facebook gibi diğer servislerin verilerimizi toplamasına zaten alışmış olmamız. Peki Windows 10 neden bu kadar fazla veri alıyor? Microsoft'a göre bunun temel sebebi "daha iyi bir deneyim sunmak". Bu fikrin tam merkezinde ise Cortana var. Kullanıcı hakkında ne kadar çok bilgi sahibi olursa o kadar faydalı olabilecek şekilde tasarlanan Cortana'nın bu verileri toplayabilmesi için yalnızca bazı özelliklere ihtiyaç var, ancak varsayılan olarak tüm gizlilik ayarları açık şekilde geliyor. Bu sizi endişelendiriyorsa makaledeki yönergeleri takip ederek kapatabilirsiniz. Ayrıca Windows 10, buluta diğer tüm işletim sistemlerinden daha sıkı bir şekilde bağlı. Çalışma şekli de bunu gayet iyi açıklıyor. Google ve Facebook'a güveniyorsanız büyük ihtimalle Microsoft'un verilerinizi toplamasına da aldırmamanız gerek; zira bu bilgiler Google aramaları ve Facebook mesajları kadar kişisel değil. Windows 10'un topladığı veriler Android ve iOS'tan da daha kapsamlı değil. Yine de Windows 10 bol miktarda veri topluyor ve bu sebeple kişisel bilgilerinizi mümkün olduğunca gizli tutmanız doğru olacaktır. Nihayetinde ortada bir gizlilik denetimi varsa kullanmak için sebep de vardır!

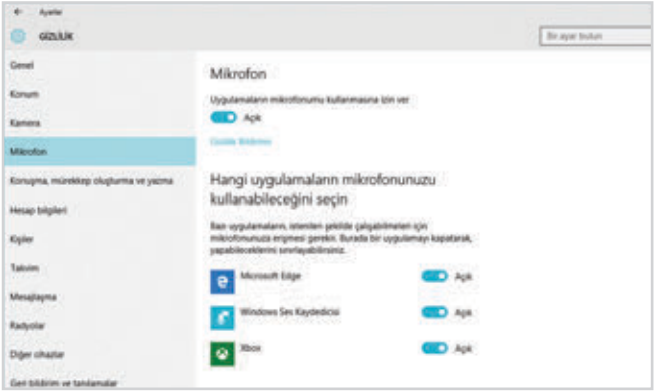

✗ Windows 7 ve 8'deki gözetleme güncellemelerini kaldırın

Yeni Windows'u kullanmayarak yukarıdaki endişelerden arınacağınızı düşünüyorsanız yanılıyorsunuz. Ne yazık ki meraklı gözler artık yalnızca yeni sürümle kısıtlı değil. Microsoft kısa süre önce Windows 7 ve 8 üzerinde de online aktivitelerinizi ve PC'de yaptıklarınızı şirkete raporlayan bazı güncellemeler çıkardı. Bunların bazıları "seçime bağlı", diğerleri ise "öneriliyor". Windows Update ayarlarınıza bağlı olarak bu güncellemeler otomatik olarak yüklenebilir. Sisteminiz bu güncellemeleri zaten yaptıysa kaldırıp engellemek gayet basit. Başlat/Denetim Masası/Programlar üzerinden Programları Değiştir/Kaldır komutu ile soldan Yüklü Güncelleştirmeleri görüntüleyin. Arama kutusunu kullanarak şu güncelleştirmeleri bulun ve her birine sağ tıklayıp kaldırın: KB3068708, KB3022345, KB3075249 ve KB3080149. İşlem tamamlandıktan sonra Denetim Masası/Sistem ve Güvenlik üzerinden Windows Update ile yeni güncellemeleri kontrol edin. Önerilen güncellemelerden KB3068708 ve KB3022345 numaralı olanları bulun ve sağ tıklayarak gizleyin. Daha sonra seçime bağlı olanlardan KB3075249 ve KB3080149 numaralı güncelleştirmeleri de aynı şekilde saklayın.

yorum@chip.com.tr

Windows 10 kullananların sayısı 50 milyonu geçti. Yeni işletim sistemini daha verimli ve rahat kullanmanızı sağlayacak 10 önemli ipucu veriyoruz.

Tan BODUR / CS

10 İpucu ile Windows 10

Tüm zamanların en iyisi". İşte Microsoft, yeni işletim sistemini böyle tarif ediyor. 29 Temmuz'da çıkışıyla birlikte daha ilk haftalarda 50 milyon kişinin bilgisayarına ulaşan Windows 10, birkaç yeni özelliği de beraberinde getirdi. Örneğin ilk defa Windows'un kendi kişisel sesli asistanı Cortana ile tanıştık (ipucu 6), yeni tarayıcı Edge, eski Internet Explorer tarayıcının yerini aldı, Windows 7'nin başlat menüsü geri geldi. Ayrıca Windows 10, Microsoft'un numaralandırma sistemini taşıyan son sürüm olacak. Gelecekte sürüm numaraları yerine düzenli güncelleştirmeler alacağız. Diğer taraftan Windows 10 kullanıcıyı her zamankinden daha yakın takibe alıyor ve verileri internet üzerinden evine gönderiyor. Bir açıdan geliştiricinin işletim sistemindeki eksiklikleri kapatması açısından faydalı olsa da, Amerika'daki sunucuların hiçbiri istihbarat birimleri karşısında güvenli değil. Ancak Windows'un her şeyinizi bilmesi gerekmiyor. (ipucu 7). Sıkı bir şekilde entegre edilmiş bulut hizmeti de verilerinizi doğru şekilde şifrelerseniz geginlik yaratmayabilir (ipucu 4). Yeni şık görüntüsünün altında ise Windows yine Windows. Birçok özelliği zaten tanıyorsunuz, tabii yerini bulabilirseniz! Ayrıca Başlat menüsüyle çalışabilir (ipucu 1), sevdiğiniz VLC veya Avira gibi programları terk etmek zorunda kalmadan kullanmaya devam edebilirsiniz (ipucu 3). Ufak bir numarayla (ipucu 10) Office programlarını ücretsiz bile kullanabilirsiniz. Bu ipuçları ile iyi bir Windows sürümünü tüm zamanların en iyisi haline getirmeniz mümkün.

yorum@chip.com.tr

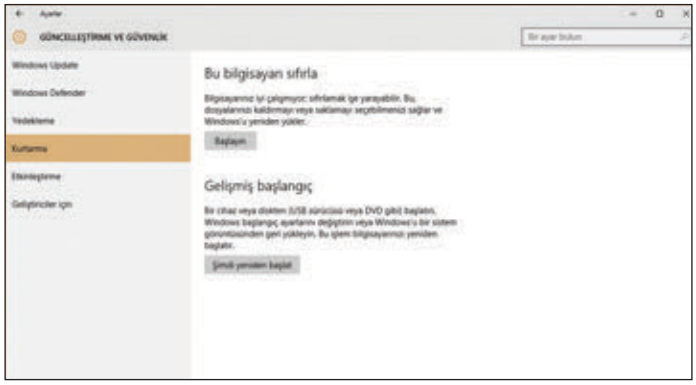

1
BIOS açılışı
Windows 10'da BIOS ya da UEFI artık başlangıçta çalışmıyor; bunun için sistem ayarlarını kullanın.

1 SİSTEM ÖZELLİKLERİ Windows 7/8'in standart işlevleri

Windows 10 yeni gibi görünebilir ama eski özelliklerin çoğu hala yeni kılıfın altında saklı: BIOS'a, Ayarlar'ın altındaki "Güncelleme ve Güvenlik'teki "Kurtarma" üzerinden ulaşabilirsiniz. "Geliştirilmiş Başlangıç"'ta "Şimdi yeniden başlat" diyerek Windows'un başlarken UEFI arayüzüne geçmesini sağlayabilirsiniz. Bunu yapmanın diğer yolu ise sistemi yeniden başlatırken Shift tuşunu basılı tutmak.

Ayrıca Windows 10 güvenli modda da açılabiliyor. Bunun en kolay yolu, Windows+R tuş kombinasyonu ile komut satırına "msconfig" yazmak. Çıkan pencerede Önyükleme sekmesindeki "Güvenli önyükleme" ve "Ağ" kutucuklarını işaretlemek. Sistem baştan başladığında güvenli modda açılacaktır.

İsterseniz Windows 7'den tanıdığınız eski tip hesap makinesine dönmeniz de mümkün. Bunun için ücretsiz "Old Calculator for Windows 10" uygulamasını indirebilirsiniz. Eski fotoğraf görüntüleyici ise hala Windows 10 içinde bir yerlerde gizli. [Windows] + [R] ile komut penceresine "regedit" yazıp kayıt defterinde "HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows Photo Viewer\Capabilities\FileAssociations" girdisini arayın. Burada .JPG veya .PNG gibi dosya uzantılarını bulun ve değeri "PhotoViewer.FileAssoc.Tiff" ile değiştirin. Windows 10 bundan sonra fotoğraflarınızı eski görüntüleyici ile açacak.

2 BAŞLAT MENÜSÜ Başlat menüsünü keyfinize göre düzenleyin

Yeni Windows 10 Başlat menüsü, rengini bile rahatlıkla düzenleyebileceğiniz bir tasarıma sahip. Masaüstünde boş bir alana sağ tıklayarak "Kişiselleştir", ve "Renkler" üzerinden parlaklık, gölge, saydamlık gibi birçok özelliği kişiselleştirebilirsiniz. "Başlat" adlı menü seçeneği ile başlat menüsünden sık kullanılan uygulamaları veya son eklenen programları kaldırabilirsiniz. Başlat menüsündeki kutucukları teker teker kaldırmak isterseniz kutucuklara sağ tıklayarak bunu yapabilirsiniz.

Benzer şekilde, bir uygulamaya sağ tıklayarak Başlat menüsüne kutucuk iğnelemeniz mümkün. Kutucukların boyutunu de sağ tıklayıp "küçük", "orta", "büyük" şeklinde ayarlayabilirsiniz ve isterseniz tüm kutucukları Başlat menüsünden kaldırıp Windows 7'de olduğu gibi kullanabilirsiniz. Bunu daha rahat yapmak isterseniz "Start Menu 10" uygulamasını indirebilirsiniz.

3 PROGRAMLAR Favori uygulamalarınızı kurun

Windows 10 ile birlikte birkaç önemli uygulama gelse de bunlar sizin istediğiniz gibi çalışmıyor olabilirler. Bu yüzden Google Chrome veya Mozilla Firefox tarayıcılar gibi "olmazsa olmaz" uygulamalarınızı kurmak isteyeceksiniz. Microsoft'un yeni tarayıcısı Edge, kesinlikle eski Internet Explorer'a göre çok daha iyi, fakat benchmark testlerinde hala rakiplerinin gerisinde yer alıyor.

Ayrıca bilgisayarınızı virüslere karşı kendiniz korumak isterseniz ücretsiz Avira AntiVir gibi, Windows Defender'a göre çok ileride bir çözüm tercih edebilirsiniz. Microsoft'un ücretsiz çizim programı Paint hayal kırıklığı olmaya devam ediyor. Profesyoneller Photoshop programını satın almayı tercih etse de eğer siz ufak detayları düzeltmekten öteye gitmeyecekseniz Paint.net adlı ücretsiz programı indirip kurabilirsiniz. Microsoft Office için de ücretsiz ve başarılı bir alternatif mevcut: LibreOffice programları Windows 10 üzerinde sorunsuz çalışıyor ve neredeyse orijinalindeki tüm işlevlere sahip. Metin dosyalarını PDF olarak kaydetmek isterseniz PDFCreator tavsiye ederiz. Clover da kullanışlı bir yazılım.

Çalıştırdığınızda Windows dosya yöneticisine tıpkı internet tarayıcılarda olduğu gibi bir sekme ekliyor. Windows 10 bile zamanla sabit sürücünüzü gereksiz verilerle doldurmaktan vazgeçmediği için, CCleaner önemli bir yardımcı. Sizi gereksiz geçici dosyalardan kurtararak PC'nizi fark edilir biçimde hızlandırıyor.

Hız ölçümü için Win Experience Index kullanmanız mümkün. Bu program bilgisayarınızdaki tüm işlevleri test ediyor ve böylece size sisteminizin hızı hakkında genel bir bilgi veriyor.

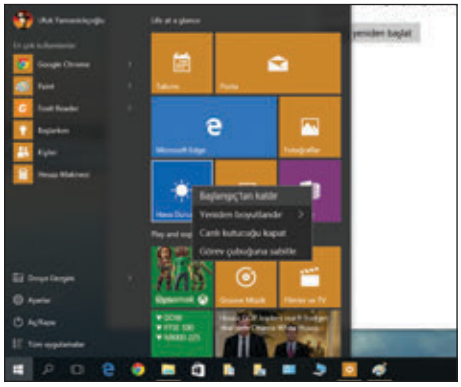

2
Başlat menüsünü düzenleyin
Başlat menüsündeki kutucukları değiştirebilir, hatta silebilirsiniz.

3
VLC Media Player
VLC Media Player Windows 10 altında şık bir tasarıma sahip fakat artık pek ihtiyaç duyulmuyor.

4 BULUT Windows 10'da verilerinizi nasıl şifreleyeceksiniz?

Windows, Office belgeleri, fotoğraflar gibi birçok veriyi, tercihen kendi bulut servisi OneDrive içinde saklıyor. Kullanıcı olarak bu çözüm işinize yarayabilir çünkü böylece verilerinize her yerden ulaşma imkanı buluyorsunuz; diğer taraftan birçok kötüye kullanım senaryosunu da akla getiriyor. Zira Microsoft'un kendi sunucuları üzerindeki verilere erişim hakkına ek olarak diğer "önlemleri" de mevcut. Belki de gerçekten yazılım devi ara sıra dosyaları şöyle bir tarayıp uygunsuz içerikleri otomatik olarak bulmayı amaçlıyor. PC'nizi bu taramalardan korumak için verilerinizi kendiniz önceden şifrelemelisiniz.

Bunun için "Cloudfogger" adlı programı kullanabilirsiniz. Online olarak kayıt olduktan sonra verilerinizin şifresini kaldırmak için şifreniz ve e-posta adresinizi kullanmanız gerekiyor. Cloudfogger verileri gayet rahat biçimde şifreliyor. Kurulum gerçekleştikten sonra program Windows tarayıcınızda yeni bir sürücü olarak görünüyor. Bu sürücüye taşınan tüm veriler otomatik olarak şifreleniyor. Eğer Cloudfogger kurulum sırasında OneDrive veya Dropbox gibi bulut hizmetleri ile karşılaşırsa bunlar içinde de şifrelenmiş bir klasör oluşturuyor.

Korunmasını istediğiniz dosyaları bu klasörlere taşımanız yeterli. İsterseniz şifreli klasörleri arkadaşlarınızla paylaşmanız da mümkün.

4
Bulutta şifreleme
Buluttaki verilerinizi güvenli tutmak için Cloudfogger gibi bir program kullanabilirsiniz.

5 BAŞLATMA Oturum açmadan Windows'a giriş yapın

Sistem başlatıldığında Windows 10 varsayılan olarak Windows hesabınızla oturum açmak için şifrenizi isteyecek. Eğer bilgisayarı kullanan tek kişi siz iseniz bu durum can sıkıcı hale gelebilir. Ama isterseniz bu süreçten kurtulabilirsiniz. Windows+R kombinasyonu ile komut satırına "netplwiz" yazın. Kullanıcı hesapları penceresindeki kullanıcı adı ve şifre kutucuklarındaki onay işaretini kaldırın. Tamam'ı tıkladığınızda karşınıza çıkacak pencerede değişiklikleri bir kez de Windows şifrenizle onaylayın. Oturum açma penceresi sizi bir daha rahatsız etmeyecek.

6 SESLİ ASİSTAN Cortana nasıl etkinleştirilir (veya devre dışı kalır)

Windows 10 ile birlikte Microsoft, kendi sesli asistanı Cortana'yı kullanıcıyla tanıştırdı. Bu genç hanım işletim sistemine, hatta yeni internet tarayıcısı Edge'e derinlemesine nüfuz ettiğinden istediğiniz anda kendisiyle konuşmanız mümkün. Bunun için ister Başlat menüsünden, ister sol alt kısımdaki Dosya ve internet gezgininden kendisine ulaşabilirsiniz. Açılan pencerede sol tarafta bulunan çubukta üstten ikinci, deftere benzeyen ikona tıklayın. Ardından Ayarlar'a girerek sesli asistanınızın "Hey Cortana" cümlesine karşılık vermesini sağlayabilirsiniz.

Aynı pencerede isterseniz Cortana'nın yalnızca sizin sesinize cevap vermesini de sağlayabilirsiniz. Yalnız bu "muhteşem" asistanın bir dezavantajı da mevcut: sorduğunuz soruları Microsoft'un bilgisayar merkezlerine gönderiyor ve cevap burada üretiliyor. Bunu istemiyorsanız Cortana'yı devre dışı bırakmanızı öneririz. Aynı ayar penceresinde "Cortana öneriler, fikirler, hatırlatmalar, uyarılar ve daha fazlasını verebilir" kutusundaki onayı kaldırın. Asistanın web arama işlevini de devre dışı bırakmak isterseniz internet sonuçlarını dahil eden kutuyu da iptal edin.

7 VERİ KORUMA Windows'un sizi gözetlemesini engelleyin

Windows 10'un tek meraklı bileşeni Cortana değil. Aslına bakılırsa Windows 10, tüm zamanların en meraklı Windows sürümü. Neyse ki bunu da varsayılan ayarları değiştirerek bir nebze engellemek mümkün. Kurulumda yerel hesap yeterli olsa bile Windows 10 sizden bir Microsoft hesabı istiyor. Windows'u zaten bir Microsoft hesabıyla kurduysanız, hesabınızın bağlantısını kesmek için Sistem ayarlarına girin. Benzer şekilde Güvenlik kısmındaki tüm düğmeleri "Kapalı" konuma getirebilirsiniz.

Bu işlemi kurulum sırasında yapmak, casus özelliklerin bir çoğunun kullanılmasını, hatta kurulmasını engelleyecek. Sesli asistan Cortana'ya ek olarak, yeni tarayıcı Edge de kişisel verilerinizi, girdiğiniz web siteleri-

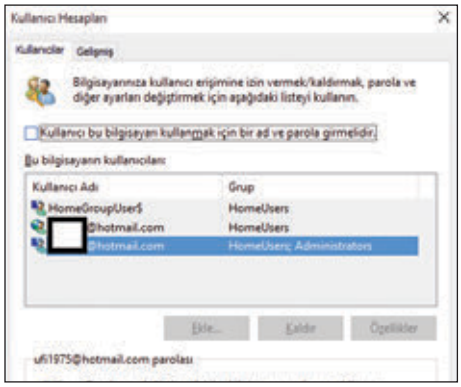

5
Kullanıcı hesabı
Şifre seçeneğindeki onayı kaldırdığınızda artık Windows 10'da oturum açmak için her seferinde şifre girmek zorunda kalmayacaksınız.

6
Cortana
Cortana, Windows 10'un akıllı sesli asistanı. Ama kullanmadan önce kurmanız gerekli.

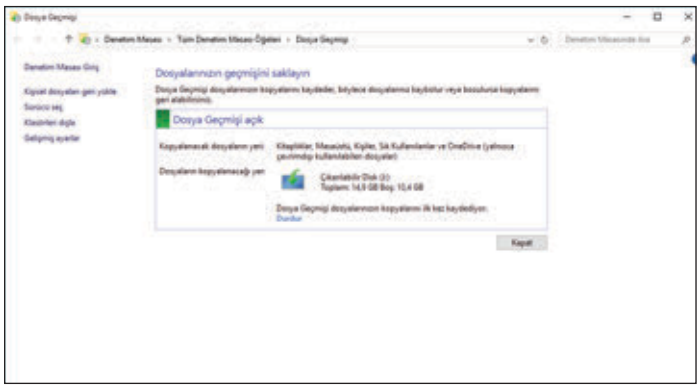

8
Yedekleme
Windows 10 verilerinizin yedeğini kendi kendine alabiliyor fakat bunları yalnızca belirli bir süre tutuyor.

ni, arama yaptığınız terimleri topluyor. Ayrıca indirdiğiniz dosyaları tarayan ve –güyazararlı yazılıma karşı kontrol eden bir güvenlik filtresi de mevcut. Bunların tümünü tarayıcı ayarlarında devre dışı bırakabilirsiniz. Tavsiyeler almak istemiyorsanız, "yeni sekmeleri" boş bir sayfayla açtırın. Gelişmiş seçeneklerde SmartScreen filtresini ve sayfa tahmin özelliğini devre dışı bırakabilirsiniz. Masaüstünde sağ tıklayarak ulaşacağınız "Kişiselleştirme" kısmında, Başlat menüsünde zaten kurulu programlara bakarak Microsoft'un size yeni programlarla ilgili "tavsiyelerde bulunmasını" engelleyebilirsiniz.

Ayrıca isterseniz lokasyon tercihlerinizi de Sistem Ayarları kısmında "Güvenlik" altında bulabilir, her uygulama için özelleştirebilirsiniz. Yine de, her şeyi kapatsanız bile Windows 10, evine sinyal yollayacak. Yeni sistem bir Microsoft sunucusuna ping atıp Cortana'yı kullandığınızı söylüyor fakat bunu ne gerekçeyle yaptığını henüz bilmiyoruz.

8 YEDEKLEME Windows 10 yedeği nasıl alınır?

Verilerinizi kaybetmek istemiyorsanız Windows 10 altında bile yedek almanız önerilir.

Bunun için sistemin kendi uygulamasını kullanabilirsiniz. "Güncelleme ve Güvenlik" altında "Yedekleme ve Bakım" kısmına ulaşın. "Kurtarma" seçeneğinden "Sistem geri yüklemeyi yapılandırın". "Yarat" diyerek sisteminizdeki tüm verileri güvenceye almaya başlayabilirsiniz. Eğer bu seçenek devre dışı ise "Yapılandır" diyerek "sistem korumayı devreye sokun". Bu işlemi onayladığınızda artık düğme aktif olacaktır.

Yedek dosyaları sabit diskte oluşturulur ve istenirse kopyalanabilir. Bunu yapmazsanız Windows bir süre sonra yedek dosyalarını silerek sürücüde yer açmak isteyecek. Yedeğinizi "EaseUs Todo Backup Home (CHIP Cloud'da mevcut) veya bulut servisi "SugarSync" gibi bir programla alırsanız bu sorundan da kurtulabilirsiniz.

9 KURULUMU KALDIRMA Windows 10'u sevmediyseniz yükseltmeyi geri alın

Microsoft bu işletim sistemini "şimdiye kadarki en iyi Windows" şeklinde satıyor olabilir fakat herkes bu düşünceyi paylaşmak zorunda değil. Sisteminizi bu "ücretsiz" işletim sistemine yükselttikten sonra sizin için uygun olmadığına kanaat getirirseniz bir ay içinde vazgeçebilir, eski işletim sisteminizi geri alabilirsiniz. Bunun için Başlat menüsünden Ayarlar'a, oradan sistem ayarlarına ulaşın. "Güncelleme ve Güvenlik" üzerinden "Kurtarma"'yı seçin. Burada eski işletim sisteminizin versiyonuna göre "Windows 8.1'e geri dön" şeklinde bir ibareyle karşılaşacaksınız. Yönergeleri takip ederek Windows 10 kurulumunu kaldırabilirsiniz.

10 OFFICE Windows 10 için Office Mobile 2016 programına ücretsiz sahip olun

Office yazılımının bir sonraki sürümü Office 2016 ve şimdiden hazır. Ağustos ayında şirket Word, Excel ve PowerPoint programlarının mobil cihazlar için sürümlerini yayımlamıştı. Bunun avantajı, bu sürümleri Windows 10 ile ücretsiz olarak yalnızca akıllı telefonda değil, aynı zamanda dizüstü bilgisayarda da kullanabilmeniz. Dezavantajı ise mobil versiyonda işlevlerin büyük ölçüde sınırlandırılmış olması. Yine de birçok kullanıcı için yeterli bir kullanım sunuyor.

Uygulamaları doğrudan Windows Store ya da internetten indirmeniz mümkün. Bunlar mobil sürümler oldukları için akıllı telefon ve tabletler için optimize edilmiş durumdalar. Yani düğmeler ve denetimler, dokunmatik ekranlar için alışık olduğumuzdan daha geniş bir şekilde tasarlanmış. Diğer taraftan mobil Office paketi Windows 10 ile aynı "pratik" bulut entegrasyonuna sahip. Dosyalar doğrudan OneDrive klasörüne kaydedilebiliyor (ipucu 4'teki gibi şifrelenmiş olsa bile).

Fakat bu programlarla belgeler yalnızca 10" ve altı ekranlı cihazlarda düzenlenebiliyor. Daha geniş ekranlarda belgeleri yalnızca görüntülemek mümkün. Düzenlemek istiyorsanız maalesef ekranınıza ve cihazınıza uyumlu bir sürüme ihtiyacınız var.

9
Yükseltmeyi geri alma
Sisteminizi ücretsiz olarak yükselttikten sonra vazgeçmek için yalnızca bir ayınız var.

10
Office Mobile
MS Office yazılımının mobil versiyonu ücetsiz ancak işlevleri hayli sınırlı.

Yedekleme kaosuna son

Veri kaybetme korkusu yaşamayın: Size her senaryo için yedekleme stratejileri göstereceğiz – işletim sisteminin tamamından, tek bir tarayıcı sekmesine kadar

Ozan KAYA /BH

Veri kayıplarının en büyük tehlikesi herhangi bir uyarı vermeden yaşanıyor oluşları. Durum ister sabit diskteki bir donanım hatasından, ister güç kesintisinden ya da bir şantaj virüsünden kaynaklanıyor olsun, eğer bilgisayarınız başlatılmayı reddediyorsa, tüm önemli verilerinizin yedeklenmiş olduğunu bilmek size kuşkusuz mutluluk sağlayacaktır. Genel olarak zaten düzenli olarak bir harici sabit diske, NAS sürücüsüne ya da bir USB belleğe yedekleme yapmanız zaten gerekmekte. Bu yolla sisteminiz başlatılamazsa dahi verilerinize erişebileceksiniz. Durumunuz hakkında daha geniş bir görünüm edinebilmeniz için yedekleme işini tek bir programdan yürütmenizi de öneriyoruz. Makalemizde örnek olarak dergimizin DVD'sinde de bulabileceğiniz EaseUS Todo Backup Home yazılımını bu iş için kullanacağız. Ayrıca ileri gelen sayfalarda içerisinde bazı özel fonksiyonlar barındıran araçları da yer yer size önereceğiz. Bu yazılımları da yine CHIP Cloud'da bulabilirsiniz.

yorum@chip.com.tr

Devasa veri çöplüğü

Profesyoneller de günümüzde akıllı bir yedekleme çözümünün eksikliğini hissediyorlar. Son olarak CHIP arşivini toparlarken bunun farkına vardık. Daha önce yayınladığımız başka dergilerin baskı materyallerini içeren CD ve DVD'lerini karton kutular için paketlenmiş olarak bulduk. Gerçi bu veriler günümüzde bir işimize yaramıyor, ancak bu yazıyı hazırlarken de bu kaostan esinlendik.

Windows için tam yedekleme

PC'nizi taşımak ya da aksaklıklara karşı işletim sisteminizin tamamını yedeklemek yararınıza olacaktır

1 Kurtarma diski yaratın

Todo Backup Home size sisteminizin genelinin yedeğini yaratma olanağı tanımakta. Bunun için programı etkinleştirdikten sonra, bir acil durum medyası yaratın. >>Create WinPE emergency disk<< seçeneğini seçin ve >>Compatibility mode<< seçeneğini işaretli bırakın. Şimdi kurtarma medyasını USB çubuğa ya da DVD üzerine yaratma seçeneklerinden birini seçmeniz gerekiyor. Eğer boş bir aygıtınız yoksa, bir ISO dosyası yaratabilir, yazma işlemini daha sonraya da erteleyebilirsiniz. Eğer USB seçeneği etkin değilse, bir USB çubuğu takın ve >>Tools<< girişini kullanarak acil durum diski menüsünü yeniden başlatın.

2 Sistem görüntüsünü kaydedin

Tüm yüklü program ve kayıtlı verilerinizi içeren işletim sisteminizin görüntüsünü yaratmak için ana menüden >>System back-up<< seçeneğine tıklayın. Görüntünün nereye kaydedileceğini seçin. İdeal olanı bir harici sabit disk ya da NAS aygıtını seçmenizdir. >>Confirm<< seçeneğini seçmenizle kayıt işlemi başlayacak. Bu işlem donanımınıza ve sisteminizin büyüklüğüne göre biraz zaman alabilir. >>Job<< sekmesinden yedekleme bittiğinde PC'nizi otomatik olarak kapanma yönünde komutlayabilirsiniz.

3 Acil durumda Windows'un kurtarılması

Eğer bilgisayarınız başlamayı reddederse, kurtarma medyasını takarak PC'nizi DVD ya da USB çubuğundan başlatabilirsiniz. Başlatma rutinin ardından içerisinde yedeğinizin listeleneceği Todo Backup menüsüyle karşılaşacaksınız. Eğer göremiyorsanız, >>Browse to Recover<< seçeneğini seçin ve kendiniz yedek dosyasını bulmaya çalışın. Yedekleme başlatılmadan önce size yedeklemelerin kısımlarını ve muhtemel sabit sürücü hedefleri gösterilecek. Eğer birden fazla sabit disk bağlıysa (sağa bakın), içerisinde hatalı Windows sürümünü barındıranı seçin.

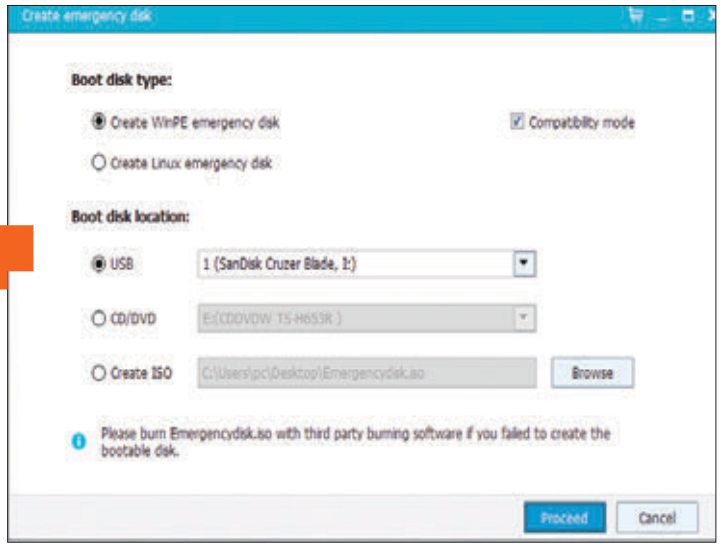

1

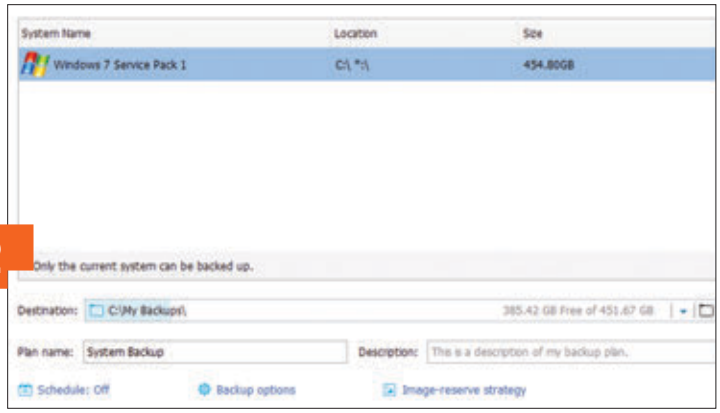

2

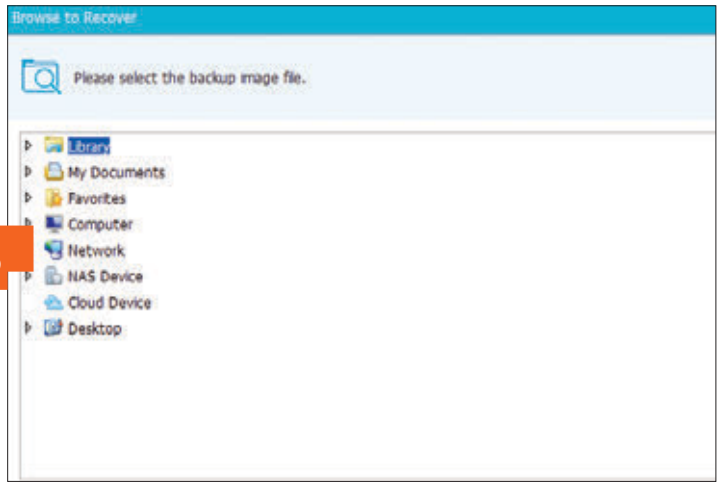

3

Clonezilla ile Windows taşıma

Ücretsiz Clonezilla canlı dağıtımı ile tüm sabit diskinizin tam bir kopyasını yaratabilmeniz mümkün –buna tüm kısımlar, dosyalar ve Windows'un kendisi de dâhil. Tek yapmanız gereken sabit disk kopyasını yeni bir sabit diske çıkarmak ve eskiden olduğu gibi kullanmaya devam etmek. İşte tam da bu özelliğinden dolayı Clonezilla sisteminizi yeni bir sabit diske taşıma konusunda ideal bir uygulama. Görüntü dosyasını boş bir aygıta yazmanız gerekmekte. Clonezilla'yı başlatmak için bu aygıttan başlatın. Sisteminizle eşleşen sürümü kullandığınızdan emin olmalısınız: Buna bağlı olarak eski ve yeni bilgisayarlarda BIOS ve UEFI değişkenlerini kullanın. Ayrıca 32-bit ve 64-bit sistem seçeneklerinden doğrusunu seçtiğinizden de emin olun.

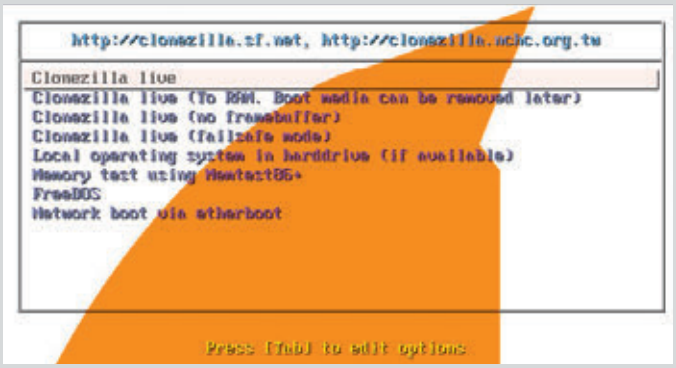

Clonezilla ile sisteminizi eksiksiz olarak taşıyabilirsiniz

Araçlar
CHIP Cloud'da

Klasör ve dosyalar

Günlük işlerinizi düzenli olarak kaydetmeniz gerekmekte. EaseUS Todo Backup Home sizi otomatik programlamayla büyük bir stresten kurtarıyor

1 Dosya ve klasörleri seçin

EaseUS ToDo Backup Home ile düzenli aralıklarla dosya ve klasörlerinizi korumak için ana menüden >>File backup<< girişine tıklayın. Sistem dosya yedeklemesi için bir gezgin penceresi açacak. Bunu kullanarak yedeklemek istediğiniz dosya ve klasörleri seçin. >>Target<< seçeneğinde ise yedeklemelerin nereye kaydedileceğini belirleyin.

2 Yedekleme seçeneklerini kurun

>>Back-up options<< seçeneğine tıklayarak yedekleriniz için özel ayarları belirleyebilirsiniz. Hafıza alanı kazanmak için>>Space< altında sıkıştırma oranını değiştirebilmeniz mümkün. Aynı sekmede yedeklemeleri daha sonra yazmak için CD ya da DVD boyutlarına da bölüştürebilirsiniz. Yedekleme sırasında günlük işlerinizin sekteye uğramadığından emin olmak için >>Performance<< altında düşük bir değer belirlemeniz gerekmekte. Bu durumda yedekleme işleminiz daha uzun sürecektir, fakat buna harcanan donanım kaynakları da oldukça düşmekte.

3 Zamanlamayı ve yedekleme metodunu belirleyin

Veriniz için düzenli bir yedekleme zamanlamak için dosya yedeklemesi için açılan gezgin penceresinde >>Schedule: Off<< girişine tıklayın. İlk açılır menüde >>Daily<< veya >>Weekly<< gibi değişik zaman dilimlerini yedekleme aralığı olarak belirleyebilirsiniz. Bu seçeneklerden birini seçtikten sonra, aynı isme sahip açılır menüden belirleyebileceğiniz uygun yedekleme metodunu seçin. Her seferinde seçili verilerin tümünü yedekleyeceği için tam yedekleme oldukça büyük bir depolama hacmi gerektirmekte. Bu yüzden size ayırıcı ve artırımlı metotları kullanmanızı öneriyoruz.

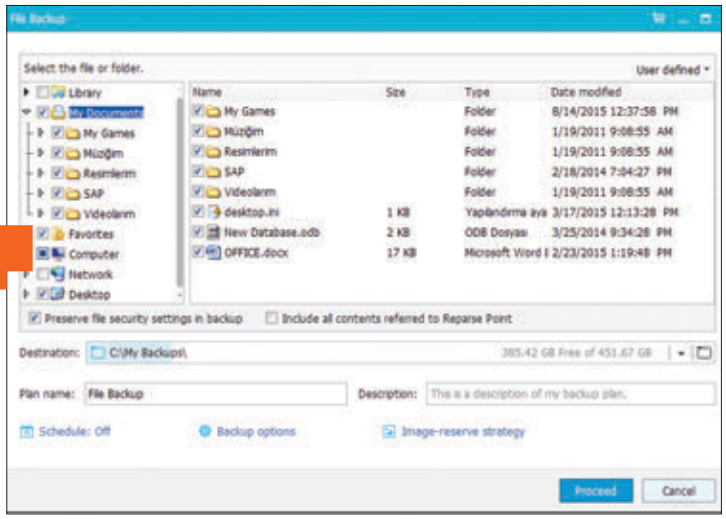

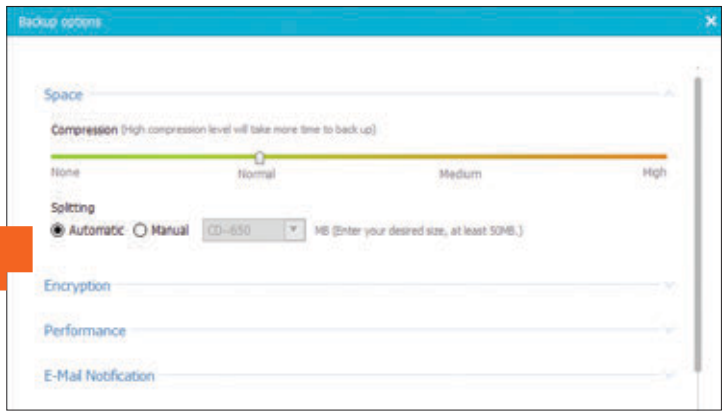

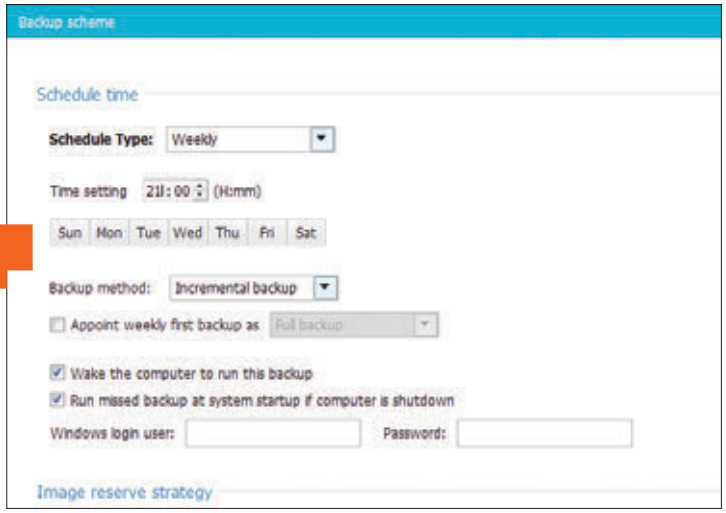

FTP yükleme ile yedeklemeler

SyncBack Freeware (CHIP Cloud'da bulabilirsiniz) ile bağımsız dizinlerin ve giriş sürücülerinin birkaç basit tıkla yedeklemelerini yaratabilirsiniz. Veriler diğer bir klasöre veya sürücüye, ZIP arşivi olarak DVD ya da FTP sunucusuna kaydedilebiliyor. Ayrıca, örneğin masaüstü ve dizüstü verilerinizin daima uyumlu olduğundan emin olmak için, bir ağ ile verilerinizi eşleyebilmeniz de mümkün. SyncBack belirli dosya, dosya formatı ve klasörleri dahil edip, çıkartabileceğiniz filtreleme ayarları gibi ek özellikler de sunmakta. SyncBackPro gibi daha kapsamlı satın alınabilir sürümü ile Dropbox, OneDrive veya Google Drive gibi bir cloud hizmetine bağlantı da sağlayabilirsiniz.

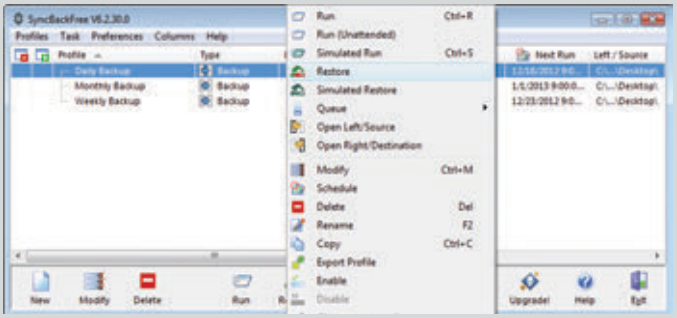

SyncBack Freeware size yedekleme için FTP yükleme olanağı gibi birçok ek özellik ve filtre sunmakta

E-posta ve tarayıcılar

İster Outlook veya Thunderbird ya da Chrome, Firefox kullanın, doğru araçlarla profillerinizi kaydedebilirsiniz

1 Outlook'un tam bir yedeğini yaratın

EaseUS Todo Backup Home ile Outlook'taki mail, hesap ve takvim girişlerini yedekleyebilmeniz mümkün. Bunun için ana menüden >>Mail back-up<< seçeneğine tıklayın. Sistem karşınıza bir gezgin penceresi açacaktır. Buradan yedeklemek istediğiniz Outlook profilini seçebilirsiniz. Tüm ilgili verileri ya da mail, rehber ve takvim gibi her bir kategoriyi ayrı ayrı yedekleyebilmeniz mümkün.

2 Thunderbird ve webmail yedekleri

Eğer mail'leriniz için Thunderbird hizmetini ya da bu konuda hiç bir yerel hizmeti kullanmıyorsanız bile, webmail profillerinizden dahi yerel kayıt yapabilen ücretsiz MailStore Home yedekleme aracını kullanmanızı öneriyoruz. Giriş sayfasında bulunan >>Archive e-mails<< seçeneğine tıklayın. Thunderbird'ü yedeklemek için >>Create profile<< bölümünde bulunan Thunderbird simgesini seçin. Açılan pencerede profili >>default<< olarak belirleyin ve >>Next<<'e tıklayın. Şimdi Thunderbird'de hangi klasörlerin yedekleneceğini belirlemek için üç nokta simgesine seçin. Thunderbird profilini kaydetmek için >>Finish<<'e tıklayın. Daha sonra yedekleme işlemini başlatmak için profil listesindeki girişe çift tıklayın. Eğer bir web profilinizi yedekleme istiyorsanız, >>Create profile<< altına e-mail adresinizi girin, >>Start<<'a tıklayın ve talimatları takip edin. Daha sonra yedeklerinizi >>Separate archive<< altında, köşede bulunan sütunda bulabilirsiniz.

3 Mozilla yazılımının yedeklenmesi

Firefox, Thunderbird ya da SeaMonster gibi Mozilla yazılımlarını kullananlar ücretsiz MozBackup aracını kullanarak işleri yoluna koyabilir. Araç ayrıca Firefox ve benzeri yazılımların taşınabilir sürümlerini de yedekleyebilmekte. Yedeklemek istediğiniz programı kapatın ve MozBackup'ı başlatın. Yedekleme yaratmayı ya da kurtarmayı seçin, listeden istediğiniz programı seçin ve >>Next<<'e tıklayın. Eğer taşınabilir bir sürümü yedeklemek istiyorsanız, >>Portable<< seçeneğini seçin. Şimdi USB çubuğunuzdaki ilgili klasörde (örn. >>FirefoxPortable<<) >>/data/profile<< alt-klasörünü seçin. Eğer bir Firefox ya da Thunderbird masaüstü sürümünü kurtarmak istiyorsanız, ayarı >>default<< olarak belirleyin. >>Next<<'e tıklamanızdan sonra bir parola belirleyebileceksiniz. Şimdi her şeyi mi, yoksa profilin sadece bir kısmını mı (örn. sekmeleri ya da favoriler) yedekleyeceğinize karar verin – İşlem tamam.

4 Tarayıcı ayarlarınızı kaydedin

Eğer birden fazla tarayıcı kullanıyorsanız, FavBackup sizin için doğru tercih olacaktır: Araç, Firefox, Chrome, Opera ve Safari gibi bilindik tüm tarayıcıların profillerini yedekleyebilmekte. Desteklenmeyen tek tarayıcı ise Microsoft'un yeni Edge tarayıcısı. FavBackup oldukça basit bir araç ve ayrıca kurulum da gerektirmemekte: tek yapmanız gereken EXE dosyasını çalıştırmak. Yedekleme için istediğiniz tarayıcıyı ve depolama noktasını seçin ve >>Next<<'e tıklayın.

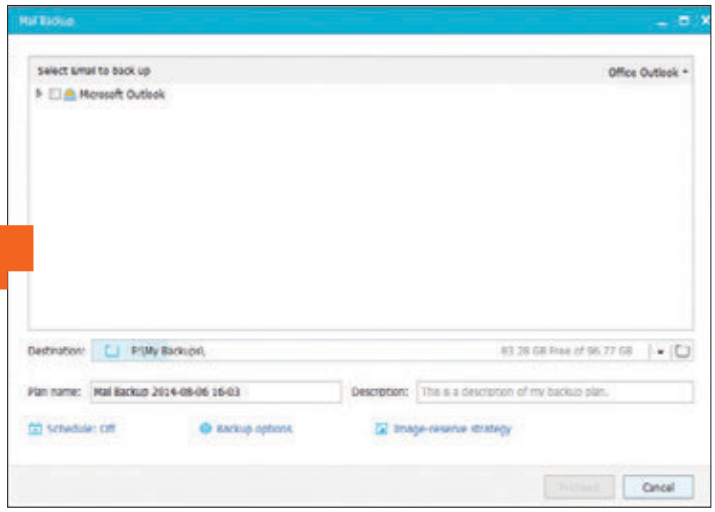

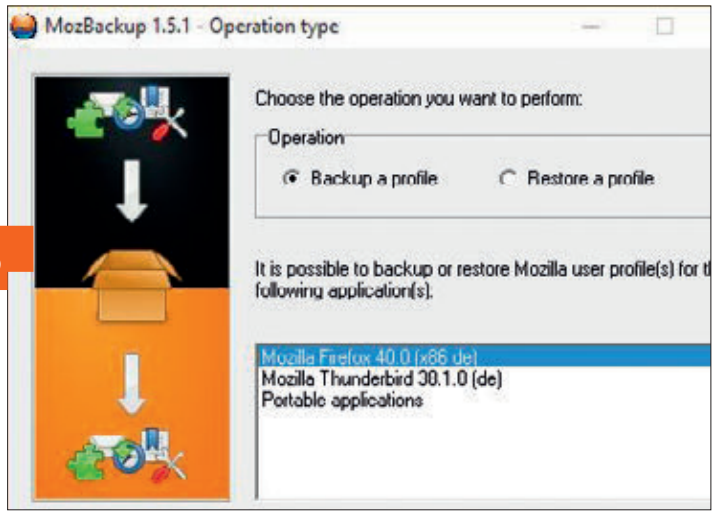

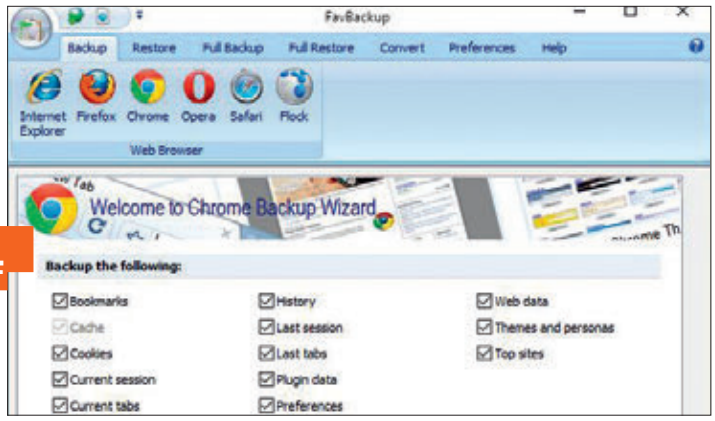

Android yedeklemesi

Mobil telefonunuzu PC'nize bağlamasının yanı sıra, MyPhoneExplorer aracını yedekleme için de kullanabilirsiniz

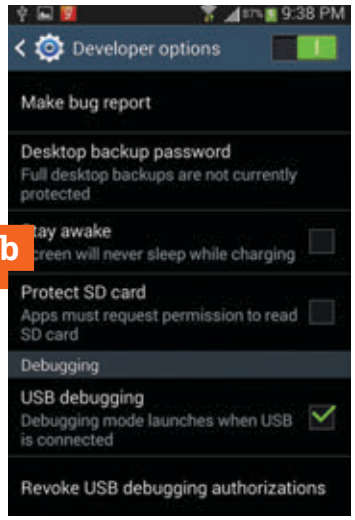

1 Akıllı telefonunuzu PC'nize bağlayın

MyPhoneExplorer masaüstü yazılımını ve MyPhoneExplorer Client uygulamasını (Play Store'dan) PC'nize ve akıllı telefonunuza yükleyin. WLAN ile bağlantı kurabilmek için mobil telefonunuzun ve PC'nizin aynı modeme bağlı olması gerekmekte. Uygulamayı (1a) ve MyPhoneExplorer'ı (PC'den) sırasıyla başlatın. >>File | Settings | Connection<< altında mobil telefon türünü >>Mobile phone with Google Android operating system<< olarak belirleyin. >>Establish connection via...<< altında >>Automatic<< seçeneğini seçin. >>OK<< ile işlemi onaylayın ve bağlantıyı sağlamak için [F1]'e basın. Diğer bir yandan, eğer USB ile telefonunuzu bağlamak istiyorsanız, geliştirici seçeneklerinden (1b) 'USB-Debugging' özelliğini etkinleştirmeniz gerekmekte. Şimdi mobil telefonunuzu PC'nize bağlayın. Ardından telefonunuz için ADB sürücüsünü bilgisayarınızdan yükleyin. Sürücüyü akıllı telefonunuzda ya da üreticinizin web sitesinden bulabilirsiniz. Şimdi MyPhoneExplorer'ı PC'nizden başlatın ve daha önce bahsettiğimiz bağlantı ayarlarını uygulayın.

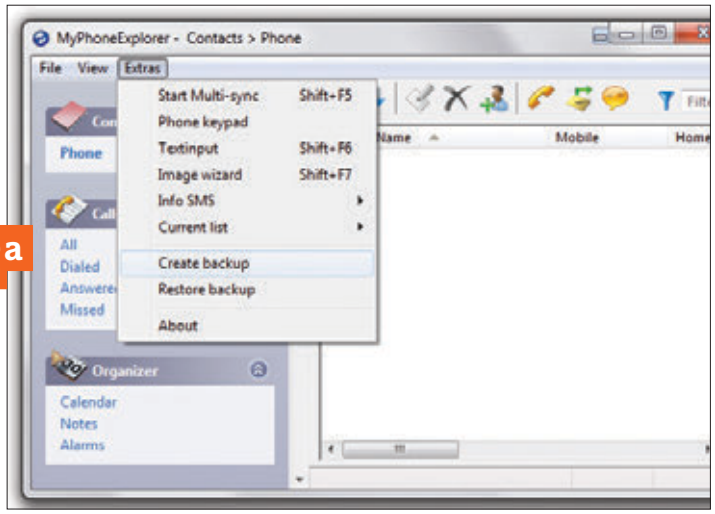

2 MyPhoneExplorer ile yedeklemeyi başlatın

Yedekleme yaratmak için masaüstü yazılımından >>Settings | Create back-up<<'a tıklayın (2a) ve yedekleme için bir kayıt yeri belirleyin. Varsayılan yapılandırmada MyPhoneExplorer rehberi, arama listelerini, görüşmeleri, duyuruları ve SMS mesajlarını yedekler. Eğer ek dosyalar ve telefonunuzda bulunan uygulamaları yedeklemek istiyorsanız, ilgili seçenekleri de işaretlemeniz gerekmekte (2b). MyPhoneExplorer uygulamaları ayrı APK dosyaları olarak kaydederken, sistem ve hafıza kartındaki dosyaları hedef dizinine ayrı klasörler olarak kaydetmekte. Dikkat: İşlem yedeklemenin büyüklüğüne göre biraz uzun sürebilir. Testimizde 10 GB'lık bir yedekleme için üç saat beklememiz gerekti.

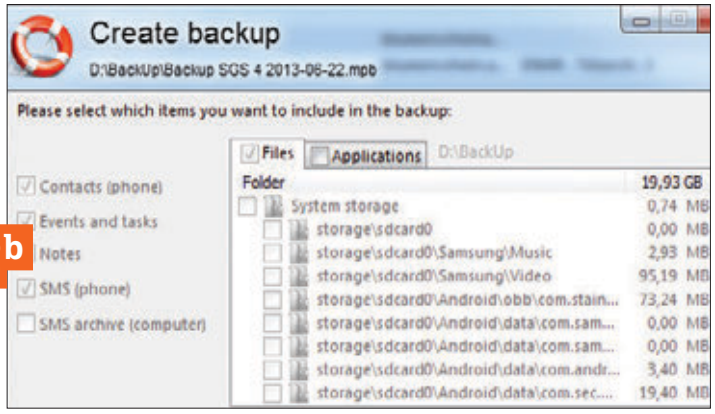

iPhone için yedekleme

EaseUS MobiSaver 5.0 Free rehberinizi, fotoğraflarınızı, video ve duyurularınızı PC'ye bağlı bir iPhone, iPod veya iPad'den yedeklemek için kullanabileceğiniz basit bir araç. Kurtarma işlemlerinde bir sihirbaz sizi adım adım talimatlarla yönlendirmekte. Kurtarmak istediğiniz verinin türünü seçtikten sonra, Apple aygıtınızı bağlayın. Tarama işleminin ardından MobiSaver bulunan tüm dosyaları gösterecektir. Daha sonrasında ücretsiz yazılım tek seferde verilerinizi PC'ye kaydedebiliyor. Veri kurtarma aracını kullanmak için ücretsiz bir kayıt işlemi gerçekleştirmeniz gerekmekte. Bunun yanında bilgisayarınızda iTunes'un en güncel sürümüne de sahip olmalısınız.

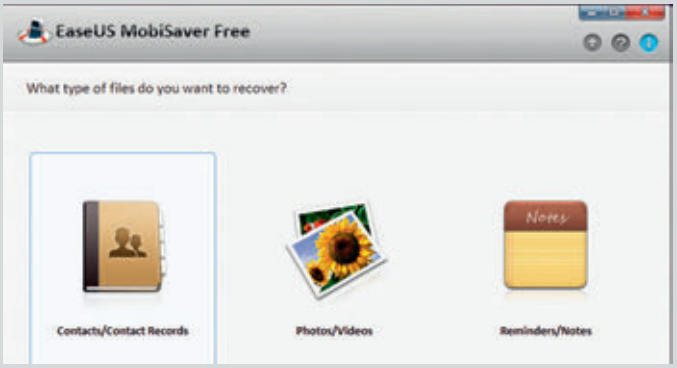

EaseUS MobiSaver, iPhones vb. Aygıtlarda depolanmış önemli verileri kurtarmayı oldukça kolay bir hale getiriyor

Motorola DynaTAC 8000X:

İlk mobil telefon

Akıllı telefonlar artık tüy kadar hafif. 30 yıl önce bir mobil telefon yaklaşık 1 kilogram ağırlığındaydı ve tek bir işleve sahipti.

Modern akıllı telefonlar, geriye baktığımızda uzun bir yolculuk geçirdi. Apple iPhone veya Samsung Galaxy serisi gibi üst sınıf cihazların ortaya çıkması için öncelikle ilk mobil telefon doğdu. 1940'lı yıllarda askeri alanda "walkie-talkie" dediğimiz taşınabilir telsizler kullanılıyordu; ancak dünyanın ilk gerçek mobil telefonunun patent başvurusu 1973 yılında yapıldı. Motorola DynaTAC 8000X, gerçek anlamda seri üretimi yapılabilen ilk mobil telefon olarak 21 Eylül 1983 tarihinde duyuruldu. Yaklaşık 800 gram ağırlığındaki bu cihaz hafif olmasa da mobil telefon alanında bir devrimin başlangıcıydı. Cihaz yaklaşık 4000 dolar fiyata sahipti ve şekli nedeniyle "tuğla telefon" adı veriliyordu. Tek şarjla 1 saatlik telefon görüşmesi yapılabiliyor, basılan tuşlar incecik ekranında kırmızı renkte beliriyordu. Başka bir işlevi yoktu. Satın almaya parası yetenler ise hemen kavuşamıyor, isimleri bekleme listesine ekleniyordu; bu bekleyiş bazen bütün bir yıl sürebiliyordu. DynaTAC 8000X modelinin şarjı 10 saatte dolabiliyordu. Tüm bunlara rağmen bu ilk mobil telefon en çok satanlar listesinin başına yerleşti. Fikir babası olan Martin Cooper, Motorola'nın geliştirme departmanında çalışıyordu ve bu cihazın testlerini 10 yıl boyunca sabırla yapmıştı. Cooper'ın kararlılığı sonuç verdi ve Motorola dünyanın en büyük mobil telefon üreticisi haline geldi. Ardından gelen model DynaTAC International 3200, Almanya'da GSM ağı ile birlikte 1992 yılında ortaya çıktı. "Yalnızca" 500 gram ağırlığındaki cihaz 3000 mark civarında fiyatı ile önceki modeli teknolojik anlamda yerle bir etti: zira görüşme süresi 150 dakika kadardı. Aynı yıl içinde ciddi bir rakip olarak Nokia ortaya çıktı. 10.11.1992 tarihinde çıkan Nokia 1011, candy-bar tipindeki ilk mobil telefondu ve günümüzde bile şu ana kadar kullanılmış en popüler mobil telefon olma özelliğini koruyor. Diğer taraftan her iki üretici de modern akıllı telefon pazarına geçişte başarılı olamadı. Nokia firması Microsoft tarafından satın alındı; Motorola ise artık Lenovo'ya ait. Bugün dünyada 6 milyardan fazla mobil iletişim bağlantısı ve çok daha fazla işleve sahip 1 milyardan fazla akıllı telefon mevcut. Buna rağmen Cooper, 30 yıl önce gerçekleşenlere hala hayretle bakıyor: "Herkesin elinde bir telefon olduğu günlerin geleceğini biliyorduk, ancak bunu görecek kadar yaşamış olmayı hayal edemezdim"

yorum@chip.com.tr

İlk mobil telefonun fiyatı 3995 dolar

O zamanın parası ile Motorola DynaTAC 8000X almak için 7700 dolar ödemek gerekiyordu.

SOYAĞACI

2015 Akıllı telefonlar
Mobil telefonların yerini akıllı telefonlar aldı. Telefon işlevinin yanı sıra bu cihazlar oyun, takvim, e-posta gibi birçok fonksiyon sunuyor.

1987 Hollywood ve mobil telefon
Oscar ödüllü 'Wall Street' filminde DynaTAC, zenginliğin bir ifadesi olarak kullanıldı.

Ekim 1973 Patent başvurusu
Cooper ilk mobil telsiz telefonun patent başvurusunu yaptı. Başvuru ancak 2 yıl sonra kabul edildi.

Kasım 1992
Nokia 1011
Yeni GSM ağında Nokia, bir anda Motorola karşısına güçlü bir rakip olarak çıktı.

Eylül 1983
İlk Motorola mobil telefon
Dünyanın ilk ticari mobil telefonu DynaTAC 8000X pazarda büyük kabul gördü.

Nisan 1973 Sunum
Motorola başkan yardımcısı John F. Mitchell, çalışır bir mobil ağın 1976 yılına kadar hazırlanacağı sözünü vermişti.

Martin Cooper mit dem DynaTAC 8000X (2009)
Patent başvurusu: 17 Ekim 1973
İlk satış tarihi: 21 Eylül 1983
Model: Motorola DynaTAC 8000X
Ağırlık: 800 gram
Fiyatı: 3995 ABD Doları

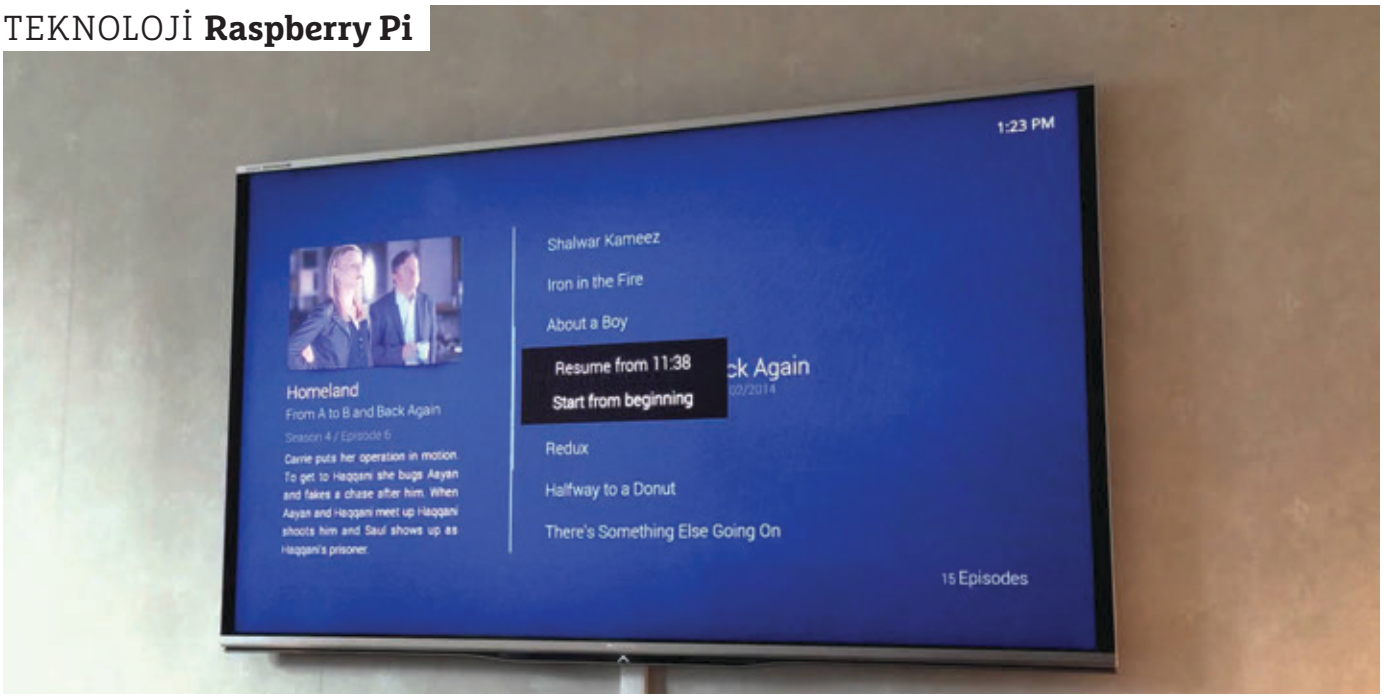

Raspberry Pi Medya Merkezi kurulumu

Windows Medya Merkezi'ni unutun, müzikleriniz ve filmlerinizin keyfini Raspberry Pi ile çıkarabilirsiniz.

Berk ERGİN

Microsoft, Windows 10'un çıkışıyla Windows Medya Merkezi'ni (Media Centre) yeterince ilgi görmemesinden dolayı kaldırdı. Yerine kullanabileceğiniz birçok başarılı alternatif var, bunlardan biri de Kodi (kodi.tv). Daha önce XBMC ismini taşımış bu ücretsiz yazılım, tüm video, müzik ve fotoğraflarınıza tek bir yerden erişmenize imkan veriyor. Eğer bir televizyon alıcınız varsa canlı olarak televizyon izleyip yayınları kaydedebilirsiniz.

OSMC (Open Source Media Center), Kodi'nin Raspberry Pi için olan uygulaması. Kurması ve ayarlaması çok kolay olan bu uygulama ihtiyacınız olan tüm işlevselliği sunuyor. Bu yazıda, sizlere OSMC hakkında bilmeniz gerekenleri anlatacağız.

Neye ihtiyacınız var?

Eğer daha önce Raspberry Pi (www.raspberrypi.org) kullanmadıysanız, ilk yapmanız gereken satın almak. Bu düşük bütçeli, kredi kartı boyutundaki bilgisayarın yapılış amacı çocuklara programlamayı sevdirmekti, ancak zamanla büyüklerin de gözdesi oldu. Satın alabileceğiniz birden fazla Raspberry Pi çeşidi var: Model A ve daha yeni olan A+, Model B ve yine daha sonradan üretilen B+ ve seriye en son eklenen Raspberry Pi 2 Model B. Herhangi bir Pi ile OSMC çalıştırmak için yeterli olacaktır. Daha satın almadıysanız size yaklaşık 120 TL ödeyerek bir Raspberry Pi almanızı öneririz çünkü daha önceki sürümlere göre daha hızlı ve güçlü.

Bir Raspberry Pi aldığınız zaman cihazın sadece kendisine sahip olursunuz. Başlamadan önce eklemeniz gereken bazı özellikler var:

Ekran – herhangi bir televizyon ya da bilgisayar monitörü kullanabilirsiniz.

HDMI/DVI kablosu – böylelikle cihazınızı ekrana bağlayabilirsiniz.

RCA kablosu – eğer HDMI ya da DVI soketi olmayan daha eski bir televizyon kullanacaksanız lazım olacaktır.

Ethernet kablosu – cihazınızı ağa ve internete bağlamak için gerekecektir.

Wi-Fi adaptörü - eğer kablosuz internet kullanmayı tercih ederseniz.

USB klavye

USB fare

SD ya da Micro SD kart – kullandığınız Pi modeline bağlı olarak değişir (daha yeni Pi'lerde Micro SD kullanılır.).

MicroUSB kablosu ya da güç kaynağı – 5V olduğundan emin olduğunuz ve uzun kablolardan kaçındığınız sürece telefonunuzun şarj kablosunu bile kullanabilirsiniz.

Kulaklık ya da hoparlör – Kabloyu Pi'nin mevcut kulaklık girişine takın.

Harici USB bellek – SD kartın fotoğraflarınız, müzikleriniz ve diğer medyalarınız için yeterli değilse kullanabilirsiniz. USB bellek kullanabilirsiniz, ancak kapasitesi ihtiyaçlarınızı karşılamayabilir. Alternatif olarak, ağınızdaki cihazların medyalarına erişmeyi deneyebilirsiniz.

Standart PC kullanımı için diğer cihazlarınızı Pi'ye bağlayın

Bu parçaların bazılarını direkt olarak RS Components (http://tr.rsdelivers.com/) , Farnell Element14 (http://tr.farnell.com/buy-raspberry-pi), ve ModMyPi (www.modmypi.com) gibi bilgisayar

parçası satıcılarından temin edebilirsiniz. Muhtemelen gerekli kablolar ve uç birimlerin bir kısmını evinizde de bulabilirsiniz. Raspberry Pi için bir kasaya ihtiyacınız yok, ancak yine de cihazınızı kalıcı bir medya merkezi olarak kullanacaksanız bir tane edinmeyi düşünebilirsiniz. ModMyPi'de seçeneklerden birini ya da Raspberry Pi Foundation tarafından üretilen Raspberry Pi 2 kasasını alabilirsiniz.

OSMC ile tanışın

OSMC (osmc.tv) indirmesi çok kolay bir yazılım (talimatlar için sayfanın altındaki Mini Workshop kısmına bakabilirsiniz). Eğer daha önce herhangi bir medya merkezi kullandıysanız yazılımdan ne beklemeniz gerektiğini biliyorsunuz demektir. Bu uygulamayla, bütün videolarınızı görebilir ve oynatabilirsiniz. Bazen ara belleğe alınması gerekse de, büyük video dosyalarıyla uğraşması gerekse bile Raspberry Pi videolarınızı çok akıcı bir şekilde oynatabiliyor. Medya merkezi, kayıtlı müziklerinizi (ağdaki ya da bağladığınız belleklerdeki) çalabildiği gibi bazı çevrimiçi radyo istasyonlarına erişmenize de imkan sağlıyor. Kodi'den kalan bir özellik olarak OSMC de eklentileri destekliyor. Bunlardan bazıları Pandora Radio, Rdio, Apple iTunes Podcast'leri.

Fotoğraflarınızı da OSMC aracılığıyla görüntüleyebilir, hatta çeşitli eklentiler indirerek medya merkezinize başka özellikler de ekleyebilirsiniz. Sıklıkla görüntülediğiniz içerikler favorilerinize eklenecektir, "My OSMC" menüsü aracılığıyla da her şeyin istediğiniz gibi görünmesini sağlayabilirsiniz. Bu menü, klasik bir ayarlar menüsünden farklıdır. Bu bölümde, servisler, overclock (cihazınızın performansını arttırmak için), uygulama mağazası (Transmission Torrent Client gibi ekstralar için), ağ, kontroller, Pi ayarları (görüntü, GPU ve daha fazla seçenek için) ve güncellemeler için simgeler bulunuyor. Önceden tanımlanmış olarak, OSMC yeni sürüm olup olmadığını günlük olarak kontrol edecektir, ancak sıklığı ve zamanını istediğiniz gibi ayarlayabilirsiniz.

OSMC yanında bir çok hazır eklentiyi de getiriyor. Bunlardan biri olan Artwork Downloader'la örneğin dizilerde, filmlerden veya müzik kliplerinden görüntüleri indirebiliyorsunuz. Medya merkezinin özelliklerini yükleyeceğiniz diğer eklentilerle daha da genişletmeniz mümkün. Uzun seçenek listesinin içinde Facebook Media gibi sosyal medyadaki fotoğraflarınıza ve videolarınıza bakabileceğiniz, Mail gibi e-postalarınıza ulaşabileceğiniz eklentiler var. OSMC'de daha farklı seçenekler de var, TV ve Hava Durumu işlevleri gibi. TV için PVR eklentisini yüklemeniz ve tabii ki bir TV alıcısını Pi'ye bağlamanız gerekiyor. Ayarları yapmak biraz zaman alabiliyor ama kesinlikle zor sayılmaz. Yaklaşan TV programlarını EPG (Elektronik Program Rehberi) ile inceleyebilir ve kaydedip yeniden izleyebilirsiniz.

Hava durumu işlevi için hava durumu bilgi kaynağını seçmelisiniz. Her ne kadar BBC Met Office ile olan ortaklığını bitirmiş olsa da en iyi seçenek olarak duruyor. Seçiminizi yaptıktan sonra bölgenizdeki en son hava durumu bilgilerini Hava Durumu bölmesinden görebilirsiniz. Eğer uyumlu bir modele sahipseniz OSMC'yi uzaktan kumanda edebilirsiniz. Bunun için klavye ve mouse da kullanabilirsiniz. Yazılımın klavye kısa-yollarına alışmanız faydalı olabilir. kodi.wiki/view/Keyboard_controls adresinden Kodi listesine ulaşabilirsiniz.

Raspberry Pi'yi açıp kapatmak fişi takıp çıkarmaktan ibaret, ancak OSMC Power menüsünde medya merkezinden çıkış, sistemi kapatma, yeniden başlatma veya belirlenen bir zamanda kapanmaya ayarlama gibi özellikler de sunuyor. Bu özellikler gece film izlerken veya müzik dinlerken uyuyakalabilen kullanıcılar için oldukça kullanışlı.

Alttaki atölye bölümümüzden OSMC'ye nasıl başlayacağınızı öğrenin.

yorum@chip.com.tr

MİNİ WORKSHOP

OSMC'yi Raspberry Pi Cihazlara Yükleme

1 OSMC'yi osmc.tv/download adresinden indirebilirsiniz. Kullandığınız işletim sistemine uygun yazılımı bulun ve indirin. İstediğiniz dili ve yüklemek istediğiniz cihazı (Vero, Raspberry Pi ya da Raspberry Pi 2) seçin ve daha sonra sağdaki butona tıklayın.

2 Yazılımın hangi sürümünü istiyorsanız seçin (muhtemelen sadece bir sürüm seçilebilir olacaktır), devam etmek için yeniden sağdaki butona tıklayın. Bu aşamadan sonra, OSMC'yi nereye kurmak istediğinizi belirleyin. Burada SD kartı seçin. Devamında, OSMC'yi ne şekilde internete bağlayacağınızı belirleyin. Böylelikle işletim sistemini tam olarak indirebileceksiniz.

3 Burada, OSMC'yi hangi cihazınıza yüklemek istediğinizi seçin. Eğer kart listede görünmezse, yenileyin. Lisans anlaşmasını kabul ettiğinizde, program yüklenecek ve daha sonra kurulacaktır. Bittiğinde, SD kartı ve kabloları Raspberry Pi'ye bağlayın ve yüklemeyi tamamlamak için cihazınızı başlatın. Sabırlı olun, bu işlem zaman alabilir.

ATÖLYE - **OSMC'ye giriş**

1 OSMC'yi ilk başlattığınızda dil seçeneğini ayarlamanız ve kullanıcı sözleşmesini onaylamanız gerekiyor. Arayüz gayet açık ve anlaşılır. Sağ üstte tarihi ve saati görüyorsunuz. Sol tarafta bütün seçeneklerin listesi var, "Settings"e tıklayarak yazılım ayarlarına girin.

2 Medya içeriğinize çeşitli yollarla ulaşmanız mümkün. Eğer bir USB hafızaya bağlıysanız dosyalara göz atmak ve oynatmak için ayarlardan dosya yöneticisine gelin. Alternatif olarak PC'nizdeki ağ içeriğine ulaşmak isterseniz dosya yöneticisinden "Add Source", "Browse" bölümlerine gelip "Windows Network (SMB)" seçeneğini işaretleyin.

3 OSMC'nin varsayılan arayüzü biraz yavan görünebilir. Eğer daha hareketli bir görünümle değiştirmek isterseniz ayarlardan "Appearance" ve "Skin" bölümlerine gelin. İstediğiniz görünümleri indirip kullanabilirsiniz Bölge seçeneğini International bölümünden değiştirebilirsiniz.

PC için 3D güç ve diskler

Daha hızlı ve büyük diskler, daha iyi 3D görüntü: SSD, sabit disk ve ekran kartı PC'nizi tamamlar. Size ideal tercihleri sunuyoruz

Ertuğ AYDIN

Bilgisayarınızdaki her şey sabit diskte depolanır, bir program kursanız da, bir fotoğraf, video veya müzik dosyası edinseniz veya üretseniz de durum aynıdır. Buna uygun olarak, sabit disk güvenilir olmalı ve yeterince alan sunmalıdır. Öte yandan, bilgisayar hızlı açılmalı ve tepki vermelidir- bu sebeple SSD'ler var- ayrıca 3D oyunları sorunsuz çalıştırmalıdır. Bunun için güçlü bir ekran kartına ihtiyacınız var. Size bu bileşenleri gereksinimlerinize en uygun düşecek şekilde nasıl seçeceğinizi anlatacağız.

SSD'ler söz konusu olunca, seçimdeki sıkıntı ilk olarak arayüzden kaynaklanıyor: Evrensel ama yavaş SATA'yı mı yoksa ultra hızlı PCIe'yi mi seçmelisiniz? SSD'ler ayrıca iç kısımları bakımından da birbirlerinden farklı. Üreticiler kayıt yoğunluğunu artırmak için farklı yöntemler kullanıyorlar, kapasite ve performansı artırıp fiyatı düşürmek için yaptıkları, beklenen kullanım ömrünü de uzatıyor: Basit minyatür yapı genişliği ve üç katmanlı hücreler biraz negatif bir etki yaratıyor, daha geniş yapı genişlikleri ve hafıza hücrelerinin akıllı 3 boyutlu aranjmanları ise daha olumlu bir etki yaratıyor.

Manyetik sabit diskler söz konusu olunca da bazı hareketlilikler oldu. Yeni yazma metotları ve helyum dolgusu ile, ya eskiden ulaşamadıkları kapasitelere ulaşabiliyorlar ya da hibrit cihazlar formunda SSD'lerin performanslarına ulaşabiliyorlar. ?????. sayfada, hangi sabit diskin ihtiyaçlarınıza en uygun olduğunu ve verilerinizi en güvenli şekilde saklayanın hangisi olduğunu açıklayacağız. Söz konusu ekran kartları olduğunda, ilk olarak bu karta neden ihtiyaç duyduğunuzu belirlemelisiniz. 40 dolar fiyatlı, sadece görüntü almanıza yarayan bir kartla 3000 dolar fiyatlı, çok çekirdekli bir oyun canavarı arasında çok büyük fark var. 103. sayfada bu seçimi size daha kolay hale getiriyoruz, monitörünüze ve oyunlarınıza bağlı olarak...

Yazı dizimizin ilk iki bölümüne CHIP Cloud'dan ulaşabilirsiniz. Gelecek sayıda ise, monitörleri, fare ve klavyeleri anlatacağız.

yorum@chip.com.tr

SSD-TURBO
artık bir zorunluk

SSD'ler artık başlangıç seviyesi PC'ler için bile tavsiye ediliyor- her hareketinizde net bir biçimde bir manyetik sabit diskten hızlı olduğunu anlayabiliyorsunuz. Aslında 2 TB'lık SSD'ler piyasada mevcut fakat birçok kullanıcının tercihi, yüksek maliyetleri nedeniyle, küçük bir SSD (120 GB ve üstü, yaklaşık 45 dolar) edinip ona işletim sistemini kurmak ve manyetik bir sabit disk (özellikle 1 TB, yaklaşık 55 dolar) edinip onlarda veri depolamak.

Evrensel SATA veya hızlı PCIe

Sıradan SATA SSD'ler bir laptoptaki 2,5 inçlik sabit disklerin yerini alacak şekilde tasarlanmışlardır. Tabi ki, masaüstü bilgisayarlara da güç ve SATA kablosu aracılığı ile bağlanabilirler. Örneğin, bazı kasalar (bknz. CHIP 09/2015 sayısı) – anakartın arkasında özel bir bağlama kısmı sunuyor. Aksi halde 3,5 inçten 2,5 inçten çevirmenize yarayan bir adaptör çerçeveye ihtiyaç duyarsınız. Yeni M.2 form faktörü aslında kompakt ultrabooklar için tasarlanmış bir tür çözüm. Bunda boyutu genellikle 80 x 22 milimetre olan hafıza çipleri ve denetleyicileri mevcuttur. Eğer anakartınızda bir M.2 yuvası varsa (bizim tavsiyemiz gibi, Asus Z97-A bknz. CHIP'in 10/2015 sayısı), M.2 tipi bir SSD size 2 adet kablo ve kasada alandan tasarruf imkanı sunacaktır. Daha basit yapılarına rağmen, M.2 SSD'ler genelde SATA SSD'lerden biraz daha pahalıdırlar. Bu durum performans açısından da benzer, zira çoğu M.2 SSD de SATA 6GBit/s arayüzünü kullanıyor. Öte yandan, M.2 aynı zamanda süper hızlı bir PCIe bağlantısı kurmaya yarayabilir, fakat bu ancak sınırlı sayıda anakartta ve özel M.2 SSD'ler için söz konusu (bknz. sonraki sayfa).

Kapasite, üretici ve denetleyici

CHIP Top 10 listesinde en üst sıralar tartışmasız Samsung'un elinde. Teknolojik bakış açısından, Samsung diğer rakiplerinden çok ciddi derecede önde, bunun sebeplerinden biri modern 3D-VNAND Flash bellek ve kendi üretimi olan denetleyicileri. Son piyasaya sürülenler 850 serisi ve onun 'Evo' adlı yaygın modeli, bu model ev kullanıcıları için tavsiye edilir. Benzer fiyatları olan ve iyi bilinen Crucial, Intel, Kingston, OCZ, Plextor ve SanDisk gibi üreticilerin muadil ürünlerinden üstün olma sebebi ise, daha iyi performansı, garanti süresi ve daha yüksek teorik yaşam ömrü ("total bytes written").

Windows ve en önemli programlar için bir SSD'de en az 120 GB alan olmalıdır- aslında 120 GB'lık SSD'ler de programların ve Windows güncellemelerinin artması nedeniyle çabuk dolar. Bir SSD aldığınızda performans ve kullanım ömrünün uzunluğuna bakarsınız ve daha büyük bir SSD'nin de zararı olmaz- yaklaşık 100 dolar'lık fiyatları ile 250 GB'lık ürünler oldukça cazip gözüküyorlar. Fakat yüksek kapasiteli SSD'lerin de başka avantajları var: Sonuçta bu ürünler aynı anda birden fazla Flash modülüne veri yazıyor ve yüksek kapasiteli modellerde bu modüllerden daha fazla sayıda var. Örneğin, Samsung'un SSD 850 Evo modelinde, tek bir modülde 8 Flash çipi var, 128 GB kapasitesi var ve dahili yazma performansı 150 megabyte/s seviyesinde. En küçük 120 GB SSD'de bir modül varken, 2 TB'lık modelde 16 modül var.

Fakat SATA SSD'ler söz konusu olunca, arayüz veri transfer hızını 550 MB/s seviyesinde sınırlıyor. 120 ve 250 GB'lık SSD'ler bu

→

SATA veya M.2: Büyük veya küçük

2,5 inçlik sabit disk boyutundaki ve çıkışlarına sahip SATA SSD'ler 1 oldukça yaygın. M.2 ufak bir tak kullan kartı sembolize eder, bu kartlar laptoplara ve anakartlara kablosuz olarak takılabilir 2. Bağlantı SATA veya daha hızlı olan PCIe ile kurulur.

AS SSD Benchmark (CHIP Cloud'da mevcut) veri transfer hızını ölçer, bunlar SATA limiti olan 550 MByte/s ve erişim hızı ile hesaplanır ve günlük kullanımda aslında daha büyük bir önem arz ederler.

Daha büyük SSD'lerin hızla ilgili avantajları

Eğer şüpheniz varsa, daha büyük SSD'yi seçin: Daha hızlıdır zira paralel olarak daha fazla hafıza çipi barındırır. Bu özellikle saniyedeki işlem sayısı söz konusu olunca çok net biçimde görülebilir (IOPS)

PERFORMANSI SAMSUNG SSD 850
850 (ORT. TRANSFER HIZI MB/S)

PERFORMANS – SAMSUNG SSD 850 SATA
(ORT. I/O İŞLEMİ/S 512 BYTE İÇİN)

Samsung SSD 850 Evo 1 TB sekiz hafıza modülünü çift taraflı PCB'sinde paralel olarak kullanır. Daha ufak modellerle karşılaştırılınca, bu daha yüksek hız ve daha kısa erişim süresi anlamına gelir

hıza kısa bir süreliğine çıkabilirler, bir önbellek hilesini kullanarak... Bunların 3 GB'lık önbellekleri yaklaşık beş saniyede dolar ve 120 ve 250 GB'lık modellerin hızı sırasıyla yaklaşık 150 MB/s ve 300 MB/s seviyesine düşüyor. 500 GB ve üstü kapasiteli modellerde yazma hızı 550 MB/s seviyelerinde kalabiliyor. Pratikte sınırlandırılmamış SSD hızı sadece PCIe sürücülerde söz konusu (bknz. sağ taraf) fakat bunların optimize edilmiş halleri için Intel'in Skylake jenerasyonunu beklemek gerekiyor.

SSD'lerdeki Flash hafıza her yazım işleminde biraz eskidiği için, üreticiler SSD'leri için öngörülen bir kullanım ömrü belirliyorlar. Bu depolama tekniğine, yapısal derinlik ve telafi mekanizmasına bağlı. SSD'lerin sorun çıkarana kadar yazdığı testlerde, sürücüler teorik olarak öngörülen sürenin çok üstünde süreler dayanmaktadır. 3D-VNAND hafızasının görece yüksek yapısal derinliği sayesinde, Samsung 850 Evo modellerinin geleneksel NAND-Flash hafızalarına karşı bir avantajları var, bu nedenle

Samsung çok yüksek değerler açıklayabiliyor (250 GB'a kadar: 75 terabyte, 500 GB üstü: 150 terabyte).

8 TB'A KADAR devasa sabit diskler

SSD'ye para harcamayı kesinlikle reddedenler en azından dahili SSD önbellekli bir hibrit modeli düşünmeli. Seagate Desktop SSHD 2 Terabyte (yak. 105 dolar; 1 TB yak. 85 dolar) hal-i hazırda CHIP Top 10 listemizde bir numarada, yüksek kapasite ile SSD seviyesindeki hızları birleştiren bir model- sistemi başlatmak ve programları çalıştırmak gibi tipik işlemler için en azından...

Eğer sisteminiz SSD'de işletim sistemi ve mekanik sabit diskte veriler şeklinde ise, güncel 3,5 inçlik manyetik sabit disklerin performansı size yetecektir. Eğer sık olarak büyük dosyalarla çalışıyorsanız (özellikle video hazırlama gibi), 7200 rpm hızlı ve yüksek kapasiteli bir model seçmelisiniz, zira yüksek veri sıklığı daha yüksek erişim hızı ve daha hızlı veri transferi anlamına gelir. Kapasitesi en büyük yüksek performanslı sabit disk, HGST Ultrastar He8 (8 terabyte, yak. 540 dolar) helyum ile doldurulmuş. Bu hava direncini azaltır, bu nedenle daha çok sayıda ve daha ince manyetik diskler içine monte edilebilir. Bunun sonucu olarak ortaya 8 TB'lık geleneksel okuma yazma teknolojisi kullanan ve çok yüksek performanslı bir ürün çıkar. Daha az yoğun kullanım söz konusu ise, daha düşük dönüş hızı olan modeller de yeterli olabilir. (5400 – 5900 rpm) Fakat Seagate'in „Archive HDD" modellerinde özel bir durum söz konusu: Bunların SMR teknolojisi ile (bknz. sağ taraf), çok yüksek kapasiteleri uygun fiyatlarla sunabilmeleri ve yüksek hızla okuma yapmaları söz konusu olmaktadır. Fakat yazma işlemlerinde fark edilir ölçüde geride kalıyorlar ve bu nedenle bu cihazlar sadece arşiv diski olarak kullanılmaya uygunlar.

Bir online alışveriş sitesinde fiyatlara bakarken, en az 3 yıl garantili modellere bakarak seçiminizi kısıtlamanızı tavsiye ediyoruz. Bu size olası sinir bozucu sorunlardan kaçınma imkanı verecektir. Sonrasında GB başına birim fiyatı en düşük olan modellere bakmalısınız ve bu genelde sizi NAS tipi sabit disklerle başbaşa bırakacaktır. Sabit diskler söz konusuysa, satın almadan önce kullanıcı yorumlarını/ görüşlerini okumakta fayda var, zira bazı modellerde çok fazla sayıda insanın aynı sorunu yaşadığını tespit edebilirsiniz.

BİLGİ

PCIe 3.0-x4 girişi ile 2,5 GB/s hızlı SSD'ler

Pratikte, 6 GB/s SATA SSD'lerin hızını yaklaşık 550 MB/s seviyesine düşürüyor. PCIe 3.0-x4 arayüzü bu hızı 4 GB/s seviyesine çekiyor. Intel SSD 750 1 PCIe girişli, yaklaşık 2,5 GB/s hızına çıkarken, Samsung SM951 2 kompakt M.2 girişi ile 1,3 GB/s hızına çıkabiliyor.

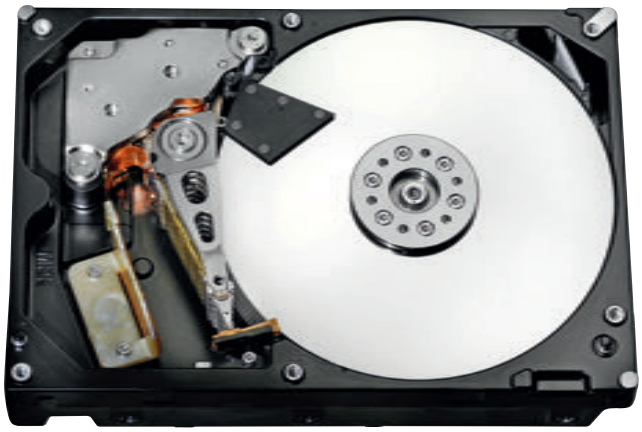

Uzun ömürlü, sessiz ve ekonomik NAS HDD, örneğin HGST Deskstar NAS 5 veya 6 TB gibi, iyi bir tercih olabilir.

Daha da büyük manyetik HDD'ler için SMR teknolojisi

350 dolar'a 8 TB'lık bir sabit disk- bu Seagate Archive HDD'lerin SMR teknolojisi ile başardığı bir husus. HGST de benzer bir kapasite sunuyor- fakat bunu çok pahalı helyum dolgusu ile başarabiliyor.

Shingled Magnetic Recording'de (SMR) geniş yazma başlığı önceki izin yarısına yeniden veri yazabiliyor. Fakat okuma kafası- ki bu diğerinin yarısı kadar genişlikte- hala iki izi de okuyabiliyor. Dezavantaj: Üzerine yazma işleminde, veri zaman harcayan bir işlemle yeniden ayarlanmak zorunda kalıyor.

3D GÜÇ
doğru dozda

Intel'in Core-i serisi ortaya çıkmadan evvel, her durumda ayrı bir ekran kartı kullanmak mantıklıydı, böylece RAM ve işlemci kapasitesi etkilenmiyordu. Fakat, son Haswell jenerasyonu bir Intel HD ekran kartı çipi içeriyor, bu işlemciye 2D görevlerde yardımcı olur ve bazı video formatlarının kodlanmasında da yardım sunar. Bu hiç karışıklığa mahal vermez, aşağı yukarı 512 megabyte tavsiye edilen sekiz gigabyte RAM'den ayrılmış gibi olur ve ekran kartı hafızası olarak kullanılır. Entegre ekran kartı çekirdekleri zorlayıcı olmayan 3D oyunları destekler, örneğin 'The Sims 4'. Kısacası, 3d oyunları oynayanlar veya CAD uygulamalarını kullananlar veya dahili ekran kartı olmayan işlemcilere sahip olanlar (örneğin Intel Haswell-E veya AMD FX) ekstra bir ekran kartına ihtiyaç duyuyorlar.

Modern çıkışlara dikkat edin

Eğer sadece görüntü almak yetecekse, ekstra bir görüntü çıkışı gerekiyorsa, o zaman en ucuz ekran kartı dahi yeterli olacaktır. Fakat, bunun dışındaki hallerde kartınızın en yeni dijital çıkışlara, örneğin DVI dual-link, HDMI 1.4 ve/veya DisplayPort 1.2 gibi. Bu örneğin nVidia GeForce GT 720 (45 dolar ve üstü) veya AMD Radeon HD 6450 (40 dolar ve üstü) gibi kartlar için de geçerlidir. Öbür türlü, durum her yeni monitörde yeni bir ekran kartı edinme zorunluluğu gibi tatsız noktalara gidebilir. Bu kartların 3D performansı oldukça önemsiz, fakat masaüstü programları açısından dijital olarak bağlanmış monitörlerle mükemmel bir uyumla çalışıyorlar. Daha da ötesinde, oldukça sessizler, bunu da pasif soğutma sistemine borçlular. 3D oyunlar için yeterli kabul edilebilecek bir kartın fiyatı yaklaşık 140 dolar ve üstünde. Bu civardaki bir fiyat size görece gelişmiş GeForce GTX 750 Ti veya AMD Radeon R7 260 X gibi giriş seviyesi bir ekran kartı işlemcisi ve iki gigabyte hafıza sunar. Bu cihazlarla, az talepkar oyunlar, örneğin 'Tomb Raider' veya 'Counter-Strike full-HD çözünürlüğe varan çözünürlükte sorunsuz çalışırlar. Bu verimli ekran kartı işlemcileri küçük bir 300 watt'lık güç kaynağı ile çalışabilirler ve bu nedenle bir PC'yi çok fazla para harcamadan oyunlara uygun hale getirmek isteyenler için idealdirler. Ayrıca pasif soğutmalı daha sessiz kartlar da az bir fiyat farkıyla mevcuttur.

Orta sınıf (yak. 250 dolar ve üstü – nVidia GTX 960 ve AMD Radeon R9 280 kartlarla – en modern oyunlar WQHD çözünürlüğüne kadar çıkabiliyorlar. (2560 x 1440). Diğer serilerde olduğu gibi, daha da güçlü versiyonlarda – '...Ti' (nVidia) ve '...X' (AMD) – daha büyük rezervler bulunur. Fakat 500 watt'lık bir güç kaynağı da gerekir. Donanımı sömüren 'Metro Last Light' gibi oyunlar orta sınıf cihazlara kök söktürüyor ve GeForce GTX 980 Ti veya the Radeon R9 Fury X gibi kartları zorunlu kılıyor. Bu oyunu 4K çözünürlükte oynamak isterseniz, iki kartı nVidia SLI veya AMD Crossfire ile bağlamalısınız.

Doğru ekran kartı çipini bulduktan sonra, üreticiyi ve kart modelini seçmelisiniz. Eğer bir online sitede alışveriş yapıyor veya orada karşılaştırma yapıyorsanız, istediğiniz çipi içeren modelleri seçmeli ve sonrasında diğer seçeneklere dikkat etmelisiniz, örneğin bazı girişlere sahip olması veya kasanıza uygun olması gibi . Bundan sonra seçiminizi fiyata göre yapabilirsiniz. Ekran kartları söz konusu olunca, daha küçük üreticileri kesinlikle tercih edebilirsiniz, zira sürücüleri direkt olarak nVidia veya AMD web sitesinden indirebilirsiniz.

Hangi oyun için hangi ekran kartı yongası?

Oyuna ve talep edilen monitör çözünürlüğüne göre, size farklı seviyede güç sunan ekran kartları. GTX modeller nVidia GeForce çiplerdir, R7/R9 çipleri AMD'nin Radeon serisi alternatifleri. Bunlar, ilgili ekran kartı işlemcileri ile birlikte, CHIP Top 10 listesindeki en iyi kartlardır.

Oyun	Full HD 1.920 x 1.080	WQHD 2.560 x 1.440	4K 3.840 x 2.160
Basit, örneğin Tomb Raider	GTX 750 Ti R7 260X	GTX 760 Ti R7 270X	GTX 970 R9 290
Orta seviye örneğin Bioshock	GTX 760 R9 270X	GTX 960 R9 280	GTX 770 R9 280X
Talepkar Metro: Last Light	GTX 980 R9 390X	GTX 980 R9 390X	GTX 980 Ti R9 Fury

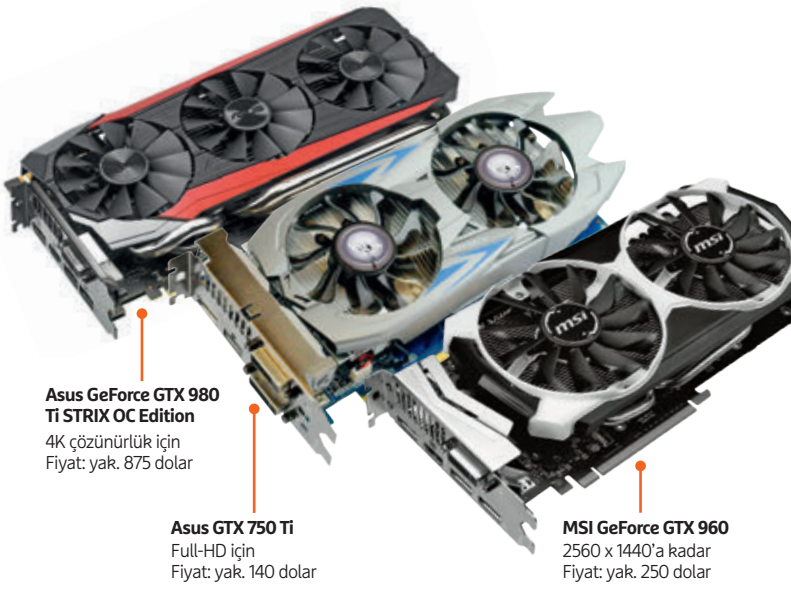

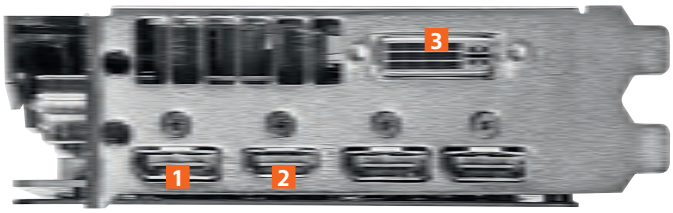

Bir ekran kartı alırken, DisplayPort 1.2 1, HDMI 2.0 2 ve DVI dual link 3, gibi modern arabirimlere dikkat edin, bunlar WQHD veya 4K gibi yüksek çözünürlüklere karşılık gelir.

Bunlar grafik arsızları

'Metro: Last Light' ışık efektleri kullanıyor (parıldama), 'tessellation' yuvarlak objeler için (kasklar) ve motion blurring gibi efektler kullanıyor – ve en son ekran kartı işlemcilerini dahi WQHD seviyesindeki çözünürlüklerde zorluyor.

USB bellek kullanarak PC'nizi hack'leyin

Çekmeceniz USB belleklerle mi dolu? CHIP, sizlere bunları nasıl tamir, güvenlik ve PC hızlandırma araçlarına dönüştüreceğinizi gösteriyor

Ozan KAYA

Acil durum PC tamir çantası oluşturun

Günümüzde neredeyse herkesin çok nadir kullandığı bir USB belleği (USB flaş sürücüsü olarak da biliniyor) var. Eğer Windows 8/8.1 ya da 10 kullanıyorsanız, bu mütevazi USB çubuğunu ufak bir çabayla zor gününüzde kullanabileceğiniz bir garanti poliçesine çevirebilirsiniz.

Windows 8/8.1 ve 10'da başlatılabilen USB sürücüleri yaratabilen bir araç bulunmakta. Bu sürücüyü kullanarak Windows'u başlatmadan da Sistem Kurtarma, Otomatik Tamir, Güvenli Mod ve Sistem Görüntüsü Kurtarma gibi çeşitli Windows araçlarını başlatabilirsiniz. Bu da demek oluyor ki PC'niz bir sebepten dolayı başlatılamadığında, USB çubuğunuzu takarak Windows araçlarını buradan çalıştırabileceksiniz.

Bu başlatılabilir tamir kurtarma sürücüsünü yaratmak için USB çubuğunuzu PC'ye takın, "kurtarma sürücüsü" komutunu Başlat'a girin ve 'Kurtarma sürücüsü oluştur' seçeneğini belirdiğinde seçin. Windows 10 size sistem dosyalarını yedekleme seçeneği sunmakta. Windows 8/8.1'de ise kurtarma bölümü dahil edebiliyorsunuz; ikincisi için USB çubuğunuzda 4 GB'lık boş alana sahip olmanız gerekmekte. Eğer Windows 7 kullanıyorsanız, benzer bir başlatılabilir tamir çantasını yaratabilmeniz mümkün, fakat bunun için boş bir CD ya da DVD kullanmanız gerekmekte. Diski takın, Başlat'a tıklayın, "onarım" komutunu girin ve 'Sistem Onarım Diski Oluştur' seçeneğini seçin.

Başlatılabilir bir malware tarayıcısı yaratın

Ransomware gibi bazı malware'ler PC'nize o kadar zarar verir ki, yüklü güvenlik programlarınız çalışamaz hale gelir ya da Windows'un kendisi dengesizleşir. Bu sorunu atlatmanın bir yolu da USB belleğinizi başlatılabilir bir tarayıcıya dönüştürerek Windows'u başlatmadan tarama yapmak. Kaspersky ve AVG gibi

PC'NİZİN BAŞLATILABİLİR USB'Yİ DESTEKLEMESİNİ SAĞLAYIN

Göstereceğimiz hack'lerin çoğu USB belleğinizi 'başlatılabilir' sürücü olarak kullanmanızı gerektirmekte. Böylelikle Windows veya diğer bir işletim sistemini (Linux gibi), ya da sisteminizi ele geçirmiş kötü amaçlı yazılımlar baypas edilerek bilgisayarınızı direkt olarak USB'deki yazılımla başlatabileceksiniz.

Tabi ne yazık ki her bilgisayar direkt olarak sistemi USB'nizdeki yazılımdan başlatma yönünde yapılandırılmamış olacak. Bunun için PC'nizi yeniden başlatın ve sizi BIOS'a götürecek tuşa (ya da tuş kombinasyonuna) tıklayın (tuş genellikle F2 ya da Del tuşudur).

'boot order' ya da 'boot sequence' kısmına geçin (genellikle 'advanced' menüsünde bulunur). Burada listelenmiş sürücüleri göreceksiniz. Page Up ve Page Down tuşları ile listeyi yeniden düzenleyerek çıkarılabilir ya da USB türlerini listenin en üstüne taşıyın. İşlemi kaydedin ve BIOS'tan çıkın. Ardından PC'nizi USB takılıyken yeniden başlatın.

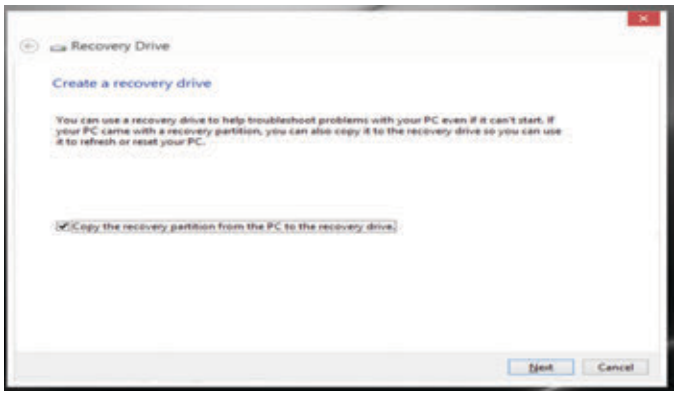

Kullanmadığınız USB çubuğunuzu başlatılabilir tam bir Windows kurtarma aracına dönüştürün

Başlatılabilir bir malware tarayıcı USB cephaneliğinizdeki olmazsa olmaz silahlardan

güvenlik şirketleri başlatılabilir tarayıcı yaratma konusunda Windows XP ve üstü sistemler için ücretsiz araçlar sunmakta.

Kaspersky ve AVG araçlarını aynı sürücüye yükleyemiyorsunuz, dolayısıyla iki AV tarayıcı yaratmanızda yarar var. Böylelikle tarayıcılardan birinin tanımlayamadığı zararlı dosyayı diğeri tanımlayabilir. Kaspersky Rescue Disk için 256 MB'lık boş alana sahip bir USB çubuğu takın ve http://chip.tk/1LWzC2Z adresine gidin. 'ISO image of Kaspersky Rescue Disk 10' ve 'utility for recording Kaspersky Rescue Disk 10 to USB devices' dosyalarının ikisini de indirin, ikincisine çift tıklayın ve sürücüyü yaratmak için talimatları takip edin. AVG içinse http://chip.tk/1LWzVLe adresine gidin 'Rescue CD (for USB stick)' bağlantısına tıklayın. Dosyayı arşivden çıkarın ve minimum 320 MB'lık boş alana sahip bir USB sürücüsü takın. Arşivden çıkarılmış klasördeki Setup'a çift tıklayın, USB sürücünüzü seçin ve geri kalan işlemleri takip edin.

PC'nizi kilitleyin

Dilerseniz USB çubuğunuzu PC'nizi açma kapama için bir anahtar gibi kullanabilirsiniz. Predator Home Edition aracını indirin (http://chip.tk/1LWA7dr, Windows XP ve üstü; ücreti 10 dolar, fakat dilerseniz ilk olarak ücretsiz deneme sürümünü kullanabilirsiniz). Programı yükleyin, USB belleği takın ve anahtarınızı kurmak için ekrandaki talimatları takip edin. İşlem tamamlandığında sürücünüzü gerçek bir anahtar gibi kullanabileceksiniz. Bilgisayarınıza takmanızla normalde olduğu gibi bilgisayarınızı açabilirsiniz. Fakat USB çubuğunu çıkarmanız direkt olarak bilgisayarınızı kilitleyecektir. Böylelikle diğerlerinin kişisel dosya ve bilgilerinize erişimini engelleyebilirsiniz.

Eski PC'nizin performansını arttırın

ReadyBoost programını belki duymuşsunuzdur (http://chip.tk/1LWAnsF). Vista'dan beri tüm sürümlerde kurulu bulunan bu Windows aracı bir USB sürücüsü takmanızla bilgisayarınızı hızlandırabilmenize olanak tanımakta. Araç bilgisayarınız RAM sıkıntısı çekerken daha hızlı olan flash belleğinizi sanal bellek olarak kullanmakta.

Bölümlerinizi klonlamak, yeniden boyutlandırmak ve taşımak için Parted Magic'i kullanın

ReadyBoost'u kullanmak için USB'yi takın, Windows/Dosya Gezginin'de sağ tıklayın ve Özelliklere girin. ReadyBoost sekmesine geçin ve 'Bu aygıtı kullan' seçeneğini seçin.
Bu işlemin bazı kısıtlamaları da bulunmakta. İlk olarak USB cihazında en azından 256 MB'lık boş alan bulunması ve Windows'un minimum hız gereksinimlerini karşılaması gerekiyor (Windows bu gereksinimler karşılanmadığı takdirde sizi uyaracaktır). Ayrca yeni PC'lerde çok fazla boş alan bulunabilmekte ve hızlı bir SSD ReadyBoost'tan pek de etkilenmeyecektir; işlem sadece eski PC'lerde gözle görülebilir gelişim sağlamakta. İşin can sıkıcı tarafı ise ReadyBoost'un sadece XP sonrası sistemlerde çalışabilmesi.
Eğer XP'de de çalışabilen benzer bir araca ücret ödemeye sıcak bakıyorsanız, sizin için en iyi seçenek eBoostr olacaktır (www.eboostr.com). Ücretsiz deneme sürümü ile bilgisayar yeniden başlatılmadan iki saat deneme kullanımı yapabilirsiniz.

USB'den Linux çalıştırın

Birçok popüler Linux dağıtıcısı ('distros') artık Windows'la değiştirmenizi gerektirmeden ya da dual-boot kurmadan sadece USB çubuğundan işletim sistemini çalıştırabilmenize izin vermekte. USB çubuğunu program kurmak, dosyaları oluşturmak, kaydetmek ve çok daha fazlası için kullanabilirsiniz.
Başlangıç için hafif bir Linux türü olan Lubuntu'yu kullanmanızı öneriyoruz. Sürüm USB'den kullansanız bile size hızlı ve kısa tepki süresi sunacaktır. http://chip.tk/1LWAKnd adresine gidin ve sistem türünüze göre 32bit ya da 64bit görüntü disklerinden birine tıklayın. İhtiyaç duyacağınız bir diğer araç ise başlatılabilir USB çubuğundan işletim sistemi yüklemenize olanak tanıyan Pendrivelinux Universal USB Installer ücretsiz programı (www.pendrivelinux.com). Eğer kayıtlı dosya ve programlarınız için yeterli alan istiyorsanız, USB çubuğu olarak oldukça büyük bir model kullanmanız gerekmekte –yaklaşık 2 ila 16 GB arası.

İki dosyayı da indirip, çubuğu taktığınızda başlatmak için Universal USB Installer programına çift tıklayın ve ekrandaki adımları takip edin. Lubuntu distro'yu ve USB'nizi seçin, ardından da kaydıracı kullanarak depolama için ne kadar büyüklükte bir alanı 'kalıcı' olarak kullanmak istediğinizi belirleyin. Windows'u atlayıp, bilgisayarınızı direkt olarak Linux'la başlatmak istiyorsanız, USB çubuğunu taktıktan sonra PC'nizi başlatabilirsiniz.
Sabit diskinizi bölün

Windows çalışırken sürücü kısımlarıyla oynamak genellikle çok iyi sonuçlar vermemekte, ayrıca Windows'un kendi bölümleme aracı da pek etkili değil. Bu konuda çok daha iyi bir alternatif olan 9 dolar ücretli Parted Magic (http://partedmagic.com) size yeniden bölümleme ve bölümleri taşıma olanağı tanımakta. Aracı ISO dosyası olarak ediniyorsunuz. ISO dosyasını bir CD ya da DVD'ye yazmak yerine Pendrivelinux Universal USB Installer aracını kullanarak (önceki ipucuna bakın) Parted Magic'i başlatılabilir USB sürücüye transfer edin.

yorum@chip.com.tr

Tüm e-kitaplarınızı tabletinizde okuyun

Basılmış bir kitabı satın alırsanız istediğiniz yerde okumakta özgürsünüzdür. CHIP, sizin için kısıtlanmış e-kitaplarınızla nasıl benzer bir özgürlüğe ulaşabileceğinizi gösteriyor.

Tan Bodur

Eğer son dönemlerde ilgili haberleri takip ettiyseniz, dijital medyalarınız üzerinde sahip olduğunuz haklarınızla ilgili kafa karışıklığı yaşıyor olmanız muhtemeldir.

Geçtiğimiz iki yılda sahip olunan dijital eserlerin kopyalanmasıyla ilgili yasalar, ülkeler tarafından değiştirilip durdu. Konu, ulusal ve uluslararası pek çok merci ile grup arasında tartışma yarattı. Şu an çoğu ülkede yasal olarak iTunes'a eklemek için, satın alınan bir CD'nin içeriğini kullanıp kullanamayacağımızdan dahi emin değiliz. Amazon müseccel formatları konusunda oldukça kısıtlayıcı politikalar izliyor, yine de geniş bir yelpazeden seçilecek uygulamalar ile e-kitapları yasal yollarla neredeyse her tablet, telefon ve bilgisayarda okuyabilmek mümkün.

Tabletiniz ile Kindle e-kitapları okuyun

Başlangıç olarak neden e-kitapları tabletinizle okumak isteyebileceğinizi inceleyelim: Cevap illüstrasyonlar. Basit çizimler, tablolar ve grafikler tablet ekranında göze, Kindle'a oranla çok daha hoş görünüyor. Hele girift çizgi romanlar Kindle ile kesinlikle yan yana gelmemeli. Kindle ile felakete yol açan çizgi romanlar, Android veya Apple tabletlerde birer sanat eserine dönüşebiliyor (sağdaki görsele bakınız).

Amazon da bizim bu güzel çizimlere bakmamızı istiyor olacak ki, Kindle uygulamasını Android (http://chip.tk/XTuOkb), iOS (http://chip.tk/1RsfyFs) ve Windows Phone (http://chip.tk/1RsfBBi - Windows 10 gerektiriyor) platformlarını kullanan cihazlar için de yayınlamış. Tüm bu uygulamalar Kindle formatlı e-kitapları destekliyor. İçeriklerinde çizim olsa da olmasa da.

Ayrıca Kindle Cloud Reader'ı (https://read.amazon.com -ücretsiz hesap gerektiriyor) kullanarak ve ücretsiz Kindle for PC programını indirerek (www.amazon.com/gp/kindle/pc) bilgisayarınız ile çevrimiçi okuma da yapabilirsiniz. iOS sürümleri hariç bu uygulamalar bir sonraki kullanımda kaldığınız yerden okumaya devam edebilmenizi, istediğiniz kelimelere göre arama yapmanızı, kitap satın almadan önce yapılan alıntıları inceleyebilmenizi ve gazete-dergi okuyabilmenizi de sağlıyor.

Apple'ın adil olmayan kısıtlamalarını yenin

Kindle uygulamasının Android sürümü Amazon üzerinden e-kitap almanıza imkan sağlarken, aynı işi Apple mobil cihazınızla yapmanız mümkün değil. Kindle e-kitapları aratıp iOS istek listenize ekleyebiliyorsunuz ama satın alma yapamıyorsunuz. Sorunun çözümü için Apple Safari tarayıcı ile (iOS'ta yüklü olarak bulunmaktadır.) Amazon'un internet sayfasını ziyaret edin. (www.amazon.com) hesabınıza giriş yapın, istediğiniz kitabı seçin. Ardından iPad'iniz için tek tıkla ödeme (1-Click payment) ile teslim seçeneğine tıklayın (bu seçenek varsayılan seçenektir). Şimdi Kindle uy-

gulamanıza geri dönün. Kitabınızın uygulamanızda sizi bekliyor olması gerek. Şayet kitap otomatik olarak indirilmezse ilk olarak internete bağlı olduğunuzdan emin olun. Ardından ekranın alt tarafındaki işaretli Cloud (bulut hizmeti) ikonuna tıklayın ve kütüphanenizi yeniden senkronize edin. Kitap görünür hale gelmiş ve indirmenizi bekliyor olacaktır.

Farklı cihazlarınızdaki e-kitapları senkronize edin

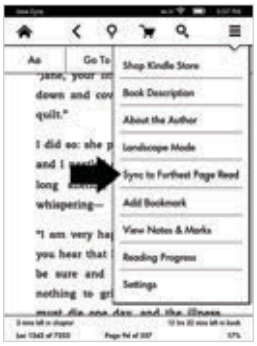

Kindle'ın en güzel yanlarından birisi de okuduğunuz kitapları ve durumunuzu (kitaptaki ilerlemenizi) diğer cihazlarınız ile senkronize edebiliyor oluşunuz. Kindle cihazınızda yatmadan evvel okuduğunuz kitaba, ertesi gün kanepede uzanırken ya da iş yerinize giderken (arabayla gitmediğinizi varsayıyoruz) veya otobüs beklerken yanınızda bulundurduğunuz tabletinizde devam edebilirsiniz. Diğer platformlardan aldığınız kitaplarınızı dahi senkronlayabilirsiniz. Bunu denemek için Humble Bundle adlı bağımsız internet mağazasından (www.humblebundle.com/books) bir kitap koleksiyonu aldık. Kitapları Kindle uygulamamıza e-posta olarak gönderdik. Alınan kitaplar otomatikman Kindle kütüphanesine eklendi ve indirilip senkronize edilmeye hazır hale geldi. Fakat bu işe girişmeden önce Kindle e-kitapları ile senkronizasyon işleminin yalnızca yetkilendirilmiş bir e-posta adresi ile gerçekleşebileceğini aklınızda bulundurun. Adresinizi yetkilendirmek için Amazon'un içerik ve cihaz düzenleme sayfasını ziyaret etmeniz, istenirse kullanıcı girişi yapmanız ve ardından "Settings" e tıklayarak ayarlardan e-posta adresinizi girmeniz gerekli.

Şayet e-kitaplarınız otomatik olarak senkronize olmazlarsa, işlemi manuel olarak yapmanız gerekebilir. Bunun için öncelikle cihazlarınızın ister Wi-Fi, ister mobil ağ (genellikle 3G/4G) ile internete bağlı olduğundan emin olun. Ardından okuma ekranının merkezine dokunarak menü ikonlarının çıkmasını sağlayın. 3 yatay çizgiden oluşan ikona tıklayın ve ardından "Sync" yazılı butonuna basın. Bunu, okumaya başlamadan önce ve okumanız bittikten sonra yapın.

Sesli kitapların büyüsü

Amazon'un zeki hizmeti "Whispersync for Voice" (http://chip.tk/1Gm4WIe) sesli kitapları e-kitaplar ile senkronize edebilmenizi sağlıyor. Yani e-kitabınızı okumayı bıraktığınızda devreye sesli kitap okuma servisi girebilir ve kaldığınız yeri dinleyebilirsiniz. Bunun için Amazon'un sahibi olduğu Audible hesabınıza giriş yapmanız gerekecek. Audible'ın 1 aylık ücretsiz deneme sürümü var. (Şayet Prime üye iseniz bu süre 3 aya çıkıyor.) Maalesef ülkemiz için Audible üyeliği ve Türkçe destek henüz mevcut değil. Yine de internetten kolayca bulunabilecek (veya eski sayılarımızda okunabilecek) belli numaralarla coğrafi konum engelini aşıp İngilizce Audible kullanmanız mümkün. Bu durumlar için http://chip.tk/1Gm5tKO adresinden kayıt olabilirsiniz.

Amazon hesabınızı kullanarak Audible'a giriş yapın. Ücretsiz bir sesli kitap elde edeceksiniz ve bu noktadan sonra üyeliğinizi de iptal ettirme seçeneğine sahip olacaksınız. Hesabınız aktif kalacak aynı zamanda ücret de ödemeyeceksiniz ve sesli kitaplarınız da sizde kalacak. Şimdi Amazon'un 30.000 civarındaki "Whispersync for Voice" kitabını (alttaki görselden bakabilirsiniz) inceleyin (http://chip.tk/1Gm5BJE). Site, size yardımcı bir sesli kitap satın alma önerisinde bulunacak. Sitede oldukça karlı ve özel indirimler yapılıyor.

Şu an dünya genelinde satın aldığımız dijital kitaplar, müzikler ve videolar ile neler yapıp yapamayacağımız üzerine süre gelen pek çok tartışma var.

Bazı yayıncılar e-kitaplarında DRM (Dijital Haklar Yönetimi) koruması kullanmamayı tercih ediyor. Böylece ilgili kitapları başka formatlara çevirip farklı cihazlarda kullanabiliyorsunuz. Bunun için üçüncü parti yazılımlar kullanmalısınız. Bu konuda başı çeken yazılım olan açık kaynak kodlu ve ücretsiz Calibre'yi (www.calibre-ebook.com) kullanabilirsiniz. Program ile e-kitaplarınızı farklı e-kitap okuyuculara farklı formatlarda yükleyebilirsiniz.

Amazon, AZW ve MOBI formatlarını desteklemekte. Kindle hariç çoğu e-kitap okuyucu ise ASCM ve EPUB formatlarını okuyabiliyor. Hemen her okuyucu PDF destekliyor fakat e-kitap okumak için PDF pek de ideal değil. Okuma işlemi zorlaşabiliyor.

Yasalar e-kitaplarımızı kopyalamaya izin verecek olsa dahi resmi olarak DRM'leri kaldırmak hala bulanık bir bölgede duruyor. Bunun başlıca sebebi örnek davaların özellikle ülkemizde oldukça az olması. Yine de Calibre için DRM kaldırma eklentilerinin ("Apprentice Alf's DeDRM Tools" aracı gibi, http://chip.tk/1Gm6odq) popüleritesi günden güne artıyor.

Şahısların dijital medyaları üzerinde sahip oldukları haklar ülkeden ülkeye değişim gösteriyor. Örneğin Fransa'da DRM kullanarak okuyucuları sadece belli cihazları kullanmaya zorlayan üreticilere ceza veriliyor. Çoğu Avrupa ülkesi kişisel e-kitap yedeklemesine izin verirken, bazılarında ise yasalar biraz daha sıkı.

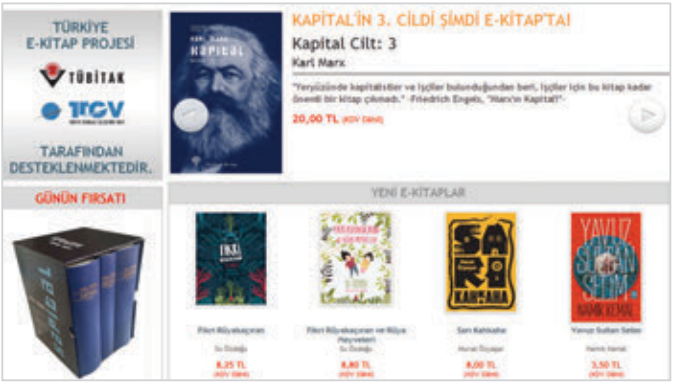

Çevrimiçi kitap mağazası idefix'ten e-kitap da satın alabilirsiniz.

Amazon'a Bağımlı Değilsiniz

"E-kitap" denilince çoğu zaman akla Kindle geliyor. Fakat seçenekler bununla sınırlı değil. Sony, Bookeen, Kobo ile D&R (www.dr.com.tr/e-kitap), idefix (www.idefix.com/ekitap) ve Babil (Calibro e-kitap okuyucu tarafından destekleniyor.) (www.babil.com/e-kitap) çevrimiçi mağazalarından Türkçe e-kitaplar satın alabilirsiniz. Çoğu kitap açık kodlu ve ücretiz EPUB formatında, DRM korumasında (Dijital Haklar Yönetimi) ve Adobe Digital Editions (ADE, http://chip.tk/1Gm5YDZ) tarafından sağlanıyor.

Tüm bunların olumsuz bir tarafı, ADE'nin Amazon'a göre kullanımının zor olması. Bu zorluk, çoğunlukla senkronizasyon işleminin karmaşıklığından kaynaklanıyor. Farklı mağazalardan aldığınız içeriklerin tek hesap altında birleştirilmesini sağlamanız gerekiyor. Yine de unutmayın ki ADE, Amazon'a bağlı kalmadan birden fazla mağazadan kitap edinebilmenizi mümkün kılıyor.

Herhangi bir ADE EPUB e-kitabı iOS tabletinizde Adobe firmasının kendi iOS için Digital Editions uygulamasıyla (http://chip.tk/1Gm60Mc) okuyabilirsiniz. Fakat Android için MobiSystems'in Universal Book Reader uygulaması daha kullanışlı. (http://chip.tk/1Gm65zk). Eğer kitaplar DRM korumasında değillerse ve siz de bizim gibi Amazon'un arayüzünden ve senkronizasyon özelliklerinden hoşlanıyorsanız, Calibre (yukarıdaki kutuyu okuyun) programı ile e-kitapları MOBI formatına çevirin ve Kindle uygulamanıza e-posta ile gönderin.

yorum@chip.com.tr

Cool Tech

Gelişen teknolojinin en ilginç örnekleri

Cem ŞANCI

FORCE TRAINER II

X-Wing'i kaldırma meselesi

Star Wars serilerini seyredenler bilirler, Luke Skywalker, Master Yoda'yı bulmak için gittiği gezegende X-Wing'i ile bataklığa düşer. Gezegenden tek çıkış şansı, X-Wing'i bataklıktan çıkarmasıdır ancak bunu yapabilmek için Güc'ü öğrenmek zorundadır. Sonrasında da düşünce gücüyle X-Wing'i bataklıktan çıkarır. İşte bu sahneyi hologram ile canlandırmak ve düşünce gücünüzle hologram X-Wing'i kaldırmak için bu acayip teknoloji-oyuncağına ihtiyacınız olacak. Tabi artık o sahneyi sinemada seyredenlerin çoğu 40 yaşını geçtiği için hologramın hedef kitlesi de yeni nesil Star Wars severler.

Fiyat: 120 dolar
Bilgi için: Amazon.com

OZOBOT BIT

Programlanabilir robot mu arıyorsunuz?

Robotlar geleceğin vazgeçilmezleri olacaklar. Buna şüphe yok. Çocuklarımızı geleceğe hazırlamak ve onlara programlamayı, robotları yönetmeyi öğretmek için bu küçük robot çok yararlı olabilir. Bilgisayarınız sayesinde onu farklı şartlara göre farklı işleri yapması için programlayabiliyorsunuz. Çocuklar için hem eğlenceli hem öğretici bir cihaz. En iyi oyuncak robot seçilmiş olduğunu da unutmayalım.
Bilgi için: firebox.com
Fiyat: 50 dolar

THE JUGGARNAUT

Üç tekerlekli dağ bisikleti

Mobil teknolojiler sayesinde artık masaüstü bilgisayarlara ve kapalı alanlara bağlı değiliz. Mobil dijital cihazlarımızı alıp istediğimiz yere gidebiliyoruz. Teknoloji severlerin en büyük tutkusundan biri de bisiklet ve biliyoruz ki iyi bir bisiklet bulmak çok kolay bir iş değil. Dağ taş, doğa gezmeyi seven bisiklet severler yakında bu üç tekerlekli Juggarnaut'larla karşılaşacaklar. Kontrolü daha kolay, yol dışında çok daha konforlu bisiklet sürüş deneyimi yaşatacağını iddia eden Juggarnaut'ların sadece fiyatı biraz canınızı sıkabilir. Bir de arka tekerleğe çamurluk takmayı ihmal etmeyin. Çamurlu yollarda saçtan ayağa çamura bulanırsınız. Maazallah!

Fiyatı: 3500 dolar
Bilgi için: riderungu.com

EMBER KAHVE KUPASI

Kahveniz istediğiniz ısıda kalsın

Sabahları evde veya ofiste kahve içemeden duramayanlardansanız, kısa sürede içmediğiniz kahvenin hızlıca soğuyarak tadını kaybettiğini bilirsiniz. İşte, Ember Mug, akıllı telefonunuzla kahvenizin veya diğer içeceklerinizin ısısını kontrol edip belli bir seviyenin altına inmemesini sağlayabildiğiniz akıllı bir kahve kupası. Kupa, kablosuz olarak kolayca şarj oluyor. Kahve ısısı gibi ufak tefek meseleler için kendinizi üzmeyin. Teknolojide her şeye bir çözüm var.

Fiyat: 129 dolar
Bilgi için: embertech.com

SLEEPPHONES

Uyurken kulağınız acımadan müzik dinleyin

Uzanarak veya uyumak amacıyla müzik dinleyenlerin en büyük derdi o kulağa batan kulaklıklardır ya, işte o sorunu da artık çözdüler. Bu uyku bantları, başı yumuşakça sarıyor ve müzik sesini kulağa ulaştırıyor. Böylece kulaklarınız acımadan sakince uykuya dalabiliyorsunuz.

Fiyat: 50 dolar
Bilgi için: Firebox.com

CHIP Yayın Yönetmeni Mahmut Karslıoğlu, teknolojinin eğlenceli yüzünü en güncel hali ile her ay günlüğünde sizlerle paylaşıyor. Sosyal ağlarda takip etmek için:

mkars@chip.com.tr
www.chip.com.tr/blog/mahmut
www.twitter.com/mahmutkarsliolu
www.instagram.com/mahmutkarslioglu
www.pinterest.com/mahmutkarsliolu
plus.google.com/+MahmutKarslioglu
www.linkedin.com/profile/view?id=304012332

Sanal gerçeklik mi? Artırılmış gerçeklik mi?

Gerçekte olmayan dünyaları ya da olmayan nesneleri göreceğimiz gelecek için henüz tam bir standart belirlenemedi.

Geçtiğimiz ay içinde önce dünya turu kapsamında Türkiye'ye gelen HTC Vive'ı, ardından da ülkemizde başarılı startup'lardan biri olan Simforce firmasının simülatörlerini denerken kullandıkları Oculus Rift DK2'yi arka arkaya test etme şansım oldu. Bunların dışında henüz deneme şansı bulamadığım eski adıyla Project Morpheus yeni adıyla ise Playstation VR ve Kickstarter üzerinde farklı özellikleri ile öne çıkan ondan fazla sanal gerçeklik gözlüğü projesi de gelecekte bir çok alanda deneyimlerin değişeceğinin en büyük kanıtları arasında yer alıyor.

Bu alanda yenilikçi teknolojileri ile startup'lar da gerçekten teknoloji devi firmalara kafa tutabilecek güçteler. En dikkat çekenler arasında içindeki göz izleme sensörü ile yeni bir kontrol metodu sunan ve alan derinliğini simüle edebilen Fove VR, üzerinde ekran barındırmak yerine görüntüyü doğrudan retina üzerine düşüren en hafif VR gözlüğü Glyph, özel lensleri ve açılı ekranı sayesinde 210 derece görüş açısı sağlayan StarVR ve en ucuz VR olan Google Cardboard yer alıyor. Uzun bir süre genelde bu türde sanal gerçeklik yaratacak cihazların piyasayı domine etmesi nedeniyle tam da kendimizi en doğrusunun bu olduğuna ikna etmeye başlamıştık ki, Microsoft neredeyse unutulmaya başlanan artırılmış gerçeklik teknolojisini kullanan gözlüğü ile bu alanda tek olmasına rağmen başarılı bir şekilde tekrar akılları karıştırmayı başardı. Şimdi, artık acaba gerçekten tamamen sanal bir dünyada olmak mı yoksa sanallığın gerçek dünyamıza mı gelmesini istediğimize karar vermek zorundayız. İki tür için de çok başarılı kullanım alanlarının olması şu an herhangi bir tanesine yönelmemizi engelliyor.

Zamanında oyun deneyimini bir üst noktaya taşımak için ortaya atılan Xbox Kinect ve Playstation Move'u seçerken yaşadıklarımızı şimdi deneyimi bir üst noktaya taşımaya çalışırken yine yaşayacağız. Yaşamın içine daha kolay entegre olabilecek artırılmış gerçeklik mi yoksa sizi tamamen bu dünyadan koparacak sanal gerçeklik mi? Siz hangisini seçerdiniz?

Büyüklere oyuncaklar

Uçurmak için bir drone arıyorsanız önce ne için istediğinize karar vermelisiniz.

Uçmaya hazır mısınız?

Farklı ihtiyaçlar için her gün yeni bir drone daha seçenekler arasına katılıyor. Sizin için en sıradışı olanları derledim.

Jiroskop, gps ve benzeri teknolojiler ile artk drone'ları uçurmak eskisi kadar zor değil. Ancak yine de kontrol etmek ile uğraşmak yerine sadece gökyüzünden otomatik olarak fotoğraf ve video çekmek isteyiyorsanız su geçirmez özelliği ile de öne çıkan Lily (www.lily.camera, 799$) ya da GPS ile uçması için koordinat da tanımlayabileceğiniz ve yine su geçirmez olan Sprite (www.ascentaerosystems.com, 849$) tam size göre olabilir. Drone savaşlarına mı gireceksiniz? Bu durumda da dünyanın en sağlam drone'u Hiro'ya (www.gameofdrones.com,699$) mutlaka göz atın. Denemek için en ucuzunu arayanlar www.banggood.com adresinden Eachine JJRC H8, mini drone'u sadece 14$'a satın alabilirsiniz. Fiyatına göre oldukça başarılı.

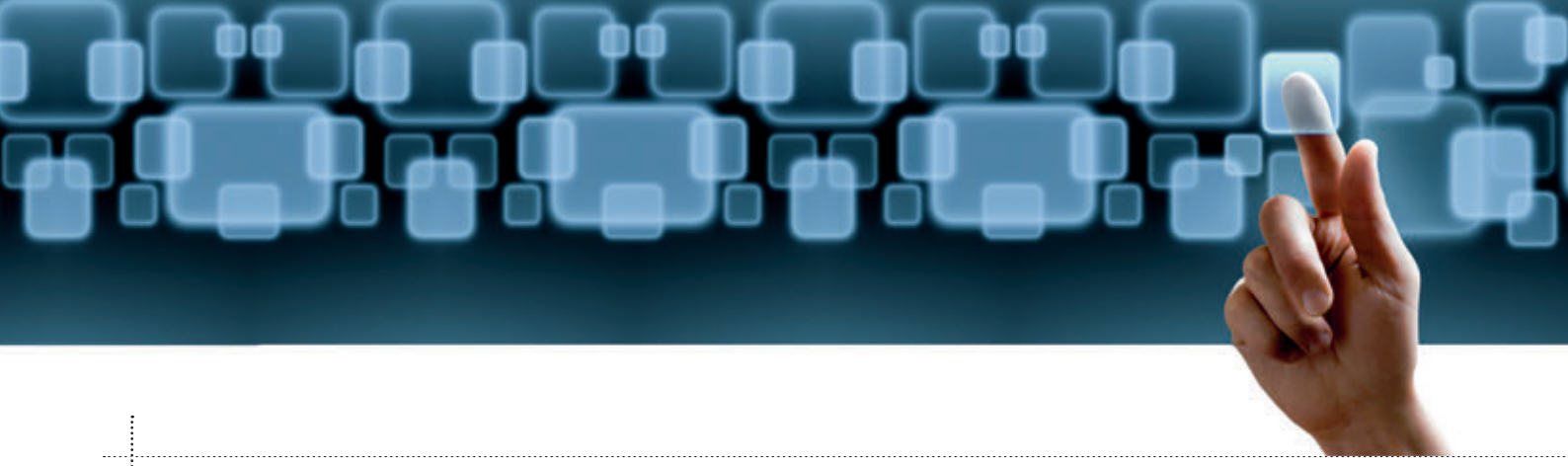

Bağlantılı arabalar

IBM bulut sistemi ile otomotive göz kırpıyor

IBM'in yeni otomotiv için IOT ürünü, araç içindeki sensörlerden aldığı bilgiyi analiz ederek, kullanıcıları araç ile ilgili ya da çevredeki boş otopark yerleri gibi konularda bilgilendirmek için kullanılacak.

Giyilebilir teknoloji

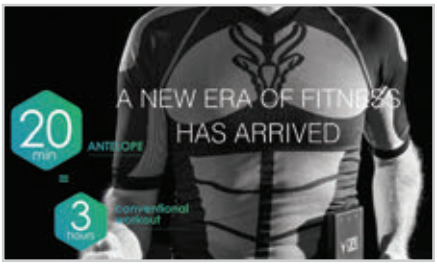

Bu akıllı spor kıyafeti sporun etkisini artırıyor

Antelope, ürünü ile spor yaptığınızda örneğin 4 haftada performansınızın %30 artacağı gibi zıplama yeteneğinizin %20, kas oranınızın %10 ve sırt ağrılarınız ise %90 azalacağını iddia ediyor.

Akıllı evler

Kapının önünde olup bitenden haberdar olun

Westinghouse'un Nucli Smart kilidi; parmak izi okuyucu, kamera, sesli mesaj ve gerçek zamanlı sesli iletişim ve uzaktan kilitleme seçenekleri ile kapınızın önündeki güvenliği eksiksiz sağlıyor.

Forza Motorsport 6

90/100, Xbox ONE, Turn 10 Şimdiye kadar görebileceğiniz en gerçekçi yarış mekaniği ve doğa koşulları bu oyunda.

İnsanın oyun oynamaya çok fazla vakti olmayınca bir oyuna emek harcamadan önce daha da seçici oluyor. Bir Xbox kullanıcısı olarak yarış oyunu oynamak için de Forza Motorsport 6'nın çıkmasını heyecanla beklediğimi söylemem gerekiyor. Çıkışı ile birlikte neredeyse bu ayın başından beri dergide oynanan tek oyun Forza oldu. Hatta ben bu yazıyı yazarken, şu an bile pistlerde kimin derecesi daha iyi tartışması devam ediyor.

Forza Motorsport 6, 450'ye yakın araba, 21 pist ve 24 arabanın dahil olduğu yarışlarıyla bu övgüyü hak ediyor. Fark yaratan tabii ki sadece bunlar değil. Neredeyse Motorsport 5'in iki katı yarış arabası ve yeni pistlere ek olarak oyun içinde gece karanlıkta ve yağmurlu havada olmak üzere iki yeni yarış türü de bulunuyor. Gece yarışları her ne kadar birçok oyunda yer alsa da Forza Motorsport 6'da gecelerin hiç olmadığı kadar karanlık ve farların aydınlattığının ötesini göremiyorsunuz. Dahası, havanın kararmasıyla düşen sıcaklığın asfaltı ve aracımızın tekerleklerini etkilemesi, aracımızın yol tutuşunda farklılıklara sebep oluyor. Yağmurlu havada gerçekleşen yarışlarda ise Forza Motorsport 6 daha önce hiç değinilmemiş bir konuya, yağmur sonucu oluşan su birikintilerine değiniyor. Anlık olarak hesaplanan ve gerçekte olması gerektiği yerde olan bu su birikintilerine girmeden önce hazırlıklı olmak gerekiyor. Yağmur nedeniyle ıslanan zeminden doğal olarak etkilenen fren mesafesi ve bunun sonucunda oluşan dönüşler de yağmurda araba kullanma deneyimini doğru bir şekilde yansıtıyor. Forza Motorsport 6'nın yağmur altındaki grafiklerine yakın ve hatta üzerinde grafikler sunan başka oyunlar olmasına rağmen, oyunun sürekli değişen sürüş hissinin yanına yaklaşabilen herhangi bir oyun bulunmuyor. Oyunda; Career, TestDrive, Freeplay, Rivals, Multiplayer ve League olmak üzere 6 mod bulunuyor. Forzavista ile ise istediğimiz bir arabayı en ince ayrıntısına kadar inceleyebiliyorsunuz.

Xbox One sahiplerinin saatlerini harcayacağı Forza Motorsport 6, oyun, diğer oyuncular için konsol alma sebebi olabilir!

Çevre grafik kalitesi ve detayları süper. UE III motorunun tek dezavantajı karakter modellerinde ortaya çıkıyor.

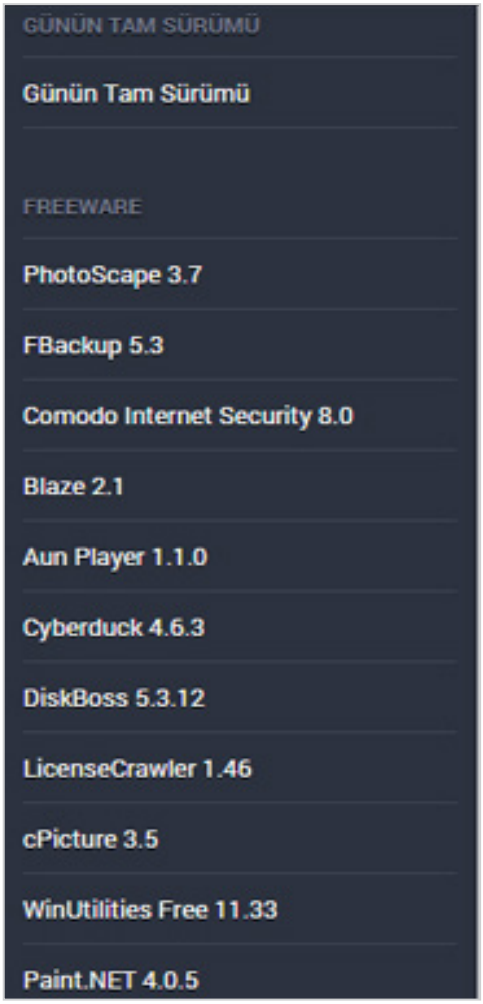

1

CLOUD İÇERİĞİ

Gelişen teknolojiye ayak uydurmak ve ihtiyaçlara uyum sağlamak için CHIP DVD şekil değiştiriyor ve artık CHIP Cloud oluyor. Bundan sonra sadece PC'nizden değil yeni nesil optik sürücüsü olmayan mobil cihazlardan da tüm içeriğe ulaşabileceksiniz.

İçeriklere erişmek için,
http://chipcloud.chip.com.tr
adresini kullanabilirsiniz

CHIP Cloud arabirimine ulaşabilmek için artık http://chipcloud.chip.com.tr adresini açmanız yeterli. Bu şekilde CHIP içeriklerinin sınırı kalkıyor ve herkesin kullanımına açılıyor. CHIP Cloud arabiriminde sol üstteki ikona tıkladığınızda açılan menüyü kullanarak içeriğin sıralı tam listesine ulaşabileceğiniz gibi, aynı zamanda "CHIP Kodları" menüsünden de tüm kategorileri bir arada görebilirsiniz. Kategoriler altında bulacağınız içeriklere erişmek içinse, ilgili kategoriye girdikten sonra ulaşmak istediğiniz içeriğe tıklayabilirsiniz. Böylece istediğiniz içerik tüm bilgileriyle birlikte ekrana gelecek. Eğer isterseniz "İndir" butonu ile içeriği bilgisayarınıza ya da

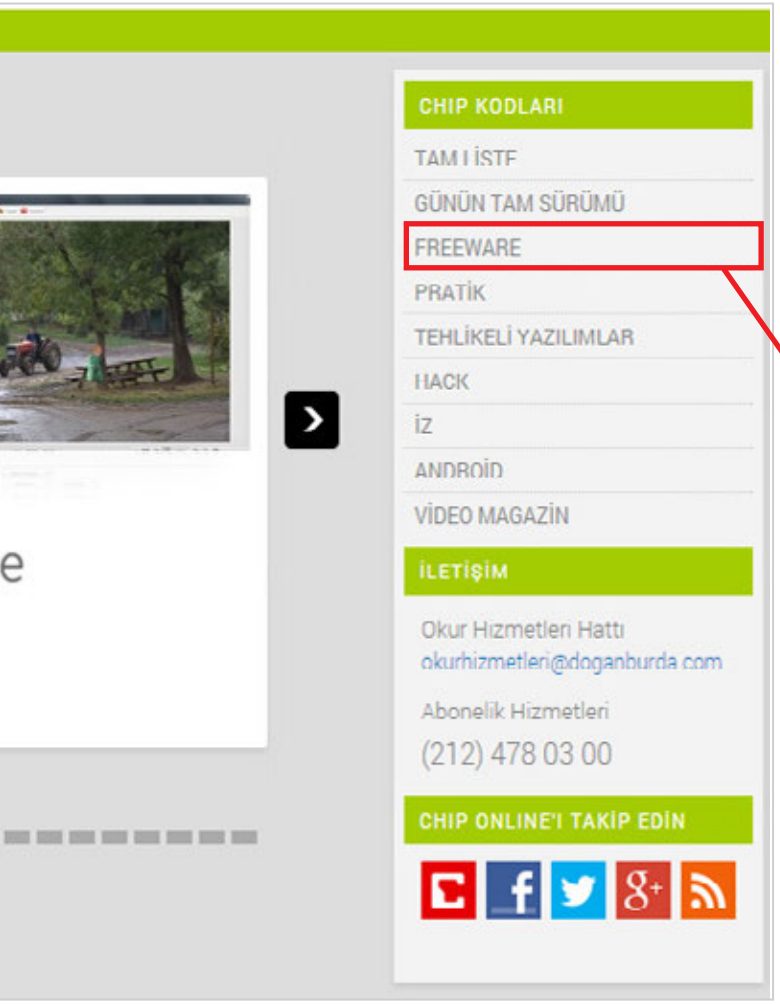

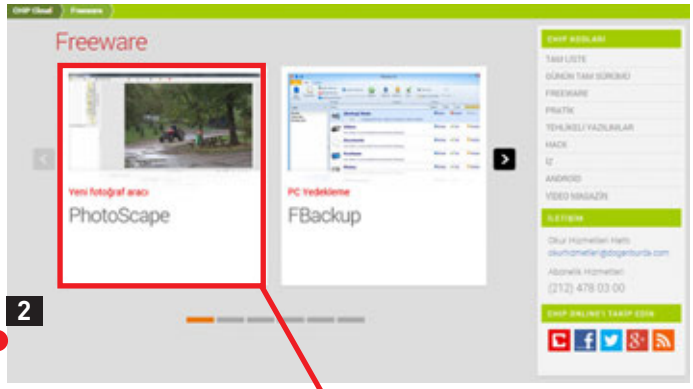

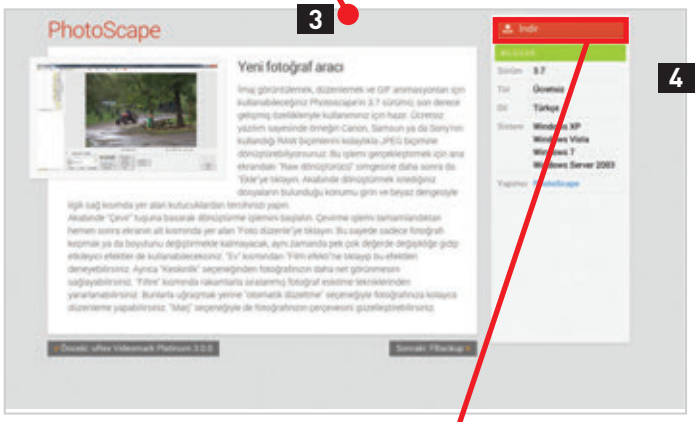

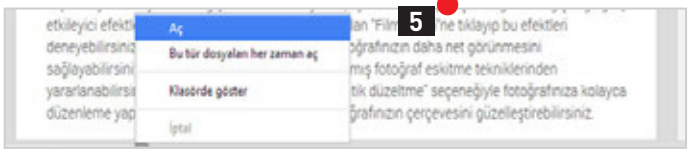

mobil cihazınıza yükleyebilirsiniz. Bunun için ekrana gelen güvenlik penceresini "Çalıştır" butonu ile onaylamanız yeterli. Böylece dosya CHIP Cloud'tan bilgisayarınıza indirildikten sonra kurulum programı başlayacaktır. Ayrıca artık CHIP Cloud'da programların sadece 32 ve 64 bit'lik sürümlerini değil, akıllı telefon sürümlerini de bulabileceksiniz. Bunun için "İndir" menüsünü kullanabileceğiniz gibi hangi mobil işletim sistemini kullanıyorsanız onun QR-Code'unu okutarak uygulamalara daha hızlı bir şekilde erişebilirsiniz.

Yenilenen içerikler artık internetten CHIP Cloud üzerinden size sunulduğu için herhangi bir fiziksel optik medyaya da ihtiyacınız olmayacak. Bu şekilde optik sürücüye sahip olmayan ya da içeriklere mobil cihazları üzerinden erişmek isteyen CHIP okurları da rahatlıkla sunulan içeriğe nerede olurlarsa olsunlar erişebilecekler. Severek takip ettiğinizi düşündüğümüz ve dergide yer alan haber, makale, dosya ve ürün incelemelerle ilgili videoları da artık benzer şekilde PC'nize ek olarak mobil cihazlarınızdan da izleyebilirsiniz. Bu videolar arabirimde Video Magazin bölümünde yer alıyor.

VİDEO MAGAZİN: CHIP Cloud ile artık mobil cihazlarınızdan da izleyebilirsiniz. Dergide üzerinde **Video Magazin** logosu yer alan haber, makale, dosya ve ürün incelemeler ile ilgili videolara artık Video Magazin bölümünden ulaşabilirsiniz.

Ücretsiz yazılımlar

Tümü ücretsiz: Sizlere her ay en başarılı ücretsiz yazılımları ve uygulamaları tanıtıyoruz.

Kodi 15.0

PC'niz için mükemmel medya merkezi

Windows'un önceki işletim sistemlerinde en büyük açığı multimedya bağlantıları oluşturuyordu. Bazı biçimler ya da özellikler, kullanıcıların tercihleri doğrultusunda oynatılamıyordu, ki bu başarılabilse bile gerçekleştirmek için hayli meşakkatli yollardan geçmek zorunda kalıyordunuz. Kurulum süreçlerinin nasıl bezdirdiğini anlatmaya gerek yok. Nihayetinde tüm medya oynatıcılar kullanıcıların beklentisinin çok gerisinde kalıyordu. Bağımsız yazılımcıların geliştirdiği uygulamalar uzun süre yardımımıza koştu. Bunlardan en popüleri "Kodi" adıyla geliştirilen XBMC projesiydi. Yazılımın avantajı açıktı: Kodi sayesinde sadece sabit diskinizdeki verinin oynatılması değil ama aynı zamanda web üzerinden canlı akışları ve NAS ya da dizüstlerindeki gibi özel ağlardaki medya dosyaları çalıştırabilmenizdi. Bu

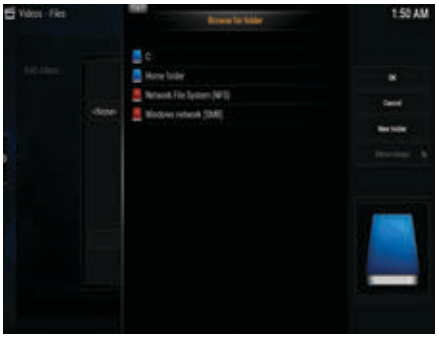

özellikler yazılımın detaycı kullanıcılar için çok kullanışlı olmasını sağladı. Bir başka artı noktasıysa Kodi yazılımının eklentilerle genişletilebilmesiydi. Böylelikle sadece Dropbox için genişletmeler bulmakla kalmıyor aynı zamanda, film sınavları, yedekleme aracı ve ekran koruyucuları addons.kodi.tv web sitesinden indirebiliyordunuz. Ayrıca kimi geliştiriciler Netflix gibi hizmetleri Kodi'ye dahil etmeye de çalışıyor.

İPUCU 1 Buradaki Windows sürümünün dışında MacOSX, Linux ve Android için de sürümler bulabilirsiniz.

İşletim sistemi: Win 7/8
Dil: İngilizce

Portable AnyBurn

CD/DVD yazma paketi

Her ne kadar CD/DVD yazma uygulamaları artık Windows'la gelse de, bunun işletim sistemi için çok temel düzeyde olduğunu belirtelim. Diğer taraftan Nero gibi profesyonel uygulamalar kullanıcıların hizmetine belirli bir ücret karşılığında çıkıyor. Ücretsiz yazılım Portable AnyBurn, sisteminize oldukça kolay kuruluyor. Windows 10'la da uyumlu çalışan yazılım, ISO dosyaları sayesinde CD'ler, MP3 albümler oluşturabiliyor.

İPUCU Ücretsiz yazılımın bu sürümünde USB medyalardaki dosyaları da arayabiliyorsunuz.

İşletim sist.: Windows XP, Vista 7/8/8.1/10
Dil: İngilizce

Nomacs

Fotoğraf aracı

Etrafta pek çok ücretsiz fotoğraf yazılımı bulmanız mümkün ancak bunlardan çok azı Nomacs kadar başarılı. RAW ve PSD dahil pek çok fotoğraf biçimini açabilmesiyle uygulama dikkat çekiyor. Fotoğrafların GPS koordinatlarını görebiliyor ve çevirme, yeniden boyutlandırma, parlaklığı ayarlama gibi basit ayarları kolaylıkla yapabiliyorsunuz. Üstelik bunları birden çok fotoğrafa aynı anda uygulayabiliyorsunuz. Hızlı bir fotoğraf gösterim uygulaması için ideal.

İşletim sistemi: Windows XP, Vista 7/8/8.1/10
Dil: İngilizce

4K Slideshow Maker

Özel slayt gösterileri

Çıktığınız son seyahatin fotoğrafları ya da doğum günü kutlamanızı slayt gösterisi olarak izlemek ister miydiniz? 4K Slideshow Maker bunu ayarlayabiliyor. Tek yapmanız gereken fotoğrafları ve çalmasını istediğiniz müziği eklemek. "Preferences" seçeneğinden gösterim ve geçiş sürelerini ayarlayabiliyorsunuz.

İPUCU Uygulamanın ZIP dosyasında hem 32 hem de 64 bit'lik sürümleri bulunuyor. Böylelikle Windows sürümünüze göre kurulum gerçekleştirebiliyorsunuz.

İşletim sistemi: Windows XP, Vista 7/8/8.1/10
Dil: İngilizce

AdwCleaner 5
Tarayıcı temizleyici

AdwCleaner tarayıcınızdaki araç çubukları, zararlı yazılımları istenmeyen uygulamaları kaldırıyor. Tek yapmanız gereken "Scan" tuşuna tıklamak. Böylelikle çalışma başlayacak ve tarayıcınızı ilk günkü haline geri getirecek. Arama sonucunda kısayollar, klasörler, dosyalar ve Kayıt Defteri verilerinin tarandığını göreceksiniz. Tarama sonucunda tespit edilen gereksiz dosyalar sisteminizden tamamen temizlenecek. Yazılımın yeni sürümünde bu arama motoru geliştirilmiş.

İşletim sistemi: Windows XP, Vista 7/8/8.1/10
Dil: İngilizce

EaseUS System GoBack Free 1.0
Win10'dan geri dönüş

Microsoft Windows 10 işletim sistemini yayınlayalı çok fazla bir süre geçmiş değil. Ancak çoğu kullanıcı eski işletim sistemine dönüş yapmak istiyor. GoBack Free bu işi yapmanızda size yardımcı oluyor. Yazılımın başlangıcında tam bir sistem imajı alarak alıştığınız Windows işletim sistemine dönüş yapabiliyorsunuz.

İPUCU Özelliklerinden yararlanabilmeniz için kullandığınız işletim sistemine yazılımın kurulmuş olması gerekiyor. Ancak bu şekilde işe yarıyor.

İşletim sistemi: Windows XP, Vista 7/8/8.1/10
Dil: İngilizce

YENİ GÜNCELLEMELER

Bandizip 5.07
Yeni sürüm 5.07 ile yazılım daha da genişletilmiş ve geliştirmelerin en önemli özelliği ise Microsoft'un yeni işletim sistemi Windows 10 ile uyum sağlanmış. Ayrıca ücretsiz yazılım ZIP dosyalarının Unicode biçimiyle çalışmaya başlamış

bandisoft.com

CPU-Z 1.73
Popüler donanım analiz aracının en yeni sürümünde Broadwell ve Skylake işlemcilerinin yanı sıra Windows 10 işletim sistemini tanıma sisteme dahil edilmiş. CPU benchmark için ayrı sekme geliştirilmiş.

Cpuid.com

Ditto 3.20.74
Ditto sayesinde Windows Pano'sunu yeni özelliklerle geliştirebiliyorsunuz. Yeni sürümde bazı hatalar giderilmiş ve kullandığınız panoya yeni özellikler eklenmiş

Ditto-cop.sourceforge.net

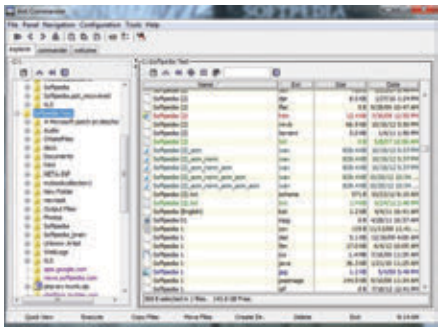

Ant Commander 3.2
Mükemmel Explorer

Ant Commander yazılımı ismiyle müstesna: Tıpkı yorulmak bilmeyen karıncalar gibi, yazılım da tüm görevleri eksiksiz olarak yerine getiriyor. Kopyalama, taşıma, yeniden isimlendirme gibi özellikleri buna örnek gösterebiliriz. "Commander" sekmesine tıklayarak iki farklı pencerede işlem yapmanın konforunu yaşayabilirsiniz.

İPUCU Yazılım en son Java sürümünü kullanıyor. 8 ve üstü sürümlerde çalışabilirsiniz.

İşletim sistemi: Windows XP, Vista 7/8/8,1
Dil: İngilizce

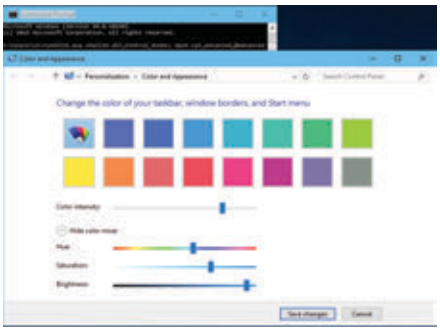

Windows 10 Color Control
Win 10 renkleri emrinizde

Windows 10, pencere kenarlarının renkleri hakkında size denetim imkanı tanıyor. Görev çubuğu ve başlat menüsü gibi. Ancak ücretsiz yazılım Windows 10 Color Control ile çok daha kapsamlı renk denetimi gerçekleştirebiliyorsunuz. Üstelik kurulumun hemen ardından renklerin doygunluk değerleriyle de oynamaya başlayabiliyorsunuz. Tek yapmanız gereken uygun bulduğunuz renk tonunu atamak.

İşletim sistemi: Windows 10
Dil: İngilizce

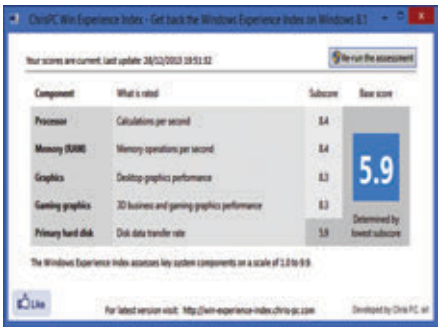

ChrisPC Win Experience Index 4
Sistem performansı

Bu yazılım aslında sistem bileşenlerinizin performansını ölçmeye yarayan temel bir ücretsiz yazılım. Denetlediği bileşenler arasında işlemci, bellek, ekran kartı ve kullandığınız sabit disk yer alıyor. Bu bileşenlere puan veriyor. Microsoft Windows 8 ve 10'da WEI'ye yer vermedi ancak bu yazılım sayesinde sisteminizin durumunu kolaylıkla ölçebiliyorsunuz. Kurulum sırasında gereksiz yazılımlar yer alıyor, onay vermeyin.

İşletim sistemi: Windows 8+, 10
Dil: İngilizce

Windows 10'a daha fazla oyun gücü

DirectX 12 yalnızca Windows 10 ile kullanılabiliyor. Microsoft daha yüksek performans için grafik arayüzüne ince ayar çekti. Bundan eski ekran kartları da nemalanıyor.

Tan BODUR

Aşırı banal, aşırı büyük, aşırı gürültülü– Masaüstü PC'ler birçok kez gözden çıkarıldı, ancak oyun tutkunları açısından bu makinalar hala zirvede. YouGov tarafından yapılan bir araştırmaya göre Avrupa'daki oyuncuların %55'i hala oyun için PC'yi tercih ediyor. Microsoft, Windows 10 ile birlikte DirectX grafik kütüphanesini en baştan tasarladı.

Şirket versiyon 12 ile birlikte performansı arttırmaya özellikle yöneldi ve önceki sürümlerin aksine kullanıcılar bu geliştirmelere kavuşmak için yeni bir ekran kartı almak zorunda kalmadı. DirectX temelde yazılımsal bir optimizasyon. Bu sayede 5 yıllık donanımlara bile fayda sağlıyor. Tek şart Windows 10'a terfi etmek; zira DirectX 12 yalnızca bu sürümde çalışıyor.

Versiyon 12, önceki DirectX sürümlerindeki bazı zayıflıkları düzeltmiş görünüyor: kodun çok çekirdekli işlemciler için optimize edilmemiş olması, bu nedenle tek bir çekirdeğin tüm görevleri üstlenmesi ve ekran kartı (sağda) yerine CPU üzerinde gerçekleştirmesi ve bu arada diğer çekirdeklerin ve ekran kartının da boş kalması gibi. AMD bu darboğazı geçtiğimiz yıl biraz kurcalamış; kendi Mantle arayüzü ile işlemcinin iki-dört çekirdeğini meşgul etmeyi başarabilmişti. Mantle yalnızca AMD ekran kartlarında çalışıyor fakat tüm oyun motorlarıyla uyumlu. Başarı yakalayamamış olmasına karşın Microsoft'un DirectX için performans optimizasyonları yapmaya başlamasına önayak oldu.

Windows 10 bir oyun konsoluna dönüşüyor

Yeni Windows Ekran kartı sürücü modeli 2.0 (WDDM 2.0) ile Microsoft, sürücülerin rolünü biraz kırparak oyun geliştiricilerin aynı konsollarda olduğu gibi donanım kaynaklarından daha iyi yararlanabilmelerini sağladı. Böylece oyun sırasında sürücüler kullanıcı modunda çalışacak; kernel moduna ait sürücülere ise mümkün olduğunca az başvurulacak. Bu sayede oyun motoru donanıma doğrudan erişerek kendi iş yükünü ayarlayabilecek. Bu durum hem CPU, hem RAM, hem de ekran kartı tarafında işe yarıyor. Kaynak yönetimi açısından WDDM 2.0 ile depolama adreslemesi için de geniş bir sanal alan geliyor. Sanal depolama alanı hem ekran kartının fiziksel belleği, hem de PC'nin RAM belleğini kapsıyor. GPU böylece gereksiz verileri daha yavaş olan PC'nin RAM belleğine aktararak ekran kartı sürücüsünü rahatlatıyor.

DirectX ile gelen oyun motoru da CPU çekirdeklerini eşit şekilde kullanıyor: Komutlar için ayrılan tampon belleğin nasıl yönetileceğini belirliyor. Bu tampon bellekler, hesaplamaları kuyruğa almak için CPU tarafından oluşturulmuş alanlar.

DirectX 11 sürümünde bu işlem sürücü tarafından yapılıyordu fakat arabellekleri işlemci çekirdekleri arasında paylaştırma gibi bir olanağı yoktu. DirectX 12 ise buna izin veriyor. Bu görevler genellikle "çizim çağrıları" ile ilgili ve ekrana çizilecek nesnenin renk, boyut ve konum bilgisini CPU'dan GPU'ya gönderen komutlar içeriyorlar. Komut arabelleğini dağıtarak DirectX 12 ile çerçeve başına düşen çizim çağrılarını arttırabiliyor (sağda). Her çerçevede birkaç nesne çizmek zorunda olan oyunlar için bu önemli bir geliştirme. Bu açıdan DirectX 12 eski donanımlarda bile performans artışı sağlayabiliyor. Diğer taraftan halihazırdaki oyunlarda bu mümkün değil çünkü bu oyunların motorları henüz DirectX 12'nin işine yaramıyor.

Tüm donanım kaynaklarını kullanıyor

Diğer bir özellik, oyundaki çerçevelerin (karelerin) render hızını arttırmak. DirectX, nesne hesaplamalarını çok katmanlı bir tünelden geçirerek yapıyor diyebiliriz. Burada nesnelerin aydınlatma, doku ve konum gibi özellikleri hesaplanıyor. Versiyon 11'de bu tünel her kare için en baştan yaratılmak zorundaydı. Versiyon 12 ise tüm bu katmanları bir araya toplayan bir tünel olarak kaydediyor. Bir sonraki karede herhangi bir değişiklik olmazsa tekrar hesaplamak gerekmediği için nesne doğrudan görüntüleniyor. Tünelin tek katmanı değişirse sadece o özellik için hesaplama yapılıyor ve geri kalan katmanlar yine doğrudan görüntüleniyor.

Multi-GPU modunda da DirectX 12 mümkün olan tüm grafik kaynaklarının bir araya toplanmasını sağlıyor. Örneğin ekran kartı bir karenin büyük bir kısmını çiziyor, kalan kısmı işlemcinin grafik birimine bırakıyor. Bu özellik, PC'lerinde birden fazla ekran kartı bulunan profesyonel oyuncuların çok işine yarıyor: Önceleri kareler ekran kartları tarafından sırayla üretiliyordu ve bu her zaman akıcı bir şekilde gerçekleşmiyordu. Şimdi ise iki ekran kartı çizecekleri kareleri kendi aralarında bölüşebiliyor.

Eski ekran kartları da DirectX 12'den bir dereceye kadar faydalanabiliyor, ancak tüm özellikleri desteklemiyorlar (sağda). Render işlemlerinde daha fazla detay işlenmesine veya efektlerin daha hızlı üretilmesine yardımcı oluyor. Eğer ekran kartı Windows'a uyumlu ise sürücüsü sisteme hangi özellikleri desteklediğini bildiriyor. 11_0 ve 11_1 sürücü seviyeleri zaten DirectX 11'de mevcut ve DirectX 12 kartlar için minimum koşulları sağlıyor. Yeni 12_0 ve 12_1 seviyeleri ise oyunların çok daha iyi görünmesini sağlıyor; mesela gölgelerin daha doğru çizilmesini sağlayan 'conservative rasterization tier 1' özelliği de bunlardan biri. Yukarıdaki yenilikleri destekleyen ilk oyunlar bu yılın sonlarına doğru çıkacak. Eski ekran kartlarının yeni sistem ile ne kadar uyum sağlayacağı ise, tıpkı oyun konsollarında olduğu gibi, artık geliştiricilere kalmış durumda.

yorum@chip.com.tr

DirectX 12 hızı

DirectX 11'den 5 yıl sonra, Microsoft grafik arayüzünü yeniledi ve çok çekirdekli PC'lere uyumlandırdı. Sonuç ise eski donanımlara bile güç katan bir performans artışı oldu. Deus Ex: Mankind Divided (sağda) gibi ilk DirectX 12 oyunları bu yılın sonlarına doğru gelecek.

Çok çekirdek optimizasyonu ile saniye başına daha fazla kare

Aşağıdaki grafik, DirectX 11 ve 12 versiyonlarının oyunlarda çerçeveleri nasıl farklı şekilde ürettiğini gösteriyor. DirectX 12 daha hızlı, çünkü hesaplamaları farklı çekirdekler arasında eşit şekilde dağıtabiliyor. Bunu sağlayan ise DirectX 12'nin artık kernel moduyla sınırlı olmayan yeni sürücü modeli.

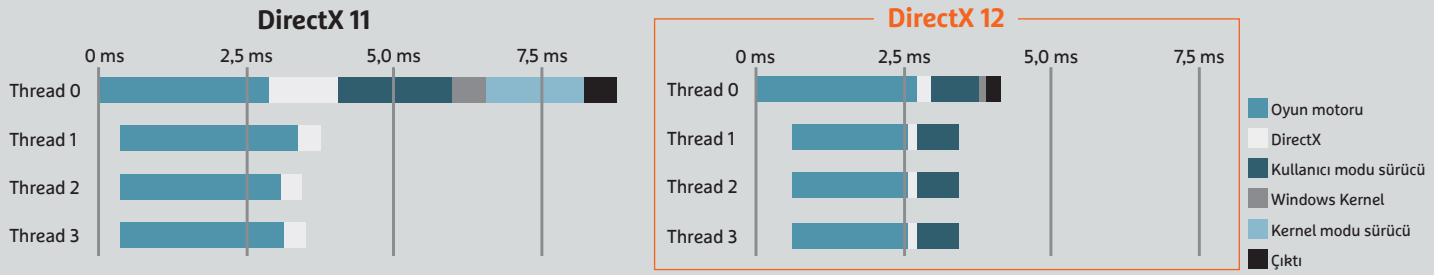

Benchmark karşılaştırmasında DirectX 12 en hızlı

Çok çekirdek optimizasyonunun gelmesiyle, DirectX 11 artık demode oldu. 3DMark Farandole testinde DirectX 12, AMD tarafından 2013'te tanıtılan Mantle arayüzünü bile geride bıraktı.

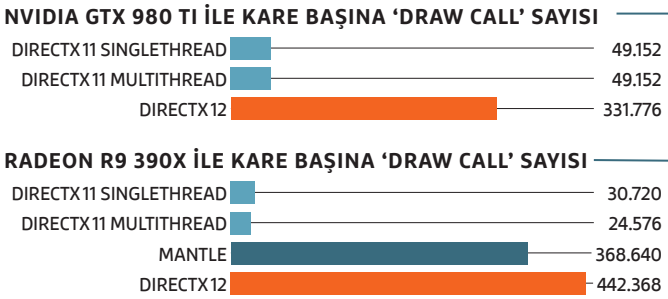

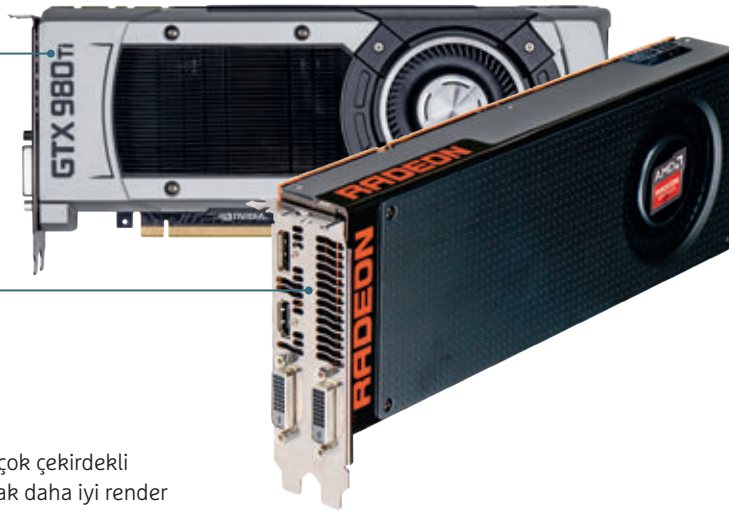

Ekran kartı ve sürücü desteği

DirectX 12 sürücüleri, yeni Windows ekran kartı sürücü modeli 2.0 ile gelen çok çekirdekli hızlandırma sistemine ek olarak eski ekran kartlarını da çalıştırabiliyor. Ancak daha iyi render teknikleri sunan yeni 12_0 ve12_1 seviyelerine destek vermiyorlar.

Yonga Mimarisi	GPU Serisi	WDDM 2.0	Feature Level 11_0	Feature Level 11_1	Feature Level 12_0	Feature Level 12_1
nVidia Fermi*	nVidia GeForce GTX 400 ve 500	■	■	□	□	□
nVidia Kepler	nVidia GeForce GTX 600 ve 700	■	■	■	□	□
nVidia Maxwell 1. Gen.	nVidia GeForce GTX 745 ve 750	■	■	■	■	□
nVidia Maxwell 2. Gen.	nVidia GeForce GTX 900, Titan	■	■	■	■	■
AMD GCN 1.0	HD 7700–7900, HD 8000, Rx 240–290, Rx 300	■	■	■	□	□
AMD GCN 1.1	Xbox One, HD 7790, 8770, R7 260, R9 290, R9 295X2	■	■	■	■	□
AMD GCN 1.2	R9 285, 380, 390, Fury	■	■	■	■	□
Intel Haswell	Intel HD Graphics 4200–5200	■	■	■	□	□
Intel Broadwell	Intel HD Graphics 5300–6300	■	■	■	□	□
Intel Skylake	Intel HD Graphics 510–530	■	■	■	■	□

*SÜRÜCÜ DUYURULDU, HENÜZ KULLANICIYA ULAŞMADI

■ VAR □ YOK

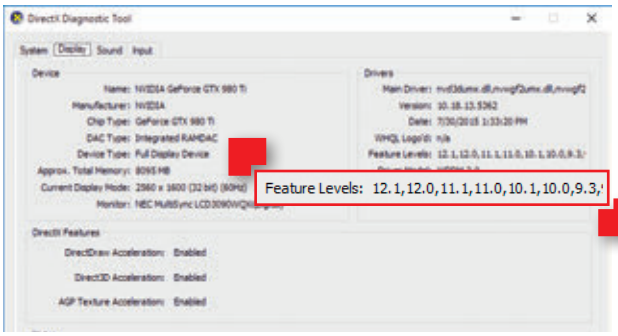

Windows'un "Çalıştır" kutusuna (Win+R) "DXDiag" yazarak hangi özellik seviyesinin ekran kartınızla uyumlu olduğunu görebilirsiniz.

İPUÇLARI ve HİLELER

Bu ipuçları ile bilgisayarınızı daha hızlı ve kullanışlı bir hale getirebilirsiniz. Ayrıca: En iyi Office, Facebook, Photoshop, Mobil, Donanım ve daha fazlası için küçük hileler de cabası.

WINDOWS

1 WINDOWS Hata 797 – Ağ bağlantısı hata verdiğinde yapmanız gerekenler

2 WINDOWS Yapışkan Notlar'ın varsayılan yazı tipini değiştirin

3 WINDOWS 7 Açılışta hata veren Desktop Window Manager'ı tamir edin

4 WINDOWS 7 Windows Disk Yöneticisini kullanarak disk boyutunu küçültün

5 WINDOWS 7 Çok büyük boyutlu sabit diskleri FAT32 dosya sisteminde biçimlendirin

6 WINDOWS Bilgisayarın açılışını hızlandırmak için otomatik açılan programları kapatın

7 WINDOWS 8 İşletim sistemini fabrika ayarlarına geri döndürün

8 WINDOWS 7 Csrss.exe'nin görevi nedir? Virüs mü değil mi?

9 WINDOWS 8.1 Dahili kaynakları kullanarak ISO dosyalarını CD ve DVD'lere yazın

10 WINDOWS 8 Sistemdeki yükü hafifletmek için temayı değiştirin

11 WINDOWS Not defterini kullanarak kendi hata mesajınızı yazın

OFFICE

12 WORD İlgi çekecek poster ve ilanlar tasarlayın

13 EXCEL Lisans ya da yüksek lisans ağırlıklı not ortalamanızı hesaplayın

14 OUTLOOK Tüm gerekli verileri yedekleyin ve gerektiğinde geri yükleyin

DONANIM

15 AKILLI SAAT Akıllı saat alırken dikkat etmeniz gerekenler

16 PLAYSTATION 3 Sistem belleği bulunamadığı zaman ne yapmalısınız

17 NEXUS 6 Telefonunuzun ısınmasını engelleyin

18 EKRAN Ekranlarınızdaki çizikleri vazelin kullanarak giderin

19 GRAFIK VSync için en iyi ayarlar

20 WLAN Modeminiz ve WLAN çubuğunuz arasındaki bağlantıyı güçlendirin

21 SABİT DİSK Ücretsiz bir uygulamayla diskinizin ömrünü öğrenin

FOTOĞRAF

22 KONU Karanlık alanları aydınlatın

23 CANON Hızlı biten bataryalara karşı önlem alın

24 FOTOĞRAF Sonsuz netleme

25 LENS Zum ya da sabit odak aralığı. Hangisini ne zaman kullanmalısınız?

26 PAINT Kes, küçült ve fotoğraf biçimini değiştir

27 IŞIK Yapay ışıklandırmada en doğru fotoğraf makinesi ayarlamaları

28 RENKLER Farklı renklerle fotoğraflarınızı monotonluktan kurtarın

MOBİL

29 KONUM BİLDİRİMİ Bulunduğunuz konumu arkadaşlarınıza SMS atın

30 ANDROID Kullanışlı MTP sürücüsünü bağımsız olarak kurun

31 IOS iPhone'da arama süresi sayacını sıfırlayın

32 UYGULAMALAR Apple ve Android akıllı telefonlarda arama simülasyonu yapmak

SOSYAL AĞLAR

33 WHATSAPP Her bir sohbet penceresi için arkaplanı değiştirin

34 FACEBOOK Facebook'ta arkadaşlık isteğinin geri çekilmesi

35 BLOG HTML kodu ile sayfanıza kontrol edilebilir bir müzik oynatıcısı entegre edin

36 SNAPCHAT Akıllı telefonunuzdan fotoğraf, video ve hikâyelerin kaydı

WINDOWS

Bu ipuçları işletim sisteminizi uçuşa geçirecek

1 WINDOWS Hata 797 – Ağ bağlantısı hata verdiğinde yapmanız gerekenler

Windows, ağ ayarlarını yanlış yapılandırdığınızda »Hata 797« uyarısını verir. Bu durumda bilgisayarınız internete bağlanmaya çalışsa da başarılı olamaz. Sorunu çözmek için, bilgisayarınızın ağ ayarlarında değişiklik yapmanız gerekir.
»Denetim Masası > Ağ ve Internet > Ağ ve Paylaşım Merkezi« yolunu izleyin, sol kısımdaki listede "Bağdaştırıcı ayarlarını değiştirin"e tıklayın. Açılan pencerede internete erişemediğiniz bağlantıya sağ tıklayın ve "Özellikler"i seçin. Açılan pencerede listeden »Internet Protokolü Sürüm 4 (TCP/IPv4)« girdisine tıklayın ve "Özellikler" butonuna tıklayın. Açılan yeni pencerede "Genel" sekmesinin altında »Otomatik olarak bir IP adresi al« seçeneğini, "Diğer Yapılandırma" sekmesinin altında da »Otomatik özel IP adresi« seçeneğini işaretleyin. "Tamam"a tıklayarak değişiklikleri kaydedip çıkın ve bilgisayarınızı yeniden başlatın.

2 WINDOWS Yapışkan Notlar'ın varsayılan yazı tipini değiştirin

Tıpkı gerçek hayatta olduğu gibi, Windows'ta da masaüstünüze kişisel notlar yapıştırabilirsiniz. Her ne kadar adı kişisel olsa da, yapışkan notlarda sadece kağıdın rengini kendiniz seçebiliyorsunuz. Varsayılan yazı tipi "Segoe Print" normal yollarla değiştirilemiyor.

Eğer yapışkan notların yazı tipini değiştirmek isterseniz, [Windows] + [S] tuşlarına basın ardından arama bölümüne »Yazı tipleri« yazın. Çıkan sonuca tıklayın ve listeden "Segoe Print" ve "Segoe Print Bold" dosyalarını bulup seçin, sağ tıklayın ve açı-

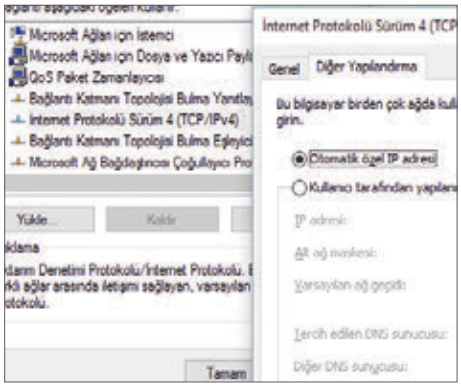

1 Otomatik ayarlar

Ağ protokol ayarlarında yaptığınız değişiklikler internet erişiminizi engelleyebilir.

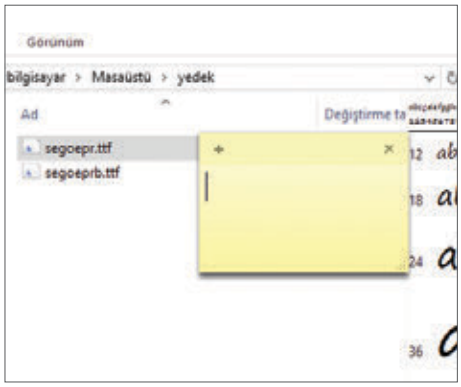

2 Yazı tipini değiştirin

Segoe Print'i silince yerini başka bir font dolduruyor.

lan menüden "Kopyala"ya tıklayın. Daha sonra bu iki dosyayı başka bir klasöre yapıştırın. Şimdi bu iki dosyayı "Yazı Tipleri" klasöründen silin. Artık aldığınız notlar genel yazı tipinde yazılacak.

Yazınızı özelleştirmek isterseniz [Ctrl] + [B] tuş kombinasyonuyla kalınlaştırabilir, [Ctrl] + [U] tuş kombinasyonuyla altını çizebilir, [Ctrl] +[T] kombinasyonuyla da üstünü çizebilirsiniz.

Eğer bir liste yazmak istiyorsanız [Ctrl] + [Shift] + [L] tuş kombinasyonuna basarak farklı listeleme seçeneklerini görebilirsiniz. Eğer Segoe Print'e geri dönmek isterseniz yapmanız gereken tek şey, yedeklediğiniz yazı tipi dosyalarına sağ tıklamak ve "Yükle"yi seçmek.

3 WINDOWS 7 Açılışta hata veren Desktop Window Manager'ı tamir edin

Windows açılırken Desktop Windows Manager'ın (dwm.exe) çalışmadığına dair bir hata veriyorsa, Aero tasarım özelliği çalışmayacaktır. Sorunu çözmek için, [Windows] + [R] tuş kombinasyonuyla "Çalıştır" penceresini açın ve »services.msc« yazıp "Tamam"a tıklayın.

Açılan pencerede "Hizmetler (Yerel)" sekmesinde listeden "Masaüstü Pencere Yöneticisi Oturum Yöneticisi" girdisine çift tıklayın. Açılış şeklini "Otomatik" olarak ayarlayın ve hizmeti yeniden başlatın. Eğer bu yöntem işe yaramazsa, komut istemcisini yönetici olarak çalıştırın ve »sfc/ scannow« yazıp "Enter"a tıklayın. Ardından Windows sistem dosyalarını kontrol edecek ve gerekirse tamir edecek.

4 WINDOWS 7 Windows Disk Yöneticisini kullanarak disk boyutunu küçültün

Bu amaca yönelik pek çok üçüncü parti yazılım olsa da, disk boyutu küçültmek gibi basit bir işlem için kimse program yüklemek istemez. Halbuki Windows'un bu konuda çok becerikli bir aracı var: Disk Yöneticisi. Diskinizi ayırmadan önce önemli verilerinizi yedekleyin ve ardından CCleaner gibi ücretsiz bir araçla diskinizi işgal eden tüm gereksiz dosyaları temizleyin.

Disk boyutunu küçültmek için, yönetici haklarına sahip bir hesapta oturum açın. "Denetim Masası > Sistem ve Güvenlik" yolunu izleyin, "Yönetimsel Araçlar" başlığı altındaki "Bilgisayar Yöneticisi"ni açın ve sol kısımdaki "Disk Yönetimi"ne tıklayın. Açılan pencerede disk bölümleriniz listelenecek.

Boyutunu küçültmek istediğiniz bölüme sağ tıklayın ve "Birimi Küçült" seçeneğine tıklayın. Kısa süren sorgulamanın ardından Windows diskin ne kadarını bölebileceğinizi belirleyebildiğiniz bir pencere çıkaracak. Değeri size uygun olan boyuta ayarlayın ve "Küçült" düğmesine tıklayın.

Şimdi yeni ayrılan bölüme sağ tıklayın ve "Yeni Birim Oluştur" düğmesine tıklayın. Windows'un belirttiği disk boyutunu onaylayıp yeni birime atanacak harfi seçin. Yeni birimi kullanabilmek için formatlamanız gerekecek, son olarak tüm ayarları kontrol edip "Bitir"e tıklayın.

5 WINDOWS 7 Çok büyük boyutlu sabit diskleri FAT32 dosya sisteminde biçimlendirin

Windows, FAT32 sisteminde biçimlendirme yaptığı zaman diski en fazla 32 GB'lık bölümlere ayırabiliyor. Ancak Xbox 360, PlayStation 3 gibi bazı donanımlar sadece FAT32 biçimdeki sabit disklerle çalışıyorlar. 1 TB gibi büyük boyutlu diskleri FAT32 sisteminde biçimlendirmek istiyorsanız ücretsiz araç Fat32Formatter (http://tokiwa.qee.jp/EN/Fat32Formatter/) işinizi görecektir.

Herhangi bir yükleme gerektirmeyen aracı ZIP dosyasından çıkarıp doğrudan kullanabilirsiniz. Biçimlendirmek istediğiniz diski listeden seçin, tıkladığınız birimin rengi maviden yeşile dönecek.

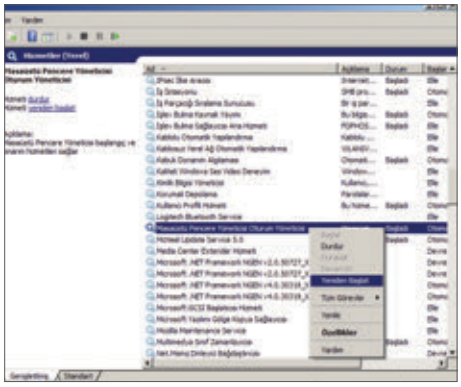

3 Masaüstü pencere yöneticisini başlatın

Aero özelliğinin çalışması için bu hizmetin arkaplanda çalışması gerekiyor.

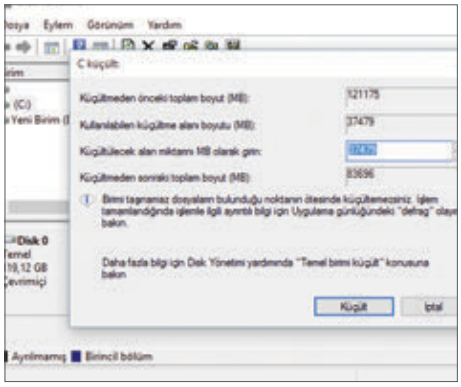

4 Birimleri küçültün

Disk yöneticisi bölümü ne kadar küçültebileceğinizi size gösterecektir.

Seçtiğiniz birimlerin doğru olup olmadığını tekrar kontrol edin, çünkü biçimlendirme işlemi sırasında diskin içindeki tüm veriler silinecektir. Emin olduktan sonra »Delete Partition« düğmesine tıklayın ve onaylayın. Eğer diskinizi birden fazla bölüme ayırdıysanız, hepsini tek tek seçip biçimlendirin. Tüm birimler silinip, üstünde »Not allocated« yazan bir bütün haline geldiyse, biçimlendirdiğiniz diske bir isim atayın ve FAT32 sisteminde biçimlendirmek için »Start« düğmesine tıklayın.

5
Boyut sınırına takılmayın
Fat32Formatter aracını kullanarak Windows'un 32 GB sınırını aşabilirsiniz.

6 WINDOWS Bilgisayarın açılışını hızlandırmak için otomatik açılan programları kapatın

Windows'un yavaş açılmasının başlıca sebeplerinden biri, sizden habersiz sistemle beraber açılan programlardır. Bunları saptamak ve kapatmak için, Windows 7'de Başlat menüsünü açın ve »msconfig« yazıp çıkan sonuca tıklayın, açılan pencerede "Başlatma" sekmesine gelin. Windows 8 ve 10'da Görev Çubuğuna sağ tıklayın ve "Görev Yöneticisi"ni açın, "Başlangıç" sekmesine gelin.

Listedeki girdilerin bazıları ses kartı ya da dokunmatik yüzey sürücüsü gibi mutlak gerekli programlarken, bazıları da Adobe Updater ya da iTunes gibi açılışta ihtiyaç duymayacağınız programlardır. Burada gereksiz olan girdilere sağ tıklayıp "Devre dışı bırak" seçeneğine tıklayarak Windows'un açılışını rahatlatabilirsiniz.

7 WINDOWS 8 İşletim sistemini fabrika ayarlarına geri döndürün

Bilgisayarınızı satmak istiyorsanız, verilerin tamamen silindiğinden ve kurtarılamayacağından emin olmak için mutlaka fabrika ayarlarına geri yükleyin. Böylece hem temiz bir Windows kurulumuna sahip olacak, hem de verilerinizin üstüne yazıldığı için üçüncü parti programlarla geri getirilmeleri mümkün olmayacak. [Windows]+[C] tuş kombinasyonuyla "Düğmeler"i açın, "Ayarlar"a tıklayın. En alttaki "Bilgisayar ayarlarını değiştir"e tıklayın. Sol kısımdaki menüden "Genel"i seçin ve listenin en altına gidip "Tüm Windows'u sil ve yeniden yükle" seçeneğine tıklayıp, onaylayın. Eğer sisteminizde ayrılmış bir kurtarma bölümü mevcutsa Windows bunu otomatik olarak tanıyacak ve kullanacaktır. Eğer yoksa sizden Windows 8 kurulum DVD'sini takmanızı isteyecektir.

Ardından hangi sabit diski biçimlendirmek istediğinizi soracak. Sadece temiz bir kurulum istiyorsanız sistemin bulunduğu diski seçin, burada verilerinizi yedeklemek isterseniz kolayca Windows'un kurulu olmadığı bir birime kopyalayabilir ve biçimlendirebilirsiniz. Tüm verilerinizin tamamen silinmesini istiyorsanız diğer diskleri de seçebilirsiniz.

Sıradaki adımda birimi nasıl biçimlendirmek istediğinizi soracak. "Sadece dosyaları sil" seçeneğine tıklarsanız dosyalarınızın üstüne veri yazılmayacak, böylece daha sonra kurtarmak mümkün olabilecek. Ancak "Diski tamamen temizle" seçeneğine tıklarsanız silinen tüm verilerin üzerine yeni veriler yazılacak.

Son olarak Windows bu işlemi gerçekleştirmek için son bir onay isteyecek. "Temizle" düğmesine bastığınızda sistem yeniden başlayacak. Bu işlem biraz uzun sürebilir, bundan dolayı dizüstü kullanıcılarının bilgisayarlarını mutlaka güç kaynağına bağlaması gerekiyor.

8 WINDOWS 7 Csrss.exe'nin görevi nedir? Virüs mü değil mi?

Görev Yöneticisine dikkatli bakan her kullanıcının gözüne çarpmış işlemlerden biri »csrss.exe«, açılımı İstemci/Sunucu Çalışma Zamanı İşlemi olan bu işlem, programlar ve Windows arasındaki iletişimi sağlar. "Csrss.exe"nin normalde bulunduğu konum »C:\Windows\System32« klasörüdür. Eğer işlem başka bir klasörün içinde bulunuyorsa virüs ya da zararlı olabilir.

9 WINDOWS 8.1 Dahili kaynakları kullanarak ISO dosyalarını CD ve DVD'lere yazın

Windows'un kendi yetenekli araçları var-

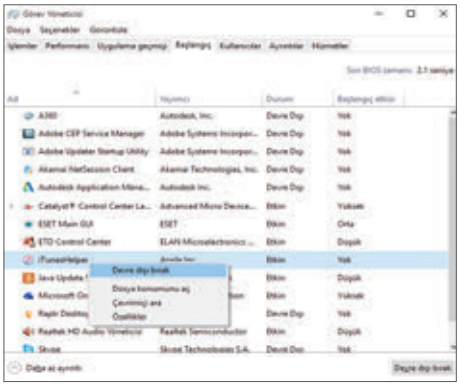

6
Windows daha hızlı açılsın
Gereksiz yükleri kaldırarak sisteminizin daha hızlı açılmasını sağlayabilirsiniz.

7
İlk günkü gibi
Windows 8'in ayarlarını kullanarak bilgisayarınızı ilk günkü durumuna döndürebilirsiniz.

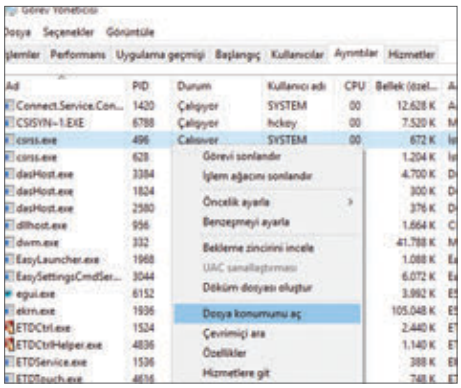

8 İşlemin konumunu bulun

İşlemin hangi klasör altında çalıştığını görmek için, Görev Yöneticisinde işlemi bulun, sağ tıklayın ve "Dosya konumunu aç"ı seçin.

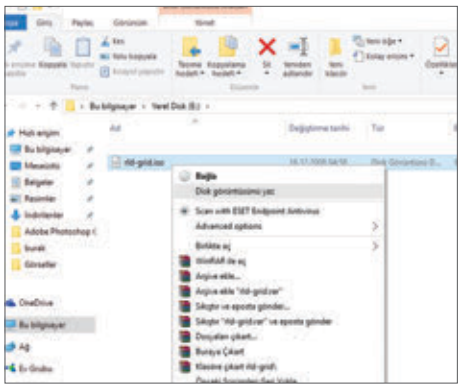

9 ISO dosyalarını yazın

Harici bir uygulamaya ihtiyaç duymadan kolayca disk yazdırabilirsiniz.

ken ISO dosyalarını DVD'ye yazmak için harici programlara ihtiyacınız yok. Yazdırmak istediğiniz ISO dosyasına sağ tıklayın ve "Birlikte aç" seçeneğine tıklayın, "Başka bir uygulama seç" seçeneğine tıklayın. Yeni açılan pencerede »Windows Gezgini"ni seçin, ".iso dosyalarını açmak için her zaman bu uygulamayı kullan" seçeneğini işaretleyin ve "Tamam"a tıklayın.

Şimdi ISO dosyasına sağ tıklayın ve "Disk görüntüsünü yaz"a tıklayın. Windows Disk Görüntüsü Yazıcı açılacak, "Disk yazıcısı" bölümünde boş CD/DVD'yi koyduğunuz sürücüyü seçin. Dilerseniz, yazdırma işlemi tamamlandıktan sonra hatalara karşı diski kontrol etmek için "Yazdıktan sonra diski doğrula" seçeneğini işaretleyebilirsiniz. Son olarak "Yaz" düğmesine tıklayarak işlemi başlatın.

10 WINDOWS 8 Sistemdeki yükü hafifletmek için temayı değiştirin

Güçsüz dizüstü ve tabletlerde sisteme binen yükü hafifletmek için AeroLite temasını kullanabilirsiniz. Aero'dan tek farkı pencere kenarlarının ve görev çubuğunun biraz daha sade ve 3 boyutlu efektlerin devre dışı olması. [Windows] + [E] tuş kombinasyonuyla Windows Gezgini'ni açın ve adres çubuğuna »C:\Windows\Resources\Themes« yazıp "Enter"a basın. Açılan klasördeki »aero« dosyasını (klasörünü değil!) kopyalayın ve masaüstüne yapıştırın. Masaüstündeki dosyanın adını »aerolite.theme« olarak değiştirin.

İsmini değiştirdiğiniz dosyaya sağ tıklayın ve "Özellikler"e tıklayın. Açılan pencerede »Güvenlik« sekmesine gelin, "Düzenle" düğmesine tıklayın. Kullanıcılar ve gruplar için tüm izinlerin sağlanmış olduğundan emin olun, ardından "Tamam"a basarak iki pencereyi de kapatın. »aerolite.theme« dosyasına yeniden sağ tıklayın ve "Birlikte aç > Listeden başka bir uygulama seç" yolunu izleyin, açılan pencerede "Diğer uygulamalar" düğmesine tıklayın ve listeden "Not Defteri"ni seçip "Tamam"a tıklayın.

İlk paragrafta »DisplayName=...« ile başlayan satırı »DisplayName=AeroLite« olarak değiştirin. Daha aşağılarda »Path=%ResorceDir%\Themes\Aero\Aero.msstyles« olan satırı, » Path=%ResorceDir%\Themes\Aero\Aerolite.msstyles« olarak değiştirin.

Not defterinde yaptığınız değişiklikleri kaydedip çıkın. Şimdi düzenlediğiniz »aerolite.theme« dosyasını eski konumu olan »C:\Windows\Resources\Themes« klasörüne geri taşıyın. Dosyaya çift tıkladığınız zaman AeroLite teması aktifleşecektir.

Eğer yeni temayı beğenmezseniz, masaüstünde boş bir alana sağ tıklayıp "Kişiselleştir" seçeneğini seçin ve açılan pencerede eski temanıza tıklayın.

11 WINDOWS Not defterini kullanarak kendi hata mesajınızı yazın

Arkadaşlarınızı korkutmak ya da sizi uyaracak notlar almak isterseniz kendi hata mesajınızı yazabilirsiniz. Not Defterini açın ve »x=msgbox("Hata Mesajı", 1+16, "Hata Başlığı")« yazın. Burada »"Hata Mesajı"« ve »"Hata Başlığı"« yerine kendi belirleyeceğiniz yazı ve başlığı girin. Not: Alıntı işaretlerini kaldırmayın. »1« rakamı mesajın türünü belirler »0 – 5« arasında seçim yapabilirsiniz, »16« ise mesajın çalacağı sesi belirler, »16, 32, 48, 64« değerlerini seçebilirsiniz. Örneğin »0« "Tamam butonu"nu ve »64« de "Bilgilendirme sesi"ni temsil ediyor. »Dosya > Kaydet« yolunu izleyerek dosyayı kaydedin, atadığınız ismin sonuna ».vbs« ekleyin, örneğin »SahteHataMesajı.vbs«. Artık kaydettiğiniz dosyaya çift tıkladığınızda hata mesajı karşınıza çıkacak.

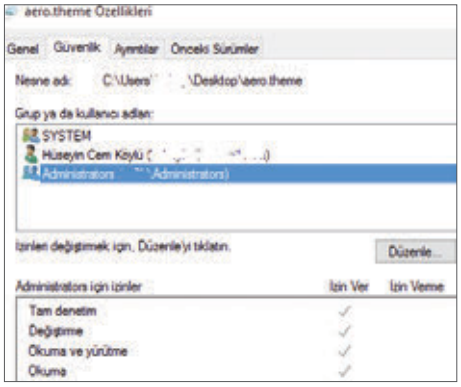

10 Yönetici izni alın

Sistem dosyalarında değişiklik yapmak için kullanıcınızın yönetici izinlerine sahip olması gerekiyor.

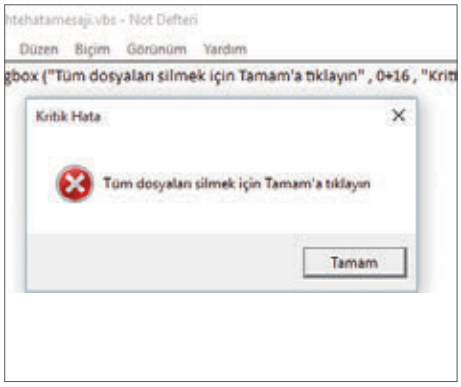

11 Kendi hata mesajınız

Visual Basic komutu kullanarak kendi hata mesajınızı yazabilirsiniz.

OFFICE

Çalışırken verimliliğinizi artıracak ipuçları ve püf noktaları

12 WORD İlgi çekecek poster ve ilanlar tasarlayın

Reklam yapmak, satın almak ya da satmak veya kayıp evcil hayvanınızı bulmak için ilanlar tasarlayabilirsiniz. Ancak ilanı görenlerin daha sonra sizinle iletişime geçmesini sağlamak için altına koparılabilir küçük parçalar eklerseniz ilanınız daha ilgi çekici ve başarılı olacaktır.

Yeni bir Word dokümanı açın, ilanda kullanmak istediğiniz görselleri ve yazıları ekleyin. "Ekle" sekmesine gidin ve "Metin Kutusu"na tıklayın. Listeden "Basit Metin Kutusu"nu seçin. Yazı kısmına iletişim bilgilerinizi girin, genellikle e-posta ya da telefon kullanılır.

Metin kutusunun kenarına tıklayın ve beliren döndürme okuna tıklayıp sürükleyerek 90 derece döndürün, belgenin sol alt köşesine taşıyın. Metin kutusunun kenarına sağ tıklayın ve "Şekil Biçimlendir" seçeneğine tıklayın. Burada çerçevenin rengini ve şeklini değiştirebilir ya da kaldırabilirsiniz. Belgenin altını iletişim kutularıyla doldurmak için kutuyu [Ctrl] + [C] tuş kombinasyonuyla kopyalayıp, [Ctrl] + [V] ile yapıştırabilir ve yerine taşıyabilirsiniz ya da iletişim kutusunu seçip [Ctrl] tuşunu basılı tutarken kenara kaydırıp kolayca kopyalayabilirsiniz.

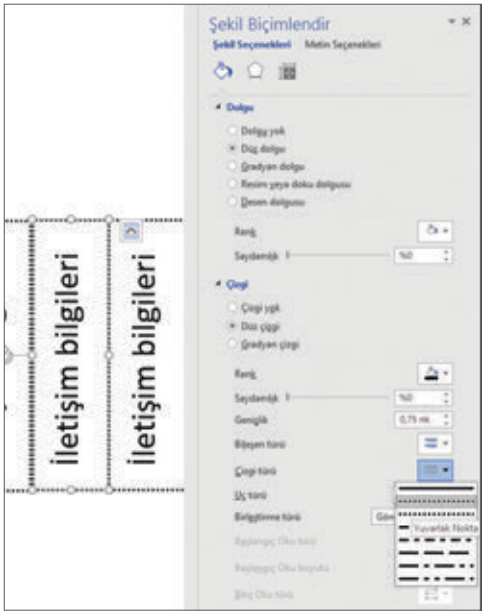

12 İletişim kutusunu özelleştirin
Şekli ve rengiyle oynayarak iletişim kutusunu ilgi çekici yapabilirsiniz.

13 EXCEL Lisans ya da yüksek lisans ağırlıklı not ortalamanızı hesaplayın

Yükseköğretimde kredili not sistemi kullanılıyor ve her dersin kredi ağırlığının farklı olmasından dolayı ağırlıklı not ortalamasını hesaplamak zahmetli oluyor. Excel kullanarak not dökümünüzün bir tablosunu oluşturabilir ve otomatik olarak ağırlıklı not ortalamanızı hesaplayabilirsiniz.

Yeni bir Excel tablosu açın ve ilk dört kolona sırasıyla »Dersler«, »Not«, »Kredi« ve »Puan« yazın. Sırasıyla not dökümünüzde yer alan bilgileri tabloya girin. "Puan" kolonunda ilk hücreye »=B2*C2« yazıp "Enter"a tıklayın. Bu denklem ilk derste aldığınız not ile onun ağırlığını çarpıyor. Daha sonra denklemin olduğu hücreyi köşesinde siyah bir artı simgesi çıktığında tutun ve aşağıdaki hücrelere sürükleyin. Böylece ilk hücredeki formülü tüm kolona kopyalamış olacaksınız.

Aldığınız toplam kredi sayısını hesaplamak için, "Kredi" kolonundaki tüm hücreleri seçin ve [Ctrl] + [M] tuşlarına basarak toplayın, ya da kolonun en altındaki hücreye »=TOPLA(C2:CX)« yazıp "Enter"a tıklayın, burada »CX« yerine C kolonunda en son değerin girilmiş olduğu satırı yazın, örneğin son not 17. satırdaysa »C17« yazmalısınız. Aynı şekilde "Puan" kolonundaki değerlerin de toplamını hesaplayın.

Son olarak toplamların hemen yanındaki hücreye »=DX/CX« yazıp "Enter"a tıklayın. Burada »X« yerine toplam değerlerinin olduğu hücrelerin numarası gelecek. Böylece toplam puanınızı kredi yüküne bölerek ağırlıklı not ortalamanızı hesaplayabilirsiniz.

14 OUTLOOK Tüm gerekli verileri yedekleyin ve gerektiğinde geri yükleyin

Microsoft Outlook'un yeni sürümünde veri yedekleyip geri yüklemek oldukça kolay. »Dosya > Aç ve Dışarı Aktar« yolunu izleyin, "İçeri/Dışarı Aktar" seçeneğine çift tıklayın. Açılan pencerede »Dosyaya ver« seçeneğine tıklayın ve "İleri"ye tıklayın. »Outlook Veri Dosyası (.pst)« girdisini seçin, hangi hesabı yedeklemek istediğinizi seçin, "Alt klasörlerle birlikte" seçeneğini işaretleyin ve son olarak yedek dosyasını nereye kaydetmek istediğinizi belirleyin. »Son« düğmesine tıkladığınızda yedeğiniz oluşturulmaya başlanacak, dilerseniz yedek dosyasını korumak için şifre belirleyeceğiniz bir pencere belirecek.

Artık verilerinizi geri yüklemek için ihtiyacınız olan tek şey ".pst" dosyası. Bunun için, »Dosya > Aç ve Dışarı Aktar« yolunu izleyin ve listeden »Outlook Veri Dosyası Aç« seçeneğine çift tıklayın. Açılan pencerede yedek dosyanızı bulup seçin ve »Aç« düğmesine tıklayın. Outlook otomatik olarak yedek dosyasının içindeki tüm verileri geri getirecek ve kayıtlı e-postalarınıza, kişilerinize ve takvim bilgilerinize ulaşabileceksiniz.

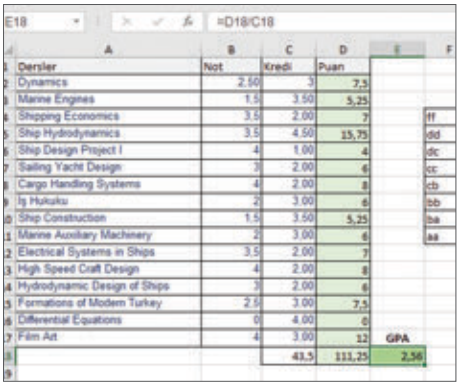

Dersler	Not	Kredi	Puan		
Dynamics	2,50	3	7,5		
Marine Engines	1,5	3,50	5,25		
Shipping Economics	3,5	2,00	7		ff
Ship Hydrodynamics	3,5	4,50	15,75		dd
Ship Design Project I	4	1,00	4		dc
Sailing Yacht Design	3	2,00	6		cc
Cargo Handling Systems	4	2,00	8		cb
İş Hukuku	2	3,00	6		bb
Ship Construction	1,5	3,50	5,25		ba
Marine Auxiliary Machinery	2	3,00	6		aa
Electrical Systems in Ships	3,5	2,00	7		
High Speed Craft Design	4	2,00	8		
Hydrodynamic Design of Ships	3	2,00	6		
Formations of Modern Turkey	2,5	3,00	7,5		
Differential Equations	0	4,00	0		
Film Art	4	3,00	12	GPA	
		43,5	111,25	2,56	

13 Akademik durumunuzu bilin
Ağırlıklı not ortalamanızı hesaplamak Excel ile oldukça kolay.

14 Tüm verinizi yedekleyin
Bilgisayar değiştirecek ya da formatlayacaksanız, yedeklediğiniz dosyayı açarak önemli bilgilerinize kolayca erişebilirsiniz.

CHIP'E ABONE OLUN

10 SAYI FİYATINA 12 SAYIYA SAHİP OLUN

85 TL

ABONE FORMU

ABONE OLMAK İÇİN
0212 478 0 300
www.doganburda.com

☐ İlk defa abone oluyorum ☐ Yenileme

Firma Adı:

Adı Soyadı:

Doğum Tarihi Mesleği (Görevi):

Adresi:

Posta Kodu: Şehir:

Tel: Faks: Cep Tel:

E-Mail

Abonelik Bedelini ☐ Havale ile gönderiyorum ☐ Tek seferde kredi kartımdan çekiniz

Kredi kartımdan 3 taksitle çekiniz ☐ Advantage ☐ Axess ☐ Bonus ☐ Maximum ☐ World

☐ Visa ☐ Master Card

Kart No:

Güvenlik No:

Kart Sahibinin imzası:

☐ Faturayı Adıma Kesiniz ☐ Faturayı Firma Adına Kesiniz

V.Dairesi V.No:

Adres:

Dergileriniz
Yurtiçi kargo
ile imza karşılığı
teslim edilecektir.

Abonelik Seçenekleri

☐ 1 yıllık

85.00 TL

Bu form 30 KASIM 2015 tarihine kadar geçerlidir

Ödeme bilgileri
Türkiye İşbankası, İstanbul Kurumsal şubesi*
IBAN: TR13 000 64 00000 11111 00 39936 Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş.
Not: Banka dekontunu form ile birlikte aşağıdaki adrese posta veya faks yoluyla ulaştırınız.
*Banka tarafından Havale ücreti talep edilmektedir.

*Taksitli Abonelik (Sadece kredi kartıyla yapılan ödemelerde geçerlidir.)
Her ayın 20'sine kadar ulaşan abone başvuruları, çıkacak ilk sayıdan itibaren uygulanacaktır.

Doğan Burda Dergi Yayıncılık A.Ş.
Hürriyet Medya Towers 34212 Güneşli İSTANBUL
Tel: 0212 478 0 300
Faks: 0212 410 35 12-13
E-Posta: abone@doganburda.com
Web: www.doganburda.com

DONANIM

Tüm cihazların hızlı ve verimli kullanımı

15
Doğru akıllı saat
Satın alırken akıllı telefonunuzla uyumlu olduğundan emin olun

15 AKILLI SAAT Akıllı saat alırken dikkat etmeniz gerekenler

Akıllı saatler giderek yaygınlaşıyor. Fakat satın almadan önce akıllı saat kavramını karşılayan iki farklı konsept olduğunu bilmenizde yarar var. Eskiden üretilen telefon-saatler kendi başlarına birer telefonken yeni model akıllı saatler akıllı telefonunuzun bir uzantısı görevini görmekte. Eski telefon saatler ile yapabilecekleriniz SMS göndermek ve arama yapmakla kısıtlıyken akıllı saatler ile uygulamaları da kullanabilir ve internete bağlanabilirsiniz.

Bu akıllı saatlerin birer akıllı telefonla eşleştirilmesi gerektiğini unutmayın. Bu iki cihaz birbirine Bluetooth ile bağlanacağından aralarındaki mesafenin on metreyi geçmemesi gerekiyor.

Eğer akıllı saatiniz telefonunuzla uyumlu değilse çalışmayacaktır. Bu nedenle satın almadan önce iki cihazın da bağlantı için gerekli olan ara yüze sahip olduğundan emin olun.

Ayrıca saatin işletim sisteminin akıllı telefonunuzunkiyle aynı olması gerekiyor, yani Apple marka bir akıllı saat Android telefonunuzla çalışmayacaktır.

Peki bir akıllı saatin fiyatı ne kadar olmalıdır? Tabii ki bu saatin özelliklerine bağlı. En basit ürünlerin fiyatı 70 Euro civarından başlarken Sony veya Samsung gibi markaların en iyi modellerinin fiyatı 200 Euro civarında. En gözde modellerden olan Apple Watch'ın fiyatı ise bunun yaklaşık iki katı.

16 PLAYSTATION 3 Sistem belleği bulunamadığı zaman ne yapmalısınız

Eğer "Correct system memory not found" hatasıyla karşı karşıya kalırsanız bu sorunu birçok durumda kendiniz çözebilirsiniz. Konsolu uyku moduna alın ve güç düğmesinin kırmızıya dönmesini bekleyin. Yeniden düğmeye basıp konsoldan bip sesleri gelene kadar (10-15 saniye boyunca) düğmeye basılı tutun. Böylece Kurtarma menüsüne (Recovery Menu) ulaşmış olacaksınız. Buradan önce "Restore File System" işlevini, daha sonra "Createnewdatabase" işlevini çalıştırın. Tüm bu işlemler sırasında kontrol kolunun konsola takılı olması gerektiğini unutmayın. Eğer tüm bunlar işinize yaramazsa sabit diskinizde bir sorun olabilir. Bu durumda PlayStation'ın manyetik hafızasını tamamen yenilemeniz gerekir.

17 NEXUS 6 Telefonunuzun ısınmasını engelleyin

Birçok Google Nexus 6 kullanıcısı kullanım esnasında cihazın aşırı ısınmasından şikayetçi. Bu sorunu basit yöntemlerle çözebilirsiniz. Nexus 6'nın sıcaklığı hızlı şarj esnasında çok hızlı bir şekilde artıyor. Bu sorun için cihazınızı masanın üzerinde yatar pozisyonda tutmaktansa dikey bir şekilde (bir yere yaslayarak) konumlandırmanız faydalı olacaktır. Bu şekilde telefonun arka yüzü daha iyi havalanır. Benzer bir soğutma etkisini telefonunuzu kumaş bir yüzeye koymaktansa metal bir yüzeye veya taşa koyarak da sağlayabilirsiniz.

Eğer yeni bir uygulama indirdiğinizden beri telefonunuz daha da hızlı ısınmaya başladıysa uygulamayı silip ısınma probleminin ortadan kalkıp kalkmadığını kontrol edin. İndirdiğiniz uygulama çok fazla işletim gücü tüketiyor olabilir. Ve tabi ki telefonunuzu doğrudan güneş ışığında veya bir ısı kaynağının yanında tutmamalısınız. Eğer telefon uyku modundayken veya asgari kullanım sırasında bile ısınıyorsa bir cihaz hatası olabilir. Bu durumda cihazı servise göndermenizde fayda var.

18 EKRAN Ekranlarınızdaki çizikleri vazelin kullanarak giderin

Bilgisayarınızın ekranındaki bir çiziği vazelin kullanarak kolayca gizleyebilirsiniz. Vazelinin yoğunluğu bir LCD'ninkine çok yakındır ve bu sayede eksik tabakanın yerini alabilir. Ekranın kalitesine bağlı olarak çiziğin geride hiçbir izi kalmayacaktır fakat bazı durumlarda bu yöntem hiçbir işe yaramayabilir. Bu durumda ekran panelinin tama-

16
Oyun konsolu tamiri
PS3'teki " kurtarma menüsüyle sistem hafıza hatalarını çözebilirsiniz

17
Sıcak akıllı telefon
Çoğu kullanıcı Google Nexus 6'nın ısınma sorunundan şikayetçi

18
Çiziksiz yüzey
Ekranlardaki çizikleri gidermenin en iyi yollarından biri de vazelin

19
Akışkan görüntü
Oyun oynarken ekran takılmalarını VSync'i etkinleştirerek giderebilirsiniz

men yenilenmesi tek çözümdür. Fakat bu çözüme başvurmadan önce vazelini deneyin. Vazelin dışında tek ihtiyacınız olan bir çift kulak pamuğu ve iki mikrofiber bez. İlk olarak ekranı biraz su ve mikrofiber bez aracılığıyla temizleyin. Ardından ikinci bezin üzerine biraz vazelin koyun ve çiziğin üzerine hafifçe uygulayın. Yaklaşık bir dakika bekleyin ve fazla vazelini ekrandan kazıyın. Bu adımı çizik yok olana kadar tekrarlayın

19 GRAFİK VSync için en iyi ayarlar

Yeni çıkan çoğu oyunun ayarlarında VSync seçeneği etkin değil. Fakat bazı durumlarda bu seçeneği etkinleştirmek yararlı olacaktır. Eğer oyun VSync olmadan monitör saniyede 60 kare gösterebilmesine rağmen 80 fps (framespersecond – saniyede gösterilen kare) ile çalışıyorsa bu durum grafik hatalarına yol açacaktır. VSync'i etkinleştirirseniz bilgisayarınız fps numarasını 60'a ayarlayacak ve böylece grafik hatalarının önüne geçmiş olacak. Fakat bu ayar çok fazla işlem gücüne ihtiyaç duyuyor. Eğer oyun sırasında görüntüde sürekli bir duraklama oluyorsa test etmek için VSync'i etkinleştirin. Eğer buna rağmen görüntüde hala sorun varsa bu bilgisayarınızın grafik ayarları için yeterince güçlü olmadığını gösterir. Bu durumda senkronizasyonu yeniden devre dışı bırakın. Eğer bilgisayarınızın yenilenme süresi düşükse bu seçeneği kullanmaktan kaçınmalısınız. Pek çok oyun 40 fps'nin altında akıcı bir görüntüye sahip olmaz. İlk olarak bilgisayarınızın Hertz değerini kontrol etmelisiniz.

20 WLAN Modeminiz ve WLAN çubuğunuz arasındaki bağlantıyı güçlendirin

Eğer modeminiz ve WLAN çubuğunuz arasındaki bağlantı kesintiye uğruyorsa veya zayıfsa küçük bir ayarlama yaparak çekim gücünü artırabilirsiniz. Eğer WLAN çubuğunu bir masaüstü bilgisayarında kullanıyorsanız çubuğun masanın altında veya duvara yaslı bir şekilde durması çekim gücünü azaltacaktır. Cihazı bir USB uzatma kablosu aracılığıyla açık bir alanda konumlandırabilirsiniz. Ayrıca beton duvarların ve kapalı kapıların sinyali azalttığını da aklınızda bulundurun. Modemden ne kadar uzaktaysanız sinyal o kadar az olacaktır.
Bu nedenle WLAN çubuğu ve modem birbirine olabildiğince yakın olmalıdır – en uygun mesafe bir ila iki metre arasıdır. Çekim gücünü WLAN çubuğunun konumu kadar modemin konumu da etkilediğinden modemin konumunda da bazı değişiklikler yapmanız gerekebilir. Modemi kapaklı veya kapaksız bir sehpanın altına yerleştirmeyin, modemin olabildiğince açıkta ve diğer radyo operatörlerinden (Kablosuz ev telefonları, metal eşyalar vs.) uzakta olması gerekiyor. WLAN ağının radyo kanalının modem tarafından otomatik olarak belirlenmesine rağmen diğer cihazlar da aynı kanalda yayın yapabilirler. Eğer bu cihazların sayısı fazlaysa modem sinyalinin ulaşabileceği mesafe büyük oranda kısa. Kanalı manuel olarak değiştirmeniz bu sorunu çözmenizi sağlayabilir.

21 SABİT DİSK Ücretsiz bir uygulamayla diskinizin ömrünü öğrenin

Bilgisayarınızın sabit diskinin durumunu ve ömrünü öğrenmek için HD Tune programını www.hdtune.com sitesinden ücretsiz olarak indirin. Programı çalıştırdıktan sonra test etmek istediğiniz sabit diski seçin. "Health" sekmesinin altındaki tabloda sabit diskinize dair verileri göreceksiniz. Sabit diskin ömrünü tablodaki "Power on Hours-Count" satırında görebilirsiniz. Ayrıca sabit diskin durumunu "ErrorScan" ve "Start" seçeneklerine tıklayarak test edebilirsiniz. Arızalı bölgeler kırmızı ile işaretlenmiş olarak gösterilecektir.

20
Yer değişikliği için USB
USB bağlantısıyla WLAN çubuğunuzun yerini değiştirin

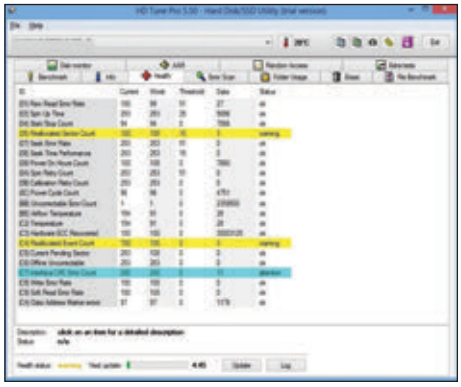

21
Sabit disk ömrü
CHIP'in sunduğu uygulamayla sabit diskinizin durumunu değerlendirin

FOTOĞRAF

Fotoğraf çekimleriniz için en iyi ipuçları

22
Pozlama değeri
Cihazınızın otomatik ayarlarıyla karanlık alanların daha parlak çıkmasını sağlayabilirsiniz

22 KONU Karanlık alanları aydınlatın

Fotoğrafınızda çok fazla karanlık alan varsa, dijital fotoğraf makinenizin otomatik ayarlarıyla pozlamayı artırabilir, siyah alanların griye dönmesini sağlayabilirsiniz. Böylelikle fotoğrafınızın karanlık alanlarını bir ton daha açabiliyorsunuz. Böylelikle fotoğrafınızda karanlık alanların daha açık olduğunu görebilir ve pozlama telafisiyle daha iyi sonuçlar alabilirsiniz. Bunun için pozlamayı (exposure) "-1"den başlayarak artırabilirsiniz.

Dijital fotoğraf makinenizin ölçümünü tek noktaya getirin ve en karanlık noktayı referans alanı olarak alın. Eğer bu karanlık alan merkezde değilse çoklu alan seçimini tercih edebilir ve bu noktalardan birini merkeze alabilirsiniz. Elbette çekiminizi tamamladıktan sonra tek noktayı merkeze almayı unutmayın.

Tabii karanlık alanların aydınlatılması için yazılımsal bir alternatif de bulunuyor. Fotoğrafınızı RAW biçiminde çekerseniz, bu biçimi Photoshop'ta açtığınızda pozlama değerlerini RAW ekranından değiştirerek fotoğrafınızı daha aydınlık bir hale getirebilirsiniz.

23 CANON Hızlı biten bataryalara karşı önlem alın

Canon fotoğraf makinelerinin bataryaları hızlı bitiyor ve bir süre sonra fotoğrafçılığın bütün heyecanı kayboluyor. Bu sorunun önüne geçmenin yöntemini anlatıyoruz.

Pratikte tüm bataryaların ortak bir dezavantajı var: Bu sorun genellikle eski fotoğraf makinelerinde yaşanıyor. Diğer taraftan orijinal Canon bataryaları fiyat bakımından hayli pahalı. Diğer taraftan üçüncü parti firmaların uyumlu bataryaları uygun fiyatlarla geliyor. İnternette yapacağınız küçük bir araştırmayla uygun cihazları bulabilirsiniz. Üstelik bu bataryalardan birkaç tane edinmekte yarar var. Böylelikle bir batarya bitince diğerini takabilirsiniz. Batarya aparatları Canon SLR'larının en gözde araçlarından, ayrıca bu aparatlar beraberinde yeni bataryalar getiriyor. Elbette ilave bir deklanşör düğmesi ile gelen bu aparatların özelliği fazla. Bu sayede yatay fotoğraf çekebilmeniz de kolaylaşıyor.

Diğer taraftan doğru fotoğraf makinesi ayarlarıyla güç tüketimini azaltmanız mümkün. Elbette bu ayarlar modelden modele farklılık gösteriyor. Örneğin önizleme ekranının parlaklığını birkaç kademe düşürebilirsiniz. Elbette bu söylediğimiz gölgeli ve karanlık alanlarda çekim yaparken geçerli. Otomatik kapatma seçeneğini etkinleştirirseniz, çekim aralarında pil harcamalarını iptal edebilirsiniz. Bu sayede menü ayarlarına girmediğiniz takdirde LCD ekran kapalı kalmaya devam ediyor.

24 FOTOĞRAF Sonsuz netleme

Özellikle gece çekimlerinde keskin fotoğraflar çekmeniz için sonsuz netlemeye ihtiyacınız var. Sonsuz netlemenin en kolay yolu lens üzerindeki işaretlerden yapılıyor. Eğer cihazınızdaki lensin üzerinde bu işaretler yer alıyorsa işiniz kolay çünkü tek yapmanız gereken netleme halkasını çevirmek. Sonsuz netleme işareti olan yatay sekiz yanında yer alıyordur. Tabii bunun için ilk önce elle netleme mod'u olan "MF"ye geçmeniz gerekiyor.

Eğer lensinizde herhangi bir bildirim yer almıyorsa bunu kendiniz çizebilirsiniz. Bunun için bulutlar gibi uzaktaki bir nesneye netleyin. Daha sonra netleme halkasının üzerine küçük bir işaret koyun. Böylelikle sonsuz netlemeyi hangi noktada yapabildiğinizi kolayca görebileceksiniz.

25 LENS Zum ya da sabit odak aralığı. Hangisini ne zaman kullanmalısınız?

Her DSLR fotoğraf makinesi kullanıcısı zum bir lens mi yoksa sabit odak aralıklı bir lens mi tercih etmesi gerektiği sorunsalını yaşamıştır. Bu lenslerin her birinin kendine göre avantajları ya da dezavantajları bulunuyor. Bir zum lenste farklı odak aralıkları kullanabiliyorsunuz. Böylelikle bir nesneyi yakınlaştırmak ya da uzaklaştırmak mümkün olabiliyor. Dolayısıyla zum lensler bel-

23
Canon DSLR'ınızı daha uzun kullanın
Doğru fotoğraf makinesi ayarlarıyla cihazınızın batarya süresini uzatabilirsiniz

25
Lens ayarları
Sonsuz netleme ayarını elle yapabilirsiniz

25
Çok amaçlı Lens
Sabit odaklı lensler yüksek ışık yoğunluğu sunuyor. Zum yaparken farklı odak uzunluklarını seçebilirsiniz

26
Görüntü biçimini değiştirin
Windows Paint fotoğraflarınızı farklı biçimlere dönüştürebiliyor

gesellerin vazgeçilmezi oluyor. Spontan fotoğraf çekimlerinde işiniz hayli kolaylaşıyor.

Zoom lenslerinin dezavantajı sabit odaklılarla karşılaştırıldığında aydınlatma gücünün zayıf olması. Tabi ki piyasada yüksek aydınlatma özelliği olan zum lensleri de bulunuyor ama fiyatları oldukça pahalı. Ayrıca zum lensler ağır ve büyük olduklarından bazı durumlarda çok hantal kalabiliyorlar. İyi derece sabit odaklı lensler makul fiyatlara edinilebiliyor. Yoğun parlaklık ve geniş diyafram açıklığı bazen sadece sabit odaklı lenslerle mümkün oluyor.

Böylece derin netsizlikler ve yumuşak arka planlar yakalayabiliyorsunuz. Sabit odaklı lenslerin dezavantajıysa çekim açısının değiştirilemiyor oluşu. Bir kereye mahsus anları yakalamak için açınızı değiştirmek isteyebilirsiniz.

26 PAINT Kes, küçülт ve fotoğraf biçimini değiştir

Küçük rutin fotoğraf işleri için Photoshop bilmenize gerek yok. Windows Paint aynı işi görebiliyor. Örneğin fotoğrafınızı küçültmek istiyorsanız "Start" menüsünden "Change Size"a gelin. "Pixel" seçeneğini açın ve istediğiniz resim boyutunu girin. "Maintain aspect ratio" seçeneğinin işaretli olduğuna dikkat edin. Onayladıktan sonra fotoğrafınızı yeni boyutunda kaydedebilirsiniz. Fotoğraflarınızı traşlamak için "Start" menüsünden "Select" seçeneğine gelin. İstediğiniz bölgeyi seçtikten sonra "Crop" seçeneğine tıklayın.

Görüntüleriniz başka dosya formatlarına da çevrilebilir. Bunun için "Dosya" sekmesinden "Farklı kaydet..."i seçin ve Windows'un önerdiği dosya biçimlerine göz atın. Eğer istediğiniz biçim listede yoksa "Diğer" sekmesine tıklayıp oradan bulabilirsiniz. Görüntünüze bir isim verdikten sonra kaydetmeyi unutmayın.

27 IŞIK Yapay ışıklandırmada en doğru fotoğraf makinesi ayarlamaları

Yapay ışıklandırmada fotoğraf çekmek ayarlama yapmayı bildiğinizde hiç de zor değil. Kameranızın ayarlarından "Artificial light veya "Fluorescent" seçeneğini beyaz ayarı kısmından seçin. Kameranız kırmızı içeriği kısacak ve böylece istenmeyen renk bölgelerini düzeltecek.

Eğer otomatik ayarlarda da aynı sorun varsa manuel ayarlama yapmak durumundasınız. Bunun için beyaz bir yüzeyin fotoğrafını çekin, profesyonel fotoğrafçılar bunun için yanlarında beyaz bir kağıt taşırlar. Manuel ayarlama yaparken bu fotoğrafı referans alın.

Dijital fotoğraf makineniz bu fotoğraftaki renk ayarını beyaz ayarı olarak alacak ve diğer fotoğraflarda kullanacaktır. Eğer beyaz ayarıyla denemelerde bulunabildiyseniz diğer renk ayarlarıyla da denemler yapıp değişik renk tonlamaları yakalayabilirsiniz. Yapay ışıklandırmada mümkün olduğunca otomatik ayarlardan kaçının. Fotoğraf makineleri genelde bu ayarları yanlış yapıp kısa pozlama ve yüksek ISO değeri kullanıyorlar.

28 RENKLER Farklı renklerle fotoğraflarınızı monotonluktan kurtarın

Yaprak şeklinde küçük renk sıçratmaları, özellikle de sonbahar griliğinin üstünde sıkıcı fotoğrafları çekici hale getirebilir. Boğucu, sisli günler bu tür fotoğraflar için ideal.

Ayrıca düz gökyüzü arkaplanında uçan balon gibi bir renkli objeyi ön plana çıkarmak için de kullanabilirsiniz. Renk sıçratma tekniğinden verim almak için arkaplanın önüne çıkacak bir obje kullanmak gerekiyor. Kırmızı ve yeşil gibi yardımcı renkler kullanırsanız yoğun parlaklık ve taze renkler elde edersiniz.

27
Yapay ışık kaynağı
Beyaz ayarını ve ISO değerini düzeltmek yapay ışıklandırmalı fotoğraflarda en kritik adım

28
Monotonluğu kırın
Sonbahar yaprakları monoton bir arka planın üstünde harika görünüyor

MOBİL

Hizmet ve aygıt optimizasyonu

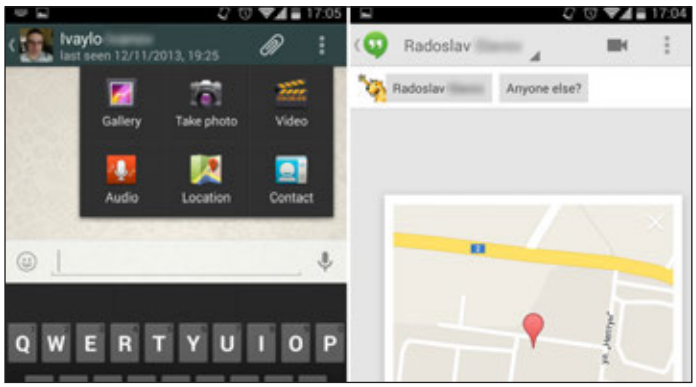

29
Konu paylaşımı
Nerede olduğunuzu SMS'le bildirebilirsiniz

29 KONUM BİLDİRİMİ Bulunduğunuz konumu arkadaşlarınıza SMS atın

Bulunduğunuz konumu arkadaşlarınıza SMS ya da e-postayla gönderin. Arkadaşlarınızla ya da ailenizle buluşmak için bulunduğunuz konumu paylaşmak istiyorsunuz. Bu standart bir uygulama olan "Cards" ile mümkün. Cards Google Maps'e erişiyor ve bulunduğunuz yerin tam yerini işaretliyor. Bunun için tek yapmanız gereken mavi iğnenin "Exact location"ı gösterene kadar tıklamak. Kart görünümünde de istenilen konumu arayın ve hedefe iğne yerine oturana kadar tıklamaya devam edin. Akabinde bir menü açılacak. Şimdi sağda görünen oka tıklayın ve "Send location" komutunu seçin. GPS uygulaması konumunuzu SMS olarak gönderecek.

30 ANDROID Kullanışlı MTP sürücüsünü bağımsız olarak kurun

MTP sürücüsü bilgisayarınızın akıllı telefonunuzu veri depolama aygıtı olarak tanımlamasını sağlar. Her ne kadar Windows ve Apple aygıtlar bu sürücüyü otomatik olarak sorunsuz şekilde yükleyebilseler de, Android kullanıcılarının genelde bu işi manuel olarak yapmaları gerekmekte. Bunu yaparken bir iki hususta haberdar olmanızda yarar var. İlk olarak Android akıllı telefonunuzun USB ayarlarını kontrol edin: Bağlantı türünün »Mass Storage« olarak ayarlanmış olması gerekmekte. Bu ayarı Andoid sürümünüze göre »USB ayarları« ya da »gelişmiş ayarlar - USB bağlantısı« altında bulabilirsiniz. Geliştirici seçenekleri menüsündeki »USB hata ayıklaması« (genellikle »Uygulamalar« altında bulunur) yine Android aygıtınızda ektin olması gerekiyor. Şimdi akıllı telefonunuzu PC'ye bağlayın. Sürücünün otomatik olarak yükleniyor olması gerekmekte. Eğer yüklenmiyorsa, »Denetim Masası«'ndan »Aygıt yöneticisi«'ni açın, aygıt listesinde »Evrensel Seri Veri Yolu denetleyiciler« girişini bulun ve genişletin. Burada sarı bir üçgen göreceksiniz. Buna sağ tıklayın ve »Sürücü yazılımını güncelle« seçeneğini, ardından da »Sürücü yazılımını bilgisayarımda tara« seçeneğini seçin. Buradan PC'nizdeki bir dosyayı ve listeden standart bir Windows sürücüsünü seçebilirsiniz. Kurulum sonrasında akıllı telefonunuz bir yığın depolama aygıtı olarak tanımlanacaktır.

31 IOS iPhone'da arama süresi sayacını sıfırlayın

Eğer aylık ücretsiz dakikalarınızı kullanmak istiyor, ancak uzun görüşmeler yapmak istemiyorsanız, iPhone'nunuzdaki arama süresini kolaylıkla sıfırlayabilirsiniz. »Ayarları«ı açın ve »Hücresel« kategorisini seçin en alt kısma kaydırın ve »İstatistikleri sıfırla« bağlantısına tıklayın. Tekrar üst kısma kaydırın, aramalar için »Şu Anki Dönem« değeri sıfırlanmış olacaktır. »Toplam Süre« zaman periyodu maalesef sıfırlanamamakta. Dolayısıyla sayım burada devam edecektir.

32 UYGULAMALAR Apple ve Android akıllı telefonlarda arama simülasyonu yapmak

Sıkıcı bir görüşmede ya da sizi heyecanlandırmayan bir randevuda mısınız? Hızlı bir kaçış için özel uygulamalarla kendinize aranıyormuş izlenimi vermeniz mümkün. Sahte aramaların çalışma prensipleri hemen hemen aynı. Arayıcının resmini ve ismini seçin ve geri sayımı başlatın. Zamanı geldiğinde telefonunuz çalmaya başlayacak ve daha sonrasında sahte aramaya cevap verebileceksiniz. Fake Call & SMS ve Fake Me a Call uygulamaları Andorid cihaz testlerimizde oldukça iyi sonuçlar verdi. Aramaların yanı sıra sahte SMS mesajları da edinebiliyorsunuz. Akıllı telefonunuza göre ekran görünümü ayarlanabiliyor. iPhone'da ise en iyi seçenekler Fake-A-Call Free ve A Fake Caller. Uygulamalar çoğu durumda oldukça stabil çalışıyor ve saniyeler içinde yapılandırabiliyorsunuz.

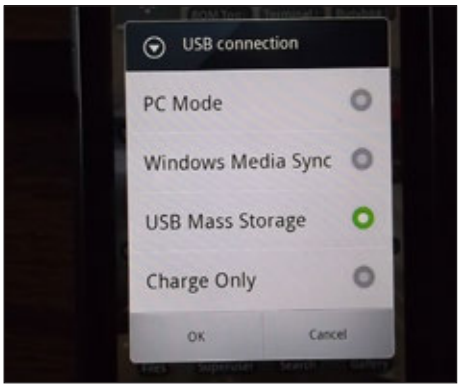

30
Flaş disk olarak telefon
Sadece "Mass Storage" seçeneği seçildiğinde MTP sürücüsü doğru şekilde yüklenmekte

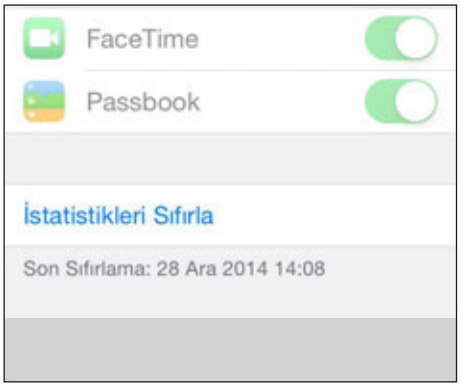

31
Yeniden saymaya başlayın
İstatistikleri sıfırlamak için en alta kayın

SOSYAL AĞLAR

Dünya ile bağlantıda kalın – gizliliğinizden ödün vermeden

33 Arkaplan belirleyin
Asistanı kullanarak Whatsapp arkaplan resmini değiştirin

33 WHATSAPP Her bir sohbet penceresi için arkaplanı değiştirin

Birkaç tıklamayla sohbet programınıza yeni bir görünüm kazandırabilmeniz mümkün. Whatsapp'ı başlatın ve »Ayarlar«'a gidin. »Sohbet ayarları« (Android) veya »Sohbetler ve aramalar« (iOS) seçeneğine tıklayın. Şimdi de »Duvar kağıdı« ya da »Sohbet arkaplanı« ayarını seçin. Buradan Whatsapp tarafından sunulan bir arkaplan resmini ya da bir sonraki diyalogdan galerinizdeki bir resmi seçebilirsiniz. Önizlemede yeni resminizin sohbet alanında görüneceğini gözlemleyebilirsiniz. Eğer beğendiyseniz, »Ayarla«'ye tıklayarak resim değişimini onaylayın.

34 FACEBOOK Facebook'ta arkadaşlık isteğinin geri çekilmesi

Facebook'ta yanlışlıkla gönderdiğiniz arkadaşlık isteklerini geri çekebilirsiniz. İşlem şu şekilde çalışmakta: Arkadaş olarak eklediğiniz kişinin profil sayfasına gidin. Daha önce »Arkadaş olarak ekle« butonunun olduğu yerde »Arkadaşlık isteği gönderildi« yazısını göreceksiniz. Bu yeni butona tıklayın. Size üzerine tıklamanızla değişik seçenekler sunacak bu yeni butona tıklayın. Açılan menünün en alt kısmında »İsteği iptal et« seçeneğini göreceksiniz. Buna tıklayın. Sizden arkadaşlık isteğini gerçekten iptal etmek isteyip istemediğiniz sorulacak. Evet derseniz isteğiniz geri çekilecektir. Sayfa yenilendikten sonra yine »Arkadaş olarak ekle« seçeneğini göreceksiniz. Eğer isteği tutmak istiyorsanız, yeni hesabı bu menüdeki bir arkadaş listesine ekleyebilirsiniz. Bu listeye eklenen arkadaşlarınızda bilgileri, haberleri ayrı olarak edineceksiniz. Ayrıca buna benzer şekilde iletilerinizi sadece bu listedeki kişilerle paylaşma seçeneğine de sahip olacaksınız.

35 BLOG HTML kodu ile sayfanıza kontrol edilebilir bir müzik oynatıcısı entegre edin

Bloğunuza ziyaretçilerin isterse kapatabileceği uygun bir arkaplan müziği mi eklemek istiyorsunuz? İşlemin yapılması oldukça kolay. scmplayer.net sitesine gidin. İlk sekmede oynatıcı için bir tema rengi belirleyin ve »Next«'e tıklayın. Şimdi oynatma listesine şarkı ekleyin. Buraya bağlantılanmış bir MP3 dosyası, YouTube adresi ya da SoundCloud gibi bir hizmetten bağlantı ekleyebilirsiniz. Son adımda AutoPlay gibi özellikler ekleyebilmeniz mümkün. İşlemi tamamladıktan sonra »Done« butonuna tıklayın. Görüntülenen HTML kodunu bloğunuzdaki uygun bir alana ekleyin. Çoğu blog sisteminde özel bir görünüme aynı yöntemle geçmeniz gerekmekte. Örneğin Wordpress'te »Text«, Tumblr'da ise »Edit HTML« ile.

36 SNAPCHAT Akıllı telefonunuzdan fotoğraf, video ve hikâyelerin kaydı

Snapchat'teki içerikler sadece belirli bir süre için depolanmakta –tabi resmi uygulamayı kullanıyorsanız. Eğer ücretsiz iOS uygulaması Snapsaver Free ya da Android uygulaması SnapSave'i kullanıyorsanız, fotoğraf ve videoları kaydedebilmeniz mümkün. Basit bir arayüz de size aynı işlem konusunda yardımcı olabilir. Geliştiriciye göre sohbet partneriniz bir şey fark etmemekte. iPhone kullanıcıları için Snapchat için benzer ücretsiz SnapSpy uygulaması bulunmakta. Uygulama ile alınan fotoğraf ve videoları kaydedip, düzenlemenin yanında aynı işlemi hikâyeler üzerinde de arkadaşlarınızın haberi olmadan uygulayabiliyorsunuz. Uygulama maalesef bir süredir sadece ABD App Store'dan edinilebiliyor –tabi bunun için de bir US hesabına ihtiyacınız var. Akıllı telefonunuzu root'ladığınızda, Dumpster (Android) ya da Cydia uygulaması iFile (iOS) ile fotoğraf ve filmleri geçici Snapchat hafızasından kopyalayabilmeniz de mümkün. Fakat işlem oldukça külfetli, dolayısıyla bu işe yeni başladıysanız uygulamanızı önermiyoruz.

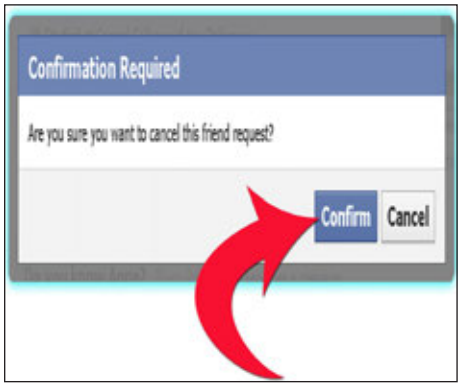

34 İstekleri iptal edin
Eğer isterseniz, gönderdiğiniz istekleri geri çekebilirsiniz

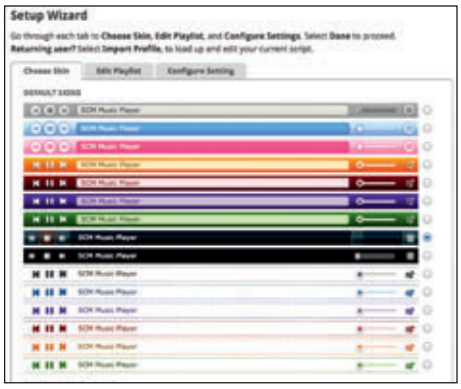

35 Uygun temayı seçin
Diyalogda oynatıcının rengini arayın

Gelecek Sayı

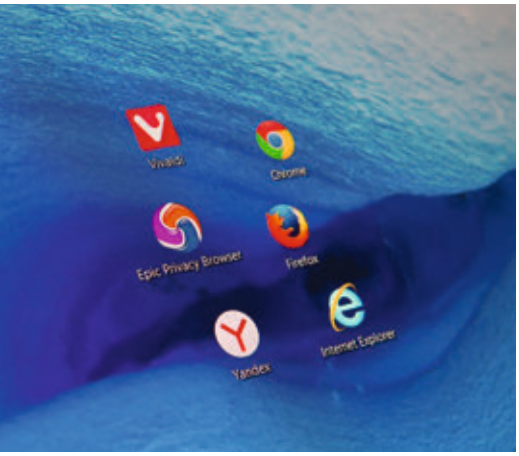

Büyük tarayıcı testi

Microsoft, Windows 10 ile yeni bir tarayıcı getiriyor: Edge. Internet Explorer'ın takipçisi olan bu tarayıcıyı, kullanıcıların bugüne kadarki favorisi olan Chrome, Firefox ve Opera tarayıcılarının karşısına çıkarıyoruz. Windows 10 terfisinde Edge tarayıcısına geçiş yapmalı mısınız, yoksa halen kullandığınız tarayıcıya sadık mı kalmalısınız? Testimiz bu soruya cevap veriyor

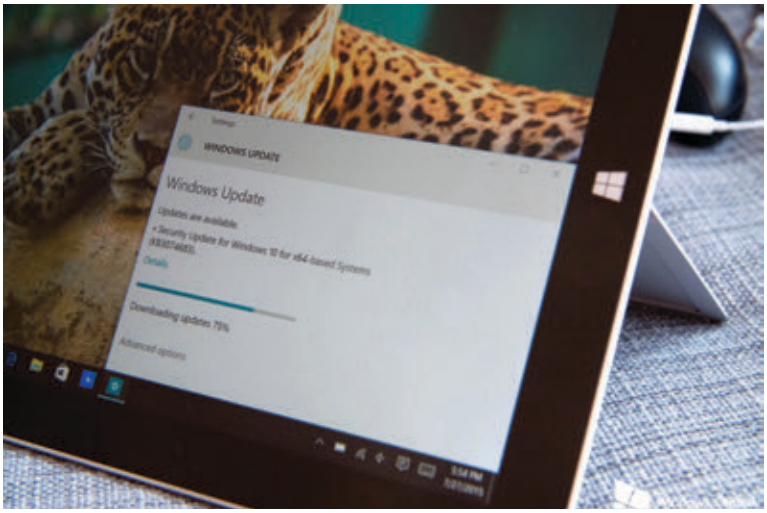

Windows 10 ne kadar güvenli?

Windows 10'daki çoğu hazır ayar gizliliğinizden ödün vermenize neden oluyor. Tüm bu sorunların üstesinden nasıl gelebileceğinizi açıklıyoruz. Ayrıca: Eksiksiz güvenlik kontrolü ve ipuçları da yazımızda.

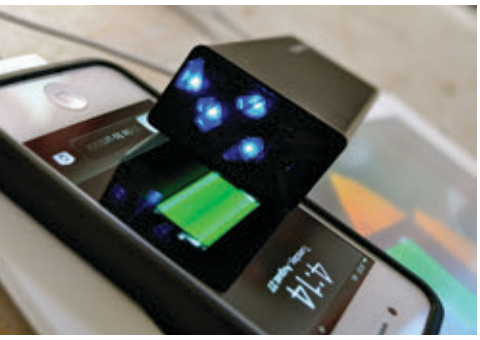

Akıllı telefonunuz için güç

Piliniz bitmek üzere ve görünürde bir elektrik prizi yok mu? Taşınabilir güç bankaları kurtarıcınız olabilir. Sizler için 25 powerbank'i karşılaştırmalı olarak test ediyoruz ve hangisinin en iyisi olduğunu açıklıyoruz.

DİĞER KONULAR

MODEME DOPİNG

Modem ve yönlendiricinize yazılım güncellemeyle yeni özellikler kazandırın

HER ZAMAN ULAŞILABİLİR OLMAYIN!

Haberler, e-postalar, durum bildirimleri – PC, tablet ve akıllı telefon devamlı canınızı sıkmasın

EN İYİ PC BİLEŞENLERİ

Yazı dizimizin dördüncü bölümünde çok kullanılan ancak kıymeti bilinmeyen cihazlara yer veriyoruz

Uyarı: Yazılarda güncel gelişmelerden kaynaklanan değişiklikler olabilir.

CHIP
DB

İcra Kurulu Başkanı Mehmet Y. Yılmaz
Yayın Direktörü Gökhun Sungurtekin
Yayın Yönetmeni Mahmut Karslıoğlu, mkars@chip.com.tr
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr
Görsel Yönetmen Ebru Tiryaki, ebrutr@chip.com.tr
CHIP Test Merkezi Şahin Ekşioğlu, esahin@chip.com.tr
Ercan Uğurlu, eugurlu@chip.com.tr
Katkıda Bulunanlar Berk Ergin, Cem Şancı, Ertuğ Aydın, Hüseyin Cem Köylü, Ozan Kaya, Irmak Özkaşıkçı, Selçuk İslamoğlu, Tan Bodur, Natalia Karbasova (NK), Markus Hermannsdorfer (MH), Felix Knoke (FK), Christoph Schmidt (CS), Thomas Littschwager (TL), Martin Jäger (MJ), Fabian von Keudell (FvK), Benjamin Hartlmaier (BH), Christoph Sackman (CSa), Claudio Müller (CM), Markus Grimm (MG), Peter Posse (PP), Julian Peters (JP), Manuel Schreiber (MS), Peter Seiffert (PS), Robert Kraft, Peter Krajewski, Daniel Wolff (DW)
Marka Müdürü Seren Urun, surun@doganburda.com
Ankara Temsilcisi Erdal İpekeşen, 0 312 207 00 71 / 207 00 95
Web www.chip.com.tr

YÖNETİM
Genel Yayın Koordinatörü Yeşim Denizel
Projeler Direktörü (*Tüzel Kişi Temsilcisi*) Ferit Özkaşıkçı
Satış Direktörü Orhan Taşkın
Finans Direktörü Didem Kurucu
Üretim Direktörü Servet Kavasoğlu

REKLAM
Grup Başkanı Viki Habif
Başkan Yardımcısı Koray Bilici
CHIP Reklam Satış Müdürleri Hatice Tarhan, htarhan@doganburda.com
Ebru Elçi, eelci@ doganburda.com
Tel: 0 212 336 53 37, Faks: 0 212 336 53 93
Reklam Teknik Müdürü Nusret Kırımlıoğlu
Tel: 0 212 336 53 60 (3 Hat), Faks: 0 212 336 53 90

Kurumsal iletişim Müdürlüğü Seren Urun

REZERVASYON
Rezervasyon Tel. 0 212 336 53 00 - 57 - 59
Rezervasyon Faks 0 212 336 53 92 - 93
Ankara Reklam Tel. 0 312 207 00 72 - 73
Hedef Sayfalar Tel: 0 212 336 53 70, Faks: 0 212 336 53 91

Uluslarası Reklam Satış Temsilcilerimiz
Burda International
Italy
Mariolina Siclari, International Advertising Sales Director
T. +39 02 91 32 34 66
mariolina.siclari@burda.com
Burda Community Network
Almanya/Merkez: Vanessa Noetzel
T. +49 89 9250 3532, vanessa.noetzel@burda.com
Michael Neuwirth
T. +49 89 9250 3629, michael.neuwirth@burda.com
Avusturya/İsviçre: Goran Vukota
T. +41 44 81 02 146, goran.vukota@burda.com
Fransa/Luksemburg: Marion Badolle-Feick
T. +33 1 72 71 25 24, marion.badolle-feick@burda.com
Italya: Mariolina Siclari
T. +39 02. 91 32 34 66, mariolina.siclari@burda.com
İngiltere/İrlanda: Jeannine Soeldner
T. +44 20 3440 5832, jeannine.soeldner@burda.com
ABD+Kanada+Meksika: Salvatore Zammuto
T. +1 212 884 48 24, salvatore.zammuto@burda.com

Yönetim Yeri Trump Towers, Kule 2, Kat 21-24, 34387 Şişli-İstanbul
Tel: 0 212 410 31 52, Faks: 0 212 410 32 16
Baskı Vatan Ofset Yayıncılık ve Matbaacılık A.Ş
Sanayi Mahallesi 1650.Sokak No:2
Doğan Medya Tesisleri
34850 Esenyurt / İSTANBUL
Tel: 0 212 622 19 00
Dağıtım Yaysat A.Ş. Tel: 0 212 622 22 22
Yayın Türü Yerel, süreli, aylık
FIPP üyesidir

© CHIP dergisi, Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş. tarafından Vogel Burda Holding GmbH lisansıyla T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, harita, illüstrasyon ve konuların her hakkı saklıdır. izinsiz, kaynak gösterilerek dahi alıntı yapılamaz.

DB Okur Hizmetleri Hattı 0 212 478 0 300
okurhizmetleri@doganburda.com
DB Abone Hizmetleri Hattı Tel: 0 212 478 0 300,
Faks: 0 212 410 35 12 - 13
abone@doganburda.com
www.doganburda.com
Pazar hariç her gün saat 09.00 - 22.00 arasında hizmet verilmektedir.

Teknolojinin Bağlantı Noktası !

İlk % 100 Türk Tasarımı akım korumalı prizleri sizlere gururla sunarız...

www.incatech.net

İlanda bulunan ürün özelliklerini uyarıda bulunmaksızın değiştirebilir. Doğacak olan teknik değişikliklerden sorumlu değildir. Tüm bu süreçte değişiklik yapma hakkını saklı tutar.

inca®
Always the Best Quality

Atlas bu ay okurlarına Anadolu'nun geleneksel mesleklerini ve yaşatılmaları için sürdürülen çalışmaları anlatan Bir Usta Bin Usta kitabı hediye ediyor.

AYRICA

MOBİL UYGULAMA ATLAS'LA BİRLİKTE HEDİYE

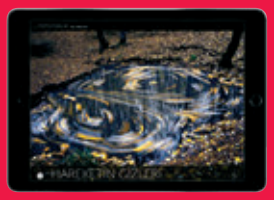

OLAĞANÜSTÜ FOTOĞRAFLAR VE YAZILARLA
KASIMDA ATLAS'TA

ERENLER DORUĞU Anadolu'nun en bakir köşelerinden Sandras Dağı'nın doruğunda boyu 34 metreyi bulan dev bir mezar yer alıyor.

PARİS Seine Nehri'nin iki yakasına kök salan Paris, şiirsel çelişkilerin, resmin, müzelerin ve vefanın kenti.

KAPIKAYA Isparta'nın, antikçağdan bu yana çeşitli uygarlıklara ev sahipliği yapan Kapıkaya'sı, sarp kaya duvarlarla çevrili. Onların üzerinde yeni açılan tırmanış rotaları sayesinde doğa sporu meraklılarının gözdesi olacak.

TERMİK SANTRALLAR Temiz ve yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmek yerine kömürlü termiği tercih eden Türkiye, mevcut 21 santrala 75 adet daha ekliyor.

App Store, Google Play ve bayilerde...

Hemen Abone Olun • 0 212 478 0 300

atlasdergisi.com ATLASDergisi AtlasDergisi atlas_dergisi